

**КОМИСИЯ ЗА
ЕНЕРГИЙНО И ВОДНО РЕГУЛИРАНЕ**

**ДОКЛАД
ЗА ДЕЙНОСТТА НА КОМИСИЯТА
ЗА ЕНЕРГИЙНО И ВОДНО РЕГУЛИРАНЕ
ЗА 2018 ГОДИНА**

СЪДЪРЖАНИЕ

СПИСЪК НА ИЗПОЛЗВАНИТЕ СЪКРАЩЕНИЯ	4
ВЪВЕДЕНИЕ	5
ГЛАВА ПЪРВА РАЗВИТИЕ НА ПОДЗАКОНОВИТЕ НОРМАТИВНИ АКТОВЕ.....	9
ГЛАВА ВТОРА ЕЛЕКТРОЕНЕРГЕТИКА	14
1. ЛИЦЕНЗИРАНЕ	14
2. ЦЕНОВО РЕГУЛИРАНЕ	16
3. КОНТРОЛ.....	16
4. ОБЩИ УСЛОВИЯ И ПРАВИЛА ЗА РАБОТА С ПОТРЕБИТЕЛИ НА ЕНЕРГИЙНИ УСЛУГИ.....	18
5. ПАЗАР НА ЕЛЕКТРИЧЕСКА ЕНЕРГИЯ.....	18
6. ДЕЙНОСТ ПО ПРИЛАГАНЕ НА ЕВРОПЕЙСКОТО ЗАКОНОДАТЕЛСТВО	26
ГЛАВА ТРЕТА ЕЛЕКТРОПРОИЗВОДСТВО, ВИСОКОЕФЕКТИВНО КОМБИНИРАНО ПРОИЗВОДСТВО НА ЕЛЕКТРИЧЕСКА И ТОПЛИННА ЕНЕРГИЯ И ТОПЛОСНАБДЯВАНЕ	30
1. ЛИЦЕНЗИРАНЕ	30
2. БИЗНЕС ПЛАНОВЕ	31
3. ОБЩИ УСЛОВИЯ И ПРАВИЛА ЗА РАБОТА С ПОТРЕБИТЕЛИ НА ЕНЕРГИЙНИ УСЛУГИ.....	32
4. СДЕЛКИ, РАЗРЕШЕНИЯ И ЗАЛОЗИ	32
5. ЦЕНОВО РЕГУЛИРАНЕ	33
6. СЕРТИФИКАТИ ЗА ПРОИЗХОД НА ЕЛЕКТРИЧЕСКАТА ЕНЕРГИЯ.....	36
7. КОНТРОЛ.....	39
ГЛАВА ЧЕТВЪРТА ПРИРОДЕН ГАЗ.....	40
1. ЛИЦЕНЗИРАНЕ	43
2. ЦЕНОВО РЕГУЛИРАНЕ	44
3. КОНТРОЛ.....	48
4. РАЗВИТИЕ НА ПАЗАРА	52
ГЛАВА ПЕТА ВОДОСНАБДИТЕЛНИ И КАНАЛИЗАЦИОННИ УСЛУГИ	60
ВЪВЕДЕНИЕ	60
1. РЕГУЛАТОРЕН ПЕРИОД 2017-2021 г.: НОВИ НОРМАТИВНИ ИЗИСКВАНИЯ.....	62
2. БИЗНЕС ПЛАНОВЕ И ЦЕНОВО РЕГУЛИРАНЕ.....	64
3. КОНТРОЛ.....	79
4. РАЗВИТИЕ НА ПАЗАРА НА ВИК УСЛУГИТЕ	85
ПЕРСПЕКТИВИ	87
ГЛАВА ШЕСТА ЖАЛБИ И РАБОТА С ПОТРЕБИТЕЛИ	92
1. ЕЛЕКТРОЕНЕРГЕТИКА	92
2. ТОПЛОЕНЕРГЕТИКА	95
3. ПРИРОДЕН ГАЗ.....	97
4. ВОДОСНАБДИТЕЛНИ И КАНАЛИЗАЦИОННИ УСЛУГИ	103
ГЛАВА СЕДМА ПРОЦЕСУАЛНО ПРЕДСТАВИТЕЛСТВО	114
1. ЕЛЕКТРОЕНЕРГЕТИКА	115
2. ТОПЛОЕНЕРГЕТИКА	116
3. ГАЗОСНАБДЯВАНЕ	116
4. ВОДОСНАБДИТЕЛНИ И КАНАЛИЗАЦИОННИ УСЛУГИ	117
5. ДРУГИ ДЕЛА.....	118

ГЛАВА ОСМА ДОСТЪП ДО ОБЩЕСТВЕНА ИНФОРМАЦИЯ	119
ГЛАВА ДЕВЕТА МЕЖДУНАРОДНА ДЕЙНОСТ.....	121
1. ЕНЕРГЕТИКА.....	122
2. ВОДОСНАБДИТЕЛНИ И КАНАЛИЗАЦИОННИ УСЛУГИ	125
ГЛАВА ДЕСЕТА АДМИНИСТРАТИВНО ОБСЛУЖВАНЕ	128
1. ОСИГУРЯВАНЕ НА РАБОТАТА НА КОМИСИЯТА ЗА ЕНЕРГИЙНО И ВОДНО РЕГУЛИРАНЕ	128
2. ЧОВЕШКИ РЕСУРСИ	129
3. ИНФОРМАЦИОННО ОСИГУРЯВАНЕ	131
ГЛАВА ЕДИНАДЕСЕТА ФИНАНСОВО-СТОПАНСКА ДЕЙНОСТ	133
ПРИХОДИ	133
РАЗХОДИ.....	135
ИЗВЪРШЕНИ ОДИТИ.....	136

СПИСЪК НА ИЗПОЛЗВАНИТЕ СЪКРАЩЕНИЯ

АСЕР	Агенция за сътрудничество на енергийните регулатори
АВиК	Асоциация по ВиК
АПК	Административнопроцесуален кодекс
АУАН	Акт за установяване на административно нарушение
БАВ	Българска асоциация по водите
БНЕБ ЕАД	„Българска независима енергийна борса“ ЕАД
ВАС	Върховен административен съд
ЕСРО	Единна система за регулаторна отчетност
ЗВ	Закон за водите
ЗЕ	Закон за енергетиката
ЗЕВИ	Закон за енергията от възобновяеми източници
ЗК	Закон за концесиите
ЗРВКУ	Закон за регулиране на водоснабдителните и канализационни услуги
ИДЕС	Институт на дипломираните експерт-счетоводители
Комисия, КЕВР	Комисия за енергийно и водно регулиране
МЕ	Министерство на енергетиката
МОСВ	Министерство на околната среда и водите
МОЦДП	Методика за определяне на цени за достъп и пренос на природен газ
МРРБ	Министерство на регионалното развитие и благоустройството
НИПОСПЕЕПВКПЕТЕ	Наредба № 7 от 19 юли 2017 г. за издаване, прехвърляне и отменяне на сертификати за произход на електрическа енергия, произведена от високоефективно комбинирано производство на електрическа и топлинна енергия
НЛДЕ	Наредба № 3 за лицензиране на дейностите в енергетиката
НОПЕ	Номинирани оператори на пазарите на електроенергия
НРКВКУ	Наредба за регулиране на качеството на водоснабдителните и канализационните услуги
НРЦВКУ	Наредба за регулиране на цените на водоснабдителните и канализационните услуги
НРЦЕЕ	Наредба № 1 от 14.03.2017 г. за регулиране на цените на електрическата енергия
НРЦПГ	Наредба № 2 от 19 март 2013 г. за регулиране на цените на природния газ
НРЦТЕ	Наредба № 5 от 23 януари 2014 г. за регулиране на цените на топлинната енергия
ОПС	Оператор на газопреносна система
ОС	Общински съвет
СТИ	Средство за търговско измерване
СТП	Стандартизирани товари профили
ПТЕЕ	Правила за търговия с електрическа енергия
ТД на НАП	Териториални дирекции на Националната агенция по приходите
ТПУ	Тематични предварителни условия
ФСЕС, Фонда	Фонд „Сигурност на електроенергийната система“
РВР	Регионална платформа за резервиране на капацитет

ВЪВЕДЕНИЕ

РЕГУЛАТОРНА ПОДКРЕПА НА ПРОВЕЖДАНИТЕ РЕФОРМИ В ЕНЕРГИЙНИЯ И ВОДНИЯ СЕКТОР

През изминалата 2018 г. провежданата от Комисията за енергийно и водно регулиране (КЕВР, Комисията) регулаторна политика беше насочена към подкрепа на общите усилия на държавните институции за ускорено провеждане на реформите в българската енергетика. Основен фокус в действията на регулатора беше стимулирането на по-нататъшната либерализация на електроенергийния пазар и развитието на борсовата търговия с електроенергия, създаването на предпоставки за регионална свързаност на пазарите на електроенергия и природен газ и в перспектива – включване и активно участие на страната ни в интегрирания европейски енергиен пазар. Регулаторът прие редица решения, които допринесоха за повече прозрачност и прилагане на пазарни подходи в борсовата търговия с електроенергия с цел постигане на обосновани пазарни цени. Комисията даде своя принос и подкрепа за ускореното изграждане на регионални инфраструктурни проекти в областта на електроенергетиката и на природния газ, които имат важно значение за гарантиране на енергийната сигурност и независимост на страната. Всички тези усилия бяха основани на стриктното прилагане в подзаконовата нормативна уредба на европейските правила и директиви в изпълнение на ангажиментите на страната. С регулаторните си решения Комисията подкрепяше провежданата реформа във водния сектор, насочена към неговото укрепване и устойчиво развитие.

В сектор „Електроенергетика“ важен приоритет в дейността на КЕВР през 2018 г. беше създаването на предпоставки за пълната либерализация на електроенергийния пазар, в съответствие с европейските политики и законодателство в сектора. Регулаторът концентрира усилията си върху премахването на пречките за пълното отваряне на пазара и осигуряването на необходимата подзаконова нормативна рамка. Съществена роля в това отношение имаха приетите през годината изменения и допълнения на Закона за енергетиката и на Закона за енергия от възобновяеми източници, които позволиха да бъде извършен преход към следващия етап от либерализацията на пазара на електрическа енергия. Всички производители с обща инсталирана електрическа мощност 4 MW и над 4 MW, в т.ч. и от възобновяеми източници и високоефективно комбинирано производство, операторите на електропреносната и електроразпределителните мрежи и общественият доставчик за количествата, надхвърлящи нуждите на регулирания пазар, бяха задължени да продават цялото произведено количество електрическа енергия, респективно да купуват необходимото количество енергия за технологични разходи на/от различните сегменти на организирания борсов пазар. КЕВР определи последователно премии за електрическата енергия от ВИ и от ВЕКП, произведена от централи с обща инсталирана електрическа мощност 4 MW и над 4 MW, прогнозна пазарна цена по групи производители, в зависимост от първичния енергиен източник, както и прогнозна пазарна цена за технологични разходи на оператора на електропреносната мрежа и операторите на електроразпределителните мрежи. Промените в ЗЕ и ЗЕВИ през 2018 г. наложиха промяна в подзаконовата нормативна рамка и в тази връзка КЕВР прие изменения в Наредба № 1 за регулиране на цените на електрическата енергия и в Правилата за търговия с електрическа енергия. С цел постигане на трансгранична свързаност КЕВР и Регулаторният орган за енергия на Р Гърция /RAE/ приеха общо Решение за Споразумение за трансгранично разпределение на разходите за проект от общ интерес „Нов междусистемен електропровод между „Марица изток“ 1, Република България и „Неа Санта“, Република Гърция, даващо възможност ЕСОЕАД да получи безвъзмездно 58 млн. лв. по Механизма за свързване на Европа. За да бъде постигнат синхрон на национално ниво с европейското

законодателство, Комисията прие и решения във връзка с прилагането на регламентите и мрежовите кодекси на единния европейски електроенергиен пазар, насочени към постигане на трите цели на европейската енергийна политика – гарантиране на сигурността на доставките, създаване на конкурентен вътрешен пазар на електрическа енергия и намаляване на въглеродните емисии в електроенергийния сектор.

С промените в Закона за енергетиката в изпълнение на европейския регламент REMIT, КЕВР придоби нови правомощия за осъществяване на мониторинг и контрол на борсовата търговия с електроенергия. Те откриват възможността регулаторът да провежда разследвания на сделки на енергийната борса, с цел да се гарантират прозрачността и интегритетът на пазара и в случаи на доказани манипулации – да налага ефективни санкции срещу пазарни участници. В тази връзка Комисията предприе действия за създаване на специализирано административно звено от експерти и предстои доставка и интегриране на специализиран софтуер за мониторинг на борсовите сделки, които ще позволят осъществяването на контрола.

В ценовите си решения през периода Комисията последователно прилагаше балансиран и консервативен подход, отчитащ интересите на всички участници и не допусна резки ценови изменения. През 2018 г. цените на електроенергията за регулирания пазар на практика останаха без значителна промяна, като за последните четири години техният ръст е около 4 %. По отношение на цените на топлинната енергия, през отоплителен сезон 2017-2018 г. КЕВР не допусна изменение. Предвид повишените международни цени на петрола през втората половина на 2018 г. и отражението им върху цените на природния газ, Комисията отчете този фактор в цените на топлинната енергия за крайните потребители за отоплителния сезон 2018 -2019 г. Поскъпването на топлинната енергия за населението беше ограничено в рамките на 2 до 8 на сто за различните топлофикационни дружества в страната.

В сектор „Природен газ“ през 2018 г. КЕВР продължи своята дейност по създаване на необходимите условия за постигане на конкурентност и за либерализация на българския пазар на природен газ като част от пазара в ЕС и в Източна Европа за отваряне на националния газов пазар и за осигуряването на достъп до него за всички участници. Регулаторът дава своя принос за създаване на регионален газов пазар посредством изграждане и въвеждане в експлоатация на инфраструктурни проекти в региона. В тази връзка Комисията прие Окончателно съвместно решение с Регулаторния орган за енергия на Гърция /RAE/ и предостави временно освобождаване на „Ай Си Джи Би“ АД за интерконектора Гърция – България от изискванията на Директива 2009/73/ЕО и на Съвета от 13 юли 2009 година, относно общите правила за вътрешния пазар на природен газ. КЕВР прие решение, с което определи трансгранично разпределение на инвестиционните разходи за проект от общ интерес „Необходима рехабилитация, модернизиране и разширяване на българската преносна система“ - Фаза 2 на „Булгартрансгаз“ ЕАД. Във връзка с изменението на Енергийната стратегия на Република България до 2020 г., включващо концепция за изграждане на газоразпределителен център (хъб) у нас, с решение на КЕВР беше одобрена документацията за провеждане на ангажираща фаза 3 от процедурата Open season за „Проект за развитие и разширение на газопреносната система на „Булгартрансгаз“ ЕАД от българо-турската граница до българо-сръбската граница. Всички тези мерки са важни стъпки към по-силна пазарна интеграция и създаване на конкурентен газов пазар.

Сериозно предизвикателство пред Комисията през 2018 г. беше осигуряването на регулаторна подкрепа за отлаганите реформи във **водния сектор** за постигане на

европейско качество на предоставяните ВиК услуги. КЕВР извърши голяма по обем и сложност работа по анализ на внесените 5-годишни бизнес планове на ВиК операторите за регулаторния период 2017-2021 г. Одобрени бяха бизнес планове и цени на услугите на 11 ВиК дружества, като с това общият брой на дружествата с одобрени бизнес планове за регулаторния период 2017-2021 г. достигна 27, което покрива над 77% от населението в страната. В изпълнение на изискванията на нормативна уредба регулаторът приложи ценообразуване, основано на изпълнението на заложените 29 показатели за качество на ВиК услугите и стриктно отчитане на прага на социалната поносимост на цените. Всички разглеждани бизнес планове на ВиК операторите бяха задължително одобрявани от съответните общински съвети и от Асоциацията по ВиК и едва след това бяха обсъждани от Комисията. Много от бизнес плановете бяха нееднократно връщани за преработка и по настояване на КЕВР от тях отпаднаха всички икономически необосновани разходи, което позволи регулаторът да ограничи повишението на цените на услугите. Комисията ежегодно ще извършва проверки на ВиК операторите за изпълнението на техните бизнес планове и ако при предстоящия цялостен преглед на дейността им след третата година на регулаторния период се окаже, че те не реализират заявените инвестиции, неизпълнението ще доведе до намаление на цените на техните услуги.

В изпълнение на един от водещите приоритети на Комисията - **контролната дейност**, през 2018 г. КЕВР извърши тематични и планови проверки на дружества лицензианти във всички сектори – „Електроенергетика и топлоенергетика“, „Природен газ“ и „ВиК услуги“. Регулаторът проведе и извънредни проверки във връзка с получени сигнали от потребители за неизпълнение на лицензионни задължения на дружествата. Продължи и активната работа по образуваните административни производства по подадени жалби от потребители. Само в сектор „Електроенергетика“ техният общ брой беше 877, като по 681 от тях Комисията се произнесе с решения. При констатираните в хода на проверките сериозни нарушения на лицензионните задължения и на нормативните изисквания, Комисията приложи административно-наказателни мерки и наложи санкции, като даде задължителни предписания за изпълнение.

Отчитайки важността на работата с **жалбите на гражданите** и с цел подобряване на достъпа до информация и облекчаване на подаването на заявления, през 2018 г. КЕВР разработи и въведе специализиран Единен портал за предоставяне на информация и услуги. Той осигурява на потребителите 24-часов достъп по електронен път до административни услуги, в т.ч. подаване на жалби и искания за достъп до обществена информация, проверка по статуса на подадена жалба, достъп до публични регистри на лицензи и договори и др. В изпълнение на мерките за облекчаване на административната тежест за бизнеса Единният портал дава възможност на дружествата да внасят заявления за издаване, изменение, допълнение и прекратяване на лицензии, а ВиК операторите могат да подават изискваните от тях отчетни данни.

С приети изменения в Закона за енергетиката, влезли в сила от 1.01.2019 г., беше променен статутът на работещите в КЕВР служители и те преминаха от служебни към трудови правоотношения. Административното ръководство на Комисията предприе необходимите действия за своевременно сключване на трудови договори със служителите, изпълнени бяха и други мерки в съответствие с разпоредбите на Кодекса на труда. Промяната създава по-благоприятни условия за своевременното назначаване на необходимите експерти в различните сектори, в това число и за кадровото укрепване на новите административни звена, отговорни за изпълнението на новите функции на регулатора.

Активното **международно сътрудничество** през годината в рамките на двустранните контакти с енергийни и водни регулатори и участията в европейските и регионални форуми показаха нарасналия международен авторитет на КЕВР. Продължи изпълнението на програмите съгласно действащите споразумения за сътрудничество с регулаторите на Румъния, Албания, Косово, Гърция, Македония, Черна гора, Грузия, Турция и Сърбия. През м. май КЕВР беше домакин на 15-та среща на Общото събрание на Мрежата на водните регулатори в Европа /WAREG/ с участието на водни регулатори от 22 държави, на която беше дискутирана необходимостта от държавна подкрепа за инвестициите във водния сектор. С цел разширяване на многостранното сътрудничество в региона, КЕВР организира в гр. Велико Търново среща на енергийните регулатори от балканските страни, на която беше подкрепена българската инициатива за учредяване на Регионален форум на регулаторите от Балканите, като постоянно действаща платформа за обмен на регулаторни практики и хармонизиране на регулаторните рамки за страните членки. На проведения през. м. септември 2018 г. форум в Солун, Република Гърция, инициативата стана факт и беше подписано Споразумение за учредяване на постоянно действащ Консултативен Форум на регулаторите от страните на Балканския полуостров. Признание за активната позиция на КЕВР беше единодушното избиране на българския енергиен регулатор за председателстващ организацията през първата година на нейната дейност. Сред основните задачи на Консултативния Форум са ускоряването на либерализацията на регионалния пазар на природен газ и постигане на свързаност на регионалните електроенергийни пазари на едро. Членове и експерти на КЕВР бяха активни участници в работата на европейските регулаторни органи - Агенцията за сътрудничество на енергийните регулатори, Съвета на европейските енергийни регулатори органи и се включиха в 14 заседания на работни групи по различни теми в областта на развитието на електроенергийния и газовия пазар. Израз на нарасналия авторитет на българския регулатор беше и домакинството на заседанията на Съвета на регулаторите на АСЕР и на Общото събрание на СЕЕР през м. януари 2018 г. Международната дейност в областта на ВиК сектора включваше участия в двустранни срещи и семинари, форуми на Мрежата на водните регулатори в Европа (WAREG) и по Програмата „Водата на река Дунав“. През годината бяха реализирани и проекти за издигане на експертния капацитет на регулатора. В изпълнение на новите правомощия на КЕВР по европейския регламент REMIT за разследване и възпрепятстване на злоупотреби на енергийния пазар започна осъществяване на проекта „Повишаване капацитета на енергийния регулатор в България - Фаза 1“ по Регулаторна програма за развитие на енергийния сектор, финансирана от ЕБВР. В тази връзка бяха проведени семинари за най-добрите практики в ЕС по мониторинг на пазара, както и за постепенното премахване на регулираните тарифи.

През 2019 г. сред основните задачи на КЕВР ще бъде регулаторната подкрепа за продължаване на процеса на либерализация на енергийния сектор и определянето на стратегическите насоки за неговото развитие в контекста на новия пакет на ЕС „Чиста енергия за всеки европейец“. Важно предизвикателство пред регулатора е да отговори на очакванията на обществото за предотвратяване на пазарни злоупотреби от участници в борсовата търговия с електроенергия, като гарантира честността и прозрачността на сключваните сделки. Комисията има своята важна роля и в развитието на българския газов пазар и постигане на неговата свързаност с регионалните и европейските пазари.

Отчитайки баланса на интересите на всички заинтересовани страни, със своите решения и с цялостната си дейност независимият регулатор ще продължи да отстоява интересите на цялото общество, на основата на принципите на законността, защитата на националния интерес, икономическата логика и прозрачността на вземаните решения.

ГЛАВА ПЪРВА

РАЗВИТИЕ НА ПОДЗАКОНОВИТЕ НОРМАТИВНИ АКТОВЕ

Комисията за енергийно и водно регулиране (КЕВР, Комисията) предприе необходимите действия за развитие и усъвършенстване на подзаконовите актове в съответствие със законовите си правомощия и предвид динамично развиващите се обществени отношения в областта на енергетиката и на ВиК услугите. Целта на тази дейност е съобразяване на актовете на КЕВР с измененията в Закона за енергетиката (ЗЕ), Закона за енергията от възобновяеми източници (ЗЕВИ), Закона за регулиране на водоснабдителните и канализационните услуги (ЗРВКУ), Закона за водите (ЗВ), постигане на съответствие с европейското законодателство в областта, създаване на условия за развитие на пазарите на енергия и природен газ, както и преодоляване на проблеми, установени в практиката по прилагане на актовете на Комисията.

През 2018 г. КЕВР прие следните подзаконови нормативни актове, правила и указания:

Наредба за изменение и допълнение на Наредба № 1 от 14 март 2017 г. за регулиране на цените на електрическата енергия, обн., ДВ, бр. 25 от 24.03.2017 г., в сила от 24.03.2017 г., изм. и доп., ДВ, бр. 52 от 22.06.2018 г. (НИД на НРЦЕЕ)

Със Закона за изменение и допълнение на Закона за енергетиката, обн., ДВ, бр. 38 от 08.05.2018 г. (ЗИД на ЗЕ), са извършени съществени промени в ЗЕ и в ЗЕВИ, част от които налагат подзаконовите актове по прилагането им, в т.ч. и НРЦЕЕ, да бъдат приведени в съответствие със закона.

Във връзка с горното КЕВР прие изменения и допълнения в НРЦЕЕ, които се изразяват в следното:

1. Отпадане на съществуващия модел на задължително изкупуване на електрическата енергия от възобновяеми източници и от високоефективно комбинирано производство на електрическа и топлинна енергия, произведена от централи с обща инсталирана мощност 4 MW и над 4 MW, както и задължението на обществения доставчик да продава електрическа енергия на операторите на мрежи за покриване на технологичните разходи по пренос/разпределение.

С оглед на горното с НИД на НРЦЕЕ са направени изменения в модела на ценообразуване на посочените производители, както и в начина на формиране на цената за технологичните разходи на оператора на електропреносната мрежа и на операторите на електроразпределителните мрежи. В тази връзка на КЕВР са делегирани допълнителни правомощия, свързани с определянето на премии за електрическата енергия от възобновяеми източници и от високоефективно комбинирано производство на електрическа и топлинна енергия, произведена от централи с обща инсталирана електрическа мощност 4 MW и над 4 MW, определянето на прогнозна пазарна цена по групи производители в зависимост от първичния енергиен източник, както и определянето на прогнозна пазарна цена за технологични разходи на оператора на електропреносната мрежа и на операторите на електроразпределителните мрежи. За тази цел с новите чл. 22а и чл. 24а от НРЦЕЕ е детайлизиран начинът за изчисляване на премиите, а новосъздаденият Раздел Ша на Глава втора съдържа и методиката за определяне на прогнозната пазарна цена.

В съответствие с новата правна уредба посочените по-горе производители, в т.ч. и общественият доставчик за количествата, надхвърлящи нуждите на регулирания пазар, както и операторите на електропреносната и електроразпределителните мрежи, следва да

продават цялото произведено количество електрическа енергия, респективно да купуват необходимото количество енергия за технологични разходи на/от различните сегменти на организирания борсов пазар. По този начин се пристъпва към следващ етап от либерализацията на енергийния пазар, което ще способства за продължаване на текущия процес по постепенно преминаване от пазар по регулирани цени към пазар по свободно договорени цени.

2. Прецизиране на разпоредбите относно производствата по утвърждаване на цени.

С приетите изменения и допълнения в НРЦЕЕ абсолютната стойност на компонентата за дейността на крайните снабдителите е увеличена от 3% на 7%, което има за цел да осигури на тези дружества разумна и икономически обоснована възвръщаемост. Вследствие на законодателните промени и отпадането на добавките по групи производители са въведени и нови правила за определяне на преференциалната цена на електрическата енергия, произведена от високоефективно комбинирано производство на електрическа и топлинна енергия, като цената се определя съобразно приети от КЕВР указания.

Една от промените, отразени в НИД на НРЦЕЕ, е и отпадналото задължение на обществения доставчик да събира цената за „задължения към обществото“, което от 01.07.2018 г. е вменено на Фонд „Сигурност на електроенергийната система“ (ФСЕС, Фондът). Съгласно новия чл. 43а Фондът подава заявление, съдържащо информация за разходите му във връзка с чл. 34 и чл. 35 от ЗЕ, както и приходите му по чл. 36д от ЗЕ за същия период.

3. Намаляване на административната тежест

С НИД на НРЦЕЕ са въведени норми, регламентиращи право за подаване на заявления по електронен път чрез Единния портал за предоставяне на информация и услуги от КЕВР, с които се постига намаляване на административната тежест при подаване и разглеждане на документацията.

Наредба за изменение и допълнение на Наредба № 2 от 19 март 2013 г. за регулиране на цените на природния газ, в сила от 05.04.2013 г., обн., ДВ, бр. 33 от 05.04.2013 г., доп., ДВ, бр. 52 от 22.06.2018 г., изм. и доп., ДВ, бр. 98 от 27.11.2018 г. (НИД на НРЦПГ)

През 2018 г. са инициирани две процедури за изменение и допълнение на НРЦПГ.

Първото изменение и допълнение на НРЦПГ е прието с §35 от Преходните и заключителни разпоредби на НИД на НРЦЕЕ, обн., ДВ, бр. 52 от 22.06.2018 г., с който в НРЦПГ е създаден нов чл. 27а. Съгласно посочената разпоредба заявленията могат да се подават по електронен път чрез Единния портал за предоставяне на информация и услуги от Комисията, като същите следва да бъдат подписани с квалифициран електронен подпис и придружени с декларация за истинността на заявените обстоятелства и на приложените документи и данни.

Второто изменение и допълнение на НРЦПГ е иницирано с НИД на НРЦПГ и има за цел да прецизира и оптимизира реда и условията, при които ще се осъществява занапред регулирането на цените на обществения доставчик в сектор „Природен газ“ като цяло, при запазване на действащите разпоредби и основни принципи за регулиране на цените. В тази връзка в чл. 17, ал. 12 от НРЦПГ е създадена формула, по която се изчислява разликата между прогнозни и отчетни разходи за доставка на природен газ на входа на газопреносните мрежи от предходен ценови период. В чл. 17 е направено допълнение с нова алинея 13, регламентираща начина за изчисляване на: отчетните разходи за доставени количества природен газ от внос за вътрешния пазар, отчетните разходи за доставени количества природен газ от местни добивни предприятия и отчетните разходи за доставени количества природен газ от запаси природен газ с цел продажба. Създадена е и

норма, уточняваща, че при изчисляване на отчетните разходи се прилага коефициент за преобразуване в енергийни единици, определен въз основа на среднопретеглената горна граница на топлина на изгаряне на природен газ по месеци за съответното тримесечие, въз основа на данни на оператора на газопреносната мрежа.

Друго съществено изменение се съдържа в разпоредбите на чл. 18, чл. 19, чл. 20 и чл. 22, с които се премахва възможността за утвърждаване на цени на природния газ в левове за 1000 куб.м. С изменението на чл. 35 от НРЦПГ отпада и посоченият срок за провеждане на закрито заседание на КЕВР за промяна на решението, с което изменя цените по чл. 17 и чл. 19 от наредбата.

С оглед изменението и допълнението на чл. 17, с §9 от Преходните и заключителни разпоредби към НИД на НРЦПГ е създадена разпоредба, която задължава обществения доставчик при подаване на заявление по чл. 32 за утвърждаване на цени на природния газ за първото тримесечие на 2019 г. да прилага справки за разликите между прогнозните и отчетните разходи за доставка на природен газ на входа на газопреносните мрежи, формирани за I, II и III тримесечие на 2018 г., изчислени по реда на чл. 17, ал. 12, 13 и 14.

Наредба за изменение и допълнение на Наредба № 3 от 21 март 2013 г. за лицензиране на дейностите в енергетиката, обн., ДВ, бр. 33 от 05.04.2013 г., изм. и доп., ДВ, бр. 52 от 22.06.2018 г. (НИД на НЛДЕ)

С §36 от Преходните и заключителни разпоредби на НИД на НРЦЕЕ, обн., ДВ, бр. 52 от 22.06.2018 г., в НЛДЕ са въведени норми, с които се допринася за намаляване на административната тежест чрез осигуряване на възможност за подаване на заявления и жалби по електронен път чрез Единния портал за предоставяне на информация и услуги от Комисията. Наред с това се редуцира обемът на изискуемите документи в административните производства, които се развиват пред КЕВР, като единен идентификационен код, оригинал на актуално удостоверение за вписване в Търговския регистър, както и декларация, че заявителят не е в производство по несъстоятелност, не е обявен в несъстоятелност и не е в ликвидация. Изискването за представяне на документ за актуално състояние на заявител се запазва само в случаите на търговска регистрация на лицето по законодателството на държава-членка на Европейския съюз.

Наредба за изменение и допълнение на Наредба № 5 от 23 януари 2014 г. за регулиране на цените на топлинната енергия, обн., ДВ, бр. 10 от 4.02.2014 г., в сила от 4.02.2014 г., изм. и доп., ДВ, бр. 52 от 22.06.2018 г. (НИД на НРЦТЕ)

Приетата от Комисията НИД на НРЦТЕ има за цел да приведе акта в съответствие с последните изменения и допълнения на ЗЕ и НРЦЕЕ, както и да прецизира редица разпоредби в акта, за които са констатирани празноти и неточности в хода на тяхното прилагане. С допълненията в чл. 8, ал. 2 от НРЦТЕ се уточняват видовете разходи, които не се включват в състава на признатите от Комисията разходи за целите на ценовото регулиране. Регламентирани са и норми, според които видовете предоставяни на клиентите услуги, свързани с лицензионната дейност, както и цената на тези услуги, се определят от КЕВР. Създадени са и нови разпоредби, които регламентират процедурата за утвърждаване на цени на предоставяните на клиентите услуги, свързани с лицензионната дейност. Променени са и разпоредбите, касаещи корекциите на цените по време на регулаторния период, като са предвидени норми, позволяващи изменение на съответните цени в зависимост от метода на регулиране, който се използва.

По силата на новия чл. 24а заявленията могат да се подават и по електронен път чрез Единния портал за предоставяне на информация и услуги от Комисията. В тази връзка е предвидено и изискване към заявителя да се прилага декларация за истинността

на заявените за вписване обстоятелства и на приложените документи и данни, подписана от заявителя с квалифициран електронен подпис.

С извършените промени в Допълнителните разпоредби на НРЦТЕ се изяснява продължителността на регулаторните периоди при различните методи на ценово регулиране. В съответствие с новото дефиниране на продължителността на регулаторните периоди, в Преходните и заключителни разпоредби на НИД на НРЦТЕ се урежда прилагането на новата уредба към заварени правоотношения, както и по отношение на енергийни предприятия, за които Комисията за първи път утвърждава и/или определя цени.

Наредба за изменение и допълнение на Наредба № 7 от 19 юли 2017 г. за издаване, прехвърляне и отменяне на сертификати за произход на електрическа енергия, произведена от високоефективно комбинирано производство на електрическа и топлинна енергия, обн., ДВ, бр. 61 от 28.07.2017 г., в сила от 01.08.2017 г., изм. и доп., ДВ, бр. 52 от 22.06.2018 г. (НИПОСПЕЕПВКПЕТЕ)

С §37 от Преходните и заключителни разпоредби на НИД на НРЦЕЕ, обн., ДВ, бр. 52 от 22.06.2018 г., в НИПОСПЕЕПВКПЕТЕ е създаден нов чл. 4а, който допуска възможност за подаване на заявления относно сертификати за произход по електронен път чрез Единния портал за предоставяне на информация и услуги от Комисията. За да бъде прието за разглеждане, заявлението следва да бъде подписано с квалифициран електронен подпис и придружено с декларация за истинността на заявените обстоятелства и на приложените документи и данни.

Правила за изменение и допълнение на Правила за търговия с електрическа енергия, обн., ДВ, бр. 66 от 26.07.2013 г., изм. и доп., ДВ, бр. 72 от 31.08.2018 г. (ПИД на ПТЕЕ)

Приетите от Комисията ПИД на ПТЕЕ имат за цел да приведат акта в съответствие с измененията и допълненията на ЗЕ и ЗЕВИ, извършени със ЗИД на ЗЕ, обн., ДВ, бр. 38 от 08.05.2018 г. и се изразяват в следното:

1. Реорганизация на работата на балансиращия пазар.

С въвеждането на задължително участие на производителите на електрическа енергия от възобновяеми източници и от високоефективно комбинирано производство на електрическа и топлинна енергия, произведена от централи с обща инсталирана мощност 4 MW и над 4 MW, както и на мрежовите оператори на организиран борсов пазар, е необходимо да се създадат предпоставки за реалното участие на посочените енергийни предприятия на свободния пазар. Това се постига с промените в Глава пета от ПТЕЕ, в която се регламентират ясни правила и условия за участие на тези производители/мрежови оператори на енергийната борса, като по този начин се създава сигурност и се повишава доверието на всички пазарни участници в работата на енергийния пазар.

На следващо място, прецизирани са разпоредбите, касаещи регистрирането на отделните видове балансиращи групи и дейността на координаторите на балансиращи групи. Създава се възможност някои координатори на специални балансиращи групи да продължат да бъдат такива или да участват в балансираща група с друг координатор.

Прецизирани са и разпоредбите относно видовете договори, които се сключват на пазара на електрическа енергия, както и на страните по тях, като е отчетена възможността за сключване на сделки с електрическа енергия на организирания борсов пазар от страна на независимия преносен оператор, операторите на електроразпределителните мрежи и координаторите на балансиращи групи. Отразен е и институтът на договора за компенсиране с премии, който се сключва между ФСЕС, от една страна, и производители по чл. 162а от ЗЕ, респективно производители с обект с обща инсталирана мощност 4 MW

и над 4 MW по ЗЕВИ, от друга страна. Предвид новата уредба на договорите, които се сключват на борсовия пазар, в Преходните и заключителни разпоредби на ПИД на ПТЕЕ са създадени разпоредби, които регламентират отношенията на страните по тях до влизане в сила на тези договори.

Във връзка с новата разпоредба на чл. 123, ал. 2 от ЗЕ са извършени допълнения и на разпоредбите относно смяната на доставчик на електрическа енергия и на координатор на балансираща група. Предвидена е възможност нов доставчик да има право да развали договора за продажба на електрическа енергия с клиент, в случай че снабдяването с електрическа енергия на клиента бъде преустановено по искане на предходния доставчик в резултат на неизпълнение на задължения, като същевременно по балансиран начин са отчетени интересите на всички засегнати страни.

2. Разширяване на ролята и функциите на ФСЕС.

В резултат от възложените функции на ФСЕС се налага отношенията му с голяма част от търговските участници да бъдат регламентирани с оглед пълноценното му включване в работата на борсовия пазар. Предвидени са редица задължения за търговски участници, свързани със заплащането на цена за задължения към обществото, предоставянето на различни видове информация и др. В съответствие с изменения текст на чл. 91, ал. 3 от ЗЕ са регламентирани редът и начинът, съобразно които ФСЕС може да поиска от независимия преносен оператор да отстрани от пазара търговец и/или производител на електрическа енергия.

3. Отстраняване на непълноти и неточности в разпоредбите на акта.

С оглед повишаване ефективността на извършвания от Комисията мониторинг на пазара на електрическа енергия с ПИД на ПТЕЕ е разширен обхватът на предоставяната от независимия преносен оператор, оператора на организирания борсов пазар и координаторите на балансиращите групи ежесечна информация.

Указания за образуване на цените на топлинната енергия и на електрическата енергия от комбинирано производство при регулиране чрез метода „норма на възвръщаемост на капитала“, приети с решение по протокол № 116 от 26.06.2018 г. по т. 1 на КЕВР (Указания)

По силата на изричната законова делегация на чл. 36, ал. 1, изр. 2 от ЗЕ, както и във връзка с измененията и допълненията на ЗЕ, извършени със ЗИД на ЗЕ, обн., ДВ, бр. 38 от 08.05.2018 г., с решение по протокол № 116 от 26.06.2018 г. по т. 1 на КЕВР Комисията изготви и прие Указанията, като отмени действащите към този момент Указания за образуване на цените на топлинната енергия и на електрическата енергия от комбинирано производство при регулиране чрез метода „норма на възвръщаемост на капитала“, приетите с решение по протокол № 95 от 25.05.2015 г. по т. 8 на КЕВР.

ГЛАВА ВТОРА

ЕЛЕКТРОЕНЕРГЕТИКА

През 2018 г. усилията на Комисията за енергийно и водно регулиране бяха съсредоточени върху действия по създаване на предпоставки и дефиниране на посоката за развитие на процеса на пълната либерализация на електроенергийния пазар, в съответствие с европейските политики и законодателство в сектора. Дейностите, в които КЕВР концентрира усилията си през 2018 г., бяха свързани основно със завършване на процесите, стартирали през предходната година, по премахване на пречките и очертаване на подзаконовата нормативна рамка за пълното отваряне на пазара.

Съществена роля в процеса на отваряне на пазара през 2018 г. имаха измененията и допълненията на Закона за енергетика (ЗЕ) и Закона за енергия от възобновяеми източници (ЗЕВИ). С тях се пристъпи към следващ етап от либерализацията на пазара на електрическа енергия, като всички производители с обща инсталирана електрическа мощност 4 MW и над 4 MW, в т.ч. и тези от възобновяеми източници (ВИ) и високоефективно комбинирано производство (ВЕКП), общественият доставчик за количествата, надхвърлящи нуждите на регулирания пазар, както и операторите на електропреносната и електроразпределителните мрежи бяха задължени да продават цялото произведено количество електрическа енергия, респективно да купуват необходимото количество енергия за технологични разходи на/от различните сегменти на организирания борсов пазар. В тази връзка отпадна досега съществуващият модел на задължително изкупуване на произведената от тези производители електрическа енергия от ВИ и ВЕКП, както и задължението на обществения доставчик да продава електрическа енергия на операторите на мрежи за покриване на технологичните разходи по пренос/разпределение. На КЕВР бяха делегирани допълнителни правомощия, свързани с определянето на премии за електрическата енергия от ВИ и от ВЕКП, произведена от централи с обща инсталирана електрическа мощност 4 MW и над 4 MW, определянето на прогнозна пазарна цена по групи производители в зависимост от първичния енергиен източник, както и определянето на прогнозна пазарна цена за технологични разходи на оператора на електропреносната мрежа и операторите на електроразпределителните мрежи. В значителна степен се разшириха функциите и ролята на Фонд „Сигурност на електроенергийната система“ (ФСЕС). Посочените промени в ЗЕ и ЗЕВИ през 2018 г. наложиха съответно и изменение на Наредба № 1 от 14.03.2017 г. за регулиране на цените на електрическата енергия (НРЦЕЕ) и на Правилата за търговия с електрическа енергия (ПТЕЕ). Извършените промени в НРЦЕЕ и ПТЕЕ имаха за цел привеждането на тези нормативни актове в съответствие с измененията и допълненията на ЗЕ и ЗЕВИ и създаването на необходимите нормативни предпоставки за реалното участие на засегнатите от промените търговски участници на организирания борсов пазар.

1. ЛИЦЕНЗИРАНЕ

В изпълнение на правомощията си по чл. 21, ал. 1, т. 1 от Закона за енергетиката, през 2018 г. експертите в КЕВР са работили общо по 27 заявления за издаване, изменения и прекратяване, спрямо 23 заявления през 2017 г. Данните са представени в графичен вид по-долу:

Постъпилите заявления са свързани изключително с дейността „търговия с електрическа енергия“, която по принцип се характеризира с голяма динамика поради сравнително лесния достъп на участниците до пазара, засилената конкуренция, постоянно променящата се нормативна рамка и др. Наблюдава се леко нарастване на броя на издадените през предходната година нови лицензии, което се дължи най-вече на измененията и допълненията на Закона за енергетиката (обн. ДВ, бр. 102 от 2017 г. и бр. 38 от 2018 г.), по силата на които всички производители на електрическа енергия с обекти с обща инсталирана мощност 4 MW и над 4 MW, както и общественият доставчик в случаите по чл. 100, ал. 2 от ЗЕ, бяха задължени да сключват сделки само на организиран борсов пазар на електрическа енергия. В резултат на тези законови изменения, количеството електрическа енергия, търгувано на различните сегменти на организирания борсов пазар, се увеличи чувствително, което направи пазара на електрическа енергия на едро доста по-атрактивен за нови търговски участници, особено за такива от други държави-членки на Европейския съюз. Като цяло се запазва относително малкият брой на постъпилите през 2018 г. заявления за изменение/допълнение на издадени лицензии спрямо предходната година, което е по-скоро очаквано и се дължи на обстоятелството, че по-голямата част от утвърдилите се доставчици отдавна предприеха редица действия по оптимизация на дейността си и разширяване на кръга на предлаганите на клиентите си услуги, вкл. и чрез промяна на действащите им лицензии. По отношение прекратените през 2018 г. лицензии, следва да се отбележи, че основните причини за оттеглянето на тези участници от пазара са изтичането на срока на лицензията или загубата на интерес поради малките търгувани обеми и засилената конкуренция. Въпреки лекия ръст на издадените лицензии, по-скоро се запазва очертаната в предходния доклад тенденция към настъпване на насищане на пазара и спад в издаването на нови лицензии за търговия с електрическа енергия, предвид непропорционално големия брой лицензирани към момента търговци на електрическа енергия, съотнесен към обема на търгуваните количества на свободния електроенергиен пазар. Предвид значителния брой неактивни търговци (повече от 50) се очаква увеличение на броя на подадените заявления за прекратяване на лицензия.

2. ЦЕНОВО РЕГУЛИРАНЕ

Съгласно чл. 21, ал. 1, т. 8 от ЗЕ, КЕВР осъществява регулиране на цените в случаите, предвидени в този закон. По силата на чл. 30, ал. 1, т. 1, 6, 9, 10, 13 и 17 от ЗЕ на регулиране от Комисията подлежат цените:

- по които производителите, в рамките на определената им от Комисията разполагаемост по чл. 21, ал. 1, т. 21 от ЗЕ, продават електрическа енергия на обществения доставчик;
- по които общественият доставчик продава на крайните снабдители изкупената на основание чл. 21, ал. 1, т. 21 от ЗЕ електрическа енергия;
- по които крайните снабдители продават електрическа енергия на битови и небитови крайни клиенти за обекти, присъединени към електроразпределителната мрежа на ниво ниско напрежение;
- за достъп и/или за пренос през електропреносната мрежа;
- за достъп и/или за пренос през електроразпределителните мрежи;
- цената или компонентата от цена, чрез която всички крайни клиенти, присъединени към електроенергийната система, включително операторът на електропреносната мрежа и операторите на електроразпределителните мрежи, участват в компенсиране на разходите по чл. 34 и чл. 35 от ЗЕ.

Правомощията на Комисията включват също така определянето на пределна цена за сключване на сделки на пазара на балансираща енергия, както и на пределна стойност на разходите на оператора на електропреносната мрежа за закупуване на разполагаемост за студен резерв въз основа на тръжна процедура.

През 2018 г., след анализ и оценка на информацията за отчетените резултати от електроенергийните предприятия по време на предходен ценови период, в т.ч. анализ и оценка на отчетеното общо финансово състояние, анализ на отчетените технически и икономически показатели, както и анализ и оценка на постигнатите показатели за качество, с Решение № Ц-11 от 01.07.2018 г. КЕВР утвърди и съответно измени регулираните цени на електрическата енергия и мрежовите услуги, както и цената за „задължения към обществото“. В тази връзка, изменението на крайните цени на електрическата енергия за битовите клиенти, снабдявани от краен снабдител, е следното: за клиентите на „ЧЕЗ Електро България“ АД – увеличение с 1,75%; за клиентите на „ЕВН България Електроснабдяване“ ЕАД – увеличение с 1,82%; за клиентите на „ЕНЕРГО-ПРО Продажби“ АД – увеличение с 2,78% или средно крайните цени на битовите клиенти се увеличиха с 2,03%.

Следва да се отбележи, че с Решение № Ц-11 от 01.07.2018 г. КЕВР за първи път определи за периода 01.07.2018 г. – 30.06.2019 г. прогнозна пазарна цена за базов товар, съответно прогнозна пазарна цена за електропреносния оператор, електроразпределителните оператори и за групите производители на електрическа енергия за целите на чл. 21, ал. 1, т. 8в от ЗЕ, чл. 33а от ЗЕ и § 68, ал. 2 от ПЗР към ЗИД на ЗЕ (обн. ДВ, бр. 38 от 08.05.2018 г.).

3. КОНТРОЛ

Планови проверки

В съответствие с чл. 3 от „Методика за осъществяване на контролните правомощия на Държавната комисия за енергийно и водно регулиране по Закона за енергетиката и Закона за регулиране на водоснабдителните и канализационните услуги“ (Методиката), КЕВР прие годишен график за извършване на планови проверки на място и по документи относно спазване на условията на издадените лицензии.

Съгласно приетия график експерти от КЕВР извършиха планови проверки на лицензирани дружества, както следва:

1. Планова проверка на „Електроразпределение Юг“ ЕАД за съответствие на направените инвестиции с изискванията на т. 3.1.7 от издадената му Лицензия № Л-140-07/13.08.2004 г. за дейността „разпределение на електрическа енергия“. За резултатите от проверката е изготвен констативен протокол и доклад с вх. № Е-Дк-540 от 15.06.2018 г. В хода на проверката не са констатирани нарушения. На дружеството не са дадени задължителни предписания.

2. Планова проверка на „ЧЕЗ Разпределение България“ АД за съответствие на направените инвестиции с изискванията на т. 3.1.7 от издадената му Лицензия № Л-135-07/13.08.2004 г. за дейността „разпределение на електрическа енергия“. За резултатите от проверката е изготвен констативен протокол и доклад с вх. № Е-Дк-541 от 15.06.2018 г. В хода на проверката не са констатирани нарушения. На дружеството не са дадени задължителни предписания.

3. Планова проверка на „Електроразпределение Север“ АД за съответствие на направените инвестиции с изискванията на т. 3.1.7 от издадената му Лицензия № Л-138-07/13.08.2004 г. за дейността „разпределение на електрическа енергия“. За резултатите от проверката е изготвен констативен протокол и доклад с вх. № Е-Дк-548 от 19.06.2018 г. В хода на проверката не са констатирани нарушения. На дружеството не са дадени задължителни предписания.

4. Планова проверка по документи и на място на дейността на „ЧЕЗ Разпределение България“ АД за изпълнение на лицензионните условия за извършване на дейността „разпределение на електрическата енергия“ относно спазване на процедурите по присъединяване на клиенти и производители към електроразпределителната мрежа на дружеството. Поради големия брой стартирани процедури – 34 548, срокът на проверката беше удължен до 28.02.2019 г.

5. Планова проверка по документи и на място на дейността на „Електроразпределение Юг“ ЕАД за изпълнение на лицензионните условия за извършване на дейността „разпределение на електрическата енергия“ относно спазване на процедурите по присъединяване на клиенти и производители към електроразпределителната мрежа на дружеството. Поради големия брой стартирани процедури – 27 815, срокът на проверката беше удължен до 28.02.2019 г.

6. Планова проверка по документи и на място на дейността на „Електроразпределение Север“ АД за изпълнение на лицензионните условия за извършване на дейността „разпределение на електрическата енергия“ относно спазване на процедурите по присъединяване на клиенти и производители към електроразпределителната мрежа на дружеството. Поради големия брой стартирани процедури – 18 227, срокът на проверката беше удължен до 28.02.2019 г.

Извънредни проверки

В случаи на жалби с повишена сложност, както и при наличие на необходимост от допълнително изясняване на факти и обстоятелства, бяха сформирани работни групи и извършени извънредни проверки по документи и на място, както следва:

- Проверка по жалба от Йордан Владимиров срещу „ЧЕЗ Разпределение България“ АД;
- Проверка по жалба на „Сиус“ ООД срещу „ЕВН България Електроснабдяване“ ЕАД;
- Проверка по жалби от жители на гр. Варна, с. Звездица и гр. Бяла;
- Проверка по жалба на Николай Вулянов срещу „Електроразпределение Юг“ ЕАД;
- Проверка по жалба на „ЮМТ“ ЕООД срещу „Електроразпределение Юг“ ЕАД;

- Проверка по жалба на „Бар Инвест“ ЕООД срещу Федерацията на научно-техническите съюзи в България;
- Проверка по жалба на Георги Кръстев срещу „ЕВН България Електроснабдяване“ ЕАД.

4. ОБЩИ УСЛОВИЯ И ПРАВИЛА ЗА РАБОТА С ПОТРЕБИТЕЛИ НА ЕНЕРГИЙНИ УСЛУГИ

С решение от 12.12.2018 г. КЕВР одобри предложените с вх. № Е-13-41-71 от 08.10.2018 г. от „Електроенергиен системен оператор“ ЕАД „Общи условия за ползване на електропреносната мрежа от крайни клиенти“ и „Правила за работа с крайни клиенти на електропреносната мрежа“, които стават част от Приложение № 5 към Лицензия № Л-419-04/18.12.2013 г. за дейността „пренос на електрическа енергия“.

Със заповед от 31.1.2018 г. на председателя на КЕВР беше сформирана работна група за преглед и одобряване на „Общи условия на договорите за достъп на производителите на електрическа енергия от възобновяеми източници до електроразпределителната мрежа на „ЕНЕРГО-ПРО Мрежи“ АД“. Работата по предвидената процедура продължава през 2019 г.

Със заповед от 21.06.2018 г. на председателя на КЕВР беше сформирана работна група за преглед и одобряване на „Общи условия на договорите за достъп на производителите на електрическа енергия от възобновяеми източници до електроразпределителната мрежа на „Електроразпределение ЮГ“ ЕАД. Работата по предвидената процедура продължава през 2019 г.

5. ПАЗАР НА ЕЛЕКТРИЧЕСКА ЕНЕРГИЯ

План за развитие на електропреносната мрежа на Република България за периода 2018 – 2027 г. на ЕСО ЕАД

Съгласно разпоредбите на чл. 81г от ЗЕ ЕСО ЕАД разработва и внася ежегодно в Комисията за одобряване десетгодишен план за развитие на електропреносната мрежа на Република България, който е разработен в съответствие с Раздел три от Правилата за управление на електроенергийната система, като е съобразен с изискванията на Европейската организация на операторите на електропреносни системи (ENTSO-E).

С Решение № ДПРМ-2 от 02.11.2018 г. КЕВР одобри десетгодишния план за развитие на преносната мрежа на Р България на ЕСО ЕАД за периода 2018 г. – 2027 г., който съдържа основната инфраструктура за пренос на електрическа енергия, която се предвижда за изграждане, разширяване, реконструкция и модернизация през следващите десет години. Годишните прогнозни стойности на всички разходи за изграждане, разширяване, реконструкция и модернизация на обектите от електропреносната мрежа и на системите за защита и управление на ЕЕС за периода на десетгодишния план са в размер на 1 291 773 хил. лв., от които 148 932 хил. лв. или 11,53% са привлечени европейски средства, основно за съфинансиране на проектите от общоевропейско значение.

Проект от общ интерес 3.7.1: „Нов междусистемен електропровод между „Марица изток“ 1, Р България и „Неа Санта, Р Гърция“

На 08.08.2018 г. КЕВР прие общо решение с регулаторния орган за енергия на Р Гърция за Споразумение за трансгранично разпределение на разходите за проект от общ интерес 3.7.1: „Нов междусистемен електропровод между „Марица изток“ 1, Р България и „Неа Санта, Р Гърция“. В резултат на приетото решение, трансграничното разпределение

на инвестиционните разходи, „Електроенергиен системен оператор“ ЕАД привлече 58 млн. лв. от Механизма за свързване на Европа, което е 50% от необходимите средства за строителството на електропровода, които са на обща стойност 116 млн. лв. Електропроводът е с дължина 122 км на българска територия и 29 км на гръцка територия, и капацитет от 1500 MW.

Производство на електрическа енергия

Произведената в България електрическа енергия през 2018 г., разпределена в зависимост от първичния енергиен ресурс и използваната производствена технология, е както следва:

Най-голям дял в производството на електрическа енергия имат централите, работещи с лигнитни въглища – 40%, следващият дял е на ядрената енергия – 36% и съответно на енергията от ВЕЦ – 12% и 7% за енергия от вятър, слънце и биомаса. При анализ на динамиката на произведените количества електрическа енергия през 2018 г., в сравнение с 2017 г., се забелязват две тенденции. При една част от първичните технологии за производство на електрическа енергия се забелязва спад на произведената енергия. Спад има при производството на електрическа енергия от ТЕЦ на лигнитни въглища (–) 5,04%, ТЕЦ на газ (–) 4,05% и ВИ (–) 7,96%. При втората част се забелязва повишаване на производството от АЕЦ с 3,89% и ВЕЦ с 58,81%. През 2018 г. спрямо 2017 г. намалява електрическата енергия за нуждите на ПАВЕЦ за работа в помпен режим с 34,34%, като съотношението на произведената електрическа енергия с произход Р България за 2018 г., спрямо 2017 г. е 42 002 868 MWh към 40 630 018 MWh или повишение с 3,38%.

Използваните данни за инсталираните мощности и произведената нетна електрическа енергия през 2017 г. и 2018 г. са предоставени от „Електроенергиен системен оператор“ ЕАД (ЕСО ЕАД).

Видове технологии	Инсталирана мощност в MW		Произведена нетна ел. енергия в MWh		Изменение в % произведена ел. енергия
	2017 г.	2018 г.	2017 г.	2018 г.	
					2016=100

1. АЕЦ	2 000	2 000	14 718 368	15 291 204	3,89%
2. ТЕЦ на лигнитни въглища	4 119	4 119	17 605 902	16 717 934	-5,04%
3. ТЕЦ на черни и кафяви въглища	362	362	246 111	245 766	-0,14%
4. ТЕЦ на газ	563	983,265	1 609 514	1 544 381	-4,05%
5. ВЕЦ, в т.ч.	3 204	3 204	3 395 131	5 391 795	58,81%
5.1. ПАВЕЦ производство	1 399	1 399	899 639	986 848	9,69%
5.2. ПАВЕЦ помпи	933	933	647 485	425 127	-34,34%
6. ВИ, в т.ч.	1 822	1 825	3 054 993	2 811 788	-7,96%
6.1. Вятърни ЕЦ	701	701,35	1 414 564	1 315 757	-6,98%
6.2. Фотоволтаични ЕЦ	1 043	1 046	1 325 472	1 238 788	-6,54%
6.3. ЕЦ на Биомаса	78	76,847	314 956	257 243	-18,32%
Общо: 1+2+3+4+5+6	12 070	12 493	40 630 018	42 002 868	3,38%

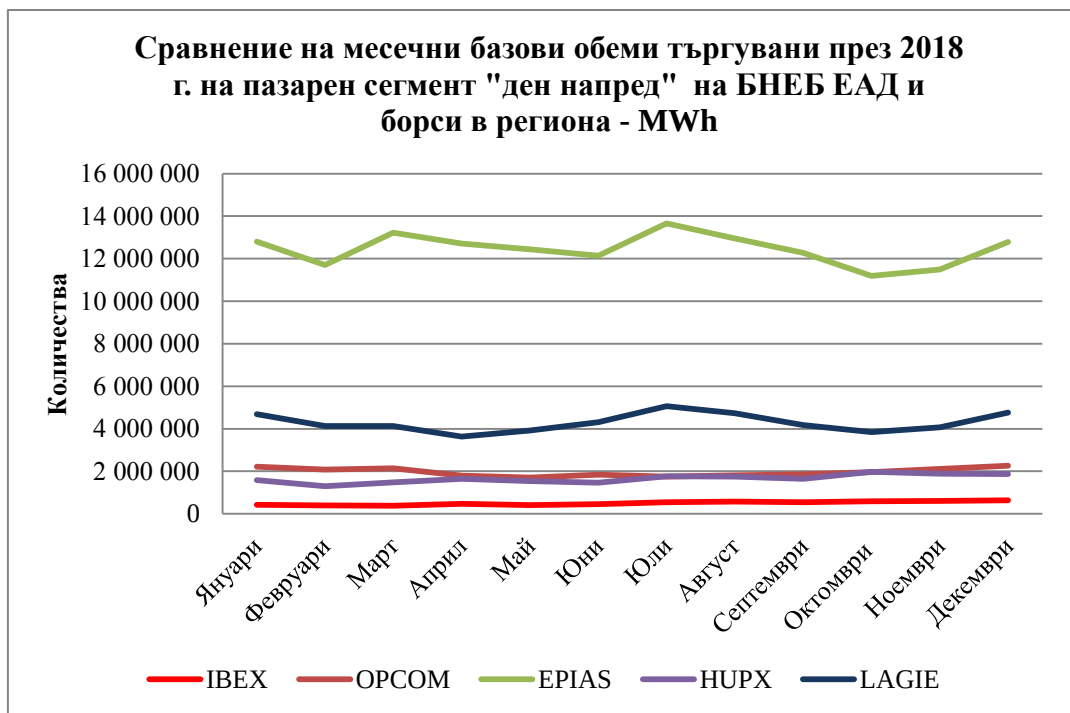
Борсов пазар

Сравнителен анализ на търговията и цените на пазар „ден напред“ за периода 2016-2018 г.

За периода януари 2016 г. – 2018 г. търгуваните обеми на базовата енергия на пазар „ден напред“ бележат устойчив възходящ тренд в рамките на 143,13% ръст за 2018 г. спрямо 2017 г. и 241,84% увеличение спрямо 2016 г.

Общият търгуван обем нараства от 4 232 922 MWh през 2017 г. на 6 058 743 MWh през 2018 г. Въпреки забележителния ръст на търгуваните количества, те са значително по-ниски в сравнение с търгуваните базови количества на борсите в региона.

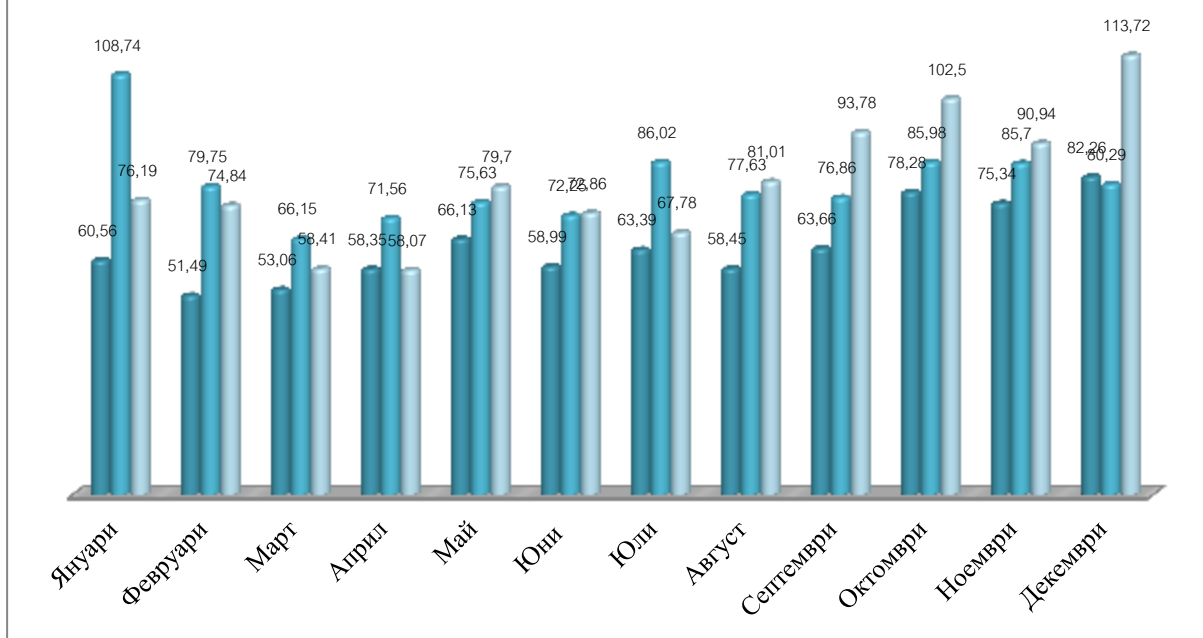
Месец 2018	IBEX	OPCOM	EPIAS	HUPX	LAGIE
Януари	421 262	2 216 518	12 796 171	1 589 261	4 680 792
Февруари	390 637	2 084 970	11 709 760	1 301 131	4 128 797
Март	386 902	2 141 149	13 227 556	1 475 135	4 136 234
Април	475 580	1 802 029	12 709 717	1 641 063	3 638 561
Май	415 388	1 706 289	12 435 312	1 537 398	3 912 063
Юни	454 420	1 841 644	12 144 131	1 469 567	4 315 354
Юли	547 203	1 752 198	13 663 777	1 759 832	5 064 852
Август	581 891	1 806 207	12 957 019	1 752 494	4 726 820
Септември	547 594	1 852 552	12 272 894	1 648 878	4 180 045
Октомври	590 270	1 966 824	11 196 707	1 980 430	3 839 531
Ноември	607 330	2 105 471	11 493 375	1 884 400	4 064 769
Декември	640 266	2 264 981	12 790 169	1 869 194	4 765 597
2018 Средно	504 895	1 961 736	12 449 716	1 659 065	4 287 785

Сравнителен анализ на среднопретеглената месечна цена на пазар „ден напред“

След месец август 2018 г. се забелязва рязко увеличение на среднопретеглената месечна цена, която през месец септември е 93,78 лв./MWh и 102,50 лв./MWh през месец октомври, като в края на годината през месец септември достига най-високо равнище за целия тригодишен период от 113,72 лв./MWh, което представлява ръст от 143,64% спрямо декември 2017 г.

Среднопретеглена месечна цена на пазар "ден напред" лв./MWh, 2016-2018 г.

■ Среднопретеглена месечна цена 2016* ■ Среднопретеглена месечна цена 2017
■ Среднопретеглена месечна цена 2018

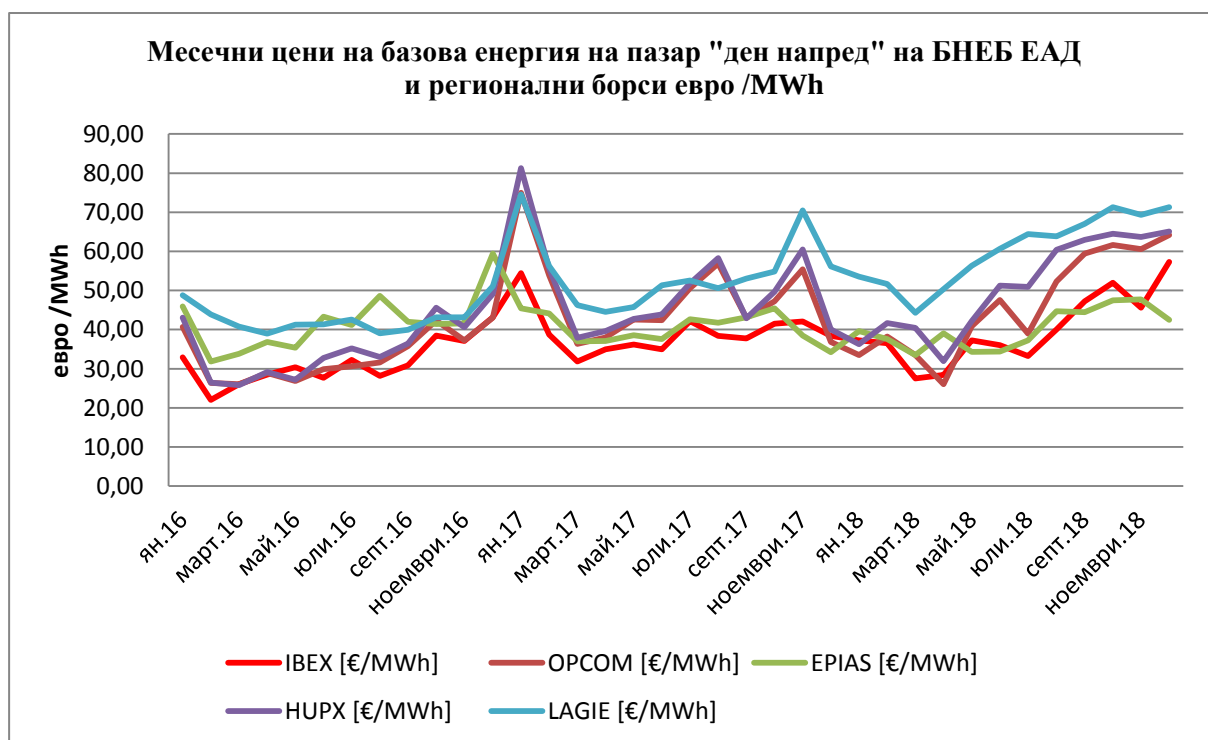
Източник БНЕБ ЕАД

*месец януари 2016 г. не е пълен

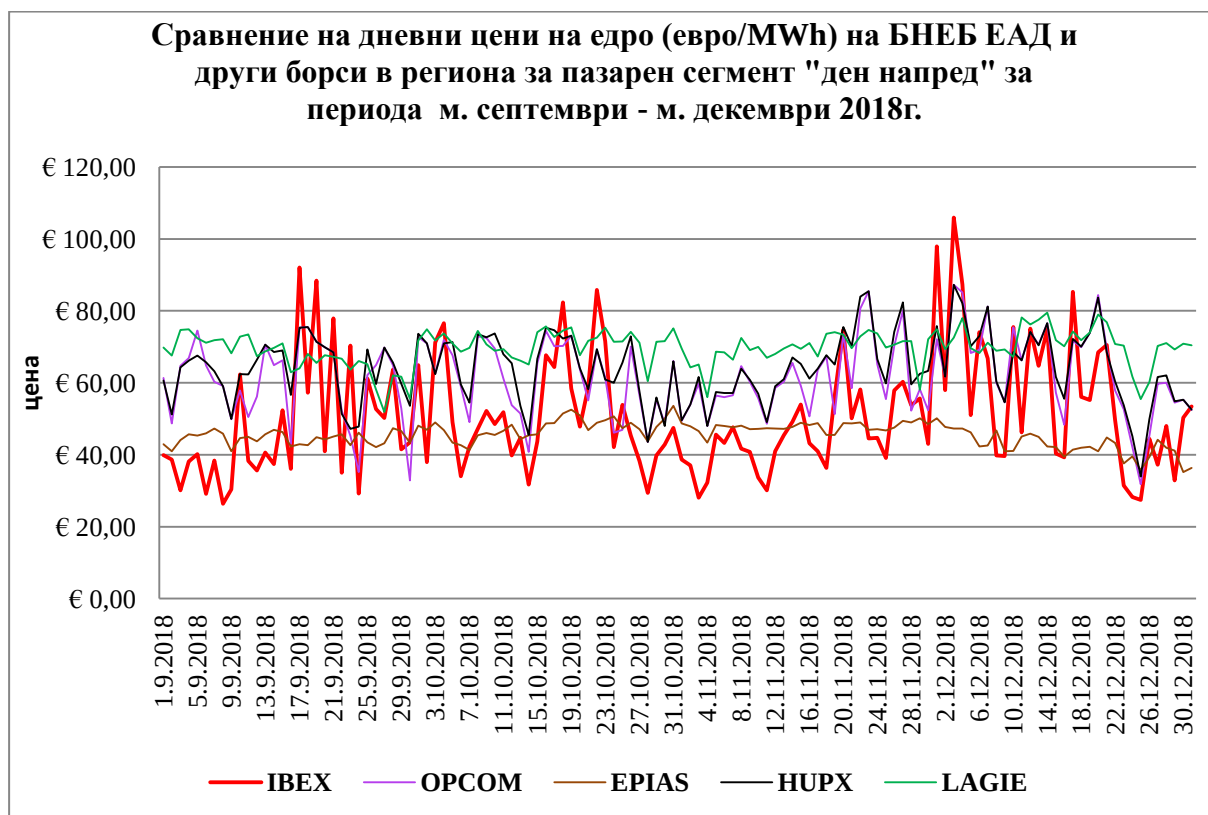
Сравнителен анализ на цените и търгуваните количества на пазар „ден напред“ на БНЕБ ЕАД и на регионалните борси.

Сравнителният анализ включва средните месечни цени за базов товар евро/MWh на търгувани количества на пазар „ден напред“ за периода 2016 г. – 2018 г. на следните регионални борси: OPCOM (Румъния); EPIAS (Турция); LAGIE (Гърция); HUPS (Унгария); IBEX (България).

В графиката е представена динамиката на месечните базови цени на пазар „ден напред“ на регионалните борси, сравнени с тези на българската борса за периода 2016 г. 2018 г.¹ За този период средномесечните цени на базов товар следват равнището на цените на борсата в Турция. Най-високи цени са отбелязани на борсите в Гърция и Унгария в периодите декември 2016 г., януари 2017 г. – над 70 евро/MWh. На БНЕБ ЕАД цената също бележи връх, но на по-ниски ценови равнища - над 50 евро/MWh. Този пик в цената се обяснява със студената зима и предприетите мерки от България за ограничаване на износа на електроенергия, които са се отразили и на цените в региона. Следващ връх в цената отново се забелязва през ноември-декември 2017 г. От месец юли 2018 г. има устойчив ръст на цената на базов товар пазар „ден напред“ на всички борси. Цената на българската борса е най-ниска за този период, но след месец август бележи устойчив ръст и достига до най-високи месечни цени за годината за тригодишен период.

Волатилност на цената на пазар „ден напред“ на БНЕБ ЕАД за периода м. септември – м. декември 2018 г.

Източник БНЕБ ЕАД

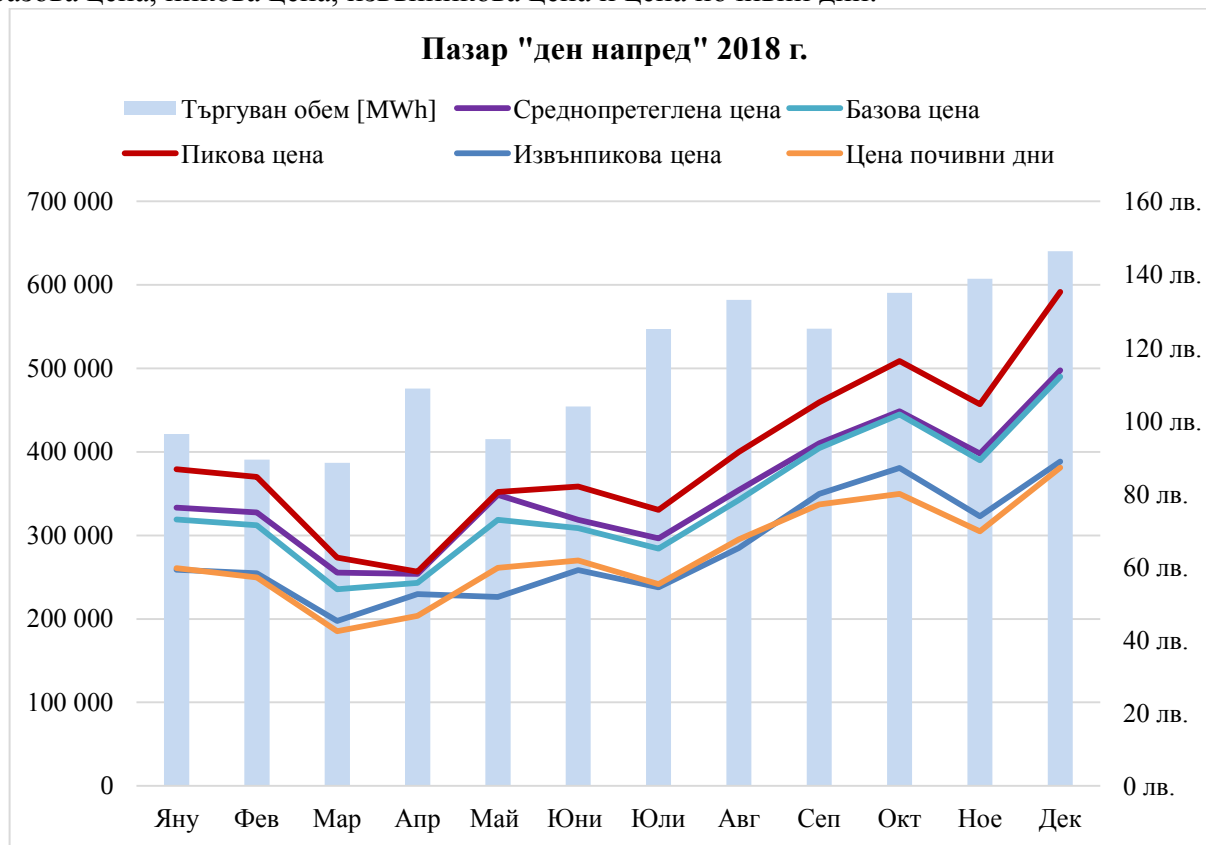
Сравнителният анализ включва средните месечни цени на базов товар евро/MWh на търгувани количества на пазар „ден напред“ за периода от месец септември до месец

декември 2018 г. на следните регионални борси: OPCOM (Румъния); EPIAS (Турция); LAGIE (Гърция); HUPS (Унгария); IBEX (България).

В графиката е представена динамиката на месечните базови цени на пазар „ден напред“ през месец септември – месец декември 2018 г. За този период се отчита най-висок ръст на дневните цени на пазар „ден напред“ в сравнение с предходни периоди. От месец септември на пазар „ден напред“ се забелязва силна волатилност на дневните цени, които бележат най-висока стойност спрямо останалите борси в региона за периодите 17.09. – 25.09.2018 г., 15.10. – 25.10. и в периода от началото на декември до 20.12.2018 г. В същото време за периодите от началото на м. септември, в края на м. октомври и началото на м. ноември и в края на м. декември цената бележи изключително ниски равнища. Тази волатилност на цената води до несигурност в търговските участници и клиенти, които не могат да прогнозират реално очакваната ценова динамика и съответно да изградят устойчива пазарна стратегия за участие на борсата.

Анализ на търгувани месечни количества и видове месечни цени

В графиката са обобщени данните за търгуваните количества на пазар „ден напред“ по месеци за 2018 г. и съответните постигнати месечни цени – среднопретеглена цена, базова цена, пикова цена, извънпикова цена и цена почивни дни.

Източник БНЕБ ЕАД

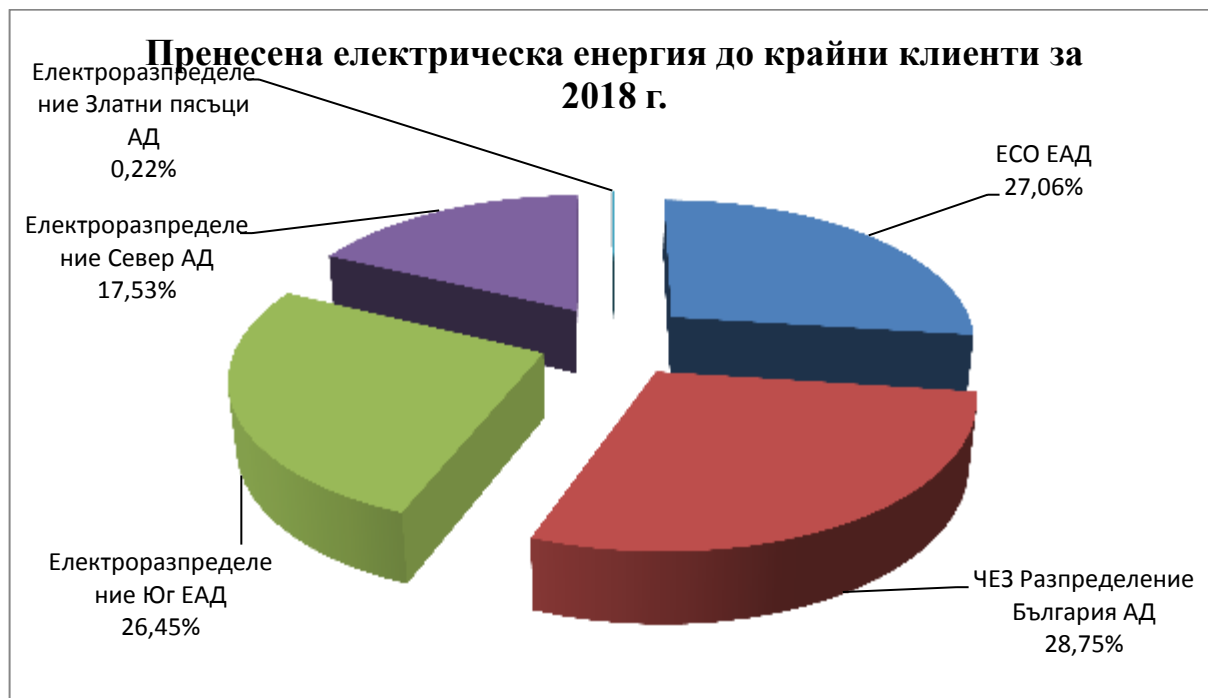
От представената графика може да се проследи тенденцията на устойчиво увеличение на търгуваните количества след месец юли до месец декември, с лек спад през месец септември.

Тенденцията на увеличаване на търгуваните количества е в синхрон с тенденцията на увеличение на всички видове цени, които отчита БНЕБ ЕАД – среднопретеглена цена, базова цена, пикова цена, извънпикова цена и цена почивни дни. Между среднопретеглената и базовата цена няма значителни разлики. Трендът на цена почивни дни и извънпикова цена е успореден без значителни разлики между цените. Забелязва се

спад на всички цени през ноември спрямо октомври и значителен ръст през декември, когато всички цени бележат най-високи стойности за 2018 г.

Потребление на електрическа енергия

Пренесената електрическа енергия до крайни клиенти от електропреносното и електроразпределителните дружества за 2018 г. е представена на фигурата по-долу:

Пазарните дялове на крайните снабдители са изчислени въз основа на предоставени от тях отчетни данни за количествата доставяна електрическа енергия на битови и небитови крайни клиенти по години за периода 2016 г. – 2018 г.

Пазарен дял			
Краен снабдител	2016 г.	2017 г.	2018 г.
„ЧЕЗ Електро България“ АД	40,71%	40,79%	40,01%
„ЕВН България Електроснабдяване“ ЕАД	35,24%	35,83%	37,19%
„ЕНЕРГО-ПРО Продажби“ АД	24,05%	23,38%	22,81%

От анализа на данните за пазарните дялове може да се отчете, че „ЧЕЗ Електро България“ АД е с най-голям пазарен дял, но той бележи лек спад през периода 2016 г. – 2018 г. - от 40,71% на 40,01%. През 2018 г. пазарният дял на „ЕНЕРГО-ПРО Продажби“ АД е 22,81%, а „ЕВН България Електроснабдяване“ ЕАД повишава пазарния си дял от 35,24% през 2016, на 37,19% през 2018 г. Участието на „ЕСП Златни пясъци“ ООД не е включено в анализа, защото участва с пазарен дял под 1% и няма съществено влияние върху пазара.

6. ДЕЙНОСТ ПО ПРИЛАГАНЕ НА ЕВРОПЕЙСКОТО ЗАКОНОДАТЕЛСТВО

През 2018 г. Комисията извърши множество дейности и прие редица решения в сектор „Електроенергетика“, свързани с прилагането на регламентите и мрежовите кодекси, определящи Правилата на единния европейски електроенергиен пазар. Мрежовите кодекси и свързаните с тях насоки са разработени, за да се реализират трите цели на европейската енергийна политика – да се гарантира сигурността на доставките, да се създаде конкурентен вътрешен пазар на електрическа енергия и намаляването на въглеродните емисии в електроенергийния сектор. За да се случи това, мрежовите кодекси и свързаните с тях насоки трябва да се прилагат и изпълняват в цяла Европа.

Приети документи по Регламент (ЕС) 2015/1222 на Комисията от 24 юли 2015 година за установяване на насоки относно разпределянето на преносната способност и управлението на претоварването:

- Предложение на всички Номинирани оператори на пазара на електроенергия за продукти, които могат да бъдат взети предвид от НОПЕ в процедурата на единното свързване на пазарите за „ден напред“ от Регламент (ЕС) 2015/1222 на Комисията от 24 юли 2015 година за установяване на насоки относно разпределянето на преносната способност и управлението на претоварването;

- Предложение на всички Номинирани оператори на пазара на електроенергия за продукти, които могат да бъдат взети предвид от НОПЕ в процедурата на единното свързване на пазарите за „в рамките на деня“ от Регламент (ЕС) 2015/1222 на Комисията от 24 юли 2015 година за установяване на насоки относно разпределянето на преносната способност и управлението на претоварването;

- Искане за изменение на Предложение за резервна методика в съответствие с чл. 36, пар. 3 от Регламент на Комисията (ЕС) 2015/1222 от 24 юли 2015 г. за установяване на насоки относно разпределянето на преносната способност и управлението на претоварването в съответствие с направено от всички регулаторни органи и прието на Форума на енергийните регулатори искане за изменение;

- Предложение на всички оператори на преносни системи за резервна методика съгласно чл. 36, пар. 3 от Регламент (ЕС) 2015/1222 на Комисията от 24 юли 2015 година за установяване на насоки относно разпределянето на преносната способност и управлението на претоварването;

- Искане от всички регулаторни органи от региона за Регионално изчисление на преносна способност от Югоизточна Европа за изменение на Предложение на Операторите на преносни системи от Югоизточна Европа за обща Методика за изчисляване на преносна способност за пазарните времеви периоди „ден напред“ и „в

рамките на деня“, в съответствие с чл. 21 на Регламент на Комисията (ЕС) 2015/1222 от 24 юли 2015 за установяване на насоки относно разпределянето на преносна способност и управлението на претоварването;

- Искане от всички регулаторни органи от региона за Регионално изчисление на преносна способност от Югоизточна Европа за второ изменение на Предложение на Операторите на преносни системи от Югоизточна Европа за обща Методика за изчисляване на преносна способност за пазарните времеви периоди „ден напред“ и „в рамките на деня“, в съответствие с чл. 21 на Регламент на Комисията (ЕС) 2015/1222 от 24 юли 2015 за установяване на насоки относно разпределянето на преносна способност и управлението на претоварването;

- Предложение от всички оператори на преносни системи за промяна на Региони за изчисляване на преносна способност в съответствие с чл. 9 пар. 13 на Регламент на Комисията (ЕС) 2015/1222 от 24 юли 2015 г. за установяване на насоки относно разпределянето на преносната способност и управлението на претоварването;

- Искане от регулаторните органи на Региона за изчисляване на преносна способност Югоизточна Европа, одобрено на Регионалния форум на енергийните регулатори, за изменение на предложението на операторите на преносни системи на РИПС ЮИЕ за резервни процедури в съответствие с чл. 44 от Регламент (ЕС) 2015/1222 на Комисията от 24 юли 2015 година за установяване на насоки относно разпределянето на преносна способност и управлението на претоварването;

- Искане от регулаторните органи на Регион за изчисляване на преносна способност Югоизточна Европа, за изменение на Предложение на Операторите на преносни системи от Регион за изчисляване на преносна способност Югоизточна Европа, за Методика за координирано повторно диспечирание и насрещна търговия в съответствие с чл. 35 на Регламент на Комисията (ЕС) 2015/1222 от 24 юли 2015 за установяване на насоки за разпределянето на преносна способност и управлението на претоварването;

- Искане от всички регулаторни органи за изменение на Предложение на Операторите на преносни системи за Методика за изчисляване на планираните обмени, в резултат на единното свързване на пазарите „ден напред“ и пазарите „в рамките на деня“ в съответствие с чл. 43 и чл. 56 на Регламент на Комисията (ЕС) 2015/1222 от 24 юли 2015 за установяване на насоки за разпределянето на преносна способност и управлението на претоварването.

Приети документи по Регламент (ЕС) 2016/1719 на Комисията от 26 септември 2016 година за установяване на насока относно предварителното разпределяне на преносна способност:

- Искане от всички регулаторни органи за изменение на предложението на операторите на преносни системи за Методика за модела на общата електроенергийна мрежа, в съответствие с чл. 18 от Регламент (ЕС) 2016/1719 на Комисията от 26 септември 2016 година за установяване на насока относно предварителното разпределяне на преносна способност;

- Искане за Изменение на предложението на всички оператори на преносни системи за Методика за поделение на приходите от избягването на претоварването, в съответствие с чл. 57 от Регламент (ЕС) 2016/1719 на Комисията от 26 септември 2016 година за установяване на насока относно предварителното разпределяне на преносна способност;

- Искане за изменение от регулаторните органи на Региона за изчисляване на преносна способност Югоизточна Европа на предложението на операторите на преносни системи на РИПС ЮИЕ за резервни процедури, в съответствие с чл. 44 от Регламент (ЕС)

на Комисията от 24 юли 2015 година за установяване на насоки относно разпределянето на преносна способност и управлението на претоварването;

- Предложение от всички оператори на преносни системи за Методика за осигуряване на данни за генериращите мощности и товарите, в съответствие с член 17 на Регламент на Комисията (ЕС) 2016/1719 от 26 септември 2016 за установяване на насока за предварителното разпределяне на преносна способност;

- Искане за изменение на Предложението за правила за номиниране на физически права за пренос за граница на тръжна зона България-Гърция, в съответствие с чл. 36 на Регламент на (ЕС) 2016/1719 на Комисията от 26 септември 2016 година за установяване на насока относно предварителното разпределяне на преносна способност;

- Предложение за правила за номиниране на физически права за пренос за граница на тръжна зона България-Гърция, в съответствие с чл. 36 на Регламент на (ЕС) 2016/1719 на Комисията от 26 септември 2016 година за установяване на насока относно предварителното разпределяне на преносна способност;

- Предложение от операторите на преносни системи от Р България и Р Румъния за номиниране на физически права за пренос за граница на тръжна зона България – Румъния, в съответствие с чл. 36 от Регламент на Комисията (ЕС) 1719/2016 от 26 септември 2016 г. за установяване на насоки за предварително разпределяне на преносна способност;

- Предложение от всички оператори на преносни системи за създаване на единна платформа за разпределяне, в съответствие с член 49 и за методика за споделяне на разходите, в съответствие с чл. 59 от Регламент на Комисията (ЕС) 2016/1719 от 26 септември 2016 г. за установяване на насока относно предварителното разпределяне на преносна способност.

Приети документи по Регламент (ЕС) 2017/1485 на Комисията от 02 август 2017 г. за установяване на насоки относно експлоатацията на системата за пренос на електроенергия:

- Искане от всички регулаторни органи, одобрено на форума на енергийните регулатори на 24 юли 2018 г. за изменение на предложението на всички оператори на преносни системи за основните организационни изисквания, роли и отговорности, свързани с обмена на данни, в съответствие с чл. 40, пар. 6 от Регламент на Комисията (ЕС) 2017/1485 от 2 август 2017 за установяване на насоки относно експлоатацията на системата за пренос на електроенергия;

- Предложение от всички оператори на преносни системи за определяне на блокове за регулиране на товарите и честотата за синхронна зона континентална Европа, в съответствие с чл. 141, пар. 2 от Регламент (ЕС) 2017/1485 на Комисията от 02 август 2017 г. за установяване на насоки относно експлоатацията на системата за пренос на електроенергия;

- Предложение от всички оператори на преносни системи (ОПС) за методика за модел на общата електроенергийна мрежа, в съответствие с чл. 67, пар. 1 и чл. 70, пар. 1 от Регламент (ЕС) 2017/1485 на Комисията от 02 август 2017 г. за установяване на насоки относно експлоатацията на системата за пренос на електроенергия.

Приети документи по Регламент на Комисията (ЕС) 2017/2195 от 23 ноември 2017 година за установяване на насоки за електроенергийното балансиране:

- Искане от всички регулаторни органи за изменение на Предложението на всички оператори на преносни системи за рамкови указания за създаване и въвеждане на Европейската платформа за процедурата по уравниване на небалансите, в съответствие с чл. 22 на Регламент на Комисията (ЕС) 2017/2195 от 23 ноември 2017 година за установяване на насоки за електроенергийното балансиране.

Регламент (ЕС) № 1227/2011 на Европейския парламент и на Съвета от 25 октомври 2011 година относно интегритета и прозрачността на пазара за търговия на едро с енергия (Регламент №1227/2011, REMIT).

През 2018 г. продължи дейността по регистрация на участниците на пазара в платформата „Централизиран европейски регистър на участниците на енергийния пазар“ (Centralised European Register of Energy Market Participants, CEREMP).

Експерти от КЕВР през 2018 г. продължиха участието си в работните групи към АСЕР в Постоянен комитет за мониторинг на пазара (Market Monitoring Standing Committee (MM SC) и работна група РЕМИТ (REMIT CG), в рамките на които, представители на националните регулаторни органи и на АСЕР обсъждат изработване на документи, свързани с прилагането на Регламент (ЕС) № 1227/2011 и подходи за разкриване на потенциални нарушения на REMIT. В рамките на работните групи бяха разработени и публикувани:

- Насока № 1/2018 относно прилагането на чл. 5 от REMIT за забрана срещу манипулирането на пазара презапасяване с капацитет за пренос;

- Насоки за прилагането на Регламент (ЕС) № 1227/2011 на Европейския парламент и на Съвета от 25 октомври 2011 година относно интегритета и прозрачността на пазара за търговия на едро с енергия, 4-то издание, актуализирано на 22 март 2018 г.

През 2018 г. КЕВР предостави и подробна пазарна информация на АСЕР (по постъпили подробни въпросници), във връзка с изготвянето на докладите за мониторинг на пазара на едро и дребно.

През месец септември КЕВР представи информация във връзка с проучването на АСЕР за организацията на работата по РЕМИТ в регулатора, наличие на специализирани екипи с професионални умения за разкриване на нарушения на разпоредбите на РЕМИТ, правомощия за проучване на нарушения, правомощия за налагане на санкции, IT системи и др.

ГЛАВА ТРЕТА

ЕЛЕКТРОПРОИЗВОДСТВО, ВИСОКОЕФЕКТИВНО КОМБИНИРАНО ПРОИЗВОДСТВО НА ЕЛЕКТРИЧЕСКА И ТОПЛИННА ЕНЕРГИЯ И ТОПЛОСНАБДЯВАНЕ

1. ЛИЦЕНЗИРАНЕ

В съответствие с правомощията на Комисията по чл. 21, ал. 1, т. 1 от Закона за енергетиката и Наредба № 3 от 21.03.2013 г. за лицензиране на дейностите в енергетиката, през 2018 г. са образувани административни производства по постъпили в КЕВР заявления за издаване, изменение, прекратяване и продължаване срока на лицензии на следните дружества:

Издадени и прекратени лицензии:

„ЕВН България Топлофикация“ ЕАД, гр. Пловдив – Решение № Л-506 от 31.10.2018 г. за прекратяване на Лицензия № Л-012-02 от 17.10.2000 г. за производство на топлинна енергия и на Лицензия № Л-011-03 от 17.10.2000 г. за производство на електрическа и топлинна енергия, като **със същото Решение е издадена нова лицензия за дейността „производство на електрическа и топлинна енергия“, с условие за изграждане на енергийни обекти и за издаване на разрешение за сключване на договор за заем на „ЕВН България Топлофикация“ ЕАД, гр. Пловдив;**

- „ТЕЦ Хасково“ АД (в несъстоятелност) – Решение № Пр-Л-297 от 23.02.2018 г. за прекратяване на Лицензия № Л-297-01 от 04.03.2009 г. за дейността „производство на електрическа енергия“;

Във връзка с влезли в сила решения на Окръжен съд-Шумен и Окръжен съд-Варна за обявяване на дружества в несъстоятелност, **по инициатива на Комисията** са открити производства за прекратяване на лицензиите на следните дружества:

- „Топлофикация Шумен“ ЕАД (в несъстоятелност) – производството е открито с Решение по Протокол № 254 от 20.12.2018 г., т. 3 за прекратяване на Лицензия № Л-034-05/15.11.2000 г. за дейността „пренос на топлинна енергия“ и Лицензия № Л-035-03/15.11.2000 г. за дейността „производство на електрическа и топлинна енергия“;

- „Полимери“ АД (в несъстоятелност) – производството е открито с Решение по Протокол № 2 от 03.01.2019 г., т. 3, по доклад с вх. № Е-Дк-1115 от 21.12.2018 г. за прекратяване на Лицензия № Л-261-03 от 10.03.2008 г. за дейността „производство на електрическа и топлинна енергия“, издадена с условие за изграждане на енергиен обект.

През 2019 г. предстои да бъдат открити производства за прекратяване на лицензии, издадени за дейности по Закона за енергетиката и на други дружества, които са обявени в несъстоятелност, с влязло в сила решение на съответния окръжен съд.

Изменени лицензии, на основание чл. 51, ал. 1, т. 1 от ЗЕ:

- „Солвей Соди“ АД – Решение № И1-Л-489 от 18.07.2018 г. за изменение и допълнение на Лицензия № Л-489-03 от 02.06.2017 г. за дейността „производство на електрическа и топлинна енергия“;

- „Веолия Енерджи Варна“ ЕАД – Решение № И4-Л-041 от 13.09.2018 г. за изменение на Лицензия № Л-041-02 от 06.12.2000 г. за дейността „производство на електрическа и топлинна енергия“;

- „ТЕЦ - Бобов дол“ ЕАД – Решение № ИЗ-Л-094 от 30.10.2018 г. с което Комисията:

По т. 1: изменя Лицензия № Л-094-01 от 21.02.2001 г. за „производство на електрическа енергия“, както следва:

1.1. по отношение на дейността, за която е издадена лицензията, като добавя дейността „производство на топлинна енергия“;

1.2. по отношение на енергийния обект, като добавя съоръжения за производство на топлинна енергия.

По т. 2.1: продължава срока на Лицензия № Л-094-01 от 21.02.2001 г. за „производство на електрическа и топлинна енергия“, издадена на „ТЕЦ - Бобов дол“ ЕАД с 10 (десет) години, считано от 01.01.2020 г.;

По т. 4: одобрява „Общи условия за продажба на топлинна енергия за небитови нужди от „ТЕЦ-Бобов дол“ ЕАД“;

По т. 5: одобрява „Правила за работа с потребителите на енергийни услуги на „ТЕЦ-Бобов дол“ ЕАД“:

- „Топлофикация-Враца“ ЕАД – Решение № И5-Л-025 от 20.11.2018 г. за изменение на Лицензия № Л-025-02 от 15.11.2000 г. за дейността „производство на електрическа и топлинна енергия“;

- „Топлофикация-Сливен“ ЕАД – Решение № И1-Л-084 от 05.12.2018 г. за изменение на Лицензия № Л-084-03 от 21.02.2001 г. за дейността „производство на електрическа и топлинна енергия“;

- „Топлофикация-Габрово“ ЕАД – Решение № И3-Л-008 от 05.12.2018 г. за изменение на Лицензия № Л-008-03 от 17.10.2000 г. за дейността „производство на електрическа и топлинна енергия“;

- „Топлофикация-Бургас“ ЕАД – Решение № И2-Л-023 от 05.12.2018 г. за изменение на Лицензия № Л-023-02 от 15.11.2000 г. за дейността „производство на електрическа и топлинна енергия“;

- „Топлофикация-Плевен“ ЕАД – Решение № И2-Л-058 от 13.12.2018 г. за изменение на Лицензия № Л-058-03 от 08.01.2001 г. за дейността „производство на електрическа и топлинна енергия“.

Отменени лицензии – през 2018 г. не са образувани производства за отмяна на издадени лицензии за дейности в енергетиката.

През 2018 г. в сектор „Топлоенергетика“ се наблюдава увеличаване на броя на подадените заявления за изменение на издадените лицензии. Измененията на лицензиите за дейността „производство на електрическа и/или топлинна енергия“ са свързани с извеждане от експлоатация на съществуващи амортизирани основни съоръжения за производство, както и във връзка с тяхното разпореждане и/или с изграждането и въвеждането в експлоатация на нови такива.

През 2018 г. е издадена една нова лицензия за дейността „производство на електрическа и топлинна енергия“, с условие за изграждане на енергийни обекти на „ЕВН България Топлофикация“ ЕАД, гр. Пловдив.

2. БИЗНЕС ПЛАНОВЕ

В съответствие с чл. 13, ал. 5 от Наредба № 3 от 21.03.2013 г. за лицензиране на дейностите в енергетиката, през 2018 г. с решения на Комисията са одобрени бизнес планове на следните дружества:

- „ТЕЦ - Бобов дол“ ЕАД – Решение № БП-3 от 30.11.2018 г. за одобряване на бизнес план за периода 2018 г. – 2022 г.;

- „ЕВН България Топлофикация“ ЕАД – Решение № БП-2 от 31.10.2018 г. за одобряване на бизнес план за периода 2018 г. – 2022 г.

В процедура към 31.12.2018 г. са следните административни производства:

- „Лукойл Нефтохим Бургас“ АД, гр. Бургас – заявление с вх. № Е-ЗЛР-ПР-6 от 22.02.2017 г. за прекратяване на Лицензия № Л-442-03 от 30.03.2015 г. за производство на електрическа и топлинна енергия;

- „ТЕЦ Марица 3“ АД – заявление с вх. № Е-ЗЛР-И-30 от 20.07.2018 г. за изменение/допълнение на Лицензия № Л-068-03 от 14.02.2001 г. за дейността „производство на електрическа и топлинна енергия“;

- „Топлофикация-ВТ“ АД – заявление с вх. № Е-ЗЛР-И-40 от 22.08.2018 г. за изменение на Лицензия № Л-022-02 от 15.11.2000 г., изменена и допълнена с Решение № И1-Л-022-02 от 18.09.2006 г. за дейността „производство на електрическа и топлинна енергия“;

- „АЕЦ Козлодуй“ ЕАД – заявление с вх. № Е-14-24-9 от 29.10.2018 г. за одобряване на актуализиран бизнес план за периода 2018 г. – 2022 г.;

- „ТЕЦ Горна Оряховица“ ЕАД – заявление с вх. № Е-ЗЛР-ПД-52 от 19.11.2018 г. за продължаване срока и заявление с вх. № Е-ЗЛР-И-61 от 05.12.2018 г. за изменение на Лицензия № Л-312-03 от 23.11.2009 г. за дейността „производство на електрическа и топлинна енергия“;

- Топлофикация София“ ЕАД - заявление с вх. № Е-ЗЛР-И-63 от 18.12.2018 г. за изменение на Лицензия № Л-032-03 от 15.11.2000 г. за дейността „производство на електрическа и топлинна енергия“;

- „Топлофикация Казанлък“ ЕАД (в несъстоятелност) – административна процедура за прекратяване на Лицензия № Л-043-03 от 06.12.2000 г. за дейността „производство на електрическа и топлинна енергия“ и на Лицензия № Л-044-05 от 06.12.2000 г. за дейността „пренос на топлинна енергия“, открита по инициатива на Комисията.

3. ОБЩИ УСЛОВИЯ И ПРАВИЛА ЗА РАБОТА С ПОТРЕБИТЕЛИ НА ЕНЕРГИЙНИ УСЛУГИ

С решение на КЕВР от 18.10.2018 г. беше одобрен проект на „Общи условия за продажба на топлинна енергия за битови нужди от „Топлофикация – Сливен“ ЕАД на клиенти в град Сливен“ и на „Правила за работа с клиентите, потребители на топлинна енергия“.

4. СДЕЛКИ, РАЗРЕШЕНИЯ И ЗАЛОЗИ

В изпълнение на правомощията на Комисията, на основание чл. 21, ал. 1, т. 23 и чл. 53, ал. 5 от Закона за енергетиката, чл. 92, ал. 1 от Наредба № 3 от 21.03.2013 г. за лицензиране на дейностите в енергетиката през 2018 г. Комисията е издала разрешения за извършване на сделки, които могат да доведат до нарушаване на сигурността на снабдяването, вследствие на задлъжнялост на енергийното предприятие за учредяване на залог и/или ипотека.

Административните процедури, свързани с разрешение за извършване на сделки, които могат да доведат до нарушаване сигурността на снабдяването, вследствие на задлъжнялост на енергийното предприятие – издаване на облигации, заеми със срок на погасяване по-дълъг от една година и сделки на стойност повече от 10 на сто от активите на лицензианта, съгласно последния одитиран годишен отчет, както и учредяване на залог, включително особен залог или ипотека върху имущество, с което се осъществява

лицензионна дейност, са завършили с издаване на решения от Комисията на следните дружества:

- **„ТЕЦ Марица Изток 2“ ЕАД – Решение № 272 от 16.05.2018 г.** за даване на разрешение на „ТЕЦ Марица Изток 2“ ЕАД да сключи с „Български Енергиен Холдинг“ ЕАД договор за заем, съгласно представения със заявление с вх. № Е-ЗЛР-Р-4 от 09.02.2018 г. проект на договор, ведно с приложенията към него;

- **„Дъбово Енерджи“ ЕООД – Решение № 276 от 18.10.2018 г.** за даване на разрешение на „Дъбово Енерджи“ ЕООД да сключи със „Сосиете Женерал Експресбанк“ АД анекс към договор за кредит от 30.03.2018 г.;

- **„Сентрал Хидроелектрик дьо Булгари“ ЕООД – Решение № Р-278 от 08.11.2018 г.** с което Комисията:

По т. 1: Отказва да даде разрешение на „Сентрал Хидроелектрик дьо Булгари“ ЕООД да сключи със „Сосиете Женерал Експресбанк“ АД договор за встъпване в дълг и за встъпване в договор за заем, съгласно представения проект към заявление с вх. № Е-ЗЛР-Р-22 от 28.05.2018 г.;

По т. 2: Отказва да даде разрешение на „Сентрал Хидроелектрик дьо Булгари“ ЕООД да сключи със „Сосиете Женерал Експресбанк“ АД договор за учредяване на особен залог на търговско предприятие, договор за особен залог на вземания и банкови сметки и договор за залог по Закона за договорите за финансово обезпечение, съгласно представените проекти към заявление с вх. № Е-ЗЛР-Р-21 от 28.05.2018 г.

- **„ТЕЦ Марица Изток 2“ ЕАД – Решение № Р-281 от 20.12.2018 г.**, с което се дава разрешение на „ТЕЦ Марица Изток 2“ ЕАД да сключи с „Български Енергиен Холдинг“ ЕАД договор за заем, съгласно представения със заявление с вх. № Е-ЗЛР-Р-50 от 16.11.2018 г. проект на договор, ведно с приложенията към него.

В процедура към 31.12.2018 г. са следните административни производства:

- **„Еолика България“ ЕАД** – заявление с вх. № Е-ЗЛР-Р-15 от 20.04.2018 г. за издаване на разрешение за извършване на сделки, които могат да доведат до нарушаване на сигурността на снабдяването, вследствие на задължнялост на енергийното предприятие;

- **„РЕС Технолъджи“ АД** – заявления с вх. № Е-ЗЛР-Р-56 и с вх. № Е-ЗЛР-Р-57 от 26.11.2018 г. за даване на разрешение за извършване на сделки, които могат да доведат до нарушаване на сигурността на снабдяването, вследствие на задължнялост на енергийното предприятие и за изменение на договор за особен залог на вземания и банкови сметки, сключен между „РЕС Технолъджи“ АД, „УниКредит Булбанк“ АД и „Сосиете Женерал Експресбанк“ АД;

- **„АСМ-БГ Инвестиции“ АД** – заявления с вх. № Е-ЗЛР-Р-54 и с вх. № Е-ЗЛР-Р-55 от 26.11.2018 г. за даване на разрешение за извършване на сделки, които могат да доведат до нарушаване на сигурността на снабдяването, вследствие на задължнялост на енергийното предприятие и за изменение на договор за особен залог на вземания и банкови сметки, сключен между „АСМ-БГ Инвестиции“ АД, „УниКредит Булбанк“ АД и „Сосиете Женерал Експресбанк“ АД;

- **„Аква Пауър Си Еф Карад Пи Ви Парк“ ЕАД** – заявление с вх. № Е-ЗЛР-Р-59 от 29.11.2018 г. за издаване на разрешение за учредяване на залог.

5. ЦЕНОВО РЕГУЛИРАНЕ

На основание чл. 21, ал. 1, т. 8 от Закона за енергетиката (ЗЕ) Комисията осъществява регулиране на цените в случаите, предвидени в този закон. Разпоредбите на чл. 30, ал. 1, т. 3 и т. 4 от ЗЕ определят, че на регулиране от Комисията подлежат цените, по които производителите продават топлинна енергия на топлопреносното предприятие и

на пряко присъединени клиенти и по които топлопреносното предприятие продава топлинна енергия на клиенти. Съгласно чл. 33, ал. 1 от ЗЕ Комисията определя преференциални цени за продажба на електрическа енергия, произведена по високоефективен комбиниран начин от централи с комбинирано производство на електрическа и топлинна енергия по чл. 162, ал. 1 от ЗЕ, а именно за производители с обекти с обща инсталирана електрическа мощност, по-малка от 4 MW.

На основание чл. 21, ал. 1, т. 8б от ЗЕ (нова – ДВ, бр. 38 от 2018 г., в сила от 8.05.2018 г.) Комисията определя ежегодно в срок до 30 юни премии за електрическа енергия от възобновяеми източници и от високоефективно комбинирано производство на електрическа и топлинна енергия, произведена от централи с обща инсталирана електрическа мощност 4 MW и над 4 MW.

В изпълнение на правомощията на Комисията за осъществяване регулиране на цените в случаите, предвидени в ЗЕ и в съответствие с Наредба № 5 от 23 януари 2014 г. за регулиране на цените на топлинната енергия (НРЦТЕ), при прилагане на метода на регулиране „норма на възвръщаемост на капитала“, **през 2018 г.** Комисията е утвърдила и/или изменила действащите цени на енергийните предприятия от сектор „Топлоенергетика“ със следните решения:

- **Решение № Ц-4 от 28.02.2018 г.** за утвърждаване на пределна цена на топлинната енергия, произведена от „**Коген Загоре**“ ЕООД, считано от 01.03.2018 г.;

- **Решение № Ц-5 от 28.02.2018 г.** за утвърждаване на пределна цена на топлинната енергия и определяне на преференциална цена на електрическата енергия, произведена по високоефективен комбиниран начин от „**Топлофикация Плевен**“ ЕАД, след отмяна на т. 3 от Решение № Ц-024 от 29.07.2013 г. с влязло в сила Решение № 13597 от 09.11.2017 г. на Върховния административен съд по адм. дело № 12291 от 2016 г., за периода от 01.08.2013 г. до 29.12.2013 г.;

- **Решение № Ц-6 от 29.03.2018 г.**, с което се отказва изменение на действащите цени на електрическата и топлинната енергия на „**Брикел**“ ЕАД.

На основание чл. 3, ал. 2, т. 1, във връзка с чл. 24 от НРЦТЕ, на **43 дружества от сектор „Топлоенергетика“** е указано да подадат заявления в КЕВР за утвърждаване на цените на енергия, със срок за представяне до 01.04.2018 г.

Комисията е извършила регулаторен преглед, чиито основни цели са свързани с установяването на фактическите технико-икономически и финансови резултати на дружествата, като изходна предпоставка за утвърждаването на прогнозните данни за новия регулаторен период. Конкретните задачи на регулаторния преглед са, както следва:

1. Да се съпоставят и сравнят утвърдените прогнозни технико-икономически параметри за периода 01.07.2017 г. – 30.06.2018 г. и отчетените действителни параметри, постигнати след изтичане на прогнозния период, с цел да се установят отклоненията между тях и да се направи анализ на причините за тези отклонения;

2. Да се сравни нивото на утвърдената норма на възвръщаемост на собствения капитал, като елемент на действащите цени с действително постигнатата норма на възвръщаемост на собствения капитал, като се установят отклоненията и анализират причините за тях;

3. Да се оцени и сравни постигнатото общо финансово - икономическо състояние на дружествата към края на 2017 г., като предпоставка за осъществяване на дейността по лицензиите.

В резултат на извършения регулаторен преглед, Комисията с **Решение № Ц-10 от 01.07.2018 г.**, считано от 01.07.2018 г., е утвърдила пределни цени на топлинната енергия и е определила преференциални цени и премии на електрическата енергия, произведена по високоефективен комбиниран начин от централи с комбинирано

производство на електрическа и топлинна енергия, при прилагане на метода на ценово регулиране „норма на възвращаемост на капитала“ на **34 дружества от сектор „Топлоенергетика“**.

Със същото Решение Комисията е утвърдила премия по чл. 33а от ЗЕ на **„Топлофикация Петрич“ ЕАД**, а по т. II е отказала да утвърди цена за топлинна енергия, съответно да определи преференциална цена на електрическата енергия и премия по чл. 33а от ЗЕ на **„Биовет“ АД**.

Във връзка с увеличението с **13,89% на цената на природния газ за IV тримесечие на 2018 г.**, спрямо предходно утвърдената цена за III тримесечие на 2018 г., по която общественият доставчик е следвало да продава природен газ на крайните снабдителни на природен газ и на клиенти, присъединени към газопреносната мрежа, в размер на 456,65 лв./1000 нм³, **Комисията с Решение № Ц-15 от 01.10.2018 г. е утвърдила изменение** на пределните цени на топлинната енергия и на преференциалните цени и премии за електрическа енергия, произведена по високоефективен комбиниран начин от централи с комбинирано производство на електрическа и топлинна енергия **на 28 дружества от сектор „Топлоенергетика“, считано от 01.10.2018 г.**

Пределните цени на топлинната енергия са повишени, в резултат на увеличението с 13,89% на цената на природния газ от 400,95 лв./1000 нм³ за третото тримесечие на 2018 г. на 456,65 лв./1000 нм³ за IV тримесечие на 2018 г., като повишението е различно за всяко дружество.

С **Решение № ПП-3 от 21.11.2018 г.** Комисията е прекратила административното производство, образувано по заявление с вх. № Е-14-71-6 от 04.10.2018 г. на **„Топлофикация Петрич“ ЕАД** за утвърждаване на цени на електрическа и топлинна енергия, а с **Решение № Ц-17 от 30.11.2018 г.** е утвърдила на **„ТЕЦ - Бобов дол“ ЕАД** пределна цена на топлинната енергия и определила преференциална цена и премия за електрическа енергия, произведена по високоефективен комбиниран начин от централа с комбинирано производство на електрическа и топлинна енергия за регулаторен период с продължителност до 30.06.2019 г., при прилагане на метода на ценово регулиране „норма на възвращаемост на капитала“, считано от 01.12.2018 г.

С **Решение № Ц-11 от 01.07.2018 г.**, считано от 01.07.2018 г., Комисията утвърди на **„АЕЦ Козлодуй“ ЕАД** цена, по която продава електрическа енергия на обществения доставчик, в размер на 54,00 лв./MWh, без ДДС, при ценообразуващи елементи: необходими годишни приходи от 802 575 хил. лв. и количество нетна електрическа енергия – 14 863 224 MWh и на **„ТЕЦ Марица изток 2“ ЕАД** цена, по която продава електрическа енергия на обществения доставчик, в размер на 76,99 лв./MWh, без ДДС, при ценообразуващи елементи: необходими годишни приходи от 619 234 хил. лв. и количество нетна електрическа енергия – 8 043 340 MWh.

Съгласно чл. 18, ал. 1 от Закона за енергията от възобновяеми източници (ЗЕВИ) производството на електрическа енергия от възобновяеми източници се насърчава по начините, посочени в същата разпоредба, в т.ч. и чрез определяне на преференциални цени. В тази връзка, по силата на чл. 32, ал. 1, т. 1 от ЗЕВИ, Комисията ежегодно до 30 юни определя преференциални цени за изкупуване на електрическата енергия, произведена от възобновяеми източници, с изключение на енергията, произведена от водоелектроцентрали с инсталирана мощност над 10 MW.

На основание чл. 21, ал. 1, т. 8б от Закона за енергетиката, чл. 32, ал. 1, т. 1 и чл. 32, ал. 4 от Закона за енергията от възобновяеми източници и §68, ал. 2 от Преходните и

заклучителните разпоредби на Закона за изменение и допълнение на Закона за енергетиката, обн. ДВ, бр. 38 от 2018 г., с **Решение № Ц-9 от 01.07.2018 г.**, Комисията е определила преференциални цени на електрическа енергия, произведена от възобновяеми източници и е извършена актуализация на преференциални цени на електрическа енергия, произведена от биомаса.

В процедура към 31.12.2018 г. са следните административни производства:

- **„Невега Станев и сие“ СД** – заявление с вх. № Е-12-00-178 от 29.05.2018 г. относно утвърждаване на цени на електрическа енергия от биогазова електроцентрала като високоефективно комбинирано производство;
- **„Сити Милк 2000“ ЕООД** – заявление с вх. № Е-12-00-292 от 09.10.2018 г. за утвърждаване на преференциална цена на електрическа енергия, произведена по високоефективен комбиниран начин от инсталация за комбинирано производство на електрическа и топлинна енергия чрез индиректно използване на биомаса от растителни и животински субстанции;
- **„Алт Ко“ АД** – административно производство за ново произнасяне след **Решение № 11017 от 2017 г. на Върховен административен съд**, с което се отменя Решение Ц-6 от 20.04.2016 г. на Комисията;
- **„Топлофикация Плевен“ ЕАД** – административно производство за ново произнасяне след **Решение № 2334 от 21.02.2018 г. на Върховен административен съд**, с което се отменя Решение Ц-11 от 30.06.2014 г. на Комисията;
- **„ЕВН България Топлофикация“ ЕАД** – административно производство за ново произнасяне след **Решение № 3463 от 19.03.2018 г. на Върховен административен съд**, с което се отменя Решение Ц-024 от 29.07.2013 г. на Комисията;
- **„Топлофикация-ВТ“** – административно производство за ново произнасяне след **Решение № 6231 от 2018 г. на Върховен административен съд**, с което се отменя Решение Ц-18 от 01.07.2017 г. на Комисията;
- **„Топлофикация Русе“ ЕАД** – административно производство за ново произнасяне след **Решение № 13732 от 09.11.2018 г. на Върховен административен съд**, с което се отменя Решение Ц-8 от 28.04.2017 г. на Комисията;
- **„Топлофикация Габрово“ ЕАД** – административно производство за ново произнасяне след **Решение № 15422 от 11.12.2018 г. на Върховен административен съд**, с което се отменя Решение Ц-18 от 01.07.2017 г. на Комисията;
- **„Брикел“ ЕАД** – административно производство за ново произнасяне след **Решение № 16269 от 27.12.2018 г. на Върховен административен съд**, с което се отменя Решение Ц-18 от 01.07.2017 г. на Комисията;
- **„Топлофикация Сливен“ ЕАД** – административно производство за ново произнасяне след **Решение № 430 от 11.01.2019 г. на Върховен административен съд**, с което се отменя Решение Ц-18 от 01.07.2017 г. на Комисията.

6. СЕРТИФИКАТИ ЗА ПРОИЗХОД НА ЕЛЕКТРИЧЕСКАТА ЕНЕРГИЯ

На основание чл. 21, ал. 1, т. 18 от Закона за енергетиката Комисията издава, прехвърля и отменя месечни сертификати на производителите на електрическа енергия за произхода на стоката електрическа енергия, произведена при високоефективно комбинирано производство на електрическа и топлинна енергия.

Съгласно чл. 162б от ЗЕ (нов – ДВ, бр. 38, в сила от 01.07.2018 г.), начинът за определяне на количеството електрическа енергия, произведена от комбинирано производство в зависимост от вида на технологичния цикъл, изискванията към

техническите средства за измерване и регистриране на електрическата енергия от комбинирано производство и критериите за определяне на комбинираното производство като високоефективно се определят с наредба на министъра на енергетиката.

Съгласно чл. 163б от ЗЕ, сертификатът за произход е електронен документ, който се издава за 1 MWh електрическа енергия на производител за нетното производство на електрическа енергия, измерено на изхода на централата и подадено към съответната електрическа мрежа, при спазване на изискванията за точност, надеждност и невъзможност за подправяне.

За всяка единица произведена електрическа енергия от високоефективно комбинирано производство на електрическа и топлинна енергия може да се издава само един сертификат за произход, който е със срок на валидност 12 месеца от производството на съответната единица енергия. Издадените на производителя месечни сертификати за произход се прехвърлят на обществения доставчик, съответно на крайните снабдители, за изкупеното количество електрическа енергия от високоефективно комбинирано производство на електрическа и топлинна енергия в съответствие с чл. 162, ал. 1 от ЗЕ.

В изпълнение на чл. 21, ал. 1, т. 18 от ЗЕ, през **2018 г. Комисията е приела 17 броя решения**, във връзка с издаването на сертификати за произход на стоката „електрическа енергия“, както следва:

- **Решение № С-1 от 12.01.2018 г.** на КЕВР относно издаване на сертификати за произхода на стоката „електрическа енергия“, произведена от 33 броя дружества и/или централи за комбинирано производство на електрическа и топлинна енергия за периода от 01.11.2017 г. до 30.11.2017 г.;

- **Решение № С-2 от 08.02.2018 г.** относно издаване на сертификати за произхода на стоката „електрическа енергия“, произведена от 34 броя дружества и/или централи за комбинирано производство на електрическа и топлинна енергия за периода от 01.12.2017 г. до 31.12.2017 г.;

- **Решение № С-3 от 08.03.2018 г.** относно издаване на сертификати за произхода на стоката „електрическа енергия“, произведена от 33 броя дружества и/или централи за комбинирано производство на електрическа и топлинна енергия за периода от 01.01.2018 г. до 31.01.2018 г.;

- **Решение № С-4 от 12.04.2018 г.** относно издаване на сертификати за произхода на стоката „електрическа енергия“, произведена от 34 броя дружества и/или централи за комбинирано производство на електрическа и топлинна енергия за периода от 01.02.2018 г. до 28.02.2018 г.;

- **Решение № С-5 от 08.05.2018 г.** относно издаване на сертификати за произхода на стоката „електрическа енергия“, произведена от 34 броя дружества и/или централи за комбинирано производство на електрическа и топлинна енергия за периода от 01.03.2018 г. до 31.03.2018 г.;

- **Решение № С-6 от 05.06.2018 г.** относно издаване на сертификати за произхода на стоката „електрическа енергия“, произведена от 33 броя дружества и/или централи за комбинирано производство на електрическа и топлинна енергия за периода от 01.04.2018 г. до 30.04.2018 г.;

- **Решение № С-7 от 26.06.2018 г.** относно издаване на сертификати за произхода на стоката „електрическа енергия“, произведена от 31 броя дружества и/или централи за комбинирано производство на електрическа и топлинна енергия за периода от 01.05.2018 г. до 31.05.2018 г.;

- **Решение № С-8 от 25.07.2018 г.** относно издаване на сертификати за произхода на стоката „електрическа енергия“, произведена от 28 броя дружества и/или централи за комбинирано производство на електрическа и топлинна енергия за периода от 01.06.2018 г. до 30.06.2018 г.;

- **Решение № С-9 от 24.08.2018 г.** относно поправка на очевидни фактически грешки в издадения брой електронни сертификати на „Брикел“ ЕАД за периода на производство на стоката „електрическа енергия“ от 01.06.2018 г. до 30.06.2018 г.;

- **Решение № С-10 от 13.09.2018 г.** относно издаване на сертификати за произхода на стоката „електрическа енергия“, произведена от 24 броя дружества и/или центри за комбинирано производство на електрическа и топлинна енергия за периода от 01.07.2018 г. до 31.07.2018 г.;

- **Решение № С-11 от 19.09.2018 г.** относно издаване на сертификати за произхода на стоката „електрическа енергия“, произведена от 14 броя дружества и/или центри за комбинирано производство на електрическа и топлинна енергия за периода от 01.08.2018 г. до 31.08.2018 г.;

- **Решение № С-12 от 01.10.2018 г.** относно издаване на сертификати за произхода на стоката „електрическа енергия“, произведена от 11 броя дружества и/или центри за комбинирано производство на електрическа и топлинна енергия за периода от 01.08.2018 г. до 31.08.2018 г.;

- **Решение № С-13 от 18.10.2018 г.** относно издаване на сертификати за произхода на стоката „електрическа енергия“, произведена от 16 броя дружества и/или центри за комбинирано производство на електрическа и топлинна енергия за периода от 01.09.2018 г. до 30.09.2018 г.;

- **Решение № С-14 от 30.10.2018 г.** относно издаване на сертификати за произхода на стоката „електрическа енергия“, произведена от 11 броя дружества и/или центри за комбинирано производство на електрическа и топлинна енергия за периода от 01.09.2018 г. до 30.09.2018 г.;

- **Решение № С-15 от 20.11.2018 г.** относно издаване на сертификати за произход на стоката „електрическа енергия“, произведена от 16 бр. дружества и/или центри за комбинирано производство на електрическа и топлинна енергия през периода от 01.10.2018 г. до 31.10.2018 г.;

- **Решение № С-16 от 27.11.2018 г.** относно издаване на сертификати за произход на стоката „електрическа енергия“, произведена от 13 бр. дружества и/или центри за комбинирано производство на електрическа и топлинна енергия през периода от 01.10.2018 г. до 31.10.2018 г.;

- **Решение № С-17 от 20.12.2018 г.** относно издаване на сертификати за произход на стоката „електрическа енергия“, произведена от 17 бр. дружества и/или центри за комбинирано производство на електрическа и топлинна енергия през периода от 01.11.2018 г. до 30.11.2018 г.

През 2018 г. Комисията няма приети решения за отмяна на месечни сертификати на производители на електрическа енергия за произхода на стоката „електрическа енергия“, произведена при високоефективно комбинирано производство на електрическа и топлинна енергия.

В изпълнение на нормативните изисквания, регистрите на издадени/прехвърлени месечни сертификати за произход на електрическата енергия, произведена по комбиниран начин през 2018 г. са публикувани на интернет страницата на Комисията (www.dker.bg).

През предходната година, експерти от отдела са участвали при определяне на годишните лицензионни такси за 2018 г. на дружества лицензианти, производители на електрическа и топлинна енергия от комбинирано производство, както и производители на електрическа енергия от възобновяеми източници. Съвместно с дирекция „Обща администрация“ експертите на дирекция „Електроенергетика и топлоенергетика“ участват в процедури за установяване на публични държавни вземания, във връзка с непостъпили плащания от дружествата по сметката на Комисията.

През 2018 г. от дирекция „Електроенергетика и топлоенергетика“, съвместно с дирекция „Правна“, са изготвяни становища по подадени жалби от дружества в сектор „Електроенергетика“ и „Топлоенергетика“ срещу решения на Комисията в Административен съд – гр. София и във Върховния административен съд, както и становища и отговори по постъпили запитвания от различни държавни и общински институции, организации и граждани.

7. КОНТРОЛ

Планови проверки

В съответствие с одобрения годишен график експерти от КЕВР извършиха планова проверка по документи и на място на дейността на „ЕВН България Топлофикация“ ЕАД за изпълнение условията на издадените от Комисията лицензия за производство на електрическа и лицензия за пренос на топлинна енергия. В хода на проверката не бяха установени нарушения. Съставен беше констативен протокол, с който на дружеството е дадено задължително предписание във връзка с прилагане на чл. 38б, ал. 4 от Закона за енергетиката и чл. 123, ал. 3, т. 8 от Наредба № 3 от 21 март 2013 г. за лицензиране на дейностите в енергетиката да публикува на електронната си страница и да осигури по подходящ начин в центровете за обслужване на клиентите контролен списък, приет от Европейската комисия и съдържащ практическа информация за правата на клиентите на дружеството. Предписанието беше изпълнено в указания срок.

Извънредни проверки

- Извършена беше извънредна проверка на „Топлофикация Перник“ АД, във връзка с влошено качество на топлоподаването, в резултат на възникнал на 19.02.2018 г. пожар на площадката на централата. При проверката беше констатирано влошено качество на топлоснабдяване, липса на телефонна връзка с клиентите на дружеството. Проблемите са възникнали при пожар, който прекъсва електрозахранването на цех „Парогенератори“, цех „Химическа водоочистка“, системите за въгледодаване и сгуроизвоз. Прекъсната е била и връзката с телефонната централа. Съставен и връчен е констативен протокол, с който на дружеството са дадени задължителни предписания за ликвидиране последиците от пожара и превенция за бъдещи аварии. Предписанията бяха изпълнени в указания срок;

- Във връзка със сигнали за високи сметки за топлинна енергия, доставена през м. март. 2018 г. беше извършена извънредна проверка по документи на „Топлофикация София“ ЕАД. При проверката беше констатирано, че високите сметки са в резултат на ниски външни температури през месеца, както и в начина на прилагане на „Методика за дялово разпределение на топлинната енергия в сгради – етажна собственост“, Приложение към чл. 61, ал. 1 от Наредба № 16-334 от 6 април 2007 г. за топлоснабдяването. Контролът по прилагане на наредбата е извън правомощията на Комисията.

Текущ и последващ контрол

Във връзка с упражняване на контрол по изпълнение на лицензионните дейности на дружествата, на основание чл. 52, ал. 2 и 3 и чл. 54 от Наредба № 3 от 21 март 2013 г. за лицензиране на дейностите в енергетиката, от всички дружества беше изискана и анализирана информация относно приключване на отоплителен сезон 2017 – 2018 г., както и готовност за отоплителен сезон 2018 – 2019 г.

През годината регулярно беше осъществяван последващ контрол за изпълнение на дадените по време на плановата и извънредните проверки задължителни предписания.

ГЛАВА ЧЕТВЪРТА

ПРИРОДЕН ГАЗ

Основните приоритети и предизвикателства пред българския газов сектор, които са във фокуса и на Европейския съюз, са сигурността на енергийните доставки, диверсификацията на източниците и маршрутите за доставка на природен газ, изграждане на липсващата инфраструктура и създаване на борса за търговия с природен газ.

През 2018 г. Комисията за енергийно и водно регулиране продължи своята дейност по създаване на необходимите условия за постигане на конкурентност и за либерализацията на българския пазар на природен газ, като част от пазара в ЕС и този в Източна Европа, за отваряне на националния пазар на природен газ и осигуряване на безпрепятствен достъп за всички участници на пазара, включително за навлизащи нови такива. В тази връзка Комисията предприе важни стъпки с ключово значение за постигане на посочените цели в тясно сътрудничество с националните регулаторни органи на съседните държави-членки на ЕС и на държавите от Източните Балкани. В изпълнение на изискванията на европейското законодателство, свързани с либерализацията и интеграцията на пазара на природен газ, КЕВР, в рамките на своите правомощия, прие редица решения, с което оказва положително въздействие върху развитието на процесите на либерализация в сектора и правилното функциониране на пазара на природен газ в страната, в съответствие с европейското законодателство.

Важно условие за либерализирането на газовия пазар в страната е създаването на единен регионален пазар на природен газ, което може да се постигне чрез изграждане и свързване на инфраструктурите за пренос на природен газ между отделните страни, както и с преодоляване на различията в начините на разпределяне на капацитетите и режимите за балансиране на пазарите на природен газ. Ефективното отваряне на вътрешния пазар и развитието на регионален газов пазар е предпоставка за създаването на единен пазар на природен газ в ЕС, което е в интерес на гражданите и на индустрията.

От съществено значение за създаването на регионален газов пазар е изграждането и въвеждането в експлоатация на инфраструктурните проекти, включени в публикувания от Европейската комисия списък с проекти от общ интерес. Ключов в това отношение е интерконекторът Гърция – България, който е сред седемте водещи приоритети на ЕС в енергийната област и ще се реализира в синергия с терминала за втечнен газ при Александруполис. Със свое решение Комисията прие Окончателно съвместно решение на КЕВР и Регулаторния орган за енергия на Гърция (РАЕ) по заявление за освобождаване от „Ай Си Джи Би“ АД и предостави временно освобождаване на „Ай Си Джи Би“ АД за интерконектора Гърция – България от изискванията на Директива 2009/73/ЕО на Европейския парламент и на Съвета от 13 юли 2009 година, относно общите правила за вътрешния пазар на природен газ и за отмяна на Директива 2003/55/ЕО, за достъп на трети страни, регулирани тарифи и отделяне по собственост в съответствие с правилата и условията на Част четвърта от приетото Съвместно становище на КЕВР и РАЕ.

КЕВР одобри на „Булгартрансгаз“ ЕАД десетгодишен план за развитие на мрежите за периода 2018-2027 г., който служи за основа на разработването на Регионалните инвестиционни планове за развитие на мрежата (GRIPs), както и на Общностния план за развитие на мрежата в ЕС, изготвян от Европейската мрежа на операторите на газопреносни системи (ENTSOG).

В съответствие с Регламент (ЕС) 347/2013 г. на Европейския парламент и на Съвета от 17 април 2013 г. относно указания за трансевропейската енергийна инфраструктура и за отмяна на Решение № 1364/2006/ЕО, както и за изменение на регламенти (ЕО) № 713/2009, (ЕО) № 714/2009 и (ЕО) № 715/2009 във връзка с инвестиционно искане от

„Булгартрансгаз“ ЕАД, КЕВР прие решение, с което определи трансгранично разпределение на инвестиционните разходи за проект от общ интерес 6.8.2. „Необходима рехабилитация, модернизиране и разширяване на българската преносна система“ - Фаза 2 на „Булгартрансгаз“ ЕАД. Основна цел на проекта е съществуващата газова инфраструктура на територията на България да бъде адаптирана към новите изисквания на пазара и планове за развитие на инфраструктурата в региона, като по този начин допринесе за увеличаване на степента на пазарна интеграция, създаване на конкурентен газов пазар и стимулиране на развитието на търговията.

Липсата на диверсификация на маршрутите и източниците за доставка, ограниченият брой на ползвателите, които извършват дейност на краткосрочния газов пазар и липсата на достъп до платформа за търговия в България и на съседните газови пазари, отговаряща на критериите по чл. 10 от Регламент (ЕС) № 312/2014 на Комисията от 26 март 2014 година за установяване на мрежов кодекс за балансиране на газопреносните мрежи, наложи продължаване прилагането на временните мерки съгласно Глава X от Регламента, като през 2018 г. КЕВР одобри Втори годишен доклад на „Булгартрансгаз“ ЕАД за продължаване прилагането на временни мерки за максимално допустимия срок по Регламента до 15 април 2019 г.

С оглед очакваната значителна промяна в маршрутите на доставка на природен газ през територията на страната, потенциално намаляване на транзитираните през страната количества и предстоящото изграждане в региона на ключови инфраструктурни проекти за развитие на Южния газов коридор, с решение на Народното събрание беше изменена и допълнена Енергийната стратегия на Република България до 2020 г. с концепция за изграждане на газоразпределителен център (хъб) на територията на България, основана на идеята от различни входни точки на газопреносната система да постъпват значителни количества природен газ от различни източници, с цел търгуването им на хъба, както и за по-нататъшно транспортиране. Създаването на газовия хъб цели чрез изграждане на необходимата газопреносна инфраструктура да се свържат пазарите на природен газ на страните членки в региона, както и на договарящите се страни от Енергийната общност, с цел постигане на основните приоритети на Европейската енергийна политика. Реализацията на тази концепция ще допринесе за достигане на стратегически цели, включително: запазване ролята на България на газовата карта на Европа, както и на основна държава, осигуряваща входни количества и търговия на природен газ и трансграничен пренос за региона и ЕС. В тази връзка КЕВР прие решение за одобрение на документация за провеждане на ангажираща фаза 3 от процедурата Open season за „Проект за развитие и разширение на газопреносната система на „Булгартрансгаз“ ЕАД“ от българо-турската граница до българо-сръбската граница. Фаза 3 на икономическия тест завърши с положителен резултат и „Булгартрансгаз“ ЕАД взе окончателно инвестиционно решение за реализиране на „Проект за развитие и разширение на газопреносната система“ с прогнозна инвестиционна стойност в размер на 2 767 115 441 лева (два милиарда седемстотин шестдесет и седем милиона сто и петнадесет хиляди четиристотин четиридесет и един лева), без ДДС. На 31 януари 2019 г. „Булгартрансгаз“ ЕАД сключи договори за резервиране на капацитет с успешните кандидати. В резултат остава свободен 10% от техническия капацитет на вход от Турция и близо 20% от техническия капацитет към Сърбия и Централна Европа, който ще бъде разпределян на платформа за разпределение на капацитет, съгласно европейските правила. По този начин се постигна искането на българския регулатор, свързано както с разнообразяването на доставките, така и с либерализацията на пазара на природен газ, а именно - спазване на изискването на Регламент (ЕС) 2017/459 на Комисията от 16 март 2017 година за установяване на Мрежов кодекс относно механизмите за разпределяне на капацитет в газопреносни системи и за отмяна на Регламент (ЕС) № 984/2013, ако бъде дадено предимство на офертите за

покупка с по-голяма продължителност или с по-голям размер на капацитета, да се заделят най-малко 10% и най-много 20% от техническия капацитет във всяка точка на междусистемно свързване за предлагане чрез тръжна процедура.

Концепцията за изграждане на газоразпределителен център на територията на България е развита със създаването през януари 2019 г. на „Газов хъб Балкан“ ЕАД с предмет на дейност изграждане и опериране на електронна платформа, на която са създадени условия за сключване на двустранни сделки и борсов пазар на енергийни продукти, в т.ч. природен газ.

Във връзка с прилагането от „Булгартрансгаз“ ЕАД на входно-изходния тарифен модел на определяне на цените за достъп и пренос на природен газ през газопреносната система, стартирал от 1 октомври 2017 г., през 2018 г. Комисията извърши текущо наблюдение, мониторинг и контрол върху дейността на оператора по пренос на природен газ в съответствие със Закона за енергетиката и Регламент (ЕО) № 715/2009 на Европейския парламент и на Съвета относно условията за достъп до газопреносни мрежи на природен газ, като ежесечно анализираше предоставените от оператора на газопреносната система данни за разпределените капацитети, резервираните капацитети и тяхната използваемост от ползвателите, както и за приходите от дейността.

„Булгартрансгаз“ ЕАД организира балансирането на пазара на природен газ съгласно разпоредбите на ЗЕ, Правилата за търговия с природен газ и Правилата за балансиране на пазара на природен газ, като сключва сделки за покупка и продажба на природен газ за балансиране с ползвателите на мрежата по цени, определени по Методиката за определяне на дневна такса за дисбаланс. Комисията утвърди на „Булгартрансгаз“ ЕАД разходна компонента на цената на природния газ за балансиране за газова година 01.10.2018-30.09.2019 г. на основание Методиката за определяне на дневна такса за дисбаланс.

КЕВР одобри актуализиран списък с важни точки от газопреносната система на „Булгартрансгаз“ ЕАД в съответствие с изискванията на Приложение № I към Регламент (ЕО) № 715/2009 на Европейския парламент и на Съвета от 13 юли 2009 г. относно условията за достъп до газопреносни мрежи за природен газ и за отмяна на Регламент (ЕО) № 1775/2005.

С оглед развитие на формите на сътрудничество, постигнати въз основа на подписаните от КЕВР споразумения през предишните години с регулаторните органи на част от съседните държави, Комисията прие за целесъобразно задълбочаване на съгласуването на действията между регулаторите на държавите от Балканския регион с оглед изпълнение на европейските изисквания, постигането на съпоставимост на регулаторните режими по отношение на трансграничната инфраструктура и избягване на противоречия при взимането на решение на национално равнище. В тази връзка и предвид необходимостта от сътрудничество между националните регулаторни органи в областта както на природния газ, така и на електроенергетиката и ВиК сектора, с оглед протичащите процеси по свързаност на пазарите и създаването на регионални пазари като първа стъпка към създаването на единен европейски пазар, КЕВР инициира създаване на постоянно действащ Консултативен форум на националните регулаторни органи на държавите от Балканския регион. Приетото от КЕВР Решение за създаване на Консултативен форум беше представено и обсъдено на среща, проведена на 1 и 2 март 2018 г. във Велико Търново, организирана от българския регулатор с регулаторните органи на Гърция, Сърбия, Северна Македония и Черна гора, които изразиха своята силна подкрепа за инициативата и заявиха общите си очаквания, че по този начин ще бъде стимулиран ползотворният многостранен диалог. В тази връзка, през септември 2018 г. в гр. Солун, Гърция регулаторните органи на България, Гърция, Сърбия, Северна Македония и Черна гора подписаха Споразумение за създаване на постоянно действащ

Консултативен форум на националните регулаторни органи на държавите от Балканския полуостров.

КЕВР осъществява своите регулаторни правомощия в сектор „Природен газ“ в съответствие със Закона за енергетиката и европейското законодателство в посока отваряне, правилно функциониране, развиване на конкурентен, сигурен и устойчив вътрешен пазар на природен газ, като част от единния пазар на природен газ в ЕС, като се стреми да осигурява баланс между интересите на енергийните предприятия и клиентите. В дейността си Комисията се ръководи от принципа за тясно сътрудничество с регулаторните органи на другите държави - членки на ЕС, с АСЕР и ЕК за постигане на действителното отваряне на пазара на природен газ за всички клиенти и доставчици в ЕС и осигуряване на подходящи условия за ефективната и надеждна експлоатация на газовите мрежи, при отчитане на дългосрочните цели.

1. ЛИЦЕНЗИРАНЕ

Издаването, изменението, допълнението, продължаването на срока, прекратяването, спирането и отнемането на лицензиите на дружествата от сектор „Природен газ“ се извършва съгласно ЗЕ и Наредба № 3 от 21.03.2013 г. за лицензиране на дейностите в енергетиката (НЛДЕ).

През 2018 г. е подадено заявление с вх. № Е-ЗЛР-Л-25 от 22.06.2018 г. от „Петрокелтик“ ООД – Люксембург и „Петрокелтик България“ ЕООД с искане за издаване на лицензия за дейността „съхранение на природен газ в съоръжение за съхранение“ чрез трансформиране на газово поле „Галата“ в хранилище.

През годината е подадено едно заявление с вх. № Е-ЗЛР-ПД-46 от 09.10.2018 г. от „Камено-газ“ ЕООД с искане за продължаване с 20 (двадесет) години на срока на Лицензия № Л-185-08 от 14.03.2005 г. за осъществяване на дейността „разпределение на природен газ“ и Лицензия № Л-143-12 от 27.04.2009 г. за осъществяване на дейността „снабдяване с природен газ от краен снабдител“ за територията на община Камено.

През отчетната година с Решение № БП - 1 от 05.06.2018 г. на КЕВР е одобрен актуализиран бизнес план на „Райков сервис“ ООД за територията на община Смолян за периода 2016-2020 г.

Преписки в процес на производство към 31.12.2018 г.

През 2018 г. в КЕВР са подадени заявления за одобряване на бизнес планове за периода 2019-2023 г. от 5 (пет) дружества, посочени в таблицата по-долу, производствата по които са завършени през м. февруари и м. март 2019 г.

№	Заявления	Име на дружеството	Относно
1.	Вх. № Е-15-21-13 от 28.09.2018 г.	„Примагаз“ АД	одобряване на бизнес план за територията на община Варна - за кметствата „Владислав Варненчик“, „Младост“ и „Аспарухово“ за периода 2019-2023 г.
2.	Вх. № Е-15-22-11 от 01.10.2018 г.	„Каварна газ“ ООД	одобряване на бизнес план за територията на общини Каварна и Шабла за периода 2019-2023 г.
3.	Вх. № Е-15-29-11 от 05.10.2018 г.	„Комекес“ АД	одобряване на бизнес план за територията на община Самоков за периода 2019-2023 г.
4.	Вх. № Е-15-35-18 от 05.10.2018 г.	„Ситигаз България“ ЕАД	одобряване на бизнес план за обособена територия Тракия и общините Кърджали, Велинград, Павел баня, Гурково, Твърдица и Брацигово за периода 2019-2023 г.

5.	Вх. № Е-15-38-15 от 29.11.2018 г.	„Газтрейд Сливен“	одобряване на бизнес план за територията на община Сливен за периода 2019-2023 г.
----	-----------------------------------	-------------------	---

2. ЦЕНОВО РЕГУЛИРАНЕ

Регулирането на цените на природния газ се извършва съгласно ЗЕ и Наредба № 2 от 19.03.2013 г. за регулиране на цените на природния газ, приета от Комисията.

През 2018 г. КЕВР прие Наредба за изменение и допълнение на Наредба № 2 от 19.03.2013 г. за регулиране на цените на природния газ (обн. ДВ, бр. 98 от 2018 г., в сила от 27.11.2018 г.). С направените изменения се постига по-ясна регламентация и оптимизиране на реда и условията, при които ще се осъществява занапред регулирането на цените на обществения доставчик и в сектор „Природен газ“ като цяло, при запазване на действащите разпоредби и основни принципи за регулиране на цените и се въвежда образуване и утвърждаване на цените на природния газ единствено в енергийни единици в съответствие с действащото европейско законодателство за сектора.

Решения за утвърждаване на цени

През 2018 г. КЕВР прие решения за утвърждаване на цени за пренос на природен газ през газоразпределителната мрежа, цени за продажба на природен газ от краен снабдител и цени за присъединяване на клиенти към газоразпределителната мрежа на съответната територия на 1 (едно) газоразпределително дружество (ГРД).

В началото на 2018 г. Комисията прие решения за утвърждаване на нови цени за пренос на природен газ през газоразпределителната мрежа на 3 (три) дружества, в резултат на корекция с установени разлики между прогнозни и отчетни инвестиции от предходен период.

КЕВР утвърди на „Булгаргаз“ ЕАД цени, по които общественият доставчик продава природен газ на крайните снабдители на природен газ и на клиентите, присъединени към газопреносната мрежа за II, III и IV тримесечие на 2018 г. и I тримесечие на 2019 г. Комисията утвърди на „Булгартрансгаз“ ЕАД разходна компонента на цената на природния газ за балансиране за газова година 2018/2019.

№	Решение	Име на дружеството	Относно
1.	№ Ц-1 от 16.01.2018 г.	„Свиленград-газ“ АД	Утвърждаване на цени за пренос през газоразпределителна мрежа на територията на община Свиленград, считано от 01.02.2018 г.
2.	№ Ц-2 от 16.01.2018 г.	„Неврокоп-газ“ АД	Утвърждаване на цени за пренос през газоразпределителна мрежа на територията на община Гоце Делчев, считано от 01.02.2018 г.
3.	№ Ц-3 от 16.01.2018 г.	„Примагаз“ АД	Утвърждаване на цени за пренос през газоразпределителна мрежа на територията на община Варна – за кметствата „Владислав Варненчик“, „Младост“ и „Аспарухово“, считано от 01.02.2018 г.
4.	№ Ц-7 от 30.03.2018 г.	„Булгаргаз“ ЕАД	Утвърждаване на цени за II тримесечие на 2018 г., по които общественият доставчик да продава природен газ на крайните снабдители на природен газ и на клиенти, присъединени към газопреносната мрежа.
5.	№ Ц-8 от 29.06.2018 г.	„Булгаргаз“ ЕАД	Утвърждаване на цена за III тримесечие на 2018 г., по която общественият доставчик да продава природен газ на крайните снабдители на природен газ и на клиенти, присъединени към газопреносната мрежа.

6.	№ Ц-12 от 05.07.2018 г.	„Райков сервиз“ ООД	Утвърждаване на цени за пренос през газоразпределителна мрежа, цени за продажба на природен газ и цени за присъединяване на клиенти към газоразпределителната мрежа за територията на община Смолян за регулаторен период 2018 – 2020 г. Цените се прилагат от „Райков сервиз“ ООД след получаване на документ за въвеждане на строежа в експлоатация, издаден при условията и по реда на Закона за устройство на територията, като условие за разрешаване започване осъществяването на лицензионната дейност.
7.	№ Ц-13 от 14.09.2018 г.	„Булгартрансгаз“ ЕАД	Утвърждаване на разходна компонента на цената на природния газ за балансиране за газова година 01.10.2018 – 30.09.2019 г.
8.	№ Ц-14 от 28.09.2018 г.	„Булгаргаз“ ЕАД	Утвърждаване на цена за IV тримесечие на 2018 г., по която общественят доставчик продава природен газ на крайните снабдител на природен газ и на клиенти, присъединени към газопреносната мрежа.
9.	№ Ц-19 от 28.12.2018 г.	„Булгаргаз“ ЕАД	Утвърждаване на цена за I тримесечие на 2019 г., по която общественят доставчик продава природен газ на крайните снабдител на природен газ и на клиенти, присъединени към газопреносната мрежа.

Преписки в процес на производство към 31.12.2018 г.

В края на 2018 г. са образувани административни производства за утвърждаване на цени за пренос на природен газ през газоразпределителната мрежа, цени за снабдяване с природен газ от краен снабдител и цени за присъединяване по подадени заявления от 5 (пет) газоразпределителни дружества, посочени в таблицата по-долу:

№	Заявление*	Име на дружеството	Относно
1.	Заявление с вх. № Е-15-21-14 от 28.09.2018 г.	„Примагаз“ АД	Утвърждаване на цени за пренос на природен газ през газоразпределителната мрежа, цени за снабдяване с природен газ и цени за присъединяване на клиенти към газоразпределителната мрежа за територията на Община Варна – за кметствата „Владислав Варненчик“, „Младост“ и „Аспарухово“ за регулаторен период 2019 – 2023 г.
2.	Заявление с вх. № Е-15-22-12 от 01.10.2018 г.	„Каварна газ“ ООД	Утвърждаване на цени за пренос през газоразпределителната мрежа, цени за снабдяване с природен газ от краен снабдител и цени за присъединяване на клиенти към газоразпределителната мрежа на територията на общините Каварна и Шабла за регулаторен период 2019 – 2023 г.
3.	Заявление с вх. № Е-15-29-12 от 05.10.2018 г.	„Комекес“ АД	Утвърждаване на цени за разпределение на природен газ, цени за снабдяване с природен газ от краен снабдител и цени за присъединяване на клиенти към газоразпределителната мрежа за територията на община Самоков за регулаторен период 2019 – 2023 г.
4.	Заявление с вх. № Е-15-35-19 от 05.10.2018 г.	„Ситигаз България“ ЕАД	Утвърждаване на цени за разпределение на природен газ, цени за снабдяване с

			природен газ и цени за присъединяване на клиенти към газоразпределителната мрежа за обособена територия Тракия и за общините Кърджали, Велинград, Павел баня, Гурково, Твърдица и Брацигово за регулаторен период 2019 – 2023 г.
5.	Заявление с вх. № Е-15-38-14 от 29.11.2018 г.	„Газтрейд Сливен“ ЕООД	Утвърждаване на цени за пренос на природен газ през газоразпределителната мрежа, цени за снабдяване с природен газ и цени за присъединяване на клиенти към газоразпределителната мрежа за територията на община Сливен за регулаторен период 2019 – 2023 г.

*Във връзка с приетите изменения и допълнения в чл. 19, ал. 6 и чл. 20, ал. 2 от НРЦПГ на заявителите са изпратени писмени съобщения за преработване на подадените заявления в съответствие с промените в наредбата. Всичките пет дружества са подали преработени заявления, по четири от които през месец март 2019 г. Комисията се е произнесла с решения за утвърждаване на цени и по едно е проведено открито заседание и обществено обсъждане в съответствие с изискванията на ЗЕ.

Други решения, приети през 2018 г.:

С Решение по т. 1 от Протокол № 3 от 12.01.2018 г. Комисията прие доклад с вх. № Е-Дк-5 от 09.01.2018 г. относно определяне на коефициентите за обслужване за 2018 г. на дейността по сектори – пренос и разпределение на електрическа енергия, пренос на топлинна енергия и разпределение на природен газ и определи коефициентите на обслужване за дейността по сектори, които да се прилагат през 2018 г.

С Решение № ФГ – 1 от 16.01.2018 г. КЕВР прие поправка на допусната очевидна фактическа грешка в титулните страници на издадените на „Овергаз Мрежи“ АД: Лицензия № Л-438-08 от 30.03.2015 г. за осъществяване на дейността „разпределение на природен газ“, Лицензия № Л-439-08 от 30.03.2015 г. за осъществяване на дейността „разпределение на природен газ“, Лицензия № Л-440-08 от 30.03.2015 г. за осъществяване на дейността „разпределение на природен газ“ и Лицензия № Л-441-08 от 30.03.2015 г. за осъществяване на дейността „разпределение на природен газ“, неразделна част от Решение № Л-438 от 30.03.2015 г.

С Решение по т. 1 от Протокол № 134 от 26.07.2018 г. КЕВР прие доклад с вх. № Е-Дк-684 от 23.07.2018 г. относно Доклад до Агенцията за сътрудничество на енергийните регулатори и Европейската комисия относно дейността на Комисията за енергийно и водно регулиране във връзка с развитието на вътрешния пазар на електроенергия и природен газ за 2018 г.

С Решение по т. 3 от Протокол № 143 от 15.08.2018 г. КЕВР прие доклад с вх. № Е-Дк-697 от 10.08.2018 г. относно писмо от Агенцията за енергетика на Република Сърбия за изразяване на становище от Комисията за енергийно и водно регулиране във връзка с подадено до регулаторния орган на Сърбия искане за освобождаване на нова газова инфраструктура съгласно чл. 36 от Директива 2009/73/ЕО на Европейския парламент и на Съвета относно общите правила за вътрешния пазар на природен газ.

С Решение по т. 4 от Протокол № 143 от 15.08.2018 г. КЕВР прие доклад с вх. № Е-Дк-683 от 10.08.2018 г. за предоставяне на информация за осъществяване на насочване (mapping) на счетоводните сметки на всяко от дъщерните дружества на Български енергиен холдинг (БЕХ) Група към единен сметкоплан на БЕХ Група, както и проект на писмо, с което „Булгартрансгаз“ ЕАД да бъде уведомено за приетите от КЕВР заключения.

С Решение по т. 5 от Протокол № 225 от 21.11.2018 г. Комисията прие проект на Наредба за изменение и допълнение на Наредба № 2 от 19.03.2013 г. за регулиране на цените на природния газ.

С Решение Д-1 от 21.12.2018 г. КЕВР одобри документация за провеждане на ангажираща фаза 3 от процедурата Open season за „Проект за развитие и разширение на газопреносната система на „Булгартрансгаз“ ЕАД“. КЕВР утвърди на „Булгартрансгаз“ ЕАД необходими годишни приходи от реализацията на добавен капацитет, разпределян във фаза 1 на икономическия тест на процедурата Open season за „Проект за развитие и разширение на газопреносната система на „Булгартрансгаз“ ЕАД“ и норма на възвращаемост на капитала преди данъчно облагане, валидна при провеждане на отделните фази на икономическия тест на процедурата. Проектът е стратегически за развитието на газовия пазар в региона и е свързан с разширението на газопреносната инфраструктура от турско-българската до българо-сръбската граница.

По т. 2 от Протокол № 31 от 22.02.2018 г. КЕВР прие доклад с вх. № О-Дк-96 от 19.02.2018 г. във връзка с решение на Надзорния съвет на „Булгартрансгаз“ ЕАД за избор за член на Управителния съвет на „Булгартрансгаз“ ЕАД, както и проект на писмо, с което „Булгартрансгаз“ ЕАД да бъде уведомено за приетите от КЕВР заключения.

По т. 3 от Протокол № 31 от 22.02.2018 г. КЕВР прие доклад с вх. № О-Дк-97 от 19.02.2018 г. във връзка с искане на председателя на Надзорния съвет (НС) на „Булгартрансгаз“ ЕАД за приемане на решение от КЕВР, с което не възразява срещу решение на НС на „Булгартрансгаз“ ЕАД за отмяна на решения за освобождаване на членове на Управителния съвет на независимия преносен оператор, както и проект на писмо, с което „Булгартрансгаз“ ЕАД да бъде уведомено за приетите от КЕВР заключения.

По т. 2 от Протокол № 238 от 05.12.2018 г. КЕВР прие доклад вх. № Е-Дк-1055 от 30.11.2018 г. във връзка с решение на „Български енергиен холдинг“ ЕАД за изплащане от „Булгартрансгаз“ ЕАД на допълнителен дивидент през 2018 г., както и проект на писмо, с което „Булгартрансгаз“ ЕАД да бъде уведомено за приетите от КЕВР заключения.

Експерти от дирекцията взеха участие в работата на междуведомствена група към Министерство на енергетиката относно Превантивен план и План за действие при извънредни ситуации, изготвени в изпълнение на Регламент (ЕС) № 994/2010 на Европейския парламент и на Съвета от 20 октомври 2010 година относно мерките за гарантиране на сигурността на доставките на газ и за отмяна на Директива 2004/67/ЕО на Съвета.

Участие на експерти от дирекция „Природен газ“ в международни прояви

Във връзка с реализацията на проект за газова междусистемна връзка Гърция – България (IGB), експерти от дирекция „Природен газ“ взеха участие в две работни срещи, проведени в гр. Брюксел, Белгия с представители на Европейската комисия, Гръцкия регулаторен орган (РАЕ) и „Ай Си Джи Би“ АД. Експерти от дирекцията са участвали и в организираната от Европейската комисия работна среща по проекта за газова междусистемна връзка България - Сърбия (IBS) и пленарното заседание на газовата група по инициативата за междусистемна свързаност на страните от Централна и Югоизточна Европа (CESEC) в гр. Брюксел, Белгия.

Експерт от дирекция „Природен газ“ изнесе презентация на тема: „Изпълнение на мрежовите кодекси за природен газ на национално ниво в България“, в организираното от Флорентинското училище по регулиране обучение на тема: „Регулиране на газовите пазари“.

Представител на дирекцията участва в регулаторен курс на тема „Въвеждане на мрежовите кодекси в страните от енергийна общност“ в гр. Виена, организиран от секретариата на Енергийната общност.

Експерт от дирекция „Природен газ“ взе участие в две срещи на работните групи за природен газ към ACER и CEER, както и в среща на координационния комитет на газовата регионална инициатива „Юг-югоизток“ (GRI SEE) и среща на групата на заинтересованите страни на GRI SEE. Освен това, експерт участва и в срещата на работната група за природен газ (ECRB GWG) на Енергийната общност, както и в 13-я газов форум в гр. Любляна, Словения.

Представители на дирекцията взеха участие във втория семинар по изпълнението на мрежовите кодекси, организиран от „Булгартрансгаз ЕАД“, с участието на представители на Европейската комисия, ENTSOG, EFET, „Булгаргаз“ ЕАД, КРИБ, БФИЕК, който се проведе в гр. София.

Експерти от дирекция „Природен газ“ взеха участие в обучение на тема: „Принципи за регулиране на пазара на природен газ“, организирано от ERRA, 12-16 ноември 2018 г., Будапеща, Унгария.

Във връзка с българското председателство на Съвета на Европейския съюз през 2018 г., на 29 юни в резиденция „Бояна“ се проведе среща на високо ниво по инициативата за междусистемна свързаност на страните от Централна и Югоизточна Европа (CESEC), в която заедно с председателя на КЕВР взе участие и експерт от дирекцията.

На 11.10.2018 г. експерти от дирекция „Природен газ“ взеха участие в среща с представители на Европейската комисия, проведена в КЕВР.

Експерти от дирекция „Природен газ“ взеха участие в регионална среща на националните енергийни регулаторни органи на страните от Балканския полуостров в гр. Велико Търново на 1-2 март 2018 г., като изнесоха презентации по следните теми: „Механизми за разпределение на капацитет за нови газови междусистемни връзки между държави-членки на ЕС и трети страни“ и „Междусистемна газова връзка Гърция - България IGB“.

На 29 септември 2018 г. в гр. Солун, Гърция националните регулаторни органи на държавите от Балканския полуостров - България, Гърция, Сърбия, Северна Македония и Черна гора проведеха учредителна среща и подписаха Споразумение за създаване на постоянно действащ Консултативен форум на държавите от Балканския полуостров и избраха КЕВР да председателства Консултативния Форум за период от една година. Експерт от дирекцията участва в изготвянето и обсъждането на вътрешните правила на Консултативния форум, които бяха приети на провела се през м. ноември в гр. Сандански работна среща между представителите на държавите участнички. В рамките на Форума беше създадена работна група „Либерализация на регионалния газов пазар“, в която участват експерти от дирекция „Природен газ“ в КЕВР и експерти от националните регулаторни органи на Гърция, Сърбия и Северна Македония. Съгласно одобрената програма, експертите от КЕВР на работната група изготвиха и изпратиха към останалите членове на групата подробна структура за описание на съответния пазар на природен газ с цел изготвяне на анализ на пазара на природен газ в региона, в т.ч. идентифициране на проблеми и предложения за тяхното решение.

3. КОНТРОЛ

Съгласно чл. 21, ал. 1, т. 42 от ЗЕ в правомощията на КЕВР е да упражнява контрол в случаите, предвидени в този закон. Комисията извършва превантивен, текущ и последващ контрол. КЕВР текущо контролира съответствието на изпълнението на лицензионната дейност с условията на издадените лицензии. В правомощията на

Комисията е също така да контролира извършването на дейност по чл. 39, ал. 1 от ЗЕ, както и изпълнението на задължението за осигуряване на достъп до собствена уредба и/или съоръжение и до добивна газопроводна мрежа, както и за осигуряване на достъп за ползването им в случаите, предвидени в ЗЕ.

Процедурата и редът за провеждане на планови проверки в лицензираните енергийни предприятия са регламентирани в приетата от Комисията Методика за осъществяване на контролните й правомощия (Методиката). Текущият контрол на съответствието на изпълнението на лицензионната дейност с условията на издадените лицензии се осъществява въз основа на приети от КЕВР годишни графици за планови проверки, които могат да бъдат комплексни или тематични.

Освен планови проверки, Комисията извършва в рамките на своите правомощия и извънредни проверки по жалби, сигнали или публикации, които касаят въпроси от голяма обществена значимост.

Планови проверки

В съответствие със ЗЕ и съгласно приет от КЕВР „График за извършване на планови проверки през 2018 г.“ през годината, експерти от отдел „Контрол и решаване на спорове - природен газ“, извършиха десет комплексни планови проверки. Бяха проверени осем лицензирани газоразпределителни дружества за съответствие на изпълнението на лицензионната дейност с условията на издадените лицензии за дейностите „разпределение на природен газ“ и „снабдяване с природен газ от краен снабдител“, както следва:

- „Балкангаз-2000“ АД за територията на община Ботевград;
- „Правецгаз 1“ АД за територията на община Правец;
- „Аресгаз“ ЕАД за обособена територия „Мизия“ и община Бяла Слатина;
- „Примагаз“ АД за територията на община Варна - за кметствата „Владислав Варненчик“, „Младост“ и „Аспарухово“;
- „Ситигаз България“ ЕАД за две лицензионни територии:
 - на общини Силистра, Алфатар, Тутракан, Дулово, Главиница и Ситово;
 - на община Габрово.
- „Овергаз Мрежи“ АД за обособена територия „Дунав“: Борово, Бяла, Ветово, Две могили, Завет, Иваново, Кубрат, Лозница, Опака, Полски Тръмбеж, Самуил, Стражица, Цар Калоян, Сливо поле, Ценово и общините: Г. Оряховица, В. Търново, Лясковец, Павликени, Русе, Разград, Исперих, Попово, Левски и Ловеч;
- „Тецеко“ ЕООД за територията на общини Свищов и Белене;
- „Карловогаз“ ООД за територията на община Карлово;

Беше извършена комплексна планова проверка на „Булгаргаз“ ЕАД за съответствие на изпълнението на лицензионната дейност с условията на издадената лицензия за дейността „обществена доставка на природен газ“ на територията на Република България.

Резултатите от извършените проверки са отразени в констативни протоколи, съставени от длъжностните лица, извършили проверките. На девет от проверените дружества, на основание чл. 80, ал. 4 от ЗЕ, са дадени задължителни предписания и е определен срок за тяхното изпълнение, както следва:

На „Балкангаз-2000“ АД:

- да поддържа досиета на клиентите си, съгласно чл. 35 от Наредба № 4 от 5 ноември 2013 г. за присъединяване към газопреносните и газоразпределителните мрежи (Наредба № 4). Досиетата да са окомплектовани с документите, съгласно чл. 32, чл. 33, чл. 34 и чл. 36 от Наредба № 4. „Балкангаз-2000“ АД да сключва договори за присъединяване с клиентите, съгласно чл. 36 от Наредба № 4;

- да предприеме действия за подписване на оперативно споразумение за взаимодействие с „Булгартрансгаз“ ЕАД, съгласно чл. 6, ал. 4, т. 9 от Правилата за управление и технически правила на газопреносните мрежи;

- да започне процедура по въвеждане на система за управление на качеството на лицензионната дейност ISO 9001, съгласно т. 3.4.4. от Лицензия № Л-179-08 от 17.12.2004 г. за дейността „разпределение на природен газ“ и т. 3.7.3. от Лицензия № Л-179-12 от 27.04.2009 г. за дейността „снабдяване с природен газ от краен снабдител“.

На „Правецгаз 1“ АД:

- във фактурите/сметките за потребено количество природен газ, които дружеството издава на битовите клиенти, цената на природения газ да е разделена по компоненти: „доставка на природен газ“, „разпределение на природен газ“, „достъп и пренос на природен газ“ и „снабдяване с природен газ“, съгласно чл. 38б от Закона за енергетиката и чл. 127, ал. 1, т. 10 от Наредба № 3 от 21 март 2013 г. за лицензиране на дейностите в енергетиката;

- да поддържа досиетата на клиентите си с всички документи за присъединяване, съгласно чл. 35 от Наредба № 4. Досиетата да са окомплектовани с документите, съгласно чл. 32, чл. 33, чл. 34 и чл. 36 от Наредба № 4. „Правецгаз 1“ АД да издава на битовите клиенти съгласие за присъединяване, съгласно чл. 34 от Наредба № 4. Дружеството да сключва договори за присъединяване, съгласно чл. 36 от Наредба № 4;

- да започне процедура по въвеждане на система за управление на качеството на лицензионната дейност ISO 9001, съгласно т. 3.3.4. от Лицензия № Л-197-08 от 24.01.2006 г. за осъществяване на дейността „разпределение на природен газ“ и т. 3.7.3. от Лицензия № Л-197-12 от 27.04.2009 за „снабдяване с природен газ от краен снабдител“;

- в едномесечен срок от подписването на договори, с които дружеството възлага временно на трети лица изпълнението на отделни части от лицензионната дейност или други свързани с нея дейности, „Правецгаз 1“ АД да уведомява Комисията и да представя копия от тях.

На „Аресгаз“ ЕАД:

- да създаде досиета на клиентите си, в които да съхранява всички документи по присъединяването на обектите към газоразпределителната мрежа, съгласно чл. 35 от Наредба № 4;

- в едномесечен срок от подписването на договори, с които се възлага временно на трети лица изпълнението на отделни части от лицензионната дейност или други свързани с нея дейности, „Аресгаз“ ЕАД да уведомява Комисията и да представя копия от тях.

На „Примагаз“ АД:

- да започне процедура по въвеждане на система за управление на качеството на лицензионната дейност, съгласно т. 3.4.4. от Лицензия № Л-153-08 от 17.12.2004 г. за осъществяване на дейността „разпределение на природен газ“ и т. 3.7.3. от Лицензия № Л-153-12 от 18.01.2010 г. за „снабдяване с природен газ от краен снабдител“.

На „Ситигаз България“ ЕАД за териториите на общини Силистра, Алфатар, Тутракан, Дулово, Главиница и Ситово:

- да съхранява всички документи по присъединяването в досиетата за присъединяване на обектите към ГРМ, съгласно чл. 35 от Наредба № 4, като ги доокомплектова със становищата за присъединяване.

На „Овергаз Мрежи“ АД:

- да започне процедура по сертифициране от независима компетентна организация на системата за управление на качеството на лицензионната дейност съгласно т. 3.7.3. от Лицензия № Л-441-12 от 30.03.2015 г. за дейността „снабдяване с природен газ от краен снабдител“ за обособена територия „Дунав“.

На „Тецеко“ ЕООД:

- в едномесечен срок от подписването на договори, с които се възлага временно на трети лица изпълнението на отделни части от лицензионната дейност или други свързани с нея дейности, „Тецеко“ ЕООД да уведомява Комисията и да представя копия от тях;

- да започне процедура по въвеждане на система за управление на качеството на лицензионната дейност, съгласно т. 5.4.4. от Лицензия № Л-394-08 от 26.09.2012 г. за осъществяване на дейността „разпределение на природен газ“ и т. 5.7.3. от Лицензия № Л-394-12 от 26.09.2012 г. за дейността „снабдяване с природен газ от краен снабдител“.

На „Карловогаз“ ООД:

- да постави на видно място в центъра за работа с клиенти одобрените от КЕВР Общи условия на договорите, Правилата за работа с потребителите на дружеството и цени за разпределение на природен газ, снабдяване с природен газ от краен снабдител и присъединяване към ГРМ;

- да представи валиден сертификат на Системата за управление на качеството на лицензионната дейност.

На „Булгаргаз“ ЕАД:

- да започне процедура по въвеждане на система за управление на качеството на лицензионната дейност ISO 9001, съгласно т. 3.7.4. от Лицензия № Л-214-14 от 29.11.2006 г. за дейността „обществена доставка на природен газ“;

- да предоставя на Комисията годишна отчетна информация за дейността на дружеството, съгласно „Структура на подавания в КЕВР годишен доклад за дейността на „Булгаргаз“ ЕАД“, приета от КЕВР с решение по протокол № 20 от 02.02.2016 г., т. 3.

Дружествата са изпълнили дадените задължителни предписания в определените срокове и са представили в КЕВР доказателства за това.

Във връзка с получен сигнал в Комисията от „Овергаз Инк“ АД, със Заповед № 3-Е-39 от 10.04.2018 г. е сформирана работна група от експерти на КЕВР, която да извърши проверка относно твърдения на „Овергаз Инк“ АД за нарушения във връзка с пренесени количества природен газ до изходна точка АГРС Русе - Изток, превишаващи заявените за м. януари и февруари 2017 г. Проверката е извършена по документи и в резултат Комисията е взела Решение № ПАМ-1 от 05.06.2018 г., с което налага принудителна административна мярка на „Булгартрансгаз“ ЕАД. На основание чл. 76, ал. 2 от Закона за енергетиката от извършения последващ контрол по изпълнение на Решение № ПАМ-1 от 05.06.2018 г. на КЕВР се установи, че „Булгартрансгаз“ ЕАД е изпълнило напълно и в срок даденото му разпореждане, като в тази връзка от КЕВР е приет доклад от проверка на изпълнението на наложената принудителна административна мярка.

В периода юли-октомври 2018 г. бяха извършени проверки по документи на всички газоразпределителни дружества на изпълнението на показателите на одобрените бизнес планове, в т.ч. планирани и отчетени инвестиции от дружествата. Резултатите от извършените проверки са отразени в констативни протоколи, съставени от длъжностните лица, извършили проверките.

Във връзка с извършените проверки и в съответствие с Методиката са изготвени доклади, които са разгледани и приети от Комисията.

През 2018 г. е извършена една извънредна проверка на „Си Ен Джи Марица“ ООД по сигнал, по който Комисията се е произнесла с Решение № ПП-1 от 28.02.2019 г.

4. РАЗВИТИЕ НА ПАЗАРА

Съгласно „Енергийна стратегия на Република България до 2020 г.“ и в съответствие с Директива 2009/73/ЕО, Регламент (ЕО) №715/2009/ЕО, газовият сектор в Република България се развива в посока либерализация на пазара на природен газ.

Във връзка с изпълнението на разпоредбите на европейското законодателство и с оглед развитието на пазара на природен газ през 2018 г. бяха приети следните решения:

№	Решение	Относно
1.	№ ВТ-1 от 29.03.2018 г.	одобряване на проект на актуализиран списък с важни точки от газопреносната система на оператора на газопреносната система „Булгартрансгаз“ ЕАД.
2.	№ ВМ-1 от 17.05.2018 г.	одобряване на ревизиран Втори годишен доклад на „Булгартрансгаз“ ЕАД за продължаване прилагането на временни мерки по Регламент (ЕС) № 312/2014 на Комисията от 26 март 2014 година за установяване на мрежов кодекс за балансиране на газопреносните мрежи.
3.	№ ДПРМ-1 от 25.07.2018 г.	одобряване на Десетгодишен план за развитие на мрежите на „Булгартрансгаз“ ЕАД за периода 2018-2027 г.
4.	№ Р-ВО-2 от 08.08.2018 г.	приемане на Окончателно съвместно решение на КЕВР и РАЕ по заявлението за освобождаване, подадено от „Ай Си Джи Би“ АД и предостави временно освобождаване на „Ай Си Джи Би“ АД от задълженията за: независимост на оператора по чл. 81в от Закона за енергетиката, предоставяне на достъп и регулиране на цените на предоставяните услуги, в съответствие с правилата и условията на Част четвърта от Окончателното съвместно становище.
5.	№ И-4 от 09.10.2018 г.	определяне на трансгранично разпределение на инвестиционните разходи за проект от общ интерес 6.8.2. „Рехабилитация, модернизиране и разширяване на българската преносна система“ - Фаза 2 на „Булгартрансгаз“ ЕАД.
6.	№ Д-1 от 21.12.2018 г.	одобрение на документация за провеждане на ангажираща фаза 3 от процедурата Open season за „Проект за развитие и разширение на газопреносната система на „Булгартрансгаз“ ЕАД“.

Решение за одобряване на проект на актуализиран списък с важни точки от газопреносната система на оператора на газопреносната система „Булгартрансгаз“ ЕАД

Във връзка с изискванията за прозрачност на член 18 от Регламент (ЕО) № 715/2009 г., произтича задължението на операторите на преносни системи (ОПС) да оповестяват публично информация за наличния технически и договорен капацитет на газопреносните мрежи. Важните точки от преносната система, за които трябва да се оповестява публично информация, подлежат на одобрение от регулаторния орган след консултация с ползвателите на мрежата, в съответствие с член 18, параграф 4 от същия Регламент. Предвид факта, че е в експлоатация втора техническа връзка между НГПМ и ГПТП - „ГИС Лозенец“, операторът предложи капацитетите на двете физически точки на свързване между НГПМ и ГПТП на „Булгартрансгаз“ ЕАД - „ГИС Ихтиман“ и „ГИС Лозенец“ да се обединят в една точка на свързване - „Трансферна точка национална-транзитна мрежи“. С цел икономичното и ефикасно използване на системата, максималният капацитет на точка „Трансферна точка национална-транзитна мрежи“ ще се предлага за резервиране от всички участници на пазара чрез стандартни процедури за разпределение на капацитет чрез Регионалната платформа за резервиране (RBP), като се отчита целостта на системата

и наличието на две балансови зони на газопреносните мрежи. С Решение № ВТ-1 от 29.03.2018 г. КЕВР одобри актуализиран списък с важни точки от газопреносната система на „Булгартрансгаз“ ЕАД, в който беше включена новосъздадената точка на свързване „Трансферна точка национална транзитна мрежа, обединяваща капацитетите на физическите точки на свързване „ГИС Ихтиман“ и „ГИС Лозенец“ като входно-изходни точки на НГПМ и ГМТП и респективно включването ѝ в списъка с важни точки от газопреносната система на „Булгартрансгаз“ ЕАД. На тази точка операторът ще предлага и групиран капацитет за резервиране от всички участници на пазара чрез RBP, като капацитетите на „ГИС Ихтиман“ и „ГИС Лозенец“ ще бъдат използвани като „конкуриращи се капацитети“, по смисъла на Регламент (ЕС) № 2017/459.

Решение за одобряване на ревизиран Втори годишен доклад на „Булгартрансгаз“ ЕАД за продължаване прилагането на временни мерки по Регламент (ЕС) № 312/2014 на Комисията от 26 март 2014 година за установяване на мрежов кодекс за балансиране на газопреносните мрежи

Вторият годишен доклад на „Булгартрансгаз“ ЕАД има за цел актуализация на одобрения с Решение № ВМ-1 от 29.09.2015 г. от КЕВР Доклад за прилагане на временни мерки по чл. 46 от Регламент (ЕС) № 312/2014. „Булгартрансгаз“ ЕАД предложи прилагането на временни мерки да продължи до максимално допустимия според Регламента срок - 15 април 2019 г., в съответствие с чл. 45, параграф 4 от Регламента. Предложението е обосновано с ниското ниво на ликвидност на пазара на природен газ, като същевременно операторът предлага и график за поетапно намаляване и отмяна на мерките, който включва следните действия: отмяна на алтернативата на платформа за балансиране и въвеждане на платформа за търговия, намаляване на толеранса до размер от 3% и преустановяване на прилагането на мярка „толеранс“, отпадане на временната такса дисбаланс, и използването на пределна продажна и пределна покупна цена, съгласно чл. 22 на Регламента. Като взе предвид изложените данни за текущото състояние на краткосрочния пазар на природен газ в страната за периода 2015-2017 г., както и липсата на достъп до платформа за търговия в България и на съседните газови пазари, отговаряща на критериите по чл. 10 от Регламент (ЕС) № 312/2014 г., КЕВР одобри с Решение № ВМ-1 от 17.05.2018 г. продължаване на прилагането на временните мерки от страна на „Булгартрансгаз“ ЕАД, съгласно Глава X от Регламента, и предвидените от страна на оператора действия за балансиране, с цел повишаване ликвидността на краткосрочния пазар на природен газ на едро.

Решение за одобрение на десетгодишен план за развитие на мрежите на „Булгартрансгаз“ ЕАД за периода 2018-2027 г.

Задължението за разработване на десетгодишни планове за развитие на мрежата от операторите на газопреносни системи на територията на Европейския съюз (ЕС) е предвидено в чл. 22 от Директива 2009/73/ЕО на Европейския парламент и на Съвета от 13 юли 2009 година относно Общите правила за вътрешния пазар на природен газ. Десетгодишните планове за развитие на мрежата служат за основа на разработването на Регионалните инвестиционни планове за развитие на мрежата, както и на Общностния план за развитие на мрежата в ЕС, който се изготвя от Европейската мрежа на операторите на газопреносни системи (ENTSOG). На основание чл. 21, ал. 3, т. 8 от ЗЕ, във връзка с осъществяването на правомощията си по регулиране на дейността на независим преносен оператор на газопреносни мрежи, Комисията с Решение № ДПРМ-7 от 25.07.2018 г. одобри Десетгодишен план за развитие на мрежите на „Булгартрансгаз“ ЕАД за периода 2018-2027 г. Преди приемане на решението, на основание чл. 81г, ал. 3 от ЗЕ и чл. 113 от НЛДЕ, КЕВР се консултира с всички настоящи или потенциални ползватели на мрежата,

като проведе обществено обсъждане. Комисията извърши проучване дали 10-годишният план за развитие на преносната мрежа обхваща всички нужди от инвестиции, установени в процеса на консултации и дали е в съответствие с 10-годишните планове за развитие на мрежите в Европейския съюз. Въз основа на проучването, КЕВР прие, че планът обхваща всички нужди от инвестиции и е в съответствие с 10-годишните планове за развитие на мрежите в Европейския съюз, изготвен е при съобразяване с наличната информация за предстоящи изменения в производството, доставките, потреблението и обмена с други държави, като са взети предвид и инвестиционните планове за регионални мрежи и мрежи на територията на Европейския съюз. Десетгодишният план за развитие на мрежите е съобразен и с инвестиционните планове за разширяване на съоръжението за съхранение на природен газ.

Решение № Р-ВО-2 от 08.08.2018 г. на КЕВР, с което е прието Окончателно Съвместно решение на КЕВР и РАЕ по заявлението за освобождаване, подадено от „Ай Си Джи Би“ АД

Междусистемната газова връзка Гърция – България е обявена от Европейската комисия за проект от „общ интерес“ на ЕС.

На 17 юли 2017 г. в Комисията за енергийно и водно регулиране и регулаторния орган за енергия на Гърция (РАЕ) е получено заявление за освобождаване, подадено от компанията „Ай Си Джи Би“ АД за газопровода Гърция-България (IGB), в съответствие с разпоредбите на чл. 36 от Директива 2009/73/ЕО на Европейския парламент и на Съвета от 13 юли 2009 година относно общите правила за вътрешния пазар на природен газ (Директива 2009/73/ЕО), което е изпратено на Европейската комисия на 7 август 2017 г. в съответствие с разпоредбите на чл. 36, параграф 8 от Директива 2009/73/ЕО.

На 29.05.2018 г. с решения на регулаторните органи на България и Гърция е прието Съвместно становище на КЕВР и РАЕ по заявлението за освобождаване, подадено от „Ай Си Джи Би“ АД.

На 26 юли 2018 г. в КЕВР и в РАЕ е получено Решение от 25.07.2018 г. С(2018) 5058 final на ЕК относно освобождаване на междусистемна връзка Гърция – България от изискванията на Директива 2009/73/ЕО за достъп на трети страни, регулирани тарифи и отделяне по собственост (Решението). Съгласно Решението, при условие, че българското и гръцкото решения за освобождаване се изменят в съответствие с Решението, както и че националните регулаторни органи при вземането на решения, адресирани до „Ай Си Джи Би“ АД, надлежно вземат под внимание Решението на ЕК, на междусистемната газова връзка Гърция - България (IGB) следва да бъде предоставено освобождаване в съответствие с член 36, параграф 9 от Директива 2009/73/ЕО. Изискванията за изменение на българското и гръцкото решения за освобождаване, направени от ЕК в член 3 и член 4 от Решението, засягат част 4 от Съвместното становище на КЕВР и РАЕ от 29 май 2018 г.

На основание чл. 36, параграф 9 от Директива 2009/73/ЕО и чл. 172е, ал. 4 от Закона за енергетиката, с решения на КЕВР и РАЕ от 08.08.2018 г., е прието Окончателно съвместно решение на КЕВР и РАЕ по заявлението за освобождаване, подадено от „Ай Си Джи Би“ АД, като са направени необходимите изменения при съобразяване с изложените аргументи и направените заключения в Решението на ЕК.

България потвърди отново държавна гаранция за проекта в бюджета за 2018 г. в размер на 110 млн. евро. Проектът се финансира от Оперативна програма „Иновации и конкурентоспособност“ 2014-2020 г., като общата му стойност е 469 832 604 лв. (240,2 млн. евро), а отпуснатите безвъзмездни средства са в размер на 76,2 милиона лева. Обявени са обществени поръчки, свързани с процедури за избор на инженер-консултант, за избор на доставчик на тръбите и за избор на строител на газопровода.

В КЕВР е подадено заявление с вх. № Е-15-59-4 от 05.11.2018 г. от „Ай Си Джи Би“ АД, с искане за одобрение на Тарифен кодекс на междусистемен газопровод IGB и на основание Решение № Р-ВО-2 от 08.08.2018 г. на КЕВР и т. 4.3 от част IV от Съвместно становище на КЕВР и РАЕ по заявление за освобождаване от „Ай Си Джи Би“ АД, във връзка с чл. 172г, ал. 5 от Закона за енергетиката, респективно чл. 41 от Директива 2009/73/ЕО, административното производство по което е в ход.

Решение за определяне трансгранично разпределение на инвестиционните разходи за проект от общ интерес 6.8.2. „Необходима рехабилитация, модернизиране и разширяване на българската преносна система“ - Фаза 2

Проектът е включен в Приоритетен коридор Газови връзки Север-Юг в Централна, Източна и Югоизточна Европа и във Втория списък с проекти от общ интерес, утвърден от ЕК, предвид важността му за подобряване сигурността на доставките и повишаване на конкуренцията в региона, чрез подобряване на регионалната интеграция на инфраструктурите и пазарите. В съответствие с чл. 12 от Регламент (ЕС) 347/2013 г. относно указания за трансевропейска енергийна инфраструктура „Осигуряване на възможност за инвестиции с трансгранични въздействия“, организаторът на проекта „Булгартрансгаз“ ЕАД е извършил оценка на търсенето на пазара. Отделно от това, в изпълнение на Препоръка 03/2014 на Агенцията за сътрудничество между регулаторите на енергия от 2014 г., както и на Методиката и критериите за оценка на инвестициите в инфраструктурни проекти за пренос на електрическа енергия и природен газ, приети от КЕВР с решение по Протокол № 47 от 15.03.2016 г., за оценка на инвестиционния риск, проектът е оценен, като са анализирани потенциалните рискове, които могат да окажат въздействие, както върху неговото изпълнение, така и върху стойността и сроковете за изграждането му.

В тази връзка, с Решение е № И-4 от 09.10.2018 г. КЕВР определи трансграничното разпределение на инвестиционните разходи да е 100% за сметка на българската страна, от които „Булгартрансгаз“ ЕАД да осигури 32% от инвестиционните разходи, а останалите 68% от тях да бъдат осигурени чрез кандидатстване за безвъзмездно финансиране по реда на Регламент (ЕС) 1316/2013 на Европейския парламент и на Съвета от 11 декември 2013 г. за създаване на Механизъм за свързване на Европа. В случай че „Булгартрансгаз“ ЕАД не получи 68% безвъзмездно финансиране от Европейската комисия по реда на Регламент (ЕС) 1316/2013, следва да бъдат преразгледани условията и сроковете за реализация на фаза 2 от Проект от общ интерес 6.8.2. „Необходима рехабилитация, модернизиране и разширяване на българската преносна система“, за да се постигне балансирано влияние на реализацията на проекта върху тарифите за достъп и за пренос на природен газ през газопреносната мрежа.

Решение за одобрение на документация за провеждане на ангажираща фаза 3 от процедурата Open season за „Проект за развитие и разширение на газопреносната система на „Булгартрансгаз“ ЕАД“

Във връзка с изискванията по Глава V „Процедура за добавен капацитет“ от Регламент (ЕС) 2017/459 на Комисията от 16 март 2017 г. за установяване на Мрежов кодекс относно механизмите за разпределяне на капацитет в газопреносни системи и за отмяна на Регламент (ЕС) № 984/2013, която предвижда съвместни действия от операторите на преносни системи по провеждане на технически проучвания за проекти за добавен капацитет, „Булгартрансгаз“ ЕАД е провел пазарно проучване за търсенето на добавен (нов) газопреносен капацитет Open Season, Фаза 1 и Фаза 2.

Предвид получените резултати, които обосновават необходимостта от провеждане на обвързваща процедура за разпределение на капацитет, в т.ч. икономически тест и

вземане на окончателно инвестиционно решение, „Булгартрансгаз“ ЕАД подаде заявление до КЕВР с искане за одобрение на необходимата документация за провеждането на ангажираща фаза от процедурата Open season за „Проект за развитие и разширение на газопреносната система на „Булгартрансгаз“ ЕАД (Процедурата). Предвидената за изграждане нова газова инфраструктура включва две точки на свързване със съседни газопреносни системи - IP Странджа 2/Малкочлар (от Република Турция към Република България) и IP Кирево/Зайчар (от Република България към Република Сърбия). КЕВР изготви анализ на данните, съдържащи се в заявлението, въз основа на Закона за енергетиката и подзаконовите нормативни актове по неговото прилагане, както и при съобразяване с изискванията на Регламент (ЕО) № 715/2009 на Европейския парламент и на Съвета относно условията за достъп до газопреносни мрежи за природен газ, който определя недискриминационни правила за условията на достъп до газопреносни системи за природен газ, при отчитане на специалните характеристики на националните и регионалните пазари. С Решение № Д-1 от 21.12.2018 г. КЕВР одобри Обвързващи правила и Методика за образуване на цените за резервиране на капацитет за провеждане на ангажиращата Фаза 3 от Процедурата Open Season за „Проект за развитие и разширение на газопреносната система на „Булгартрансгаз“ ЕАД“. С това решение КЕВР утвърди на „Булгартрансгаз“ ЕАД и необходими годишни приходи от реализацията на добавен капацитет, разпределян във фаза 1 на икономическия тест на Процедурата, в размер на 329 331 хил. лв., при фактор на разпределение на необходимите приходи, свързани с допълнителния капацитет (F-factor), в размер на 0,9, както и норма на възвращаемост на капитала преди данъчно облагане, валидна при провеждане на отделните фази на икономическия тест на Процедурата, в размер на 8,86%.

Основни участници на пазара на природен газ в Република България:

- „Булгартрансгаз“ ЕАД, комбиниран оператор, осъществяващ дейностите „пренос на природен газ“ и „съхранение на природен газ“;
- „Булгаргаз“ ЕАД, обществен доставчик на природен газ в България, осигуряващ доставката на природен газ на крайните снабдителите на природен газ и на клиентите, присъединени към газопреносна мрежа при регулирани от КЕВР цени;
- **Търговци на природен газ**, сключващи сделки за доставка на природен газ с обществения доставчик, крайни снабдителите, клиенти, други търговци на природен газ, добивни предприятия, предприятия за съхранение на природен газ и с оператори на газопреносни и газоразпределителни мрежи;
- **Газоразпределителни дружества**, които осъществяват дейностите „разпределение на природен газ“ и „снабдяване с природен газ от краен снабдител“ и доставят природен газ до клиенти, присъединени към газоразпределителните мрежи на съответните лицензирани територии. В края на 2018 г. са лицензирани 24 дружества за 35 територии, които обхващат 172 общини. Девет от дружествата осъществяват снабдяване чрез доставка на съгъстен природен газ до част от общините, които нямат връзка с газопреносната мрежа;
- **Небитови клиенти** на природен газ, присъединени към газопреносната мрежа.

Доставени и реализирани количества природен газ

През 2018 г. доставката на природен газ на пазара се осъществяваше от обществения доставчик „Булгаргаз“ ЕАД, „Петрокелик“ ООД – Люксембург (МСД), „Проучване и добив на нефт и газ“ АД и търговци на природен газ.

„Булгаргаз“ ЕАД осъществява внос на природен газ за вътрешния пазар съгласно условията по Договор № 02-12-13 от 15 ноември 2012 г. за доставка на природен газ, сключен с ООО „Газпром экспорт“.

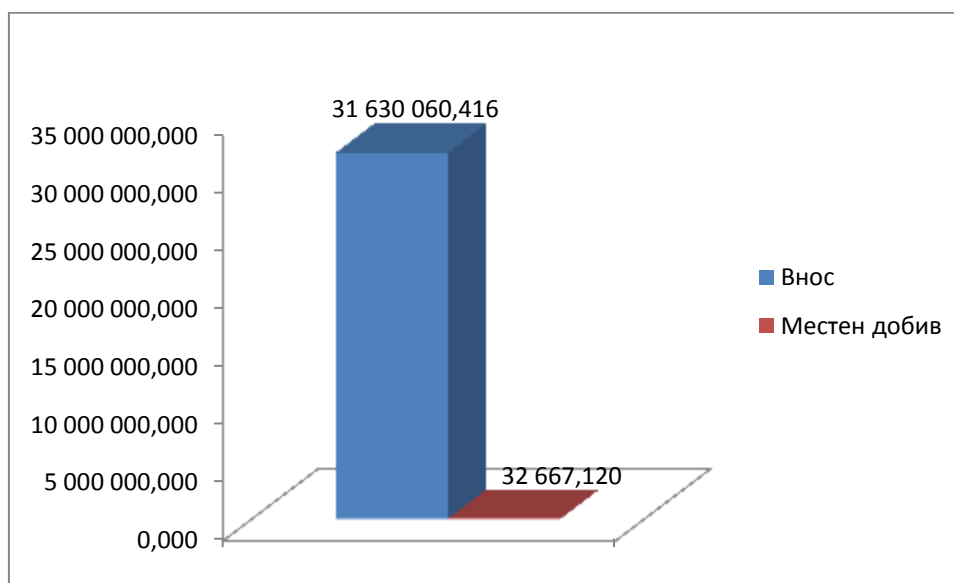
През 2018 г. „Булгартрансгаз“ ЕАД е пренесло 31 932 099,518 MWh природен газ от внос и местен добив, в т. ч. за крайни клиенти на територията на страната и за износ извън територията на Република България.

Пренесените от „Булгартрансгаз“ ЕАД количества природен газ за износ извън територията на Република България са 269 371,982 MWh.

Година	2018 г.
Внос, MWh	177 370,259
Местен добив, MWh	92 001,723
Общо, MWh	269 371,982

Пренесените от „Булгартрансгаз“ ЕАД количества природен газ за вътрешния пазар на Република България са 31 662 727,536 MWh.

Година	2018 г.
Внос, MWh	31 630 060,416
Местен добив, MWh	32 667,120
Общо, MWh	31 662 727,536

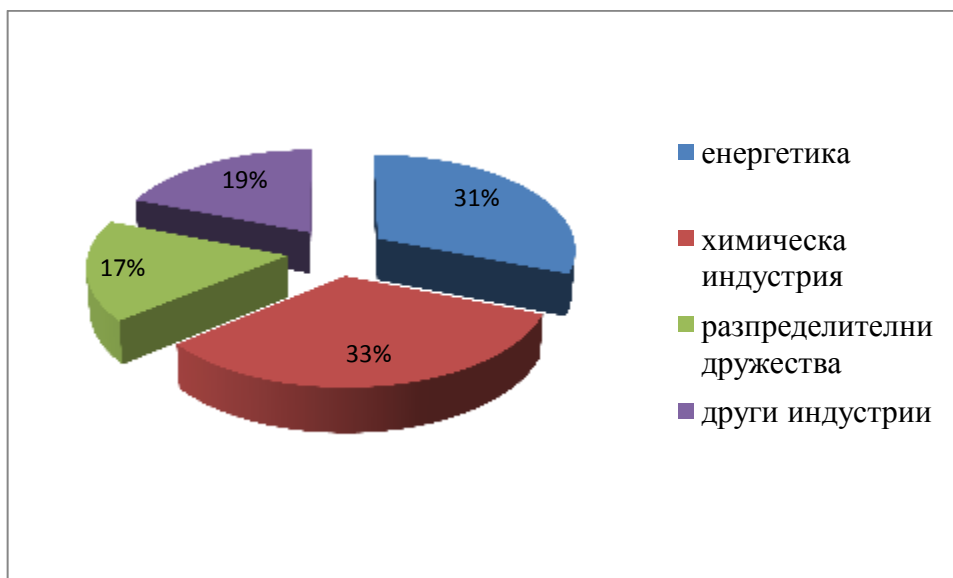
„Проучване и добив на нефт и газ“ АД е реализирало 165 029 MWh природен газ от местен добив, от които 38 495 MWh е продало на три газоразпределителни дружества и 126 534 MWh - на търговци на природен газ.

„Петрокектик“ ООД е продало 55 205,264 MWh природен газ от местен добив на търговци.

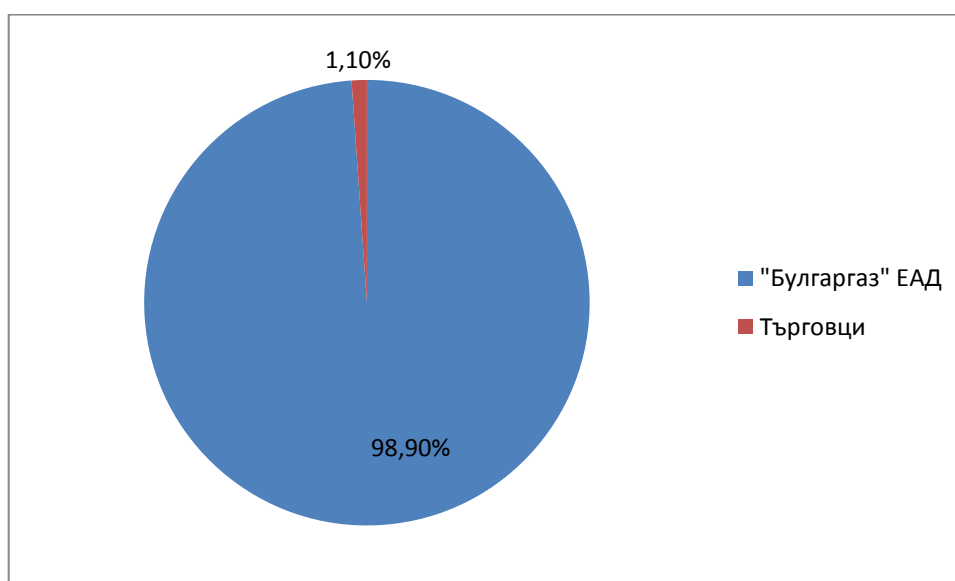
През 2018 г. реализираното количество природен газ от „Булгаргаз“ ЕАД на вътрешния пазар по регулирани цени е 32 078 242,843 MWh.

Структурата на потреблението на природен газ по отделни отрасли е следната:

- енергетика – 9 954 598,558 MWh или 31%;
- химическа индустрия – 10 674 636,732 MWh или 33%;
- разпределителни дружества – 5 446 597,263 MWh или 17%;
- други индустрии – 6 002 410,290 MWh или 19%.

Общественият доставчик „Булгаргаз“ ЕАД продава природен газ на регулирани от КЕВР цени, като дялът му в продажбите за 2018 г. е 98,90%. Останалите 1,10% са реализирани от търговци по свободно договорени цени. В следващата графика е представено съотношението на реализираните количества природен газ от обществения доставчик - на ГРД и клиенти, присъединени към газопреносната мрежа, по регулирани цени и от търговци на природен газ - на ГРД и клиенти, по свободно договорени цени.

Дейността „съхранение на природен газ“ се извършва в единственото на територията на страната подземно газово хранилище „Чирен“ (ПГХ „Чирен“), собственост на „Булгартрансгаз“ ЕАД. Технологичният процес, свързан с извършването на услугата „съхранение на природен газ“, е сезонен и се изразява в добив и нагнетяване на газ от/в подземното газово хранилище. През 2018 г. от „Булгартрансгаз“ ЕАД са нагнетени 319 млн. м³ природен газ и са добити 324 млн. м³, а към 31.12.2018 г. в газохранилището има наличност от 1112 млн. м³ природен газ, от които 750 млн. м³ буферен газ.

* * *

В сектор „Природен газ“ в Република България проблемите са в следните три направления: основна доставка на природен газ от един източник; незначителен местен добив и липса на реверсивни връзки към съседните страни. Тези фактори обуславят несигурност на доставките, поради липса на диверсификация на източниците на природен газ, както и недостатъчна конкуренция на газовия пазар.

Постигането на сигурност на доставките на природен газ, енергийна независимост и реална конкуренция в условията на действащ газов пазар е възможно чрез изграждане на допълнителна газова инфраструктура, модернизиране на съществуващите газови трасета на територията на страната и осигуряване на алтернативни източници за доставка на природен газ. С развитието на проектите за междусистемни връзки с Гърция, Турция и Сърбия се очаква в близките години броят на входните точки, през които постъпва природен газ в газопреносните мрежи да се увеличи значително. Тези проекти ще осигурят възможност за доставки на природен газ от различни източници, което от своя страна ще допринесе за засилване на конкуренцията и ще окаже позитивен ефект върху потребителите на природен газ. Новите газови връзки значително ще увеличат входния капацитет към България от Гърция и Турция и същевременно ще осигурят възможност за доставки на втечен природен газ от ВПГ терминалите в тези страни. Във връзка с планираното разширение на капацитета за съхранение на единственото ПГХ „Чирен“ чрез прокарване на нови експлоатационни сондажи и подмяна на част от надземните съоръжения, се очаква обемът на активния газ в газохранилището да нарасне до 1 млрд. м³, което ще позволи да бъде увеличен и дневният добив на природен газ от газохранилището.

Планираните инвестиции, свързани с разширяване на съществуващите газопреносни мрежи до нови региони от страната, изграждането на нови газоизмервателни и газорегулиращи станции, осигуряващи възможност за присъединяване към газопреносната мрежа на нови крайни клиенти или на газоразпределителни мрежи, са предпоставка за увеличаването на броя на клиентите на природен газ в страната.

Всичко гореизложено ще допринесе за подобряване на екологията, качеството на живот, енергийната ефективност и реализирането на икономии от по-евтино гориво.

Планираното развитие на газовата инфраструктура е във връзка и с концепцията за изграждане на регионален газов хъб (газоразпределителен център) на територията на България – хъб „Балкан“. Създаването на газов хъб цели да бъде изградена необходимата газопреносна инфраструктура, която да свърже пазарите на природен газ на страните-членки в региона – България, Гърция, Румъния, Унгария, Хърватия, Словения и през тях на страните-членки от Централна и Западна Европа, както и на държавите от Енергийната общност, като по този начин ще допринесе за постигане на основните приоритети на европейската енергийна политика.

България има стратегическо географско местоположение и развита газова инфраструктура, като с изпълнението на планираните нови проекти, които са в ход, има възможност да постигне диверсификация на източниците и маршрутите за доставка на природен газ за региона и да запази значението си на газовата карта на Европа, както и на основна държава, осигуряваща входни количества и търговия на природен газ и трансграничен пренос за региона и ЕС.

ГЛАВА ПЕТА

ВОДОСНАБДИТЕЛНИ И КАНАЛИЗАЦИОННИ УСЛУГИ

ВЪВЕДЕНИЕ

Законът за регулиране на водоснабдителните и канализационни услуги (ЗРВКУ) в чл. 1 дефинира ВиК услугите, извършвани от експлоатационните предприятия за водоснабдителни и канализационни услуги (ВиК оператори), като услуги по пречистване и доставка на вода за питейно-битови, промишлени и други нужди, отвеждане и пречистване на отпадъчните и дъждовните води от имотите на потребителите в урбанизираните територии (населените места и селищните образувания), както и дейностите по изграждането, поддържането и експлоатацията на водоснабдителните и канализационните системи, включително на пречиствателните станции и другите съоръжения.

Водата за питейно-битови нужди е основна жизнена потребност по смисъла на Закона за социалното подпомагане, а ВиК услугите са дейности от обществен интерес ².

Подсектор „Води, водоснабдяване и канализация“ е определен като сектор с критична инфраструктура³. Осигуряването на питейна вода е стратегическа дейност, а язовирите с национално значение за питейното водоснабдяване са стратегически обекти, като същите са от значение за националната сигурност на Република България и са част от критичната инфраструктура⁴.

Съгласно дефинициите в ЗРВКУ и Закона за водите (ЗВ):

- *ВиК оператори са всички предприятия с предмет на дейност извършване на ВиК услуги* (чл. 2, ал. 1 от ЗРВКУ);

- *ВиК операторът е търговец, държавно или общинско предприятие – юридическо лице, което има сключен договор с председателя на асоциацията по ВиК или с кмета на общината съгласно решение на общинския съвет за управление, поддържане и експлоатация на ВиК системите и предоставяне на ВиК услуги в границите на една или повече обособени територии, когато предоставянето на ВиК услуги е основната му дейност* (чл. 198о, ал. 5 от ЗВ).

С Решение №: РД-02-14-2234/22.09.2009 г., на основание на §34, ал. 2 от преходни и заключителни разпоредби на Закона за изменение и допълнение на Закона за водите (ЗИДЗВ, обн. ДВ, бр.47 от 2009 г.) във връзка с чл. 198а от Закона за водите, министърът на регионалното развитие и благоустройството е обявил обособени територии на действие на 51 ВиК оператора с държавно и/или общинско участие, в което са посочени обхват и граници на обособените територии.

ЗРВКУ и ЗВ допускат наличието на дружества, които в определени случаи (по отношение на определени потребители и/или по отношение на определени дейности) могат да бъдат смятани за ВиК оператори:

- *други предприятия, които извършват услуги по доставяне, отвеждане и пречистване на питейни и отпадъчни води, осъществяват тези дейности съгласно изискванията на този закон* (чл. 2, ал. 3 от ЗРВКУ);

² Чл.3, ал.1 и ал.2 на ЗРВКУ

³ Приложение № 1 към чл. 2, ал. 1 на Наредба ПМС №256/17.10.2012 г.

⁴ Постановление № 181 на МС от 20.07.2009 г. за определяне на стратегическите обекти и дейности, които са от значение за националната сигурност

- търговците, държавните или общинските предприятия – юридически лица, които извършват услуги по доставяне и пречистване на води за питейно-битови цели, за обществени нужди, за производствени, промишлени и други дейности с търговски характер или дейности по пречистване и отвеждане на отпадъчни води и не обслужват цялата обособена територия, а отделни потребители, като те осъществяват тези услуги съгласно изискванията на ЗВ и ЗРВКУ и по отношение на тези потребители те се смятат за ВиК оператори (чл. 198о, ал. 6 от ЗВ).

Съгласно чл. 5, ал. 3 от ЗРВКУ Комисията регулира цените и качеството на ВиК услугите, извършвани от ВиК операторите, включително и от предприятията по чл. 2, ал. 3, независимо от формите на собственост и управление на ВиК системите.

Съгласно докладваните данни за показателите за качество на ВиК услугите, през 2017 г. в експлоатация са следните активи по ВиК системите⁵:

Описание на параметъра	Ед. мярка	Общо за ВиК сектора
Общ брой водоизточници (основни и резервни)	брой	7,958
Общ брой пречиствателни станции за питейни води (ПСПВ)	брой	57
Общ брой резервоари (водоеми)	брой	5,965
Общ брой водоснабдителни помпени станции (ВПС)	брой	3,556
Обща дължина на довеждащите водопроводи и разпределителната водопроводна мрежа. В изчисляването на дължината на водопроводната мрежа не се включва дължината на сградните водопроводни отклонения.	км	73,295
Обща дължина на довеждащите водопроводи и разпределителната водопроводна мрежа. В изчисляването на дължината на водопроводната мрежа не се включва дължината на сградните водопроводни отклонения, както и дължината на водопроводите, по които се довежда вода до друг оператор , само в случаите когато се използват единствено за тази цел.	км	73,274
Общ брой на водомерни зони в обслужваната от ВиК оператора територия	брой	4,302
Общ брой на сградните водопроводни отклонения (СВО)	брой	2,187,064
Общ брой водомери на СВО (средства за измерване)	брой	2,135,831
Общ брой на сградните канализационни отклонения	брой	648,110
Обща дължина на канализационната мрежа, експлоатирана от ВиК оператора	км	11,228
Общ брой канализационни помпени станции (КПС)	брой	205
Общ брой пречиствателни станции за отпадъчни води (ПСОВ)	брой	114

⁵ Сравнителен анализ на ВиК сектора в Р България за 2017 г., приет с решение на КЕВР по т.7 от Протокол № 244 от 13.12.2018 г.

1. РЕГУЛАТОРЕН ПЕРИОД 2017-2021 г.: НОВИ НОРМАТИВНИ ИЗИСКВАНИЯ

Изпълнението на разпоредбите на ЗВ води до сериозни промени както по отношение на статута на ВиК системите и съоръженията (същите са публична държавна или общинска собственост, и следва да се отпишат от капитала на дружествата), така и до статута на ВиК операторите (които от собственик на активите стават договорен оператор). Създават се нови институции – регионални асоциации по ВиК, които имат важни отговорности и правомощия по отношение планирането на бъдещото развитие на публичните ВиК активи.

Във връзка с тези промени, и в съответствие с провежданата от изпълнителната власт реформа в отрасъл ВиК, Комисията ревизира и измени нормативната и регулаторната си рамка.

Нови подзаконови нормативни актове към ЗРВКУ:

С Постановление № 8 от 18.01.2016 г. на Министерския съвет (обн. ДВ, бр. 6 от 22.01.2016 г., в сила от 22.01.2016 г.) са приети Наредба за регулиране на качеството на водоснабдителните и канализационните услуги и Наредба за регулиране на цените на водоснабдителните и канализационните услуги, които се прилагат за регулаторния период по чл. 10, ал. 1 от ЗРВКУ, започващ от 1 януари 2017 г., както и за следващи регулаторни периоди.

Разработването на двете наредби е извършено след задълбочен анализ и оценка на основните нормативни актове, приложими в отрасъла, функционалните отговорности, ресурси и капацитет на Комисията за енергийно и водно регулиране и съществуващите взаимоотношения между КЕВР и заинтересованите страни в отрасъла.

В наредбата за регулиране на качеството на ВиК услугите е използвана методологията на Международната водна асоциация (IWA).

В наредбата за регулиране на цените на ВиК услугите са използвани добрите международни практики за ценообразуване, като са отразени специфичните условия на ВиК сектора в България, с цел предоставяне на устойчиви ВиК услуги.

С приемането на новите наредби се цели да се подобри регламентацията и да се оптимизира редът и условията по административната регулация на цените и качеството на ВиК услугите, като се осигури по-ясна предвидимост на регулаторния режим.

Указания по прилагане на новите наредби за регулаторен период 2017-2021 г.:

На основание приетите наредби, след проведени процедури по обществено обсъждане, КЕВР прие указания по тяхното прилагане през периода 2017-2021 г., както следва:

- Указания за прилагане на Наредбата за регулиране на качеството на водоснабдителните и канализационните услуги за регулаторния период 2017-2021 г., приети с решение по Протокол № 76 от 19.04.2016 г., т. 2 (Указания НРКВКУ);

- Указания за образуване на цените на водоснабдителните и канализационните услуги чрез метода „горна граница на цени“ за регулаторния период 2017-2021 г., приети с решение по Протокол № 76 от 19.04.2016 г., т. 3, поправени с решение по Протокол № 118 от 07.06.2016 г., т. 8 (Указания НРЦВКУ);

- Правила за водене на Единна система за регулаторна отчетност (ЕСРО), приети с решение по Протокол № 76 от 19.04.2016 г., т. 5, изменени с решение по Протокол № 252 от 29.11.2017 г., т. 1;

- Решение № НВ-1 от 19.04.2016 г. за утвърждаване на норма на възвръщаемост на собствения (НВск) и на привлечения (НВпк) капитал, и нетен цикъл на оборотния капитал

(НЦОК) в дни, по години за съответните групи ВиК оператори за регулаторен период 2017-2021 г.;

- Решение № ПК-1 от 22.06.2016 г. за определяне на групи ВиК оператори и определяне на прогнозни конкретни цели за показателите за качество на ВиК услугите за регулаторен период 2017-2021 г.

След приемане на указанията Комисията проведе редица обучения и работни срещи с ВиК операторите, така че да се осигури нужното разбиране на направените промени и въведените нови изисквания.

Изготвен бе анализ на проблеми, свързани с критериите по прилагане на принципа на социална поносимост на водоснабдителните и канализационните услуги, внесен с доклад В-Дк-139/25.08.2016 г. и приет от Комисията с решение по т. 3 от Протокол № 177 от 01.09.2016 г. В анализа бе извършен задълбочен преглед на относимите нормативни изисквания и тяхното практическо приложение, констатирани бяха проблеми, които могат да предизвикат негативен ефект върху състоянието и дългосрочната устойчивост на ВиК сектора и да доведат до невъзможност от постигане на целите, заложи в Стратегия за развитие и управление на водоснабдяването и канализацията в Република България за периода 2014-2023 г., приета с Решение на Министерски съвет № 269 от 07.05.2014 г. Предложени бяха възможни алтернативи за тяхното решение. Анализът бе изпратен до ресорните министерства, парламентарните комисии и бе публикуван на страницата на КЕВР.

В изпълнение на нормативните разпоредби ВиК операторите представиха в Комисията проекти на своите бизнес планове и ценови заявления за периода 2017-2021 г. в началото на м. юли 2016 г.

Изменения в правила за водене на Единна система за регулаторна отчетност (ЕСРО) през 2017 г.:

С решение по т. 5 от Протокол № 76 от 19.04.2016 г. на КЕВР, след проведено обществено обсъждане, са приети Правила за водене на ЕСРО, включващи правила и Единен сметкоплан на ВиК операторите за регулаторни цели, инструкции и електронен модел за попълване на годишните отчетни справки за целите на регулаторното счетоводство на ВиК операторите. След приемането на Правилата за водене на ЕСРО, от Комисията са констатирани пропуски или неточно формулирани изисквания, които се нуждаят от допълнителни уточнения.

В тази връзка, след проведено на 19.10.2017 г. обществено обсъждане, с решение по т. 1 от Протокол № 252 от 29.11.2017 г., Комисията измени правилата за водене на ЕСРО с начална дата на прилагане на измененията 01.01.2018 г. Изменените правила са публикувани на интернет страницата на КЕВР и ВиК операторите са информирани с писмо изх. № В-17-00-7 от 06.12.2017 г.

С решение по Протокол № 276 от 15.12.2017 г., т. 2 КЕВР прие принципно становище по представени от Института на дипломираните експерт-счетоводители (ИДЕС) Насоки за изготвяне на доклад за фактически констатации и Примерен доклад за фактически констатации от страна на одитор, във връзка с изискванията на чл. 34, ал. 5 от Наредба за регулиране на цените на ВиК услугите (НРЦВКУ), утвърдени от Управителния съвет на ИДЕС на заседание на 11.12.2017 г. Документите на ИДЕС и принципното становище на КЕВР са публикувани на интернет страницата на КЕВР и ВиК операторите са информирани с писмо изх. № В-17-00-9 от 18.12.2017 г.

Сравнителен анализ на ВиК сектора за 2017 г.:

С решение по Протокол № 244 от 13.12.2018 г., т. 7. Комисията прие Сравнителен анализ на ВиК сектора за 2017 г. Анализът е изготвен за целите на регулирането на ВиК услугите в съответствие с разпоредбите на чл. 30 от ЗРВКУ и чл. 43 от Наредба за регулиране на качеството на ВиК услугите.

За целите на анализа е обобщена отчетна информация от дружествата за 2017 г. В рамките на анализа са представени данни за информационните източници (регистри и бази данни), от които ВиК операторите предоставят отчетни данни към КЕВР, въз основа на извършените през 2017 - 2018г. планови проверки. Извършена е оценка на качеството на информация и на изпълнение на нивата на показателите за качество на ВиК услугите за дружествата, имащи одобрен бизнес план. Посочена е информация за постигнатите нива на показателите за качество на ВиК услугите, оперативни и капиталови разходи, дълготрайни активи общо за сектора и по групи дружества.

Анализът е с общ обем 106 страници, от които 70 страници текстова част (включително таблици и графики) и 3 бр. приложения с обем 36 страници, в които са посочени конкретни данни по ВиК оператори.

2. БИЗНЕС ПЛАНОВЕ И ЦЕНОВО РЕГУЛИРАНЕ

Съгласно новата регулаторна рамка, Комисията **обединява** двете производства - бизнес план и ценово заявление в едно и приема **общо решение** по тях. В тази връзка дружествата представят един електронен модел, в който са посочени параметри както на бизнес плана, така и на ценовия модел. По този начин се гарантира вътрешна връзка и зависимост между отделните елементи и при промяна на параметрите на бизнес плана автоматично се променят и предложените цени на ВиК услуги.

От друга страна, при прегледа на предложените бизнес планове и ценови заявления, от съществено значение е и етапът на изпълнение на разпоредбите на Закона за водите (ЗВ), както следва:

- учредяване на асоциации по ВиК (АВиК);
- изготвяне на окончателни протоколи за разпределение на собствеността на ВиК активите по смисъла на § 9 на Закон за изменение и допълнение на Закона за водите (ЗИДЗВ, обн. ДВ бр. 103 от 2013 г.);
- определяне на ВиК оператори и сключването на договори между АВиК или общински съвети, и ВиК оператори за стопанисване, поддържане и експлоатация на ВиК системите и съоръженията, както и предоставяне на ВиК услуги на потребителите срещу заплащане;
- съгласуване на бизнес плановете на ВиК операторите от АВиК или общинския съвет.

Всички тези фактори изискват от Комисията изключително задълбочен преглед и анализ на представените от дружествата документи. Извършеният първоначален преглед показва наличие на редица грешки и неточности в представената информация, липса на достатъчно задълбочени обосновки на направените прогнози и липса на документи, удостоверяващи статута и разпределението на ВиК активите.

В хода на образуваните административни производства по разглеждане на представените бизнес планове и ценови заявления от страна на ВиК операторите е установено, че в редица случаи част от горесцитираните разпоредби на Закона за водите не са изпълнени. Същевременно, за част от ВиК операторите са настъпили промени в границите на обособените им територии, които не са отразени както в сключените договори, така и в представените бизнес планове.

Съгласно чл. 198о, ал. 1 от ЗВ, стопанисването, поддържането и експлоатацията на ВиК системите и съоръженията, както и предоставянето на ВиК услуги на потребителите срещу заплащане, се извършват от ВиК оператори по реда на този закон и на ЗРВКУ. Чл. 198п, ал. 1 от ЗВ посочва, че възлагането на дейностите по чл. 198о, ал. 1 се извършва с договор по реда на този закон или по реда на Закона за концесиите, а съгласно чл. 198о, ал. 5 от ЗВ, ВиК операторът е търговец, държавно или общинско предприятие - юридическо лице, което има сключен договор с председателя на асоциацията по ВиК или с кмета на общината съгласно решение на общинския съвет за управление, поддържане и експлоатация на ВиК системите и предоставяне на ВиК услуги в границите на една или повече обособени територии, когато предоставянето на ВиК услуги е основната му дейност.

Посочените нормативни разпоредби на ЗВ поставят като задължително изискване за ВиК оператор да има сключен договор по реда на чл. 198п, ал. 1 от ЗВ или по реда на Закон за концесиите (ЗК), за да може да извършва дейност като ВиК оператор. През 2016 г. са сключени договори по реда на ЗВ между съответните АВиК и съществуващите регионални държавни ВиК оператори в 26 области. В област София-град има сключен договор по реда на ЗК още през 2000 г., а през 2017 г. е сключен договор и с регионалното дружество в област Пазарджик.

В § 9, ал. 11 от Преходни и заключителни разпоредби на ЗИДЗВ (обн. ДВ, бр. 103 от 2013 г., изм. и доп., бр. 58 от 2015 г.) е регламентиран редът по описване на публичните ВиК системи и съоръжения – като съгласно ал. 1 и ал. 2, ВиК оператори с държавно и/или общинско участие, областните управители и кметовете на общините в срок до 4 месеца от влизането в сила на този закон изготвят и изпращат на министъра на регионалното развитие списъци на ВиК системите и съоръженията по чл. 13, 15 и 19, намиращи се в обособената територия. Съгласно ал. 4, министърът на регионалното развитие и благоустройството в тримесечен срок от получаването на списъците по ал. 1 и 2 изготвя и изпраща за съгласуване с общините протоколи за разпределение на собствеността на активите между държавата и общините, намиращи се в обособената територия, а съгласно ал. 5 общините могат да представят становища по разпределението на собствеността на активите в двумесечен срок от получаване на протоколите по ал. 4. След изтичане на този срок министърът на регионалното развитие и благоустройството изпраща на общините и областните управители окончателните протоколи. Окончателните протоколи имат доказателствена сила за разпределението на собствеността на активите между държавата и общините до доказване на противното. Ал. 6 от разпоредбата посочва, че министърът на регионалното развитие и общините, упражняващи правата на собственост в еднолични търговски дружества с държавно или общинско участие или върху дялове и акции в търговски дружества по ал. 1, в които държавата или общината е съдружник или акционер, предприемат необходимите действия за отписване на активите по ал. 1 и тяхната стойност от баланса на дружествата в двумесечен срок от изготвянето, съответно получаването на окончателните протоколи по ал. 5.

Изготвянето на окончателните разпределителни протоколи по смисъла на § 9, ал. 5 от ЗИДЗВ е съществен елемент от реформата в сектор ВиК, т. к. въз основа на тези документи се уточнява кои са публичните ВиК активи в обособената територия – респективно ВиК операторите могат да определят кои публични активи следва да отпишат от своя баланс, а АВиК може да определи кои публични активи ще предостави на ВиК оператора за стопанисване чрез договор.

Наличието на окончателните разпределителни протоколи е съществено с оглед извършването на анализ и преценка за стойността и разпределението на активите в

амортизационните планове към бизнес плановете.

Същевременно наличието на окончателните разпределителни протоколи за ВиК операторите с общинско участие е съществено, за да се определи дали **управлението на ВиК системите** в техните обособени територии ще продължи да се извършва от общинските съвети по реда на **чл. 198б, т. 3 от ЗВ** (ако всички ВиК активи в обособената територия са публична общинска собственост) или следва да се учреди АВиК по реда на **чл. 198б, т. 2 от ЗВ** (ако има ВиК активи – публична държавна собственост).

От представената в КЕВР информация е изяснено, че през 2016-2017 г. са изготвени окончателни разпределителни протоколи за повечето общини, влизащи в обособените територии на регионални държавни ВиК оператори, за които има сключени договори по реда на ЗВ. **Все още обаче тези изисквания не са изпълнени за редица общини – включително и за членове на асоциации по ВиК, за които вече има сключени договори по реда на ЗВ.**

2.1. Производства по разглеждане и одобрение на бизнес планове и ценови заявления на ВиК оператори за регулаторен период 2017-2021 г.:

През 2018 г. КЕВР продължава процедурите по разглеждане на бизнес планове и ценови заявления на ВиК оператори, за които **са изпълнени** разпоредбите на Закона за водите, а именно:

- Изпълнени са разпоредбите на § 9, ал. 5 от ПЗР на ЗИДЗВ (обн. ДВ, бр. 103 от 2013 г., изм. и доп., бр. 58 от 2015 г.) за изготвяне и изпращане от министъра на регионалното развитие и благоустройството на окончателни протоколи за разпределение на собствеността на публичните ВиК активи между държавата и общините в съответната обособена територия;

- Изяснен е, въз основа на собствеността на публичните ВиК активи, органът за управление на ВиК системи по реда на чл. 198б от ЗВ – за регионалните дружества това е АВиК по реда на чл. 198б, т. 2 от ЗВ;

- АВиК е определила ВиК оператор съгласно чл. 198в, ал. 4, т. 1 от ЗВ и е възложила извършването на дейностите по чл. 198о, ал. 1 от ЗВ с договор по реда на чл. 198п, ал. 1 от ЗВ или по реда на Закона за концесиите;

Дружеството отговаря на изискванията на чл. 198о, ал. 5 от ЗВ (има сключен договор);

- В съответната обособена територия не са стартирани действия за изменения на границите на обособената територия чрез присъединяване или отпадане на общини, респективно не се предвижда изменение на сключения между АВиК и съответното дружество договор;

- Бизнес планът на ВиК оператора е съгласуван от АВиК по реда на чл. 198м, ал. 2 от ЗВ, респективно АВиК не се възползвала от своите правомощия да върне бизнес плана за доработка с мотивирано становище и указания при констатирано несъответствие с генералните планове, инвестиционните програми и договорите за възлагане.

След съгласуването на бизнес плана от АВиК, започва процедурата по неговото одобрение по реда на ЗРВКУ от страна на КЕВР. Комисията регулира качеството и цените на ВиК услугите, като в тази връзка КЕВР определя конкретни цели на всеки ВиК оператор за качеството на ВиК услугите и анализира всеки ценообразуващ елемент, участващ във формирането на цените на ВиК услугите. Комисията има правомощията да изисква изменения в проекта на бизнес плана в случай че се констатират грешки или несъответствия с нормативната уредба и указанията на КЕВР, както и в случай че предложените от ВиК оператора параметри не са обосновани.

Експерти от КЕВР извършват **задълбочен анализ** на представените от ВиК операторите заявления. Направен е **детайлен преглед** на всички ценообразуващи

елементи, като от страна на ВиК операторите са изисквани **необходимите обосновки и анализи така, че да се постигне уверение, че същите са икономически обосновани.**

Във връзка с поставените от експертите на Комисията изисквания и указания, дружествата извършват **редица корекции и изменения** в проектите на бизнес плановете спрямо първоначалните си заявления. Едва след представяне на окончателни изменени проекти на бизнес план и ценово заявление, които отговарят на всички нормативни изисквания и указания на Комисията, за които са представени необходимите документи и обосновки, КЕВР стартира процедура по тяхното одобрение.

Процедурата по одобрение включва приемане на проект на общо решение по бизнес плана и ценовото заявление, провеждане на открито заседание с ВиК оператора, и на обществено обсъждане със заинтересованите лица по смисъла на чл. 14, ал. 2 от Закона за енергетиката (ЗЕ), и приемане на решение за одобряване на бизнес план, утвърждаване на цени на ВиК услуги за първата година от бизнес плана и одобряване на цени на ВиК услуги за следващите години от бизнес плана.

През 2017 г. бяха проведени процедури за разглеждане на бизнес планове на регионалните ВиК оператори в 16 области – София-град, Смолян, Варна, Пловдив, Силистра, Кърджали, Русе, Перник, Монтана, Шумен, Сливен, Ямбол, Враца, Бургас, Видин и Добрич.

След като бизнес плановете на регионалните ВиК оператори в областите Добрич и Видин бяха връщани двукратно от КЕВР със задължителни указания за тяхното изменение, през 2018 г. същите бяха одобрени.

След приключване на процедурите по окрупняване на ВиК операторите в областите Велико Търново, Габрово, Плевен и Благоевград, включително сключването на анекси към договорите между АВиК и регионалните ВиК оператори, изменените бизнес планове на тези дружества бяха одобрени от КЕВР.

След изпълнение на разпоредбите на ЗВ за изготвяне на окончателни протоколи за разпределение на собствеността на ВиК системите между държавата и общините и след сключване на договори между общините и общинските в областите Пазарджик и Благоевград, бизнес плановете на тези дружества бяха одобрени от КЕВР.

Детайлна информация за извършените действия по одобряване на бизнес планове и ценови заявления е дадена в следващата таблица:

Дружество	Внесен първоначален бизнес план	Представени последващи изменения	Проведено обсъждане по чл. 25, ал.1 от НРЦВКУ	Представен окончателен бизнес план	Представена информация за съгласуване от АВиК / ОС	Приемане на проект на решение по бизнес план и ценово заявление	Проведени открито заседание и обществено обсъждане	Приемане на решение по бизнес план и ценово заявление
Водоснабдяване и канализация Добрич” АД	04.07.2016 г.	24.11.2017 г.	01.02.2017 г.	04.12.2017 г.	АВиК - Добрич Протоколно решение № 3-1 от 16.08.2016 г.	04.01.2018 г.	15.01.2018 г.	№ БП-Ц-1 от 28.02.2018 г.
“Инфрастрой” ЕООД, гр. Брацигово	30.06.2016 г.	07.10.2016 г. 01.11.2017 г.	12.12.2017 г.	17.01.2018 г.	Общински съвет Брацигово Решение № 348 от 29.09.2017 г.	22.02.2018	28.02.2018	№ БП-Ц-2 от 22.03.2018 г.
„Водоснабдяване и канализация“ АД, гр. Ловеч	30.06.2016 г.	-	20.04.2017 г.	-	Не е представено решение на АВиК – Ловеч за съгласуване	-	-	№ БП-Ц-3 от 20.04.2018 г. за връщане на бизнес плана със задължителни указания
„ПСОВ-ЛЕКО КО“ ЕООД, гр. Радомир	17.08.2016 г.	-	27.09.2017 г.	19.01.2018 г.	-	20.04.2018 г.	26.04.2018 г.	№ БП-Ц-4 от 22.05.2018 г.
„Верила Сървис” АД	26.08.2016 г.	-	26.09.2017 г.	16.02.2018 г.	-	20.04.2018 г.	26.04.2018 г.	№ БП-Ц-5 от 22.05.2018 г.
„Водоснабдяване и канализация - Видин” ЕООД	30.06.2016 г.	22.12.2017 г.	14.12.2016 г.	-	АВиК-Видин Протокол от 11.04.2018 г., т. 2	22.05.2018 г.	30.05.2018 г.	№ БП-Ц-6 от 19.06.2018 г.
„Водоснабдяване и канализация Йовковци” ООД, гр. Велико Търново, след окрупняване с „ВиК-Свищов“ ЕАД	30.06.2016 г.	30.05.2017 г.	19.06.2017 г.	03.07.2017 г.	АВиК-В. Търново, Протокол № 2 от 15.05.2018 г. т. 2	13.06.2018 г.	19.06.2018 г.	№ БП-Ц-7 от 19.07.2018 г.
„ЛУКОЙЛ Нефтохим Бургас“ АД, гр. Бургас	30.06.2016 г.	-	04.10.2017 г.	18.05.2018 г.	-	13.06.2018 г.	19.06.2018 г.	№ БП-Ц-8 от 19.07.2018 г.
Водоснабдяване и канализация“ ООД, гр. Габрово, след окрупняване с	30.06.2016 г.	19.07.2018 г.	13.08.2018 г.	-	АВиК – Габрово, Протокол № 3 от 20.08.2018 г., т. 2	30.08.2018 г.	05.09.2018 г.	№ БП-Ц-9 от 28.09.2018 г.

Дружество	Внесен първоначален бизнес план	Представени последващи изменения	Проведено обсъждане по чл. 25, ал.1 от НРЦВКУ	Представен окончателен бизнес план	Представена информация за съгласуване от АВиК / ОС	Приемане на проект на решение по бизнес план и ценово заявление	Проведени открито заседание и обществено обсъждане	Приемане на решение по бизнес план и ценово заявление
„Бяла“ ЕООД, гр. Севлиево								
„Водоснабдяване и канализация“ ЕООД, гр. Плевен след окрупняване с „Аспарухов вал“ ЕООД, гр. Кнежа	30.06.2016 г.	31.08.2016 г. 06.12.2016 г.	16.11.2016 г.	09.08.2018 г.	АВиК – Плевен Решение № 10 от 10.09.2018 г.	20.09.2018 г.	03.10.2018 г.	№ БП-Ц-10 от 25.10.2018 г.
Водоснабдяване и канализация -Кресна“ ЕООД	11.08.2016 г.	-	03.04.2018 г.	06.08.2018 г.	Общински съвет Кресна Решение № 527 от 17.09.2018 г.	11.10.2018 г.	17.10.2018 г.	№ БП-Ц-11 от 07.11.2018 г.
„Водоснабдяване и канализация“ ЕООД, гр. Благоевград след окрупняване с „ВиК - Стримон“ ООД, с. Микрево и „ВиК“ ЕООД, гр. Петрич	30.06.2016 г.	12.08.2016 г. 31.05.2017 г.	19.04.2017 г.	03.08.2018 г.	АВиК – Благоевград Решение № 2 от 09.10.2018 г.	01.11.2018 г.	07.11.2018 г.	№ БП-Ц-12 от 29.11.2018 г.

През 2018 г. КЕВР е разгледала и одобрила бизнес планове на **три дружества, които нямат обособени територии по смисъла на ЗВ и не отговарят на разпоредбите на чл. 198о, ал. 5 от ЗВ за ВиК оператори, но съгласно разпоредбите на чл. 198о, ал. 6 от ЗВ и чл. 2, ал. 3 от ЗРВКУ могат да предоставят ВиК услуги:**

- “ПСОВ - ЛЕКО КО” ЕООД, гр. Радомир: дружеството извършва дейността по пречистване на отпадъчните води от гр. Радомир и попада в обособената територия на „ВиК“ ООД, гр. Перник. Дружеството има одобрени бизнес планове за периода 2009-2016 г.;

- “Верила сървис” АД, гр. София: дружеството предоставя ВиК услуги на територията на промишлена зона Верила и попада в обособената територия на „ВиК“ ЕООД, гр. София. Дружеството има одобрени бизнес планове за периода 2009-2016 г.;

- “Лукойл Нефтохим Бургас” АД, гр. Бургас: дружеството доставя условно чиста вода на ВиК оператор и други потребители и попада в обособената територия на „ВиК“ ЕАД, гр. Бургас. Дружеството има одобрени бизнес планове за периода 2009-2016 г.

Следва да се отбележи, че още от 2014 г. Комисията поставя въпроса за статута и бъдещите предвиждания на дружествата по реда на чл. 198о, ал. 6 от ЗВ. До момента не е изяснено дали се предвиждат законови промени, които да изяснят и регламентират наличието и възможностите за работа на подобни дружества.

Дейностите по окрупняване в област Велико Търново са реализирани още през 2017 г., като е сключено Допълнително споразумение № 1 от 22.08.2016 г. към договора между АВиК и „Водоснабдяване и канализация - Йовковци“ ООД, изготвени са приемо-предавателни протоколи от 19.01.2017 г. и от 02.03.2017 г., с които АВиК е предала, а ВиК операторът е приел за стопанисване, поддържане и експлоатация активите - публична общинска собственост на Община Свищов. Считано от 03.08.2017 г., „Водоснабдяване и канализация - Свищов“ ЕАД с ЕИК 200736851 е заличено в Търговския регистър, а ВиК услугите в община Свищов се предоставят от „Водоснабдяване и канализация - Йовковци“ ООД.

„Водоснабдяване и канализация - Йовковци“ ООД е представило в КЕВР на 03.07.2017 г. изменен бизнес план и заявление за утвърждаване и одобряване на цени на ВиК услуги, в които е отразена промяната в обособената територия на дружеството след присъединяване на община Свищов към АВиК-Велико Търново. На насроченото и проведено на 04.07.2017 г. заседание на Общото събрание на АВиК – В. Търново, за съгласуване на бизнес плана на „Водоснабдяване и канализация - Йовковци“ ООД, в който е отразена настъпилата промяна в обособената територия на дружеството след присъединяване на община Свищов, предвидените в дневния ред точки не са гласувани поради факта, че председателят на АВиК не е получил мандат от министъра на регионалното развитие и благоустройството. **АВиК – В. Търново съгласува бизнес плана на дружеството чак на 15.05.2018 г. и веднага след това КЕВР проведе процедура по неговото одобрение.**

През 2018 г. са предприети реални действия по окрупняване в областите Габрово, Плевен и Благоевград, след взети през 2016 г. решения от общински съвети и асоциации по ВиК. Между страните по договори (АВиК и съответните регионални ВиК оператори) са подписани допълнителни споразумения (анекси) към сключените вече договори, в които са променени задължителните инвестиции и са уточнени сроковете, в които ВиК операторите ще започнат да предоставят ВиК услуги в новоприсъединените общини:

- **Област Габрово:** На 07.12.2016 г. АВиК-Габрово взема решение за промяна в границите на обособената територия чрез присъединяване на община Севлиево. През

м.декември 2017 г. е изготвен от МРРБ окончателен протокол за разпределение на собствеността на ВиК активите между държавата и община Севлиево. На 20.08.2018 г. между АВиК-Габрово и „ВиК“ ООД, гр. Габрово е сключено Допълнително споразумение № 1 към Договор от 26.04.2016 г. за стопанисване, поддържане и експлоатация на ВиК системите и съоръженията и предоставяне на ВиК услуги, съгласно което дружеството ще започне да предоставя ВиК услуги в община Севлиево от 01.01.2019 г. След сключването на анекса към договора и съгласуването на изменения бизнес план, КЕВР стартира процедура по неговото одобрение;

- **Област Плевен:** На 03.09.2016 г. АВиК-Плевен взема решение за промяна в границите на обособената територия чрез присъединяване на община Кнежа. През м.декември 2017 г. е изготвен от МРРБ окончателен протокол за разпределение на собствеността на ВиК активите между държавата и община Кнежа. На 10.09.2018 г. между АВиК-Плевен и „ВиК“ ЕООД, гр. Плевен е сключено допълнително споразумение към договор от 07.04.2016 г. за стопанисване, поддържане и експлоатация на ВиК системите и съоръженията и предоставяне на ВиК услуги, съгласно което дружеството ще започне да предоставя ВиК услуги в община Кнежа от 01.01.2019 г. След сключването на анекса към договора и съгласуването на изменения бизнес план, КЕВР стартира процедура по неговото одобрение;

- **Област Благоевград:** Съгласно Решение № РД-02-14-2234 от 22.12.2009 г. на министъра на регионалното развитие и благоустройството община Струмяни попада в обособената територия на „ВиК“ ЕООД, гр. Благоевград, но до 2018 г. публичните ВиК активи на тази община не са предоставени на дружеството за експлоатация и в общината оперира „ВиК - Стримон“ ООД, с. Микрево. На 09.06.2017 г. АВиК-Благоевград приема решение за промяна в границите на обособената територия чрез присъединяване на община Петрич. През м.юни 2017 г. е изготвен от МРРБ окончателен протокол за разпределение на собствеността на ВиК активите между държавата и община Петрич. На 09.10.2018 г. между АВиК - Благоевград и „ВиК“ ЕООД, гр. Благоевград е сключено Допълнително споразумение №1 към сключения на 18.04.2016 г. Договор от за стопанисване, поддържане и експлоатация на ВиК системите и съоръженията и предоставяне на ВиК услуги, съгласно който дружеството ще започне да предоставя ВиК услуги в община Струмяни от 01.01.2019 г. и в община Петрич от 01.01.2020 г. В Приложение №1 към договора е представен и списък на ВиК активите публична общинска собственост на територията на община Струмяни. След сключването на анекса към договора и съгласуването на изменения бизнес план, КЕВР стартира процедура по неговото одобрение.

През 2018 г. КЕВР разгледа и одобри бизнес плановете на две общински дружества в общините Брацигово (област Пазарджик) и Кресна (област Благоевград), за които са изпълнени разпоредбите на ЗВ:

- от страна на МРРБ са изготвени окончателни протоколи за разпределение на собствеността на ВиК активите между държавата и съответната община, според които ВиК активите са изцяло публична общинска собственост, т.е. управлението на ВиК активите се извършва по реда на чл. 198б, т. 3 от ЗВ от общинския съвет;

- общинските съвети са взели решения за избор на действащите ВиК оператори и са сключили с тях договор по реда на чл.198п, ал. 1, с който са възложили дейностите по чл. 198о, ал. 1 от ЗВ. Договорите са сключени след даване на становище от КЕВР по реда на чл. 21, ал. 3 от ЗРВКУ.

“ВиК“ АД, гр. Ловеч не е представило бизнес план, отговарящ на нормативните изисквания и указания на КЕВР, поради което с Решение № БП-Ц-3 от 20.04.2018 г.

същият е върнат за преработка със задължителни указания. До края на 2018 г. процедурата по разглеждане на бизнес плана не е приключила поради неотстранени от дружеството пропуски и неточности.

2.2. Годишни изменения на одобрени цени на ВиК услуги за 2019 г.

Съгласно чл. 29, ал. 1 от НРЦВКУ, при прилагане на методите на ценово регулиране "горна граница на цени" и "горна граница на приходи", одобрените цени за всяка година от бизнес плана се изменят служебно от Комисията, в съответствие с чл. 6, т. 2 и 3, във връзка с чл. 4. АLINEЯ 2 от същата разпоредба посочва, че измененията по ал. 1 се извършват ежегодно с решение на Комисията, което се взема в закрито заседание преди началото на ценовия период, за който се отнасят. Съгласно чл. 29, ал. 3 от НРЦВКУ, при измененията по ал. 1, се извършва анализ на социалната поносимост на цените на ВиК услугите. Ал. 5 от същата разпоредба посочва, че решението по ал. 2 влиза в сила от 1 януари на ценовия период, за който се отнася.

С оглед изпълнение на правомощията на КЕВР, произтичащи от горепосочените разпоредби, е извършен анализ относно годишните изменения на цените по метода на ценово регулиране "горна граница на цени" за ВиК операторите с одобрени от КЕВР бизнес планове и одобрени цени за 2019-2021 г. Резултатите от извършения анализ са отразени в доклад с вх. № В-Дк-303 от 04.12.2018 г (Докладът), който е приет от КЕВР с решение по Протокол № 240 от 07.12.2018 г., т. 1 и е публикуван на интернетстраницата на Комисията. В изпълнение на изискванията на чл. 13, ал. 5, т. 2 от Закона за енергетиката (ЗЕ) е проведено открито заседание на 17.12.2018 г.

Отчитайки направените устни изказвания в рамките на проведеното открито заседание и постъпилите писмени становища впоследствие, с Решение № **Ц-20 от 28.12.2018 г.** Комисията утвърди, считано от 01.01.2018 г., цени на ВиК услуги на 27 дружества.

Изменението на одобрените цени на ВиК услуги за 2019 г. на регионалните дружества в областите Монтана и Враца по реда на Глава четвърта, раздел II от НРЦВКУ, довежда до изчисляване на цени на ВиК услуги, **надхвърлящи нивото на социална поносимост.** В тази връзка и на основание чл. 13, ал. 1, т. 5 от ЗРВКУ изменените по реда на Глава четвърта, раздел II от НРЦВКУ цени на ВиК услуги за битови и приравнените към тях обществени, търговски и др. потребители са преизчислени до нивото на социалната поносимост за съответните области.

2.3. Спрени и/или прекратени производства по разглеждане и одобрение на бизнес планове и ценови заявления на ВиК оператори:

2.3.1: Спрени и прекратени производства във връзка с настъпили изменения в границите на обособени територии:

Във връзка с правомощията на АВиК и/или общинските съвети по чл. 198а, ал. 3 от ЗВ (решенията за промяна на границите на обособената територия се приемат от Общото събрание на асоциацията по ВиК или от общинския съвет) и във връзка с разпоредбите на чл. 198а, ал. 2 от ЗВ (границите на обособената територия могат да се променят в зависимост от присъединяването или отпадането на общини от нея), през 2016-2018 г. **настъпиха промени в границите на обособените територии в 11 области** – Стара Загора, Хасково, Велико Търново, София, Плевен, Габрово, Кюстендил, Пазарджик, Разград, Благоевград и Търговище. Общо 11 общини (Стамболово, Димитровград, Свищов, Ботевград, Кнежа, Севлиево, Дупница, Панагюрище, Стрелча, Кубрат и Петрич), в които до момента ВиК услуги се

предоставят от общински ВиК оператори, имащи обособени територии по смисъла на ЗВ, са взели решения за присъединяване към регионалната АВиК и съответно АВиК е взела решение за промяна в границите на обособената си територия чрез тяхното присъединяване. Съгласно разпоредбите на чл. 198а, ал. 4 от ЗВ, обособената територия прекратява съществуването си, когато общините в нея се присъединят към друга обособена територия и в тази връзка **след решенията на АВиК посочените 11 общински ВиК оператори вече нямат своя обособена територия и не отговарят на изискванията на чл. 198о, ал. 6 от ЗВ.**

Отделно от това, две общини са излезли от една обособена територия и са присъединени в друга такава – това са общините Тополовград, която излиза от АВиК – Стара Загора и се присъединява към АВиК – Хасково, и община Завет, която излиза от АВиК – Исперих и се присъединява към АВиК – Разград.

Съгласно § 9, ал. 11 от ПЗР на ЗИДЗВ (обн. ДВ, бр. 103 от 2013 г., изм. и доп., бр. 58 от 2015 г.), до сключването на договор по реда на чл. 198о, ал. 4 активите по ал. 8 – 10 продължават да се стопанисват, поддържат и експлоатират по досегашния ред от действащите към деня на влизането в сила на този закон ВиК оператори на обособената територия по смисъла на § 34 от преходните и заключителните разпоредби на Закона за изменение и допълнение на Закона за водите (ДВ, бр. 47 от 2009 г.; изм., бр. 95 от 2009 г.).

Съгласно чл. 2.2. (б) от сключените между АВиК и регионалните ВиК оператори договори по реда на чл. 198п, ал. 1 от ЗВ, обособената територия се променя съответно при увеличаване/намаляване на територията, включена в нея, в съответствие със ЗВ. Страните се съгласяват да сключат анекс към договора, който да уреди отношенията им по повод на горепосочената промяна на обособената територия във възможно най-кратък срок след промяната. Съгласно буква (в) от същия член на договорите, в случай на промяна на границите на обособената територия, операторът ще продължи да изпълнява задълженията си по договора в рамките на първоначалната територия до датата, посочена в анекса по чл. 2.2. (б).

Въпреки настъпилите изменения в границите на обособените територии след взети решения на АВиК и въпреки договорните изисквания за сключване на анекси към договорите, с които да се уредят взаимоотношенията между АВиК и дружествата във възможно най-кратък срок след промяната, през 2017 г. отношенията между страните по договор не са уредени, доколкото не са сключени анекси.

През 2018 г. са приключени действията по окрупняване в област Велико Търново и са предприети подобни действия в областите Габрово, Плевен и Благоевград, след което КЕВР е одобрил изменените бизнес планове на регионалните ВиК оператори.

В края на 2018 г. са сключени допълнителни споразумения към договорите на регионалните ВиК оператори в областите Стара Загора и Хасково, Кюстендил, Разград и Търговище. В болшинството от случаите се предвижда регионалните ВиК оператори да започнат да предоставят ВиК услуги в новоприсъединените общини от 01.01.2019 г., при което общинските ВиК оператори следва да преустановят временната си работа. В област Кюстендил се предвижда това да започне от 01.01.2020 г. „ВиК“ ЕООД, гр. Хасково ще започне да предоставя ВиК услуги в община Димитровград чак от 01.01.2021 г., като в КЕВР не е представена информация за причините за това отлагане.

В областите Софийска и Пазарджик през 2018 г. не са сключени допълнителни споразумения към договорите на регионалните ВиК оператори. В АВиК-София област са насрочени две заседания: на 08.10.2018 г. и на 13.11.2018 г., но същите не са се провели. По отношение на АВиК-Пазарджик, към края на 2018 г. няма яснота за предвижданите действия и сроковете за тяхното реализиране, доколкото все още не са изготвени и окончателните протоколи за разпределение на собствеността на ВиК активите между държавата и общините Панагюрище и Стрелча.

„ВиК“ ООД, гр. Исперих, което обслужва общините Исперих и Самуил в област Разград, все още няма сключен договор с АВиК-Исперих, поради което дружеството не отговаря на разпоредбите на чл. 198о, ал. 5 от ЗВ и няма одобрен бизнес план. Окончателни протоколи за разпределение на собствеността на ВиК активите между държавата и тези общини са изготвени от МРРБ през м. февруари и м. май 2018 г.

Област	ВиК оператор	Решение на АВиК за промяна на границите:	Обособена територия на ВиК оператора	Окончателни разпределителни протоколи	Сключен анекс към договор през 2018 г.
Стара Загора	„ВиК“ ЕООД, гр. Стара Загора	12.01.2016 г.	Променена обособена територия чрез отпадане на община Тополовград	Тополовград – февруари.2016 г.	Допълнително споразумение №1 от 20.12.2018 г. „ВиК“ ЕООД, гр. Стара Загора ще престане да предоставя ВиК услуги в община Тополовград от 01.01.2019 г.
Хасково	„ВиК“ ЕООД, гр. Хасково	21.07.2016 г.	Променена обособена територия чрез присъединяване на общините Тополовград, Стамболово и Димитровград. Прекратени обособени територии на “ВиК” ООД, гр. Димитровград и “Стамболово,, ЕООД	Тополовград – февруари 2016 г. Димитровград – май 2018 г. Стамболово – август 2018 г.	Допълнително споразумение №1 от 02.11.2018 г. „ВиК“ ЕООД, гр. Хасково ще започне да предоставя ВиК услуги в Тополовград и Стамболово от 01.01.2019 г. , и в Димитровград от 01.01.2021 г.
София	„ВиК“ ЕООД, гр. София	07.06.2016 г.	Променена обособена територия чрез присъединяване на община Ботевград Прекратена обособена територия на “ВиК - Бебреш” ЕООД	В КЕВР не е представен окончателен протокол за Ботевград	През 2018 г. не е сключено допълнително споразумение към договора с АВиК, след като насрочените заседания на Общото събрание на АВиК на 08.10.2018 г. и 13.11.2018 г. не са се провели
Кюстендил	„Кюстендилска вода“ ЕООД	20.10.2016 г.	Променена обособена територия чрез присъединяване на община Дупница Прекратена обособена територия на “ВиК - Дупница” ЕООД	Дупница – август 2018 г.	Допълнително споразумение №1 от 04.12.2018 г. „Кюстендилска вода“ ЕООД ще започне да предоставя ВиК услуги в община Дупница от 01.01.2020 г.

Пазарджик	„Водоснабдяване и канализационни услуги“ ЕООД, гр. Пазарджик	27.09.2016 г. 11.01.2017 г.	Променена обособена територия чрез присъединяване на общините Панагюрище и Стрелча Прекратени обособени територии на ВиК - П” ЕООД, гр. Панагюрище и "ВиК-С" ЕООД, гр. Стрелча	В КЕВР не са представени окончателни разпределителни протоколи за Панагюрище и Стрелча	През 2018 г. не е сключено допълнително споразумение към договора с АВиК
Разград	„Водоснабдяване и канализация“ ООД, гр. Исперих	07.11.2016 г.	Променена обособена територия чрез отпадане на община Завет	Исперих – май 2018 г. Самуил – февруари 2018 г.	Няма сключен договор по чл.198п, ал. 1 от ЗВ
	„Водоснабдяване - Дунав“ ЕООД, гр. Разград	08.11.2016 г.	Променена обособена територия чрез присъединяване на общините Кубрат и Завет Прекратена обособена територия на “Меден кладенец” ЕООД	Кубрат – февруари 2018 г. Завет – март 2018 г.	Допълнително споразумение №1 от 14.11.2018 г. „Водоснабдяване - Дунав” ЕООД ще започне да предоставя ВиК услуги в Кубрат и Завет и ще преустанови предоставянето на ВиК услуги в Попово и Опака от 01.01.2019 г.
	„Водоснабдяване - Дунав“ ЕООД, гр. Разград	11.01.2018 г.	Променена обособена територия чрез отпадане на Попово и Опака	Опака – април 2016 г. Попово – юли 2018 г.	Допълнително споразумение №1 от 04.12.2018 г. „ВиК“ ООД, гр. Търговище ще започне да предоставя ВиК услуги в Попово и Опака от 01.01.2019 г.
Търговище	„ВиК“ ООД, гр. Търговище	07.12.2017 г.	Променена обособена територия чрез присъединяване на Попово и Опака		

2.3.2: Спрени производства във връзка с липса на издадени окончателни разпределителни протоколи и неяснота кой е органът за управление на ВиК системите:

По отношение на останалите общински ВиК оператори, имащи обособени територии по смисъла на ЗВ, през 2016-2018 г., за които не се желае окрупняване, **също не са изпълнени разпоредбите на § 9, ал. 5 от преходните и заключителни разпоредби на ЗИДЗВ** (обн. ДВ, бр. 103 от 2013 г., изм. и доп., бр. 58 от 2015 г.) за изпращане от министъра на регионалното развитие на окончателни протоколи за разпределение на собствеността на ВиК активите между държавата и съответната община.

Въз основа на данните за разпределението на собствеността на ВиК активите се определя редът за управление на ВиК активите – дали е по смисъла на чл. 198б, т. 2 от ЗВ (управлението на ВиК системите се осъществява от асоциацията по ВиК, в която участват държавата и една или повече общини - когато собствеността на ВиК системите в границите на обособената територия е разпределена между държавата и общините или между няколко общини) или е по смисъла на чл. 198б, т. 3 от ЗВ (управлението на ВиК системите се осъществява от общинския съвет - когато в границите на обособената територия попадат ВиК системи - собственост само на една община).

Липсата на учредена АВиК води до неизпълнение на изискванията на чл. 198в, ал.4, т. 1 от ЗВ, а именно - решение на АВиК, с което да определи ВиК оператора по реда на ЗВ, както и **неизпълнение на изискванията на чл.198п, ал. 1 от ЗВ, а**

именно - да възложи извършването на дейностите по чл.198о, ал. 1 от ЗВ с договор по смисъла на чл. 198п, ал.1 от ЗВ.

При липсата на сключен договор, ВиК операторът **не отговаря** на изискванията за ВиК оператор, посочени в чл. 198о, ал. 5 от ЗВ.

Липсата на учредена АВиК води и до **неизпълнение на разпоредбите на чл. 198в, ал. 4, т. 5 и чл. 198м, ал. 2 от ЗВ**, съгласно които АВиК съгласува бизнес плана на ВиК оператора и има правомощия да го върне за доработка с мотивирано становище и указания.

През 2018 г. са изготвени от МРРБ окончателни разпределителни протоколи за общините Берковица и Сепарева баня, според които ВиК активите в тези общини са изцяло публична общинска собственост, т.е. **редът за тяхното управление е по чл. 198б, т. 3 от ЗВ, от общинските съвети**. За тези общини са взети решения за избор на действащите общински ВиК оператори, предстои техните бизнес планове да бъдат одобрени.

През 2018 г. са изготвени от МРРБ окончателни разпределителни протоколи за общините Батак, Сандански и Пещера, според които в тези общини има ВиК активи – публична държавна и общинска собственост, т.е. **редът за тяхното управление е по чл. 198б, т.2 от ЗВ, от Асоциация по ВиК**, в която да участва държавата и съответната община. Учредена е АВиК – Пещера, която все още не е сключила договор с „ВКС“ ЕООД, гр. Пещера. Не са учредени АВиК – Сандански и АВиК - Батак.

След създаването на нова община Сърница през 2015 г., редът за управление на ВиК активите в обособената територия на “ВКТВ” ЕООД, гр. Велинград също е по **чл. 198б, т.2 от ЗВ от Асоциацията по ВиК**, в която да участват държавата и общините Велинград и Сърница. Същата не е учредена, в КЕВР не е представен от МРРБ изготвен окончателен разпределителен протокол за Община Сърница.

В КЕВР **не са представени** изготвени от МРРБ окончателни разпределителни протоколи за общините Троян, Белово и Ракитово, във връзка с което липсва информация за публичната собственост на ВиК активите, респективно за реда за тяхното управление.

Област / Община	ВиК оператор, имащ обособена територия	Окончателен разпределителен протокол	Публична собственост на ВиК активите	Управление на ВиК активите	Последващи действия
Монтана / Берковица	„ВиК-Берковица“ ЕООД	Берковица - юли 2018 г.	Публична общинска	Чл.198б, т. 3 ЗВ – от общинския съвет	ОбС Берковица е избрал дружеството, предстои одобрение на бизнес плана
Кюстендил / Сепарева баня	„ВиК Паничище“ ЕООД	Сепарева баня - юли 2018 г.	Публична общинска	Чл.198б, т. 3 ЗВ – от Общинския съвет	ОбС Сепарева баня е избрал дружеството, предстои одобрение на бизнес плана
Благоевград / Сандански	„Увекс“ ЕООД	Сандански - март 2018 г.	Публична държавна и общинска	Чл.198б, т. 2 ЗВ – от АВиК	Не е учредена АВиК с членове държавата и община Сандански
Пазарджик / Велинград, Сърница	“ВКТВ” ЕООД, гр. Велинград	Велинград – м. юли 2018 г., Сърница – не е представен в КЕВР	-	Чл.198б, т. 2 ЗВ – от АВиК	Не е учредена АВиК с членове държавата и община Велинград и Сърница
Пазарджик / Пещера	„ВКС“ ЕООД, гр. Пещера	Пещера – март 2018 г.	Публична държавна и общинска	Чл.198б, т. 2 ЗВ – от АВиК	Учредена е АВиК с членове държавата и община Пещера

Пазарджик / Батак	„ВиК-Батак“ ЕООД	Батак – август 2018 г.	Публична държавна и общинска	Чл.198б, т. 2 ЗВ – от АВиК	Не е учредена АВиК с членове държавата и община Батак
Пазарджик / Ракитово	„ВКТВ“ ЕООД, гр. Ракитово	-	Не е ясна	Не е ясно	-
Пазарджик / Белово	„ВиК-Белово“ ЕООД	-	Не е ясна	Не е ясно	-
Ловеч / Троян	„ВиК-Стенето“ ЕООД	-	Не е ясна	Не е ясно	-

2.4. Образувана кореспонденция във връзка с административните производства по разглеждане и одобрение на бизнес планове и ценови заявления на ВиК оператори:

С писма от 08 и 09.01.2018 г. Комисията изпрати запитвания до МРРБ и до съответните областни управители за предвижданите действия и сроковете за тяхното изпълнение относно променените граници на обособените територии на ВиК операторите в области Кюстендил, София, Стара Загора, Хасково, Габрово, Благоевград, Разград, Пазарджик и Плевен.

В КЕВР постъпи отговор от МРРБ с вх.№ В-03-06-9 от 23.02.2018 г., в който се представя обща информация и не се посочват конкретни срокове. С писмо изх. № **В-03-06-9 от 13.03.2018 г.** на КЕВР отново е поискано да се представят конкретни отговори по всяко едно от изпратените писма за различните области, на което отново не е получен отговор.

С писма вх. № **В-03-06-17 от 15.06.2018 г.** и **В-03-06-21 от 29.08.2018 г.** МРРБ е представило в КЕВР информация за изготвени и подписани окончателни протоколи за разпределение на собствеността на ВиК активите между държавата и 23 общини (Батак, Берковица, Брацигово, Велинград, Димитровград, Долна баня, Дупница, Елин Пелин, Завет, Исперих, Кнежа, Кресна, Кубрат, Маджарово, Петрич, Пещера, Попово, Самуил, Сандански, Свищов, Севлиево, Сепарева баня, Стамболово).

До края на 2018 г. в КЕВР не са представени окончателни протоколи за разпределение на собствеността на ВиК активите между държавата и общините Белово, Ботевград, Панагюрище, Ракитово, Стрелча, Сърница и Троян.

С писмо вх. № В-03-06-12 от 28.03.2018 г. МРРБ предложи на КЕВР да бъде удължен с една година срокът по т.64 „а“ от Указания НРКВКУ, според които ВиК операторите от групата на големите и средни дружества създават необходимите регистри и бази данни в срок до края на 2018 г.

В отговор изх. № **В-03-06-12 от 13.04.2018 г.** беше посочено, че въвеждането на изискваните регистри и бази данни е от изключителна полза за самите дружества, като по този начин дружествата ще могат по-ефективно да управляват съответните процеси, да планират по-ефикасно оперативните и капиталови разходи и да могат в крайна сметка реално да повишат качеството на ВиК услугите. Резултатите от извършените планови проверки показват изключително сериозни проблеми с информационното обезпечаване на държавните ВиК оператори, поради което ВиК операторите с държавно участие, както и МРРБ като техен принципал, е необходимо да обърнат по-сериозно внимание и да поставят като свой приоритет създаването на електронни регистри и бази данни, които да позволят ефективно и ефикасно управление на дейността на дружествата. В заключение е посочено, че за да може да бъде разгледана

възможността за изменение на т. 64 „а“ от Указания НРКВКУ е необходимо да бъде представена конкретна информация и мотивиране на това предложение, като бъдат отчетени резултатите от извършените от КЕВР планови проверки на ВиК операторите от групата на големите и средни дружества през 2017 г., в които е установено конкретното текущо състояние за всяко едно дружество и бъдат представени конкретни планове и обосновки за всяко едно дружество.

От страна на МРРБ не е представена допълнителна информация.

С писмо вх. № В-03-06-16 от 11.05.2018 г. от страна на МРРБ са поискани предложения за изменения на сключените между асоциациите по ВиК и регионалните ВиК оператори договори по реда на ЗВ.

В отговор изх. № **В-03-06-16 от 30.05.2018 г.** е посочено, че с решение на ДКЕВР по т.2 от Протокол № 170/15.12.2014 г. вече е прието становище по представения от МРРБ типов проект на договор между АВиК и ВиК операторите. След изготвеното от Комисията становище бяха проведени редица работни срещи между представители на Комисията и на МРРБ. Окончателен проект на договор между АВиК и ВиК операторите не беше предоставен в Комисията за становище, както и не беше представено от МРРБ окончателно становище относно приемането или аргументираното отхвърляне на предложенията, направени в настоящето становище. През периода 2015-2017 г. в Комисията постъпиха типови проекти на договори между съответните АВиК и ВиК оператори, по които Комисията не е изготвяла отделни становища, доколкото Комисията вече е дала становище по проекта на типов договор с решение по т.2 от Протокол № 170/15.12.2014 г.

В сключените типови договори не са взети предвид някои от предложенията и препоръките, направени от Комисията, включително за начина на отчитане на инвестициите в публични ВиК активи от ВиК операторите към АВиК; за поддържане от ВиК операторите на актуална информация на своята интернет страница за инвестиционната си програма; не са прецизирани изискванията към операторите за Измерване (т.9.3) и Фактуриране и събиране на вземания (9.4), както и не са прецизирани изискванията към общините по отношение мерките за управление на утайките от ПСОВ (5.5); не са въведени допълнителни изисквания към ВиК операторите по отношение на важни сфери на дейност като: намаляване загубите на вода; енергийна ефективност; мерки за управление на публичните ВиК активи, отчитайки направените от Комисията конкретни предложения в тази насока и други.

Необходимо е да се обсъди нуждата от изменение на договорите във връзка с констатираните закъснения от страна на АВиК при съгласуването на бизнес плановете на съответните ВиК оператори.

С писмо изх. № **В-17-15-5 от 27.07.2018 г.** е представена информация за решение на КЕВР № Ж-542 от 19.07.2018 г. във връзка с образувано административно производство за разглеждане на сигнал от публикации в средствата за масово осведомяване за нарушено водоснабдяване на гр. Добрич срещу „Водоснабдяване и канализация Добрич“ АД, с което на дружеството са дадени задължителни указания да инициира процедура за промяна в сключения по реда на ЗВ договор, с която да бъдат уредени взаимоотношенията на страните в случаите, когато община – член на АВиК възлага за изпълнение на трети лица строително-монтажни дейности по ВиК мрежите и съоръженията, предоставени от АВиК-Добрич на „Водоснабдяване и канализация Добрич“ АД за стопанисване, експлоатация и поддръжка. В писмото е посочено, че подобни изисквания не присъстват в нито един от останалите 26 договори, сключени по реда на ЗВ между съответните АВиК и ВиК оператори, поради което е необходимо да се обсъди нуждата от подобни изменения.

С писмо вх. № В-07-00-50 от 24.08.2018 г. в КЕВР е представена информация за Решение №7064 от 30.05.2018 г. по адм. дело № 4263/2018 г. на Върховен административен съд на Република България (ВАС) - Петчленен състав - I колегия, с което оставя в сила Решение № 1434 от 31.01.2018 г. по адм. дело № 2373/2016 г. на Върховния административен съд, трето отделение, с което е отменена Заповед № РД - 850 от 22.12.2015 г. на министъра на околната среда и водите, с която е учредена санитарно-охранителна зона на язовир „Тича“.

В тази връзка е изпратено писмо с изх.№ **В-07-00-50 от 03.09.2018 г.** до министър-председателя на Република България, с което КЕВР го запозна с проблема и с оглед важността му поиска да разпорежи предприемане на необходимите действия от съответните отговорни институции за изготвянето на Проекта на наредба по чл. 135, ал. 1, т. 6 от Закона за водите. Следва да се отбележи, че КЕВР няма вменени нормативни правомощия или компетенции да предприема конкретни действия по отношение изготвянето и/или прилагането на посочения подзаконов нормативен акт.

С писмо изх. № **В-03-06-31 от 17.12.2018 г.** КЕВР информира МРРБ, че изменението на одобрените цени на ВиК услуги за 2019 г. на регионалните ВиК оператори в областите Монтана и Враца по реда на Глава четвърта, раздел II от НРЦВКУ довежда до изчисляване на цени на ВиК услуги, надхвърлящи нивото на социална поносимост. В тази връзка и на основание чл. 13, ал. 1, т. 5 от ЗРВКУ изменените по реда на Глава четвърта, раздел II от НРЦВКУ цени на ВиК услуги за битови и приравнените към тях обществени, търговски и др. потребители са преизчислени до нивото на социалната поносимост за съответните области. С писмото се напомни за приетия от Комисията през 2016 г. *Анализ на проблеми, свързани с критериите по прилагане на принципа на социална поносимост на ВиК услугите* и за предложените от Комисията още тогава изменения на нормативната уредба. Посочи се, че и в двете изследвания, извършвани от Националния статистически институт (НСИ) на доходите на лице от домакинство за 2017 г. („Наблюдение на домакинските бюджети“ и „Статистика на доходите и условията на живот EU-SILC“) има значителни грешки и отклонения и НСИ не публикува данни за областите с грешки над 15%. Отново е напомнено, че са необходими изменения на нормативната уредба, съгласно предложенията в проекта на Стратегия за финансиране на отрасъл ВиК, изготвен по възлагане на МРРБ.

С писмо изх.№ **В-03-06-30 от 17.12.2018 г.** КЕВР информира МРРБ за резултатите от извършените през 2018 г. планови проверки на дейността на ВиК операторите с държавно участие, имащи одобрен бизнес план през 2017 г., по отношение използването на разходите за амортизации на публични ВиК активи, включени в цените на ВиК услугите за финансиране на инвестиции в тези активи.

Във връзка с горното е поискано от МРРБ да представи годишните доклади за отчитане на дейностите, свързани с Механизъм за реинвестиране на част от приходите за ВиК операторите, имащи одобрен бизнес план за регулаторен период 2017-2021 г. през 2017 г., въведен съгласно Действие №7 към Тематично предварително условие 6.1. за Европейски структурни и инвестиционни фондове 2014-2020.

3. КОНТРОЛ

Планови проверки на ВиК оператори

КЕВР ежегодно следи и анализира постигнатите нива на показателите за качество на предоставяните ВиК услуги в страната, както въз основа на изготвяните и

представяни в Комисията годишни отчетни доклади на ВиК операторите, така и чрез планови проверки, съгласно чл. 23 от ЗРВКУ.

Приетите нови наредби за регулиране на качеството и цените на ВиК услугите поставят нови изисквания както към ВиК операторите, така и към Комисията. Особено голям фокус е отреден на качеството на информацията, предоставяна от дружествата, като на КЕВР е вменено и ново задължение освен да оценява постигнатите резултати за подобрене на качеството на ВиК услугите, но и да оценява качеството на предоставяната информация. В тази връзка в своите указания по прилагането на новите наредби за регулаторен период 2017-2021 г. Комисията заложи конкретни изисквания към дружествата, включително:

- Създаване от дружествата на регистри и бази данни (конкретно посочени в указанията);
- Внедряване от дружествата на стандарти за системи за управление БДС EN ISO 9001:2008, БДС EN ISO 14001:2004, BS OHSAS 18001:2007;
- Създаване и поддържане от дружествата на интернет страница на български език, както и поддържане на 24 часова телефонна линия за връзка с потребители;
- Внедряване на правила за Единна система за регулаторна отчетност, включително и предоставяне на одиторски доклад за тяхното прилагане.

С решение по т. 1 от Протокол № 12 от 24.01.2018 г. Комисията прие на основание чл. 38, ал. 1 от Методиката за осъществяване на контролните правомощия на Комисията по Закон за енергетиката (ЗЕ) и ЗРВКУ, график и програма за извършване на планови проверки през 2018 г. на дейността на 14 ВиК оператори, имащи обособени територии по смисъла на Закона за водите и имащи одобрени бизнес планове за регулаторен период 2017-2021 г.

В одобрената програма отново бе включена проверка на състоянието на регистрите и бази данни, изискуеми съгласно Указания НРКВКУ, включително налични официални политики и процедури, проверка на направената оценка на качеството на информация.

В рамките на плановите проверки през 2018 г. бе включена и проверка на изпълнени обекти от инвестиционна и ремонтна програма (техническа документация, начин на отчитане на разходите), както и проверка на новопридобити активи през 2017 г., за чиято експлоатация в бизнес плана са включени разходи в коефициент Qp. Извършена бе и детайлна проверка на начина на водене на ЕСРО, включително проверка на начално и крайно салдо и обороти по сметка 207, на начина на отчитане и осчетоводяване на проверени обекти от инвестиционната и ремонтната програма, начина на водене и отчитане на амортизационни планове, разпределение на оперативни разходи, проверка на първични счетоводни документи и проверка на прилагането на утвърдените цени на ВиК услуги чрез представяне на фактури на произволно избрани потребители по категории. За констатираните нарушения при прилагането на утвърдените цени на съответните дружества са съставени актове за установени административни нарушения.

За извършените проверки са съставени двустранни констативни протоколи, в които е описана фактическата обстановка за обекта на проверката, които са връчени на представителите на съответните ВиК оператори. Работните групи са изготвили доклади за извършените проверки, които след изтичане на регламентирания срок за представяне на становища от дружествата, са разгледани и одобрени от Комисията на закрити заседания, както следва:

ВиК оператор	Решение за одобряване на БП	Доклад от проверката е приет с решение на КЕВР:
"ВиК" ООД, гр. Кърджали	БП-Ц-9 / 26.07.2017 г.	Протокол 225 от 21.11.2018 г., т. 1
"Софийска вода" АД, гр. София	БП-Ц-1 / 29.03.2017 г.	Протокол 225 от 21.11.2018 г., т. 2
"ВиК" ЕАД, гр. Бургас	БП-Ц-20 / 30.11.2017 г.	Протокол 225 от 21.11.2018 г., т. 3
"ВиК" ООД, гр. Варна	БП-Ц-3 / 28.4.2017 г.	Протокол 225 от 21.11.2018 г., т. 4
"ВиК" ЕООД, гр. Смолян	БП-Ц-2 / 26.4.2017 г.	Протокол 239 от 06.12.2018 г., т. 1
"ВиК" ООД, гр. Перник	БП-Ц-13 / 09.08.2017 г.	Протокол 239 от 06.12.2018 г., т. 2
"ВиК" ЕООД, гр. Ямбол	БП-Ц-21 / 30.11.2017 г.	Протокол 239 от 06.12.2018 г., т. 3
"ВиК" ООД, гр. Сливен	БП-Ц-16 / 25.09.2017 г.	Протокол 239 от 06.12.2018 г., т. 4
"ВиК" ООД, гр. Шумен	БП-Ц-15 / 25.09.2017 г.	Протокол 239 от 06.12.2018 г., т. 5
"ВиК" ООД, гр. Русе	БП-Ц-10 / 26.07.2017 г.	Протокол 242 от 12.12.2018 г., т. 1
"ВиК" ООД, гр. Силистра	БП-Ц-7 / 09.06.2017 г.	Протокол 242 от 12.12.2018 г., т. 2
"ВиК" ООД, гр. Враца	БП-Ц-22 / 30.11.2017 г.	Протокол 242 от 12.12.2018 г., т. 3
"ВиК" ООД, гр. Монтана	БП-Ц-14 / 09.08.2017 г.	Протокол 244 от 13.12.2018 г., т. 5
"ВиК" ЕООД, гр. Пловдив	БП-Ц-6 / 09.06.2017 г.	Протокол 244 от 13.12.2018 г., т. 6

Протоколите от закритите заседания, включващи докладите на работните групи и проведените на заседанието дискусии и изказвания са публикувани на интернет страницата на КЕВР и са достъпни за преглед от заинтересованите лица.

Резултатите от проверките показваха, че голяма част от дружествата са започнали да предприемат необходимите мерки за внедряване и/или допълване на необходимите регистри и бази данни, както и създаване на официални правила и процедури за тяхната поддръжка. Въпреки това обаче са необходими фокусирани и целенасочени усилия за да се постигне сигурност и надеждност на събираната и обработвана информация от страна на дружествата.

Проверка на налични регистри и бази данни;

Съгласно т. 83 от Указания НРКВКУ, ВиК операторът въвежда и поддържа следните системи и регистри: *Регистър на активи; Географска информационна система (ГИС); Регистър на аварии; Регистър на лабораторни изследвания за качеството на питейните води; Регистър на лабораторни изследвания за качеството на отпадъчните води; Регистър на оплаквания от потребители; Регистър за утайките от ПСОВ; Регистър на водомерите на СВО (средства за измерване); Система за отчитане и фактуриране и Счетоводна система.*

Съгласно т. 3д от Указания НРКВКУ, Регистър е електронна база данни, която:

- е изградена по единна методология;
- съдържа достоверна информация, която може да се потвърди с документи;
- се актуализира своевременно;
- се съхранява по леснодостъпен начин съдържащата се в нея информация;
- дава възможност за генериране на справки за всяко вписано обстоятелство.

Така предвидените регистри следва да предоставят достоверна и надеждна информация за ключови параметри от дейността на ВиК операторите – активи, аварии, лабораторни изследвания, оплаквания на потребители, утайки от ПСОВ, водомери на СВО, фактурирани количества и счетоводни данни. Дигиталните регистри следва да са специализирани софтуерни системи, които по надежден начин да защитават въведената в тях информация срещу последващи нерегламентирани корекции и/или манипулации, да могат да генерират справки и отчети във всеки момент на проверка, които да са

съпоставими с представени официални отчети и да могат да бъдат потвърдени с данни от първични източници (протоколи, фактури, чертежи и други).

В рамките на извършените проверки са проверени и описани всички налични дигитални регистри, изискуеми съгласно Указания НРКВКУ, като са описани техните

Общи характеристики – описание на използвания софтуер, начин на достъп до софтуера (потребителски имена и пароли) и въвеждане на данни, наличие на официална заповед на управителя/изпълнителния директор за въвеждане на регистъра, наличие на процедура за начина на поддържане, защита от изтриване на информация, съхраняване на записи за извършени промени, съхранение на данните на корпоративен сървър и тяхното регулярно архивиране, възможност за генериране на справки и други;

Специализирани характеристики – подробно описание на поддържаната информация в регистрите, като за всеки конкретен регистър са изследвани съответните специфични параметри, които би следвало да се поддържат от дружеството;

Проверка на данни – съпоставяне на представени отчетни данни с генерирани отчети в момента на проверката.

Въз основа на извършените проверки са направени констатации и са дадени препоръки за всеки отделен регистър, изискуем съгласно Указания НРКВКУ.

Съгласно т. 84 от Указания НРКВКУ, ВиК операторът въвежда и поддържа следните бази данни (БД): *БД с измерените количества вода на вход ВС; БД за контролни разходомери и логери; БД за изчисляване на неизмерената законна консумация; БД за изразходваната електрическа енергия; БД с измерените количества вода на вход ПСПВ; БД с измерените количества вода на вход ПСОВ; БД за сключени и изпълнени договори за присъединяване; БД с длъжностите и задълженията на персонала на ВиК оператора.*

В рамките на извършените проверки са проверени и описани всички налични електронни БД, изискуеми съгласно Указания НРКВКУ, като са описани техните:

Общи характеристики – описание на наличната БД, наличие на официална заповед на управителя/изпълнителния директор за въвеждане на БД, наличие на процедура за начина на поддържане, защита от изтриване на информация, съхраняване на записи за извършени промени, съхранение на данните на корпоративен сървър и тяхното регулярно архивиране, възможност за генериране на справки и други;

Специализирани характеристики – подробно описание на поддържаната информация в БД, като за всяка конкретна БД са изследвани съответните специфични параметри, които би следвало да се поддържат от дружеството;

Проверка на данни – съпоставяне на представени отчетни данни с генерирани отчети в момента на проверката.

Въз основа на извършените проверки са направени констатации и са дадени препоръки за всяка отделна БД, изискуема съгласно Указания НРКВКУ.

Оценка на качеството на информация:

Съгласно чл. 34., ал. 1 от НРКВКУ, Комисията оценява качеството на информацията за всяка променлива на показателите за качество и свързаната с нея допълнителна информация по отношение на специфичните обстоятелства за осъществяване на дейността, като използва система за оценка с 4 нива (добро, средно, лошо и липса на информация).

Съгласно т. 66 от Указания НРКВКУ, четирите нива за оценка на качеството на информацията, съдържаща се в отчетните доклади, се определят за всеки отделен

показател за качество с оценка 1 (Добро качество), 2 (Средно качество), 3 (Лошо качество) и 4 (Липсва информация).

Въз основа на наличието и състоянието на внедрените регистри и бази данни, техните технически характеристики, наличните в тях данни, както и наличието на официални политики и процедури за внедряване и поддържане, от страна на Комисията е извършена проверка на качеството на информация на променливите, участващи в изчисляване на показателите за качество на ВиК услугите. В случаите, в които представената от ВиК оператора оценка не съответства на изискванията на Комисията, същата е изменена.

Подробна индивидуална информация за всеки ВиК оператор, включваща внедрени регистри и бази данни, наличие на процедури и правила за работа, представени от дружеството, оценки на качеството на информация и последващите оценки на КЕВР, е представена в Приложение 3 на Сравнителен анализ на ВиК сектора за 2017 г., приет с решение на КЕВР по т. 7 от Протокол № 244 от 13.12.2018 г.

Разходи за нови обекти или дейности, включени в коефициент Qp:

В съответствие с чл. 29, ал. 4 от НРЦВКУ, дружествата, с одобрени от КЕВР бизнес планове за 2017 г., са представили в Комисията през 2018 г. отчетни доклади за тяхното изпълнение, включително информация за отчетените разходи за нови обекти или дейности, за чиято експлоатация в бизнес плана са включени разходи в коефициент Qp. През 2018 г. Комисията е извършила проверки на новопридобити активи през 2017 г. за тези дружества, за чиято експлоатация в бизнес плана са включени разходи в коефициент Qp, включително: наличие на досие на обекта (техническа документация - съгласувани работни проекти, протоколи от изпитване, ексекутивни чертежи, количествени сметки, протокол за вложен труд, други); начина на отчитане и осчетоводяване на избрани новопридобити активи; първични счетоводни документи, включително договори за назначаване на персонал, за външни услуги и други, за оперативни разходи, които са в резултат на осъществяване на нови дейности и/или експлоатация и поддръжка на нови активи (разходи, включени в коефициент Qp).

В резултат от извършените проверки са изяснени и съпоставени одобрените в бизнес плановете разходи, включени в коефициент Qp за конкретни нови обекти или дейности и действително извършените разходи за съответните нови обекти или дейности.

Информацията от извършените планови проверки е използвана при постановяване на Решение № Ц-20 от 28.12.2018 г. за изменение на одобрените цени на ВиК услуги за 2019 г.

Отчетени инвестиции през 2017 г.:

Считано от новия регулаторен период 2017-2021 г., след влизане в сила на новите наредби за регулиране на цените и качеството на ВиК услугите, КЕВР дава възможност за целите на ценообразуването на ВиК услугите да се включват разходи за амортизации на публични ВиК активи в цените на ВиК услугите, с които да се финансират инвестиции в публичните ВиК активи, както и изплащането на главници на инвестиционни заеми, взети от ВиК операторите за инвестиции в публични ВиК активи.

През 2018 г. КЕВР извърши подробна проверка на отчетените от ВиК операторите инвестиции през 2017 г. Информация за изпълнението на одобрените инвестиции в публични и собствени ВиК активи за тези дружества е представено в Раздел 5.3.1 от Сравнителен анализ на ВиК сектора за 2017 г., приет с решение на КЕВР по т. 7 от Протокол № 244 от 13.12.2018 г.

Прилагане на правилата на Единна система за регулаторна отчетност (ЕСРО):

Към момента на проверката не всички дружества са създали разходни центрове или проектни кодове по инвестиционни направления, по които да се отнасят изградените активи, в съответствие с принципите на ЕСРО. Все още не всички ВиК оператори поддържат информация за вложен труд и не всички дружества включват в размера на инвестициите всички разходи, свързани с придобиване, изграждане и основен ремонт на дълготрайните активи, разходи за вложения труд и осигуровки, механизация и автотранспорт.

Все още не всички ВиК оператори са създали аналитични сметки за текущо счетоводно отчитане на оперативни ремонти, съгласно структурата на ремонтната програма, не се отчита вложения труд и механизация.

Въз основа на изискани досиета на конкретни изпълнени обекти от инвестиционната и ремонтната програма е установено, че не всички дружества поддържат пълни досиета на извършените строително-монтажни дейности, включително екзекутивни чертежи и скици, количествено-стойностни сметки, данни за вложен труд и механизация и други.

Доколкото в сключените между АВиК и регионалните ВиК оператори договори по реда на ЗВ няма въведени конкретни изисквания за реда и начина на отчитане на извършените от дружествата инвестиции и доколкото дружествата прилагат различни счетоводни практики за отчитане на инвестициите в публични активи (отчитане като нематериални активи или отчитане като текущи разходи за строителство), се очаква отделните ВиК дружества да представят по различен начин извършените инвестиции в публични активи към съответните асоциации по ВиК. Отчетните инвестиции от дружествата към АВиК и към КЕВР също ще се различават.

Към момента единственият стандарт на национално ниво за разделението и отчитането на капиталовите и оперативните разходи за поддръжка, подмяна и изграждане на нови публични активи са правилата на КЕВР за водене на ЕСРО. В този смисъл е от изключително важно значение всички дружества да ги въведат и прилагат съгласно указанията на Комисията.

Прилагане на утвърдените цени на ВиК услуги:

При извършените проверки е установено, че някои дружества фактурират услугата „пречистване на отпадъчни води“ на обществени потребители (училища, детски градини, медицински центрове, общини и други) по цена за промишлени и други стопански потребители със степен на замърсеност 1, вместо по цена за битови и приравнени на тях потребители.

По отношение на промишлените и други стопански потребители е констатирано, че някои дружества не определят степента на замърсеност само по показателя БПК₅, в съответствие с разпоредбите на т.12.2. от Указания НРЦВКУ, както и че не за всички потребители има сключени договори по Наредба №7 от 14.11.2000 г. за условията и реда за заустване на производствените отпадъчни води в канализационните системи на населените места; не се извършват контролни пробонабирания от пунктовете на заустване, респективно липсват протоколи от извършени анализи в акредитирани лаборатории. Установено е, че някои дружества не извършват ефективен контрол върху изпусканията на отпадъчни води в канализационната система, както и че част от сключените по Наредба №7/2000 г. договори са сключени отдавна и някои от клаузите им не отговарят на действащата нормативна уредба.

Във връзка с констатираните нарушения на чл. 14, ал. 4 от ЗРВКУ (прилаганите от ВиК операторите цени не могат да бъдат по-високи от утвърдените от Комисията) са съставени общо 39 бр. актове за установени административни нарушения.

Информирание на заинтересованите лица за резултати от плановите проверки, извършени през 2018 г.:

В Сравнителен анализ на ВиК сектора за 2017 г., приет с решение на КЕВР по т. 7 от Протокол № 244 от 13.12.2018 г. е представена подробна информация за извършените проверки, включително протоколите от закрити заседания на Комисията, на които са разгледани и приети докладите на работните групи (протоколите са публично достъпни на интернет страницата на КЕВР).

С писмо изх. № В-17-00-3 от 18.01.2019 г. КЕВР изпрати обобщение на констатациите от плановите проверки до всички ВиК оператори, с копие до МРРБ, Българска асоциация по водите и Съюз на ВиК операторите в България.

С писмо изх. № В-04-00-5 от 21.01.2019 г. КЕВР изпрати обобщение на констатациите от плановите проверки до всички асоциации по ВиК.

Извънредни проверки на ВиК оператори

На основание чл. 23, ал. 3 от ЗРВКУ е извършена извънредна проверка на „Водоснабдяване и канализация – Шумен“ ООД във връзка с отчитането и заплащането на изразходваното количество вода за периода януари 2016 г. – септември 2018 г. на стопански потребител в гр. Нови пазар.

При проверката са констатирани нарушения в дейността на ВиК оператора и с Решение № Ж-691 от 04.10.2018 г. са дадени задължителни указания, а преписката е изпратена и до съответните административни органи за предприемане на действия по компетентност.

4. РАЗВИТИЕ НА ПАЗАРА НА ВИК УСЛУГИТЕ

Съгласно §14, ал. 1 от Преходни и заключителни разпоредби към Закона за изменение и допълнение на Закона за водите (обн. - ДВ, бр. 103 от 2013 г., изм. и доп. - ДВ, бр. 58 от 2015 г.), *настоящият регулаторен период по смисъла на чл. 10, ал. 1 от Закона за регулиране на водоснабдителните и канализационните услуги се удължава до 31 декември 2016 г. Следващият регулаторен период започва от 1 януари 2017 г.*

С Постановление № 8 от 18.01.2016 г. на Министерския съвет (обн. ДВ, бр. 6 от 22.01.2016 г., в сила от 22.01.2016 г.), с което са приети НРКВКУ и НРЦВКУ, изрично е посочено, че двете наредби се прилагат за *регулаторния период, започващ от 1 януари 2017 г.* Съгласно чл. 10, ал. 1 от ЗРВКУ регулаторният период е с продължителност от пет години. Горните нормативни изисквания ясно са определили, че регулаторният период има начална дата (01.01.2017 г.) и продължителност (5 години), респективно обхваща периода 2017–2021 г. Именно в тази връзка и приетите през 2016 г. указания на КЕВР по прилагане на наредбите към ЗРВКУ са за регулаторен период 2017-2021 г.

Съгласно разпоредбите на чл. 1, ал. 3 от НРЦВКУ, указанията на Комисията по прилагане на наредбата *се дават преди началото на регулаторния период, за който се прилагат.* В тази връзка Комисията няма нормативни правомощия да измени указанията по прилагане на НРЦВКУ, във връзка със забавянето при одобряването на бизнес планове и ценовите заявления на ВиК операторите за регулаторен период 2017-2021 г. Същевременно това забавяне е свързано с редица факти и обстоятелства извън възможностите за влияние на КЕВР.

В областите, в които с решения на АВиК са променени границите на обособените територии е необходимо страните да уредят своите взаимоотношения във връзка с настъпилите промени. В тази връзка страните по договор – АВиК и регионалният ВиК оператор – следва да сключат анекс към договора, чрез който да се изясни в какъв срок дружеството ще започне да предоставя ВиК услуги в присъединените общини, респективно в какъв срок общинските ВиК оператори ще преустановят временното предоставяне на ВиК услуги.

Необходимо е също така да бъдат изпълнени изискванията на § 9, ал. 5 от ПЗР на ЗИДЗВ (обн. ДВ, бр. 103 от 2013 г., изм. и доп., бр. 58 от 2015 г.) за изпращане от министъра на регионалното развитие на окончателни протоколи за разпределение на собствеността на ВиК активите между държавата и съответната община.

В края на 2018 г. са сключени допълнителни споразумения (анекси) между АВиК и регионалните ВиК оператори в областите Стара Загора, Хасково, Кюстендил, Разград и Търговище, в които са уточнени новите договорни нива на инвестиции и сроковете, в които дружествата ще започнат да предоставят ВиК услуги в новоприсъединените общини. Очаква се дружествата да представят своите изменени бизнес планове, в които е отразен ефектът от промяната на обособените територии и след тяхното съгласуване от съответните АВиК Комисията да стартира процедурите по тяхното одобрение.

В областите София и Пазарджик през 2018 г. не са подписани допълнителни споразумения. Неясен остава и статутът на „ВиК“ ООД, гр. Исперих (дружество с държавно участие), което все още няма сключен договор с АВиК-Исперих, поради което дружеството няма правно основание да стопанисва публичните ВиК активи и да предоставя ВиК услуги. По отношение на „ВиК“ АД, гр. Ловеч е установено, че няма изготвен и подписан окончателен разпределителен протокол за община Априлци.

Неясен остава и статутът на редица общински ВиК оператори. За дружествата в общините Берковица и Сепарева баня през 2018 г. са изготвени и подписани окончателни разпределителни протоколи, според които всички ВиК активи са публична общинска собственост. Предстои КЕВР да разгледа и одобри техните бизнес планове.

За дружествата в общините Пещера, Батак, Сандански има изготвени окончателни разпределителни протоколи, според които в общините има ВиК активи – публична държавна собственост, поради което е необходимо учредяване на АВиК. Такава е учредена само за община Пещера, като обаче все още няма сключен договор с дружеството. АВиК следва да се учреди и за обособената територия на Велинград и Сърница.

През 2018 г. не са изготвени и подписани окончателни разпределителни протоколи за общините Ракитово, Белово и Троян, поради което няма яснота за собствеността на ВиК активите, респективно за реда за тяхното управление.

С оглед на гореизложеното КЕВР не е имала възможност да одобри бизнес плановете на горепосочените дружества преди изтичане на 2018 г., която е втората година от нормативно определения регулаторен период 2017-2021 г. Това обстоятелство следва да бъде съобразено при одобряване на бизнес плана и утвърждаване и одобряване на цени на ВиК услуги. В тази връзка, в случай че нормативните изисквания бъдат изпълнени и горепосочените ВиК оператори представят бизнес планове, отговарящи на всички изисквания през 2019 г., КЕВР следва да утвърди цени на ВиК услуги, предоставяни от съответните дружества за 2019 г., съобразно бизнес плана.

ПЕРСПЕКТИВИ

1. Оперативна програма „Околна среда 2014-2020 г.“

1.1: Обща информация за програмата:

На интернет страницата на Оперативна програма „Околна среда 2014-2020 г.“ (ОПОС) е публикувана Оперативна програма „Околна среда 2014 – 2020 г.“, одобрено изменение с Решение на Министерския съвет № 349/29.06.2017 г.

В раздел 2.А.6. Действия, които ще получат подкрепа в рамките на инвестиционния приоритет, подраздел 2.А.6.1., т. 1. Изграждане на ВиК инфраструктура, съгласно ПУРБ и в съответствие с регионалните генерални планове за ВиК и регионалните ПИП, на стр. 38 е посочено следното:

Основните мерки, които ще се подкрепят, са свързани със събиране и пречистване на отпадъчните води, като средствата ще бъдат насочени към агломерации с над 10 000 екв.ж. на територията на консолидирани райони. Ще се прилагат най-добрите налични технически решения с доказана ефективност и приложимост, включително иновативни такива от Стратегическия план за изпълнение на Европейското партньорство за иновации в областта на водите (където е подходящо). Други мерки, които ще се финансират, са свързани с осигуряване на чиста и безопасна питейна вода за населението, чрез изпълнение на задълженията по Директива 98/83/ЕО.

При подготовката и изпълнението на проектите ще се следва регионален подход, основан на следния принцип: финансиране на ВиК инфраструктура в консолидирани райони, които се обслужват от един ВиК оператор, въз основа на едно регионално ПИП и една апликационна форма.

На стр. 40 са посочени възможните бенефициенти по мерките, включително:

- за разработване на регионални ПИП – МРРБ и Столична община;
- за проекти, идентифицирани като приоритетни в РПИП – ВиК оператори и Столична община.

Видно от гореизложеното, допустими бенефициенти в ОПОС 2014-2020 ще са ВиК оператори, които са консолидирани в рамките на един район (т.е. една административна област), като проектите, които ще се финансират по програмата, ще са изготвени въз основа на регионален ПИП.

МРРБ е възложило изготвянето на РПИП за 14 области, в които има един окрупнен ВиК оператор (Варна, Пловдив, Силистра, Кърджали, Русе, Перник, Шумен, Сливен, Бургас, Ямбол, Враца, Добрич, Видин, Стара Загора). В област Смолян е изготвен РПИП като пилотен проект, а за област София-град ще бъде възложено изготвянето на РПИП от страна на Столична община.

Към момента КЕВР е одобрила бизнес плановете на всички ВиК оператори без този на дружеството, обслужващо област Стара Загора. Доколкото в края на 2018 г. между АВиК и оператора в тази област е подписано допълнително споразумение, предстои одобрението и на този бизнес план.

1.2: Изпълнение на предварителни условия по ОПОС 2014-2020:

До края на 2016 г. държавата трябваше да изпълни редица предварителни условия, които да гарантират отпускането на европейски средства за инвестиции във ВиК инфраструктурата чрез ОП „Околна среда 2014-2020“.

С писмо с вх. № Е-02-00-6 от 31.05.2016 г. в Комисията бе представен за становище Проект на решение на Министерския съвет за изменение и допълнение на Решение № 668/2012 г., изменено и допълнено с решения на МС № 102/2013 г., №

597/2013 г. и № 116/2014 г., за одобряване на списък с действия, срокове и отговорни институции за изпълнение на предварителните условия за средствата от Европейския съюз за програмен период 2014 - 2020 г. Така приложеният Проект на решение на Министерския съвет бе съгласуван от Комисията без забележки с решение по т. 1 от Протокол № 1 18/07.06.2016 г.

Към документите за съгласуване бяха представени Приложение № 1 „Списък с приложимите общи предварителни условия за Европейските структурни и инвестиционни фондове 2014-2020, които не са изпълнени или са частично изпълнени към 1.05.2016 г.” и Приложение № 2 „Списък с приложимите тематични предварителни условия за Европейските структурни и инвестиционни фондове 2014-2020, които не са изпълнени или са частично изпълнени към 1.05.2016 г”.

Въз основа на приложените документи е видно, че КЕВР е вписана само в Приложение № 2 като отговорна институция за изпълнение по тематични предварителни условия (ТПУ) 6.1, само за Действие 4 заедно с МРРБ и МОСВ, а именно: „Въвеждане на различни цени на услугата водоснабдяване за абонатите, ползващи вода в рамките на нормите за водопотребление и абонатите, надвишаващи тези норми”, като по предходното Действие 3 се предвижда „Приемане на решение относно разработването на Наредба за норми за водопотребление в отделни сектори“. За да може Комисията да стартира работа по Действие 4, е необходимо предходното Действие 3 да бъде изпълнено, т.е. да има изготвена и приета Наредба за норми за водопотребление в отделни сектори. Посочено е, че има изпратено писмо от МРРБ до МОСВ във връзка с необходимостта от отпадане на Действие 4, въз основа на извършен анализ от страна на Световна банка. До този момент Комисията не е запозната с напредъка по тази дейност от страна на МРРБ и/или МОСВ.

На КЕВР не се възлагат отговорности по другите тематични предварителни условия, неизпълнени критерии и действия, които да се предприемат. Независимо от горното, дейността на КЕВР косвено може да се засегне от Действие 7 към същия критерий, а именно – „Въвеждане на механизъм за обособяване на приходите, на базата на пълна амортизация на активите, включително активи, финансирани от безвъзмездна помощ, които да бъдат използвани за реинвестиране във ВиК инфраструктура”. В коментар по Действие 7 е посочено, че има изцяло нова Наредба за регулиране на цените на ВиК услугите (приета с ПМС № 8 от 18.01.2016 г., обн., ДВ, бр. 6 от 22.01.2016 г., в сила от 22.01.2016 г.). В допълнение към този коментар Комисията посочва, че са приети Указания по нейното прилагане за новия регулаторен период 2017 – 2021 г.

Съгласно Тематично предварително условие 6.1. за Европейски структурни и инвестиционни фондове 2014-2020, Действие №7, трябва да бъде въведен механизъм за обособяване на приходите на база пълна амортизация на активите, включително активи, финансирани от безвъзмездна помощ, които да бъдат използвани за реинвестиране във ВиК инфраструктура. Посочено е, че ще бъде изготвен механизъм за реинвестиране на приходите, включително и за активи, финансирани от безвъзмездна помощ, заедно с инструкция към ВиК операторите за реинвестиране на печалбата. Като отговорна институция е посочено МРРБ, която възлага на Световната банка в рамките на Споразумение за консултантски услуги да окаже подкрепа за прилагане на промените.

В раздел 8.9. от проект на Стратегия за финансиране на отрасъл ВиК, изготвен от Световната банка по възлагане на МРРБ, е посочена информация за предложения от Световната банка механизъм за реинвестиране на част от приходите (МРП), както следва: *„Компонентът МРП се определя като част от цената (в лева) за*

употребеното количество (в м³), така че общата годишна сума, „защитена“ от МРП се равнява на годишното инвестиционно предложение одобрено при ценообразуването. От регулаторна гледна точка, размерът на компонента МРП трябва да съответства на размера на амортизационните отчисления и възвръщаемостта, в зависимост от предложеното финансиране на капиталовата програма от ВиКО, включено в изчислението на цените“. За реализирането на МРП се откриват специални инвестиционни сметки за всеки ВиК оператор, въвежда се контрол за изразходваните от тези сметки средства за инвестиции, а отчитането на дейностите, свързани с МРП, се извършва на тримесечие и в годишен доклад.

През 2018 г. КЕВР изиска, но не получи от МРРБ информация за годишните доклади за отчитане на дейностите свързани с Механизъм за реинвестиране на част от приходите за ВиК операторите, имащи одобрен бизнес план за регулаторен период 2017-2021 г. през 2017 г. Предстои през 2019 г. КЕВР да извърши проверка за прилагането на този механизъм, като се сравни информация за средствата, преминали през специалните банкови сметки с отчетените инвестиции и използваните от дружествата разходи за амортизации на публични активи, включени в цените на ВиК услугите.

2. Нормативни изисквания на Закона за водите

Съгласно чл. 198о, ал. 7 от Закона за водите (ЗВ), *изискванията и критериите за ВиК операторите се определят с наредба на Министерския съвет*, а съгласно ал. 8 от същата разпоредба, *с наредбата по ал. 7 се определят и професионалните и квалификационните изисквания към техническия персонал на ВиК операторите, както и условията и редът за провеждане на обучението му*.

С решение по Протокол №2 39 от 21.11.2017 г., т. 4 Комисията прие становище по представен от МРРБ Проект на наредбата по чл. 198о, ал. 7 от ЗВ и информира МРРБ, както и МОСВ, МФ, и заместник министър-председателя за приетото становище и направените предложения с писмо с изх. № В-03-06-18 от 21.11.2017 г.

Наредба за изискванията и критериите за ВиК операторите и за квалификацията на персонала им е приета с ПМС № 11 от 23.01.2018 г., обн. ДВ. бр.9 от 26.01.2018 г. Редица от направените от КЕВР предложения и/или изразени съмнения не са разгледани и отразени.

През 2018 г. не са изпълнени изискванията на чл. 198р т. 1 и т. 2 за създаване и поддържане на Единна информационна система за ВиК услугите и регистър на асоциациите по ВиК и на ВиК операторите от страна на Министерството на регионалното развитие и благоустройството, включително и наредба за условията и реда за тяхното създаване и поддържане съгласно чл. 198х.

3. Проект на Наредба за условията и реда за присъединяване на потребителите и за ползване на ВиК системи

В КЕВР постъпи с вх. № В-03-06-25 от 01.10.2018 г. искане от МРРБ за даване на становище по Проект на Наредба за условията и реда за присъединяване на потребителите и за ползване на водоснабдителните и канализационните системи, публикуван на Портала за обществени консултации на Министерския съвет.

Със заповед № РД-02-14-212 от 27.02.2018 г. на министъра на регионалното развитие и благоустройството е сформирана междуведомствена работна група, която да разгледа, систематизира и обобщи постъпилите предложения от заинтересованите ведомства, както и да разработи Проект на Наредба за изменение и допълнение на

Наредба № 4 от 2004 г. В нея участват експерти от МРРБ, Министерството на околната среда и водите, Омбудсманът на Република България, Комисията за защита на потребителите, Държавната агенция за метрологичен и технически надзор, както и представители на Националното сдружение на общините в Република България, Съюзът на ВиК операторите в Република България, Българската асоциация по водите, Асоциацията за регулиране на отношенията в етажната собственост, Българската национална асоциация потребители и др. Като наблюдател в работната група е включен и представител на КЕВР.

Представител на КЕВР взе участие в 14 работни срещи и обсъждания през 2018 г., в които направи редица предложения и коментари. По-голямата част от тях не са приети от работната група, а други са включени в проекта на новата наредба с изменения.

С решение по т. 1 от Протокол №191 от 23.10.2018 г. КЕВР прие становище по представения Проект на наредба със забележки и предложения, които бяха изпратени на МРРБ с писмо изх. № В-03-06-25 от 23.10.2018 г.

До края на 2018 г. новата наредба не е приета от министъра на регионалното развитие и благоустройството.

4. Стратегия за финансиране, укрепване на регулаторния капацитет и повишаване ефективността на предоставяните услуги в отрасъл ВиК:

Със Заповед № РД-14-02-504 от 05.06.2017 г., изменена и допълнена със Заповед № РД-14-02-542 от 16.06.2017 г. на министъра на регионалното развитие и благоустройството е сформирана Междуведомствена работна група във връзка с разработване и изпълнение на Стратегия за финансиране, укрепване на регулаторния капацитет и повишаване ефективността на предоставяните услуги в отрасъл ВиК. Представител на КЕВР е включен в работната група като наблюдател, доколкото съгласно чл. 10, ал. 3 от Закона за енергетиката, при осъществяване на своите правомощия, Комисията е независима от изпълнителната власт.

Споразумение за предоставяне на консултантски услуги за разработване на Стратегия за финансиране, укрепване на регулаторния капацитет и повишаване ефективността на предоставяните услуги в отрасъл ВиК е подписано на 23.02.2016 г. между Министерството на регионалното развитие и благоустройството и Международната банка за възстановяване и развитие (Световна банка) в рамките на проект „Подпомагане на ефективността, управлението и институционалния капацитет в отрасъл ВиК“ по Договор за безвъзмездна финансова помощ № Д-34-11 от 16.03.2016 г. и BG16M1OP002-1.003-0001-C01, одобрен за финансиране по приоритетна ос 1 „Води“ на Оперативна програма „Околна среда 2014-2020“ (ОПОС).

Съгласно представена информация от изпълнителя по договор – Световна банка, докладът по разработването на Стратегия за финансиране на ВиК отрасъла има следните цели:

- да изследва и представи възможностите за финансиране на мерките, идентифицирани в Стратегията за развитие и управление на отрасъл ВиК в България за периода 2014-2023 г., свързани с доизграждането на ВиК инфраструктурата в страната за постигане на съответствие с националните и европейски екологични изисквания, както и експлоатацията и поддръжката на ВиК системите и съоръженията;
- да приложи каскадният подход, като проучи възможностите за постепенно увеличаване на вътрешно генерирания паричен поток, на частното и търговското финансиране, като същевременно бъдат сведени до минимум недостигът на финансиране и въздействието върху националния бюджет;

- да представи предизвикателствата, свързани с поносимостта на цените на ВиК услугите в България, предложи мерки за подпомагане на социално уязвимите домакинства и очертае възможностите за промяна в методологията за ценообразуване на ВиК услугите за устойчиво финансиране на отрасъла.

През ноември 2017 г. Световна банка представи Проект на Стратегия за финансиране на отрасъл ВиК. В Проекта на стратегия е оценен недостигът на финансиране в отрасъл ВиК и са предложени различни възможности за финансиране, както и мерки за увеличаване на паричните потоци на ВиК операторите чрез повишаване на тяхната ефективност, управление и контрол от страна на принципала (МРРБ).

В рамките на проекта са предложени и механизми за субсидиране на социално уязвимите групи, както и премахването на горната граница на цените на ВиК услугите, както и промени в договорите на дружествата с АВиК, с които да се изяснят нормативните и договорни отговорности на ВиК операторите по отношение постигането на съответствие с европейските изисквания.

През 2018 г. в КЕВР не постъпи информация от МРРБ дали така представеният проект на стратегия е приет и какви последващи действия ще бъдат предприети в тази посока.

ГЛАВА ШЕСТА

ЖАЛБИ И РАБОТА С ПОТРЕБИТЕЛИ

1. ЕЛЕКТРОЕНЕРГЕТИКА

През 2018 г. в Комисията за енергийно и водно регулиране бяха получени общо 877 бр. жалби срещу лицензирани дружества от сферата на електроенергетиката. За всички тях, на основание чл.22, ал.1 от ЗЕ, бяха образувани административни производства.

Най-голям е броят на жалбите срещу „ЧЕЗ Разпределение България“ АД и „ЧЕЗ Електро България“ АД. На второ място са „Електроразпределение Север“ АД и „ЕНЕРГО-ПРО Продажби“ АД, следвани от „Електроразпределение Юг“ ЕАД и „ЕВН България Електроснабдяване“ ЕАД. Жалбите срещу търговски дружества за доставка на електрическа енергия са основно за проблеми, свързани със смяна на доставчика. Срещу ЕСО ЕАД са подадени 5 бр. жалби. Не са регистрирани оплаквания срещу „Електроразпределение Златни пясъци“ АД и „ЕСП Златни пясъци“ ООД, както и срещу НЕК ЕАД.

Исканията на жалбоподателите са класифицирани по групи, както следва:

На водещо място през изминалата година са жалбите, свързани с качеството на доставяната електрическа енергия – ниско напрежение в точката на присъединяване, чести спирания на електрозахранването, повреди в електрически уреди. Извършените проверки и измервания показаха много висок процент на основателност, поради което на дружествата бяха дадени задължителни указания в кратки срокове да предвидят и изпълнят мерки за подобряване на качеството.

На второ място са жалбите във връзка с отчитане и фактуриране на електрическата енергия, в т.ч. твърдения за неточно отчитане, липса на реален отчет, неточна работа на тарифните превключватели, грешки при фактурирането на отчетените количества и начисляване на мрежови услуги.

Останалите причини за оплаквания от потребители се класифицират както следва:

- корекции на количества потребена, но неизмерена и/или неточно измерена електрическа енергия, установени по реда на ПИКЕЕ, но считани от потребителите като неправомерни;

- съмнения за точност на измервателните уреди, недоволство от отдалечено от имота място на монтиране, неуведомяване за планова или периодична подмяна, неуведомяване или липса на свидетели при съставяне на констативни протоколи при подмяната им;

- преустановяване на електрическото захранване без основание и без предварително уведомяване;

- забавяне, включване на некоректни клаузи, неправомерно прекратяване на договори за присъединяване на нови обекти на потребители и производители на електрическа енергия;

- забавяне от страна на електроснабдителните дружества при издаване на документи за смяна на доставчик;

- забавяне и проблеми при сключване на договори за доставка на електрическа енергия;

- лошо техническо състояние, наличие на опасни съоръжения, нарушени сервитути на енергийни обекти;

- проблеми при присъединяване на централи, използващи ВЕИ към електроразпределителните мрежи;
- неправомерно прилагане на ценови решения на КЕВР;
- изкупуване и придобиване на съоръжения по § 4 от ЗЕ;
- изкупуване на произведена електрическа енергия от централи, произвеждащи енергия от ВЕИ или такива с комбинирано производство.

За изясняване на причините и премахване на предпоставките за оплаквания от потребители на енергийни услуги, през 2019 г. КЕВР планира да извърши проверки на електроразпределителните и електроснабдителните дружества за спазване на условията на издадените им лицензии.

Във връзка с водени от и срещу Комисията дела и по разпореждане на съдебни състави бяха сформирани работни групи и извършени проверки по документи и на място, както следва:

- Проверка по жалба на Венко Миланов срещу „ЧЕЗ Електро България“ АД, във връзка с Определение от 29.09.2017 г. на АССГ;
- Проверка по жалба на Йордан Андреев, управител на „КМА 02“ ЕООД 26.03.2013 г. срещу „ЧЕЗ Разпределение България“ АД и „ЧЕЗ Електро България“ АД, във връзка с Решение 19.01.2018 г. на ВАС;
- Проверка по жалба на „ЕКОБУЛКОС“ ЕООД срещу „ЕНЕРГО-ПРО Мрежи“ АД, във връзка с Решение от 13.03.2018 г. на ВАС;
- Проверка по жалба на Румяна Кирилова срещу „ЧЕЗ Разпределение България“ АД, във връзка с Решение от 13.03.2018 г. на ВАС;
- Проверка по жалба на „СТИС“ ООД срещу „ЧЕЗ Електро България“ АД, във връзка с Решение от 15.03.2018 г. на ВАС;
- Проверка по жалба на Ангел Попов срещу „ЧЕЗ Електро България“ АД, във връзка с Определение от 06.11.2017 г. на ВАС;
- Проверка по жалба на „ИД ИНДЪСТРИ“ ЕООД срещу „ЕВН България Електроснабдяване“ ЕАД, във връзка с Решение от 28.03.2018 г. на ВАС;
- Проверка по жалба от „Елтон Корпорейшън“ ЕООД срещу „ЧЕЗ Разпределение България“ АД, във връзка с Решение от 09.05.2018 г. на ВАС;
- Проверка по жалба на Елена Бокова срещу „ЧЕЗ Електро България“ АД, във връзка с Определение от 29.11.2017 г. на ВАС;
- Проверка по жалба от Стойчо КараивановиКрасимир Караиванов срещу „ЧЕЗ Разпределение България“ АД, във връзка с Решение от 30.05.2018 г. на ВАС;
- Проверка по жалба на „Бета Ив“ ЕООД срещу „ЧЕЗ Разпределение България“ АД, във връзка с Определение от 30.05.2018 г. на ВАС;
- Проверка по жалба на Марина Стефанова срещу „ЕНЕРГО-ПРО Мрежи“ АД, във връзка с Решение от 15.05.2017 г. на АССГ;
- Проверка по жалба на Сийка Младенова срещу „ЧЕЗ Електро България“ АД, във връзка с Определение от 30.10.2017 г. на АССГ;
- Проверка по жалба на „Албос-Енерджи“ ЕООД срещу „ЧЕЗ Разпределение България“ АД, във връзка с Решение от 05.11.2018 г. на ВАС;
- Проверка по жалба на „НАТ 2004“ ЕООД срещу „ЕВН България Електроснабдяване“ ЕАД, във връзка с Решение от 19.10.2018 г. на ВАС;
- Проверка по жалба от „Елшица-99“ ЕАД срещу „ЕВН България Електроснабдяване“ ЕАД, във връзка с Решение от 30.10.2018 г. на ВАС.

През 2018 г. КЕВР разгледа жалби от потребители на електрическа енергия и услуги и се произнесе с 681 бр. решения по образуваните административни производства, от които:

- 130 бр. основателни, с дадени задължителни указания;
- 253 бр. прекратени поради неоснователност;
- 249 бр. прекратени поради недопустимост за разглеждане;
- 41 бр. прекратени поради отпаднал правен интерес на жалбоподателя;
- 2 бр. прекратени поради разглеждане от съда;
- 6 бр. прекратени поради оттегляне на жалбата.

На основание чл. 144, ал. 2 от Наредба № 3 от 21.03.2013 г. за лицензиране на дейностите в енергетиката, за допълнително изясняване на обстоятелствата по подадени в КЕВР жалби бяха проведени тристранни срещи, както следва:

- по жалба от „Здравков“ ЕООД срещу „Електроразпределение Юг“ ЕАД;
- по жалба от „Кауфланд България“ ЕООД & КО КД срещу „Електроразпределение Север“ АД;
- по жалба от „Електроразпределение Юг“ ЕАД срещу „Електроразпределение Север“ АД;
- по жалба от Воин Кръстев срещу „ЧЕЗ Разпределение България“ АД и „ЧЕЗ Електро България“ АД;
- по жалба от „Маунтайн холидейз“ ООД срещу „ЧЕЗ Разпределение България“ АД.

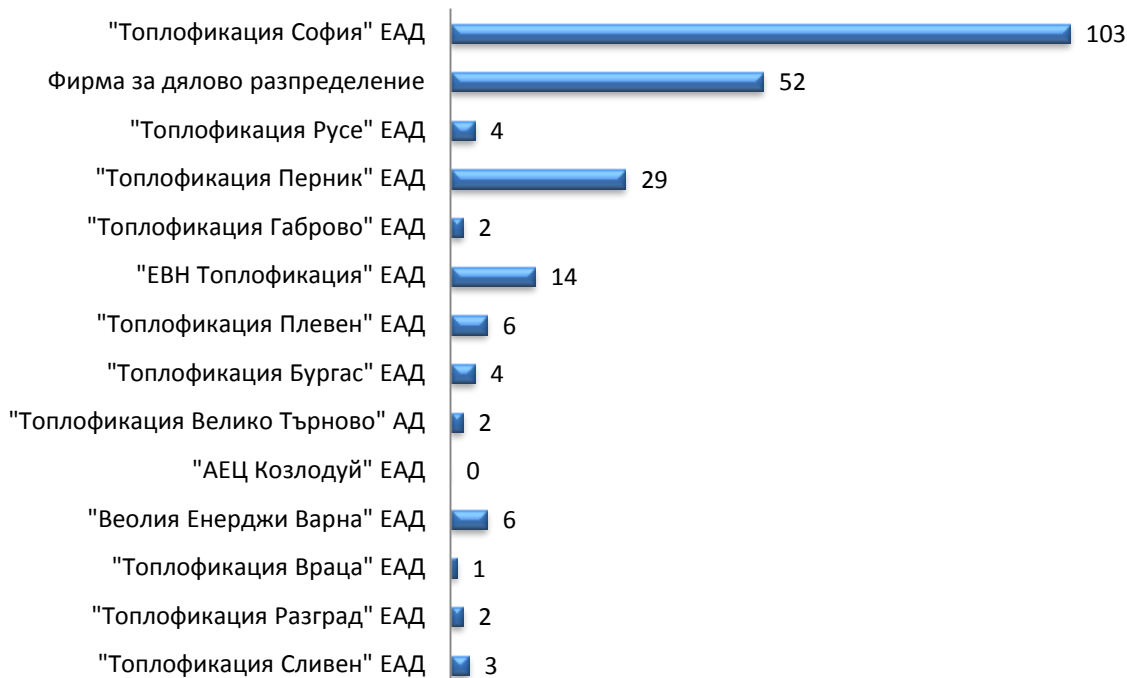
В резултат на разговорите и обсъжданията на поставените проблеми бяха постигнати договорености и споразумения, които спомогнаха за правилното и навременно разрешаване на споровете между страните.

2. ТОПЛОЕНЕРГЕТИКА

През 2018 г. в Комисията са получени общо 239 заявления от клиенти и потребители на топлинна енергия. Предвид предмета на оплакването, 197 от тях са препратени към Министерство на енергетиката и други административни органи за разглеждане по компетентност. За останалите 42, на основание чл. 22, ал. 1 от ЗЕ, са образувани административни производства.

Основно жалбите и сигналите са насочени срещу „Топлофикация София“ ЕАД, следвани от фирмите за дялово разпределение и „Топлофикация Перник“ ЕАД.

Жалби срещу топлофикационни дружества - 2018 г.

Най-честите причини за недоволството на потребителите е влошено качество на топлоснабдяването, качество на търговските услуги и други проблеми с дружествата за дялово разпределение.

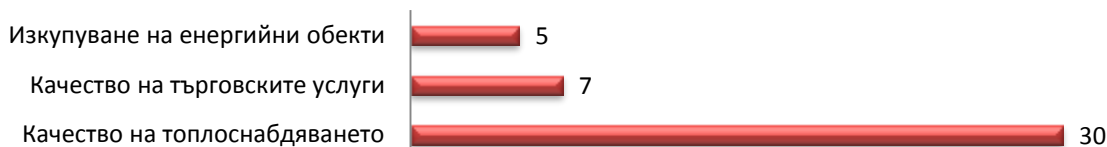
Анализът на жалбите, които са от компетентността на КЕВР, показва следното:

- За проблеми с качеството на доставяната топлинна енергия са сигнализирали 30 потребители. За всеки отделен случай са изпратени писма до обслужващото топлофикационно дружество и причините са отстранени в указания срок;

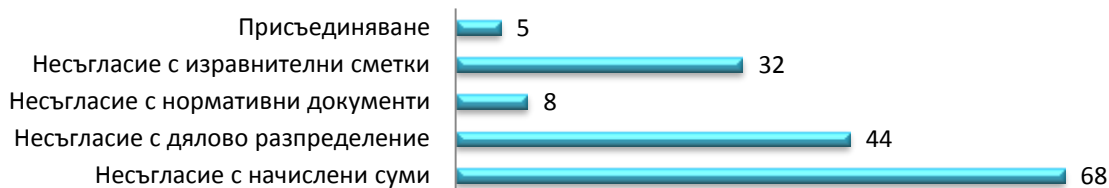
- Качеството на търговските услуги е причина за 7 броя жалби. Потребителите са уведомени за изисканите и извършени от дружествата проверки на точността на средствата за търговско измерване, състоянието на отоплителните им инсталации, привеждането на настройките и режимите на работа на абонатните станции в съответствие с нормативно установените параметри;

- За проблеми с изкупуване на енергийни обекти са получени 5 бр.жалби.

Жалби от компетентност на КЕВР

Жалби от компетентност на Министерство на енергетиката

До всички жалбоподатели бяха изпратени отговори с разяснения за определените в ЗЕ правомощия и контролни функции на КЕВР, приложимите нормативни документи, основанията на които е начислена топлинната енергия за имота, какви са техните права съгласно Общите условия и действията, които следва да предприемат. Уведомени са също, че на основание чл. 31, ал. 2 от Административнопроцесуалния кодекс (АПК) жалбата им е изпратена за разглеждане по компетентност от министъра на енергетиката.

Поради необходимост от допълнително изясняване на факти и обстоятелства, бяха сформирани работни групи и извършени проверки по документи и на място, както следва:

- Проверка по жалби от Деница Цветкова и Надежда Стоянова срещу „Топлофикация Перник“ АД и сигнали в средствата за масово осведомяване;
- Проверка по жалба на Димитър Стойков срещу „Топлофикация София“ ЕАД.

През 2018 г. Комисията разгледа жалби от потребители на топлинна енергия и услуги и се произнесе с 75 бр. решения по образуваните административни производства, от които:

- 13 бр. прекратени поради неоснователност;
- 52 бр. прекратени поради недопустимост за разглеждане;
- 10 бр. прекратени поради отпаднал правен интерес на жалбоподателя.

Ежедневно, на обявения телефон на интернет страницата на КЕВР и при посещения на потребители в КЕВР, експерти от отдела провеждаха консултации относно нормативната уредба, даваха разяснения и указания за подаване на жалби, за видовете жалби, които Комисията има правомощия да разглежда, за изискванията на които трябва да отговарят, както и по процедурата за тяхното разглеждане.

3. ПРИРОДЕН ГАЗ

Жалби, получени в Комисията за енергийно и водно регулиране

За сектор „Природен газ“ през 2018 г. в КЕВР са получени общо 31 писма, запитвания и жалби. По получените запитвания са изготвени отговори, които са изпратени на адресатите. Подадените жалби са 21, от които 18 са от компетентността на Комисията.

КЕВР се е произнесла с решения по деветнадесет от получените жалби.

Пет от жалбите са основателни, като Комисията с решенията си е дала задължителни указания на лицензиантите и е определила срок за изпълнението им. Всички задължителни указания, дадени на газоразпределителните дружества, са изпълнени в определения срок, за което са представени доказателства.

По единнадесет жалби КЕВР се е произнесла с решения, с които е прекратила преписките, както следва: по четири от жалбите Комисията е приела, че са неоснователни; по три от жалбите производствата са прекратени, поради недоказан правен интерес; по две – поради оттегляне от жалбоподателите; две от жалбите не са разгледани по същество и са прекратени на основание чл. 4, ал. 3 от НЛДЕ, поради неотстраняване на нередовности в законоустановения срок.

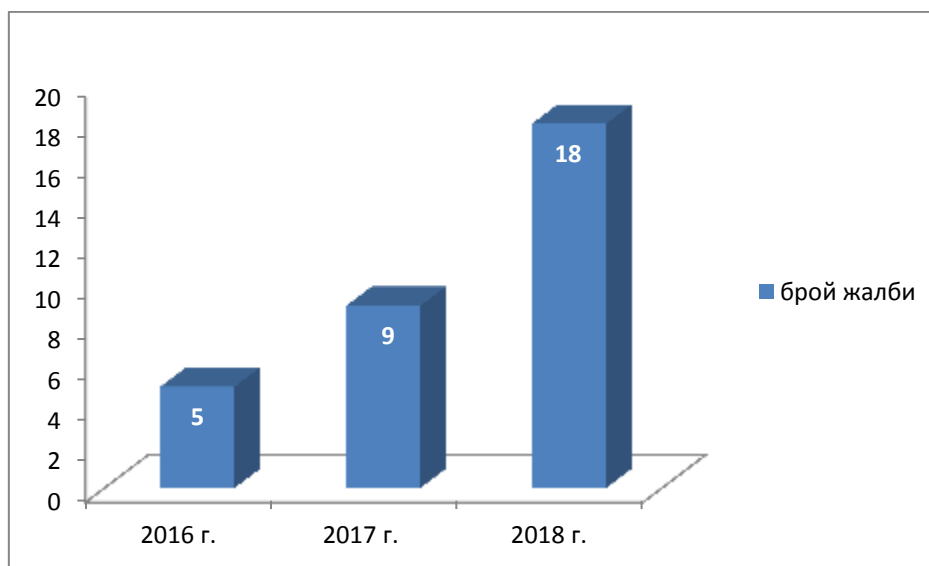
По останалите три от жалбите КЕВР се е произнесла с решения, с които е приела, че са недопустими, прекратила е производството и същите са препратени за разглеждане по компетентност на основание чл. 31, ал. 2 от Административнопроцесуалния кодекс.

Две жалби са подадени в края на 2018 г., като по тях Комисията се е произнесла с решения през януари 2019 г.

Комисията се е произнесла с решение и по жалба от предходната година, административното производство по която поради фактическата и правна сложност на случая е приключило през отчетната година.

Броят на получените в КЕВР през 2018 г. жалби, касаещи сектор „Природен газ“, е 0,02% спрямо общия брой клиенти (107 669) и се запазва нисък в сравнение с другите три сектора. Като основна причина може да се посочи малкият процент газифицирани обекти в страната, съответно малкият брой битови и стопански клиенти на природен газ, което обуславя ниския брой жалби, подавани както в Комисията, така и в дружествата. Тенденцията на запазване на ниско ниво на жалбите в сектора се дължи и на обстоятелството, че дружествата информират клиентите си за регламентирания в Общите условия на договорите и в Правилата за работа с потребители ред за подаване и разглеждане на жалби, своевременно разглеждат подадените жалби и удовлетворяват основателните.

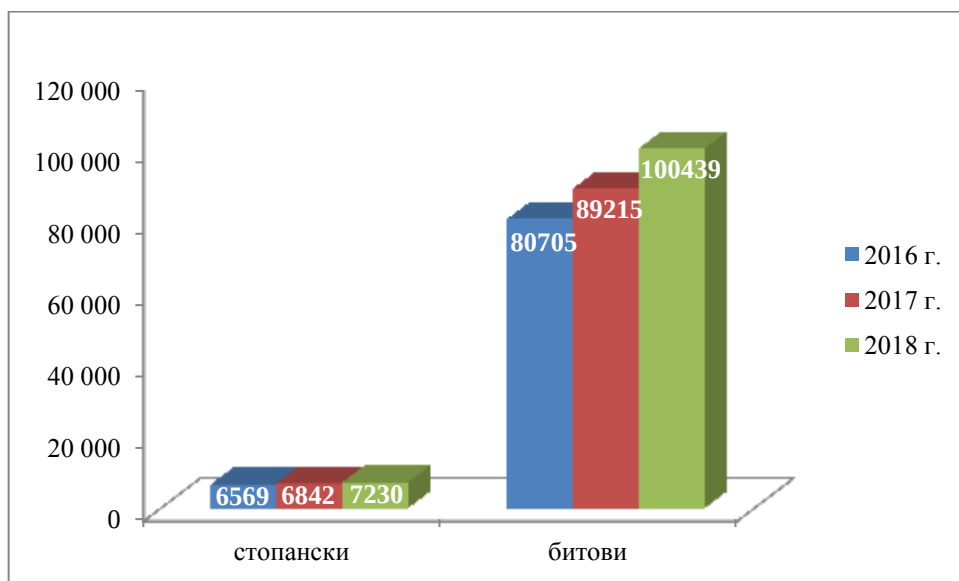
Брой жалби, подадени в КЕВР по години

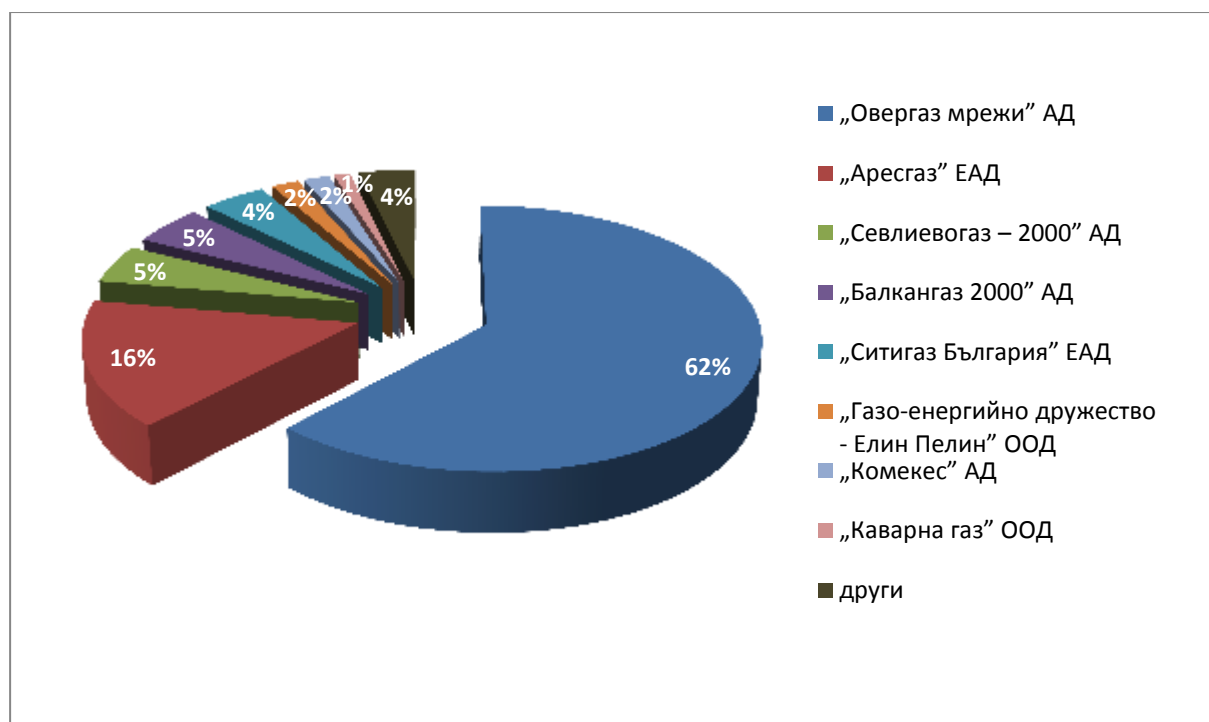
Жалби, подадени в газоразпределителните дружества

По данни на газоразпределителните дружества общият брой на клиентите им през 2018 г. е 107 669, от тях 100 439 (93%) - битови и 7 230 (7%) - стопански. В края на 2018 г. дружествата, които имат издадени лицензии за извършване на дейностите по разпределение на природен газ и снабдяване с природен газ от краен снабдител, са 24. Те упражняват своята дейност на 35 лицензирани територии. Тенденцията на

нарастване броя на стопански и битови клиенти за периода 2016 - 2018 г. е показана на следната графика:

Процентното разпределение на клиентите (стопански и битови) на природен газ по дружества е представено в следната графика:

„Овергаз Мрежи“ АД обслужва най-много клиенти - 66 860, което е 62% от всички клиенти на природен газ в страната, следвано от „Аресгаз“ ЕАД с 16 851 бр. клиенти, които представляват 16% от всички клиенти на природен газ, „Ситигаз България“ ЕАД с 5210 бр. или 5% от общия брой клиенти, „Севлиевогаз - 2000“ АД с 5122 бр. (5%), „Балкангаз 2000“ АД с 4587 бр. или 4%. Общият брой на клиентите на газоразпределителните дружества е нараснал от 96 057 през 2017 г. на 107 669 през

2018 г., което е 12% увеличение за една година. Броят на битовите клиенти се е увеличил с 13%, а броят на стопанските - с 6%.

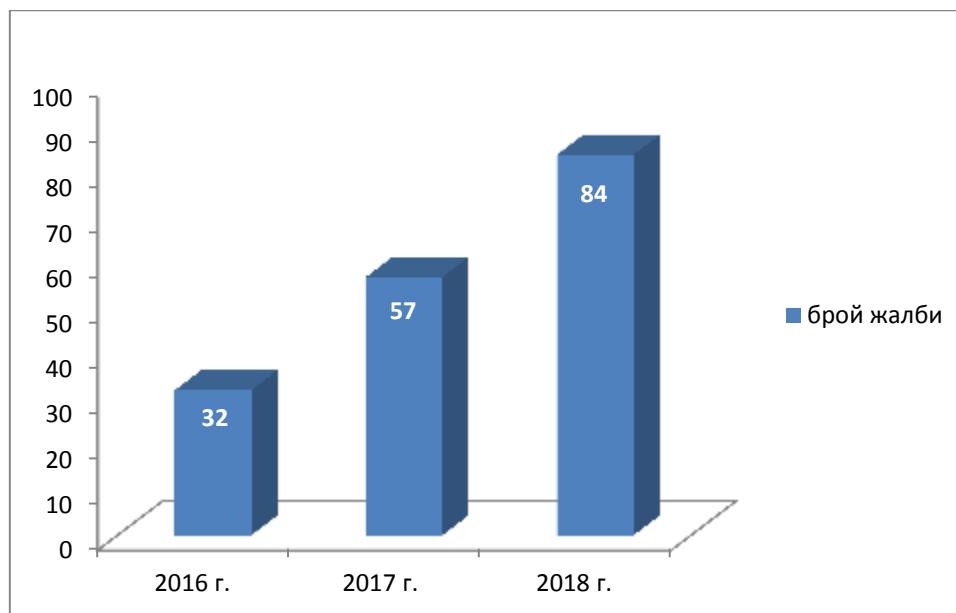
През 2018 г. се наблюдава нарастване на броя на газифицираните битови клиенти в сравнение с 2017 г. Увеличението на броя на битовите клиенти е свързано с реализирането на проекта DESIREE GAS.

Проект „Мерки за енергийна ефективност при крайните потребители на природен газ чрез газоразпределителните дружества в България“ (DESIREE GAS) има за цел да осигури специален и ефективен механизъм за подкрепа на газификацията на българските домакинства в съответствие с изискванията на Директивата за енергийна ефективност на ЕС. Той насърчава най-ефективните технологии и подкрепя преминаването от въглеродно интензивни източници на енергия към природен газ, като по този начин се намалява потреблението на енергия и въглеродни емисии в жилищния сектор в България. Проект DESIREE GAS се финансира от Международен фонд „Козлодуй“, администриран от Европейската банка за възстановяване и развитие. Управляващ орган е Министерство на енергетиката на Република България.

Проектът стартира през месец септември 2015 г. и беше предвиден да продължи 36 месеца. На 5 юли 2018 г. срокът на проекта беше удължен до м. юни 2020 г. Считано от 9 юли 2018 г., безвъзмездната финансова помощ за газификация на българските домакинства по проект DESIREE GAS се увеличи от 20% на 30% от допустимите разходи за сградна инсталация. Допълнително се финансира безвъзмездно 100% такса присъединяване.

През 2018 г. броят на жалбите, подадени в газоразпределителните дружества, е 84, докато през 2017 г. броят им е бил 57, а през 2016 г. - 32.

Брой жалби, подадени в газоразпределителните дружества по години

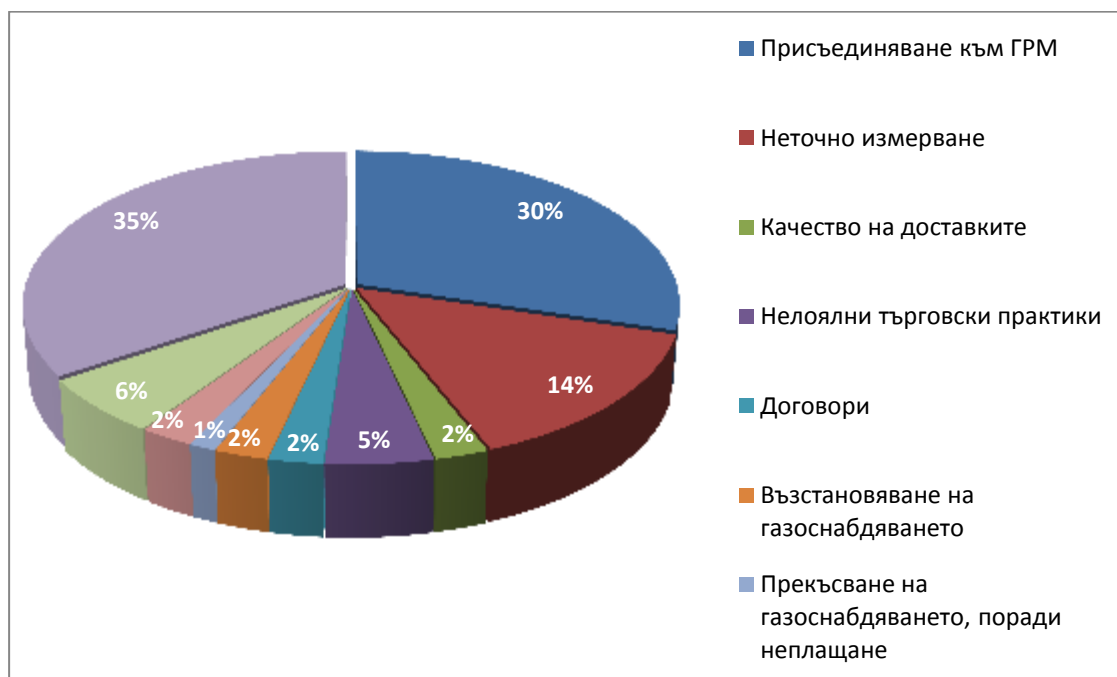
Клиентите, които са подали жалби в газоразпределителните дружества през 2018 г., представляват под 0,08% от всички клиенти на природен газ, като се запазва тенденцията на нисък брой жалби спрямо броя на битовите клиенти, който през 2017 г. е бил под 0,06%, а през 2016 г. - под 0,04%. От общо 35 лицензирани територии на газоразпределителни дружества в България, жалби са подадени в 15 от тях. Броят на клиентите на природен газ в тези 15 територии (98 938) съставлява 91,9% от всички клиенти на природен газ в страната. Най-много жалби са подадени в „Овергаз мрежи”

АД за лицензираната територия на Столична община и община Божурище - 21 бр. (0,03% от общия брой клиенти на дружеството). Това представлява 25% от всички жалби в сектора.

Според предмета им жалбите се разпределят, както следва:

Предмет на жалбите	Брой жалби	Брой удовлетворени жалби
Присъединяване към ГРМ	25	1
Неточно измерване на потребеното количество природен газ	12	3
Качество на доставките	2	1
Нелоялни търговски практики	4	2
Договори	2	1
Възстановяване на газоснабдяването	2	0
Прекъсване на газоподаването, поради неплащане	1	0
Съдържание на фактурите	2	1
Цена	5	0
Обезщетение	0	0
Смяна на доставчик	0	0
Обслужване на клиенти	0	0
Друго	29	14
Общо жалби:	84	23

От графиката по-долу е видно, че най-голям брой от жалбите са свързани с присъединяване към ГРМ и неточно измерване на потребеното количество природен газ. Останалите жалби се отнасят основно до качество на доставките; нелоялни търговски практики; договори; възстановяване на газоснабдяването; прекъсване на газоподаването, поради неплащане; съдържание на фактурите; цена и други.

От 25 бр. жалби, свързани с присъединяване към ГРМ, една жалба е основателна и удовлетворена, 24 бр. са неоснователни. От 12 бр. жалби, свързани с неточно измерване на потребеното количество природен газ, 3 бр. са основателни и са удовлетворени. От 5 бр. жалби, свързани с цена, всички са неоснователни и съответно неудовлетворени. От 29 бр. други жалби, 14 бр. са основателни и са удовлетворени от дружествата. Неоснователните са свързани с: влага в приземно помещение; несъгласие с местоположение на газо-регулаторно и измервателно табло (ГРИТ); несъгласие с инсталация на съсед; несъгласие с начин и срок за изграждане на сградна газова инсталация (СГИ); некачествени строително-монтажни работи; замръзнала СГИ; несъгласие с начисляване и плащане на различни видове сметки; преместване на газопроводно отклонение; качество на доставките.

Не са подавани жалби, касаещи обезщетение, смяна на доставчик и обслужване на клиенти.

Газоразпределителните дружества са разгледали получените жалби и са приели за основателни и съответно са удовлетворили 23 от тях.

На всички подадени жалби дружествата са отговорили в установените в Общите условия и Правилата за работа с потребителите срокове.

Дружествата работят в посока повишаване удовлетвореността на клиентите, като за целта се извършва отчет и анализ на приетите обаждания и запитвания и най-честите причини за техните оплаквания, въз основа на които се предприемат своевременни коригиращи действия. Извършват се консултации на клиентите по въпроси, свързани с газоснабдяването, като изготвяне на индивидуална оферта за изграждане на газова инсталация, препоръки за използване на газови уреди и др. Извършват се справки и консултации относно сметки за изразходвани количества природен газ, дава се информация за гаранционно и извънгаранционно обслужване на газови уреди, приемат се и се регистрират молби, запитвания и жалби.

Някои дружества предоставят възможност, чрез услугата „Плащане на равни месечни вноски“, клиентите да оптимизират разходите си за енергия, като за целта при ползване на услугата, клиентите могат да разпределят дължимите суми за природен газ през активния отоплителен сезон равномерно през цялата година.

Работи се в посока информираност на клиентите по отношение на предлаганите услуги и разясняване на правата им във връзка с подаване на жалби, уреждане на спорове и възможността им да се обърнат към КЕВР при неудовлетвореност от получен отговор по жалба. При подписване на договор за доставка на природен газ дружествата запознават клиентите с Общите условия към тях и информират своите клиенти относно правата им и начините за защита на интересите им.

Дружествата от сектор „Природен газ“ използват различни информационни канали:

- национален информационен телефон;
- интернет сайт;
- електронен адрес.

На всеки един от тях клиентите могат да получат съдействие по въпроси, свързани с газоснабдяването, както и да регистрират сигнали, оплаквания и жалби.

Някои дружества имат организирано приемно време и провеждат изследване за оценка на клиентската удовлетвореност.

В клиентските центрове на газоразпределителните дружества на видно място са поставени Общите условия за продажба на природен газ, както и Правилата за работа с потребители, където също са разяснени начините и процедурите за подаване на жалби и уреждане на спорове.

4. ВОДОСНАБДИТЕЛНИ И КАНАЛИЗАЦИОННИ УСЛУГИ

Нормативни изисквания

Комисията разглежда жалби на потребители срещу ВиК оператори (чл. 22, ал. 1, т. 1 от Закона за енергетиката), както и на ВиК оператори срещу ВиК оператори (чл. 22, ал. 1, т. 2 от ЗЕ), свързани с предмета на регулиране по Закона за регулиране на водоснабдителните и канализационните услуги (ЗРВКУ).

Предметът на регулиране по ЗРВКУ съгласно чл. 1, ал. 1 *„урежда регулирането на цените, достъпността и качеството на водоснабдителните и канализационните услуги, извършвани от експлоатационните предприятия за водоснабдителни и канализационни услуги...“*.

Правомощията на КЕВР по този закон са посочени в чл. 6, ал. 1 от ЗРВКУ. Комисията регулира цените и качеството на ВиК услугите; разработва, съгласува и предлага на Министерския съвет проекти на нормативни актове, предвидени в този закон, и дава писмени указания относно тяхното прилагане; одобрява Общите условия на договорите за предоставяне на ВиК услугите на потребителите; упражнява контрол и налага санкции в случаите, предвидени в този закон; осъществява предоставените ѝ с този закон правомощия по повод на концесионни и други договори; води регистър на договорите за възлагане извършването на ВиК услуги; и регистрира експертите, които участват при извършването на контрола по този закон.

Принципите, от които се ръководи Комисията при осъществяване на дейността си са изброени в чл. 7 от ЗРВКУ. Сред тях са: осигуряване на условия за предоставяне на всеобщ достъп и социална поносимост на ВиК услугите, предотвратяване на злоупотреба с господстващо положение, защита на интересите на потребителите, икономическа обоснованост на цените на ВиК услугите, отчитане на нуждите на потребителите, намиращи се в неравнопоставено положение поради географски, теренни или други причини, създаване на условия за ВиК операторите да експлоатират и поддържат системата и да влагат инвестиции при намаляване на експлоатационните разходи, насърчаване на целесъобразното и ефективно планиране на инвестициите във времето и други.

ЗРВКУ не съдържа разпоредби за разглеждане на жалби и работа с потребители. Съгласно чл. 6, ал. 1, т. 5 от ЗРВКУ, Комисията одобрява Общите условия на договорите за предоставяне на ВиК услугите на потребителите, но упражняването на контрол по прилагане и спазване на Общите условия от страна на дружествата не ѝ е възложено, нито са въведени правомощия за налагане на административнонаказателни разпоредби при констатиране на нарушения.

Редът за подаване на жалбите, тяхното разглеждане и процедурата за доброволно уреждане на спорове се уреждат в наредба – Наредба № 3 от 21.03.2013 г. за лицензиране на дейностите в енергетиката (Наредба № 3), приета от Комисията за енергийно и водно регулиране на основание чл. 22, ал. 7 вр. с чл. 60 от ЗЕ. Правилата на Административнопроцесуалния кодекс се прилагат субсидиарно.

Съгласно чл. 142, ал. 4 от тази наредба *Комисията разглежда жалба по чл. 22, ал. 1, т. 1 или 3 от ЗЕ, ако същата е разгледана от съответното дружество и жалбоподателят не е удовлетворен от отговора по жалбата, както и в случаите, когато не е получил отговор по нея*. Чл. 143, ал. 1 от наредбата посочва изискванията, на които трябва да отговаря жалбата (включително да е написана на български език; да са посочени името и адресът на жалбоподателя, както и наименованието на лицето срещу което е жалбата; да е посочено в какво се състои искането; да са изложени

обстоятелствата по случая и да са представени доказателства, ако жалбоподателят разполага с такива; и да е подписана от жалбоподателя). Съгласно ал. 2 от същия член, към жалбите по чл. 142, ал. 1, т. 1 и 2 жалбоподателят прилага отговора на дружеството или други доказателства, че жалбата му е разгледана от съответното дружество.

Статистика на постъпили оплаквания в КЕВР

През изминалата 2018 година в КЕВР са внесени общо **474 бр. жалби** на потребители на ВиК услуги срещу ВиК оператори.

По-голямата част от постъпилите жалби в сектор „ВиК“ са директно отправени към КЕВР, а съгласно процедурните правила за разглеждане на жалби по Наредба № 3 за лицензиране на дейностите в енергетиката, Комисията разглежда жалби, когато те са разгледани преди това от ВиК оператора, жалбоподателят е получил отговор, но не е удовлетворен от него. Не са единични случаите, в които потребителите отправят искания към КЕВР, по които Комисията няма компетентност за произнасяне (напр. искания за отмяна на влезли в сила съдебни решения или произнасяне по проблеми, които са предмет на съдебен спор, за отпадане на задължения по давност и др.). Регистрирани са и жалби, свързани с предмета на регулиране по ЗРВКУ, по които дружествата нямат правомощия да извършат необходимите действия, чрез които би се разрешил проблемът, тъй като същите са в прерогатива на други органи (община, асоциация по ВиК и др.). Характерно при разглеждането на тези жалби по същество, е че при произнасянето на Комисията не са дадени задължителни указания по прилагането на закона, макар въпросът да е в компетентността на КЕВР.

Не са малко и случаите, в които гражданите посещават седалището на Комисията с цел провеждане на разговор по конкретен казус или търсят съдействие за разрешаването на своя проблем преди подаването на жалбата. След получена консултация от експерт и изясняване на поставен проблем/въпрос, съответният гражданин решава дали да подаде жалба, или ако е получил удовлетворителен отговор (най-често при разясняване на клаузи от относимата нормативна уредба), да се откаже да подаде такава.

Голяма част от жалбите (42%) са подадени от физически лица, 3% от юридически лица, едва 7% чрез ВиК операторите, на основание чл. 58 от Общите условия за предоставяне на ВиК услуги на потребителите от ВиК оператор. Подаване на жалба по електронен път на публикувания на интернет страницата на Комисията адрес за кореспонденция е предпочетено в 21% от случаите (спрямо предходната година делът им е намалял). Жалбите, които са препратени до КЕВР от различни институции са в 25% от случаите, колективните жалби представляват 1% и самосезиране на КЕВР чрез средствата за масово осведомяване – 1%.

От общия брой новопостъпили жалби, регистрирани в КЕВР през 2018 г. и жалби, за които производството не е приключило през предходната година, КЕВР се е произнесла с 230 бр. решения, както следва:

- прекратяване на образуваното административно производство поради липса на компетентност на Комисията да се произнесе по искането на жалбоподателя (на основание чл. 41, ал. 4, т. 1 от Правилника за дейността на КЕВР и на нейната администрация) - 46%;

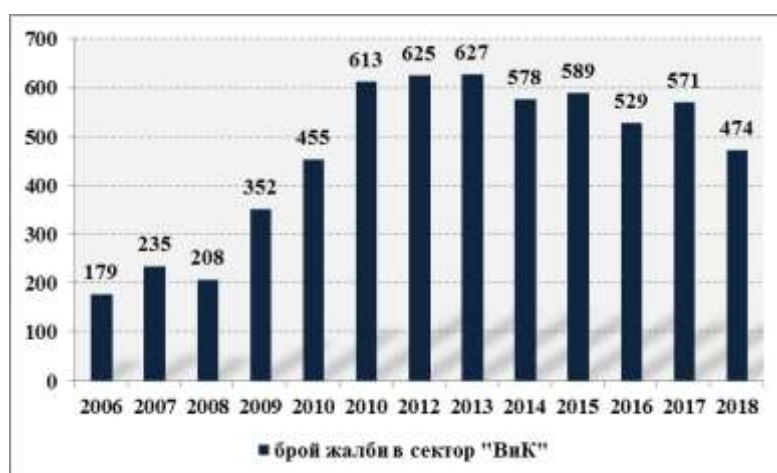
- прекратяване на образуваното административно производство поради неотстранени нередовности (на основание чл. 41, ал. 4, т. 4 от Правилника, във връзка с чл. 4, ал. 3 от Наредба № 3) - 33%;

- прекратяване на образуваното административно производство поради липса на основателност на жалбата (на основание чл. 147, ал. 1 от Наредба № 3) - 7 %;
- даване на задължителни указания на съответния ВиК оператор поради основателност на жалбата (на основание чл. 147, ал. 2 от Наредба № 3) - 3 %;
- прекратяване на образуваното административно производство поради декларирано съгласие за оттегляне във връзка с удовлетворяване и разрешаване на проблема (на основание чл. 41, ал. 4, т. 2 от Правилника) - 8%;
- прекратяване на образуваното административно производство поради липса на допустимост (на основание чл. 41, ал. 4, т. 6 от Правилника във връзка с чл. 27, ал. 2 от АПК) - 2%;
- прекратяване на образуваното административно производство на основание чл. 14, ал. 3 от Гражданския процесуален кодекс поради разглеждане на жалбата от съда с идентичен предмет - 1 %.

Има случаи, при които Комисията е изпратила жалбата за разглеждане на компетентния орган, уведомила е жалбоподателя за това, или е информирала последния, че оплакването му подлежи на разглеждане от съда, или предметът на жалбата е извън компетентността на КЕВР, но въпреки това жалбоподателят продължава да отправя жалби, молби, запитвания и др. към Комисията.

През изминалата 2018 година бяха организирани и проведени 8 срещи за доброволно уреждане на спорове, като техният брой е по-малък в сравнение с предходните години, но използването на този способ за разглеждане на спорове между потребители и ВиК оператори (по чл. 22, ал. 1, т. 1 от ЗЕ) и между ВиК оператори и ВиК оператори (чл. 22, ал. 1, т. 1 от ЗЕ) все още не е така често, колкото би следвало да бъде, за да се разчита на него за оптимизиране на работата по разглеждане на спорове или дори само за по-пълно изясняване на обстоятелствата по определен случай. В 38% от случаите не е постигнато споразумение, в 25% е с резултат постигнато споразумение и в останалите 37% жалбоподателите не са се явили на организирани срещи.

Информация за постъпилите оплаквания в Комисията през периода 2006 – 2018 г. е представена на следващата фигура:

Фигура 1 Жалби, постъпили в КЕВР за периода 2006 - 2018 г.

В графичен вид на Фигура 2 е представен броят на жалбите през 2018 г., постъпили в КЕВР срещу „Софийска вода“ АД, съпоставен с общия брой на жалбите, постъпили от страната. Най-висок е дялът на жалбите срещу „Софийска вода“ АД – 42%, предвид обстоятелството, че дружеството обслужва най-големия брой потребители на ВиК услуги в страната.

Фигура 2. Брой на жалбите, постъпили в КЕВР за периода 2006 - 2018 г.

По своя характер жалбите могат да бъдат систематизирани в следните групи:

- несъгласие с начислен разход „общо потребление“;
- несъгласие с начислени водни количества;
- отказ от откриване на индивидуални партии;
- отказ от присъединяване към ВиК системите;
- нарушено водоснабдяване;
- високо/ниско налягане за цяло населено място или обособен район;
- високо/ниско налягане на адрес;
- наводнения от водопроводната мрежа;
- наводнения от канализационната мрежа;
- неправомерно инкасиране на услуга, която ВиК операторът не предоставя;
- лошо качество на питейната вода;
- наводняване на имоти от канализационната/водопроводната мрежи;
- несъгласие с цените на предоставяните технически и административни услуги;
- други.

На Фигура 3 в графичен вид е представен броят на оплакванията, постъпили в КЕВР през 2018 г. според характера на жалбите.

Фигура 3: Класификация на постъпилите в КЕВР оплаквания през 2018 г. според характера на жалбите.

От общия брой на постъпилите жалби в КЕВР най-голям е дялът на тези в категория „несъгласие с начислени количества вода“ - 34,2%. Към нея се причисляват оплаквания, свързани с голям размер натрупани задължения и отправени претенции за погасяването им поради изтекла погасителна давност; твърдения за погрешно подаден самоотчет или отчетено показание на измервателния уред, в резултат на които формираното задължение е завишено в сравнение с обичайното; неосигурен достъп до имота за извършване на действителен отчет и формиране на задължения въз основа на прогнозни количества питейна вода; начислени суми в резултат на решение на етажната собственост за откриване на индивидуални партиди и разпределение на дълга по имоти; натрупани задължения за имот при промяна на собствеността му/вещното право на ползване и др.

Висок е броят на жалбите, които не могат да бъдат отнесени към нито една от основните категории – 159 бр. или 25%. Към тях се отнасят жалби за неполучаване на фактури, за непредоставяне на информация, несъгласие с предписания на ВиК операторите за проверка на измервателни уреди и технически преустройства, неправилно отчитане на водомери, неотстранени грешки в документи, преустановено водоподаване, некоректно обслужване и др.

Сравнително голям остава броят на жалбите в КЕВР относно несъгласие с разпределение на разход „общо потребление“ – 98 бр. или 15,4% от общия брой.

Най-често срещаните в жалбите на потребителите оплаквания срещу начислени водни количества (в цялото им разнообразие) не са свързани нито с достъпността на ВиК услугите, нито пък са сред показателите за качество на ВиК услугите. Правната уредба на материята, свързана с такива жалби, е представена в Наредба № 4 от 14 септември 2004 г. за условията и реда за присъединяване на потребителите и за ползване на водоснабдителните и канализационните системи (Наредба № 4/2004 г.), издадена от министъра на регионалното развитие и благоустройството. По силата на чл. 45 от Наредба № 4/2004 г. *споровете между операторите и потребителите се решават по съдебен ред*, а в § 6 от Преходните и заключителни разпоредби на наредбата изрично е посочено, че *указания по прилагане на наредбата дава министърът на регионалното развитие и благоустройството. Следователно спор между жалбоподател и ВиК оператор във връзка с прилагането на наредбата*

остава извън приложното поле на ЗРВКУ и съответно – извън контролните правомощия на КЕВР.

На основание разпоредбата на чл. 6, ал. 1, т. 5 от ЗРВКУ, Комисията одобрява Общите условия на договорите за предоставяне на ВиК услугите на потребителите, но **ЗРВКУ не е предвидил контролни правомощия на КЕВР по отношение прилагането на одобрените Общи условия, нито са предвидени административнонаказателни разпоредби в случай на неприлагането им от страна на ВиК операторите.** Съгласно чл. 66 от одобрените от КЕВР единни Общи условия за предоставяне на ВиК услуги на потребителите от ВиК операторите *всички спорове между ВиК оператора и потребителите се решават по взаимно съгласие чрез преговори между страните, а при непостигане на съгласие - по реда на Глава седма от Общите условия или по съдебен ред.* В чл. 58, ал. 3 (Глава седма) от Общите условия е предвидено правото на потребител да сезира КЕВР с жалба, когато не е удовлетворен от отговора на оператора и предприетите от него мерки, както и когато не е получил отговор в срок, но условие за разглеждане от КЕВР на такава жалба е предметът ѝ да е в съответствие с компетентността на комисията по ЗЕ и ЗРВКУ. КЕВР не може да излезе извън тази компетентност и да разглежда жалби извън предмета на ЗРВКУ или по актове, чието изпълнение е възложено на други органи.

На основание изложената по-горе статистика, може да се направи извод, че голяма част от постъпилите жалби в КЕВР са извън нейните правомощия.

Информация за работата на експлоатационните дружества с потребителите за 2018 г.

С писмо с изх. № В-17-00-5 от 20.02.2019 г. е изискана информация от 54 бр. ВиК оператори относно брой на постъпилите жалби на потребители за периода 01.01.2018 г. - 31.12.2018 г. и анализ на работата по жалбите на потребителите, свързана с тази дейност.

Въз основа на получените отговори от страна на дружествата се вижда, че през 2018 г. ВиК операторите са регистрирали 6 520 бр. жалби от потребители, като броят им остава идентичен спрямо предходната 2017 година. Същевременно дружествата са посочили, че общо 251 от тези жалби са постъпили в КЕВР (или 4% от всички), като обаче тази цифра не съвпада с общия брой на жалби, които са постъпили срещу ВиК оператори в Комисията през 2018 г. (474 бр.).

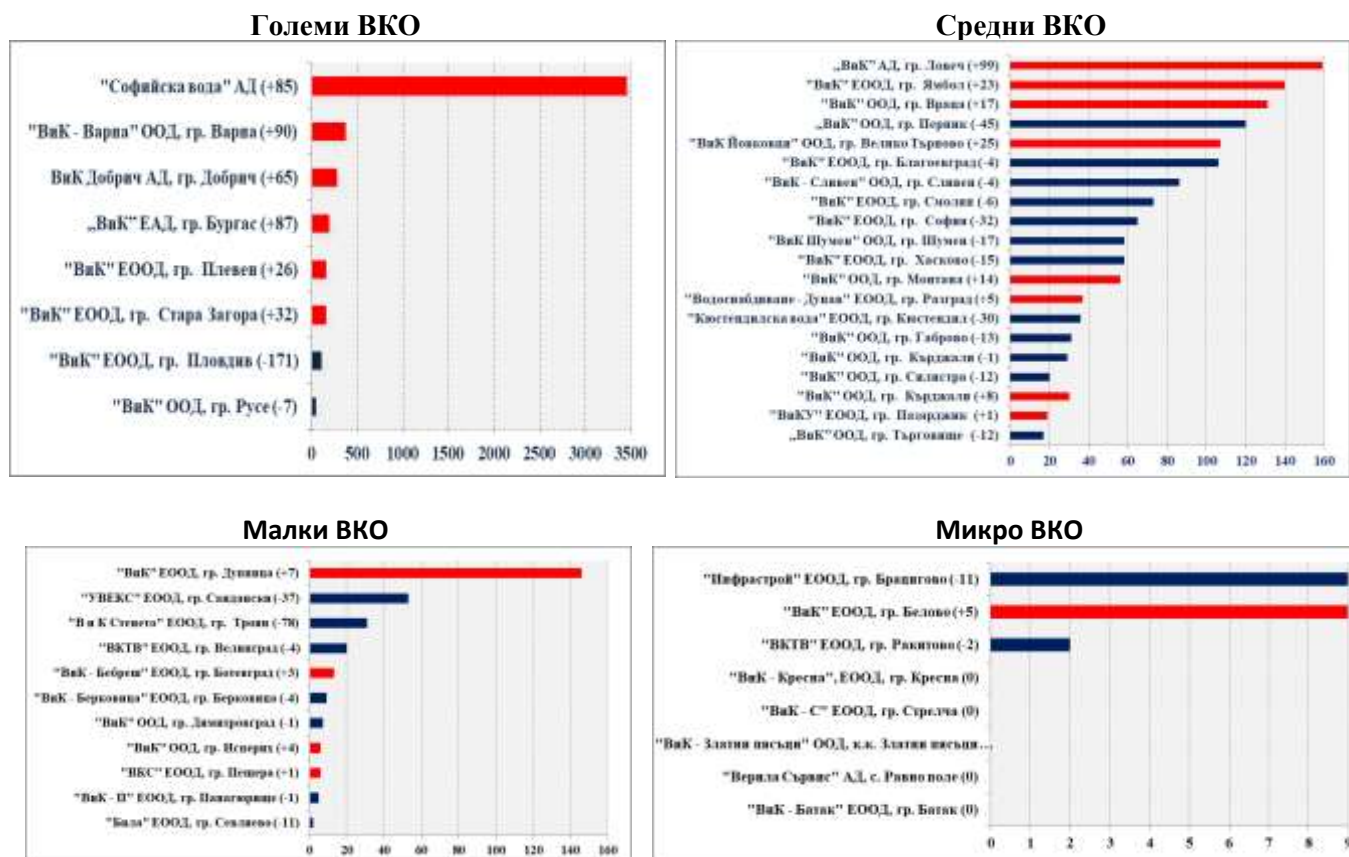
През изминалата година 23 броя ВиК оператори са отчетли намаляване на броя на жалбите спрямо 2017 г., при 19 бр. се констатира увеличаване на постъпилите жалби, а при 5 бр. няма регистрирани жалби. Данните за общ брой жалби постъпили при ВиК операторите и тези постъпили в КЕВР показва, че значителен брой от оплакванията се решават на място от операторите, без да се налага намесата на регулатора или други институции.

В зависимост от специфичните условия на дейността на ВиК операторите по отношение на броя на обслужваното население, приходите от предоставяните ВиК услуги, количеството подадена вода на вход водоснабдителна система и дружествата се разделят на четири групи (големи, средни, малки и микро).

В графиките по-долу е представен броят на регистрираните жалби при ВиК операторите през 2018 г., при които се констатира намаляване (-) или увеличаване (+) на постъпилите жалби спрямо 2017 г.

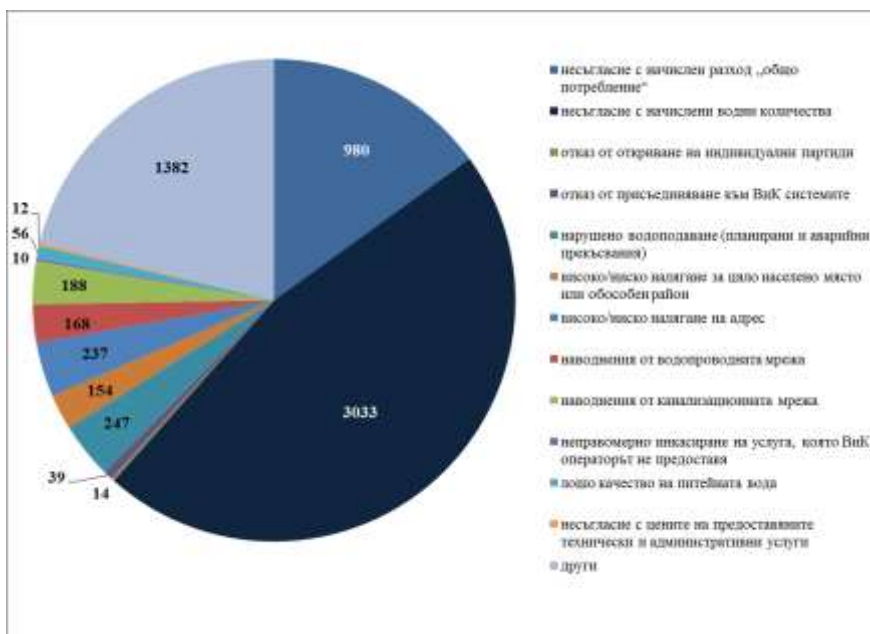
Предвид спецификата на дейността на всеки един ВиК оператор по отношение на обема на подаваните водни количества, броя на обслужваното население и броя на потребителите, както и вида на предоставяните услуги през годината, се наблюдава

значителна разлика в броя на жалбите, които постъпват при ВиК операторите, като част от тях отчитат подобрене на работата с потребителите, видно от намаляващия брой жалби, а при други резултатите са с обратен знак, като индикатор за лоша комуникация с потребителите и нарастващи проблеми.

Фигура 4: Брой на постъпилите оплаквания във ВиК операторите според тяхната големина

В графичен вид на Фигура 5 е представен броят на жалбите през 2018 г. според характера им, регистрирани при ВиК операторите.

Фигура 5: Класификация на постъпилите във ВиК операторите оплаквания през 2018 г. според характера на жалбите.

Договорни изисквания по разглеждане на жалби от ВиК операторите

Съгласно изискванията на чл. 198о, ал. 5 от Закона за водите, *ВиК операторът е търговец, държавно или общинско предприятие - юридическо лице, което има сключен договор с председателя на асоциацията по ВиК или с кмета на общината съгласно решение на общинския съвет за управление, поддържане и експлоатация на ВиК системите и предоставяне на ВиК услуги в границите на една или повече обособени територии, когато предоставянето на ВиК услуги е основната му дейност.* Както е видно от цитирания легален запис, сключването на договор, с който собственикът на публичните ВиК активи (Асоциация по ВиК по реда на чл.198б, т. 2 от ЗВ или общинският съвет по реда на чл. 198б, т. 3 от ЗВ) да възлага и дейностите по управление на активите и предоставяне на ВиК услуги, е въздигнато в задължително условие.

Съгласно чл. 198в, ал. 4, т. 2 от ЗВ, *асоциацията по ВиК чрез общото събрание приема решение за сключване на договора от името и за сметка на собственика на ВиК системата с ВиК оператора за възлагане на дейностите по предоставянето на ВиК услугата и поддържането на ВиК системите, включително за поемане на финансови задължения от ВиК оператори, и контролира изпълнението по договора.*

В периода 2015-2017 г. 27 регионални ВиК оператори с държавно участие са сключили договор със съответните АВиК за период от 15 години. По разработения и представен в МРРБ типов договор между АВиК и регионалните ВиК оператори с държавно участие Комисията даде становище (решение по т.2 от Протокол №170/15.12.2014 г.).

В чл. 5.2. от сключените договори е въведено изискване за договорни показатели за качество, посочени в Приложение II към договора. Съгласно Приложение II, под номер 5 е въведен следният договорен показател за качество: *Срок за отговор на постъпили въпроси от клиенти*, като целево ниво е посочено *95% от въпросите и жалбите, постъпили от клиенти (писмени, онлайн, телефонни) да получават отговор в рамките на 14 дни.* Съгласно чл. 5.2. буква „в“ от договора, *операторът уведомява*

АВиК за изпълнението на своите задължения във връзка с показателите за качество с годишните доклади по чл. 12.4.

От цитираните клаузи може да се направи извод, че асоциациите по ВиК следва да контролират работата на ВиК операторите по разглеждане и изготвяне на отговори на постъпили въпроси и жалби от потребителите. Тази дейност е част от контрола по изпълнението на сключените договори с избраните регионални ВиК оператори, който е вменен и с Правилника за организацията и дейността на АВиК, приет на основание чл. 198е, ал. 2 от Закона за водите.

Съгласно чл. 42, ал. 1 от Правилника за организацията и дейността на АВиК (издаден от министъра на регионалното развитие и благоустройството, обн. ДВ бр. 66 от 2014 г.), асоциацията контролира изпълнението на задълженията на ВиК оператора, свързани със стопанисването, поддържането и експлоатацията на активите, реализирането на инвестиционната програма, изпълнението на договорните показатели за качество, както и другите задължения, предвидени в договора с ВиК оператора.

Чл. 43, ал. 1 от Правилника посочва, че потребителите, обслужвани от съответния ВиК оператор, могат да подават до асоциацията сигнали за неизпълнения на задълженията на ВиК оператора по договора му с асоциацията и за неизпълнение на контролните правомощия на асоциацията спрямо ВиК оператора, както и предложения във връзка с работата на асоциацията и ВиК оператора. Ал. 2 от същата разпоредба уточнява, че *предложенията и сигналите се разглеждат по реда на чл. 57 и следващите.*

Гореизложените текстове ясно показват, че АВиК има нормативно установени правомощия и задължения да контролира изпълнението на договорните задължения на ВиК оператора, както и да разглежда сигнали на потребители, свързани с изпълнението на договорните задължения.

До момента в Комисията не е постъпила информация за изпълнението на задълженията на АВиК за разглеждане на сигнали от граждани. **Чл. 57 и 58 от Правилника не указват конкретен ред за разглеждане и произнасяне по даден сигнал. Не се изяснява в кои случаи се произнася председателят, и в кои – Общото събрание на асоциацията (които са органи за нейното управление съгласно чл. 198в, ал. 3 от ЗВ), както и не се изяснява какъв е характерът на решението по даден сигнал – дали е индивидуален административен акт, в какви срокове може да се обжалва от заинтересованото лице и други. Правилникът не предвижда конкретен ред, по който АВиК може да даде задължителни указания на ВиК оператора и да осъществи контрол по тяхното изпълнение.**

В Глава втора от Правилника е описана формата за управление на АВиК от нейните органи за управление – Общо събрание и Председател, като в текстовете **не са описани процедури за разглеждане и произнасяне по постъпили предложения и сигнали.**

В Глава шеста от Правилника са описани задълженията на администрацията на АВиК – главен секретар, финансов експерт и ВиК експерт, като в текстовете **не са вменени конкретни задължения за работа по постъпили предложения и сигнали**, с изключение на задължението на главния секретар в чл. 46, ал. 1, т. 7 *да приема предложенията и сигналите, подадени по реда на правилника, поддържа регистъра на предложенията и сигналите и организира работата с тях.*

Съгласно чл. 57, ал. 3 от Правилника, *предложенията и сигналите се завеждат в регистър*, който се води от главния секретар, като **не става ясно как се извършва контрол по воденето на посочения регистър.**

През 2018 г. Комисията сезира в редица случаи АВиК за установени пропуски и нарушения в работата на ВиК оператори, които попадат в компетентността на Асоциацията по ВиК. В КЕВР не постъпва обратна информация за произнасяне от съответната АВиК по конкретния проблем, както и за упражняване на контролните правомощия на асоциацията към съответния ВиК оператор.

Като конкретни примери могат да се посочат следните случаи:

- **С решение № Ж-542 от 19.07.2018 г.**, поставено по сигнал от публикации в средствата за масово осведомяване за нарушено водоснабдяване на гр. Добрич, са дадени задължителни указания на „Водоснабдяване и канализация – Добрич“ АД за стартиране на процедура по изменение на сключения договор по реда на ЗВ, с която да бъдат уредени взаимоотношенията на страните в случаите, когато община – член на АВиК възлага за изпълнение на трети лица строително-монтажни дейности по ВиК мрежите и съоръженията, предоставени от АВиК-Добрич на „Водоснабдяване и канализация Добрич“ АД за стопанисване, експлоатация и поддръжка по т. 1, както и да планира мерки и срокове за тяхното изпълнение по привеждане на довеждащ водопровод от ПС „Приморци“ до гр. Добрич в съответствие с разпоредбите на чл. 143, 146 и 147 от Наредба № 2/2005 г.

Решение № Ж-542 от 19.07.2018 г. е изпратено за сведение както до председателя на Асоциацията по ВиК за обособената територия на „ВиК-Добрич“ АД, така и до министъра на регионалното развитие и благоустройството, в качеството му на принципал на ВиК оператора с държавно участие.

В посочения в т. 3 от решението срок ВиК операторът не е представил информация за изпълнение на указанията на Комисията. С писмо с изх. № В-17-15-5/06.11.2018 г. КЕВР е направила на ВиК оператора, че в деловодната система на Комисията не е получена информация относно изпълнение на задължителните указания, дадени с Решение № Ж - 542 от 19.07.2018 г. Предвид посоченото, Комисията е изисквала от изпълнителния директор на „Водоснабдяване и канализация Добрич“ АД да представи информация относно предприетите действия по изпълнение на цитираните по-горе задължителни указания в **3-дневен срок.**

Поради липса на представяне на информация за изпълнение на решението на Комисията, на „ВиК-Добрич“ АД е съставен акт за установено административно нарушение.

С писмо изх. № В-17-15-5 от 07.01.2019 г. КЕВР напомни на кмета на община Добрич, на областния управител и председател на АВиК-Добрич, на изпълнителния директор на „ВиК-Добрич“ АД и на заместник-министъра на регионалното развитие и благоустройството за констатираните от Комисията проблеми, дадените задължителни указания и значителния обществен ефект от липсата на тяхното изпълнение, като апелира институциите да предприемат действия в границите на тяхната компетентност и да изискат изпълнение на изисканите мерки, което ще осигури по-високо качество и ще гарантира дългосрочна устойчивост на услугите по ВиК на потребителите в гр. Добрич, които са дейности от обществен интерес.

До момента ВиК операторът не е представил информация за изпълнение на дадените задължителни указания. От своя страна АВиК-Добрич, община Добрич и/или МРРБ също не са представили информация за предприети действия по компетентност.

- **С решение № Ж-713 от 17.10.2018 г.** КЕВР изпрати материалите по преписката за предприемане на действия по компетентност от председателя на Асоциация по ВиК за обособената територия на „Водоснабдяване и канализация“ ООД, гр. Враца, както и от министъра на регионалното развитие и благоустройството, в качеството му на принципал на ВиК оператора с държавно участие.

В хода на образуваното административно производство по постъпили жалби от потребители бе установено, че до м. септември 2017 г. водопроводът, който е водоснабдявал имотите на жалбоподателите, до момента е възприеман като част от общите мрежи и съоръжения на техническата инфраструктура (по смисъла на §5, т. 32 от Допълнителните разпоредби на Закона за устройство на територията) и който следва да е публична общинска собственост (по смисъла на чл. 19, ал. 1, т. 4, буква „а“ от Закона за водите). След тази дата, ВиК операторът еднолично е променил статута на водопровода на вътрешна – площадкова, дворна – водоснабдителна мрежа на потребителите (по смисъла на чл. 6, т. 1 от Наредба №4/2004 г.) и започва да фактурира на потребителите загубите на вода от този водопровод, в допълнение към измерената индивидуална консумация по съответните водомери.

При прегледа на текстовете на сключения договор по реда на ЗВ е установено, че посоченият водопровод отговаря на изискванията на чл. 4.8. (а) от договора и на ВиК“ ООД, гр. Враца е вменена отговорност за неговата поддръжка и експлоатация. Едноличната промяна в статута на водопровода от публична общинска на частна собственост и прехвърлянето на неговото стопанисване на потребителите е извършено без уведомяването на публичния собственик и страна по договор.

В допълнение, „ВиК“ ООД, гр. Враца не е спазил разпоредбите на чл. 4.11. (а) от договора, съгласно които *Операторът уведомява писмено АВиК и съответния собственик за всеки Публичен актив, който не е в състояние, годно за предоставяне на Услугите в съответствие с Показателите за качество и това състояние не може да бъде поправено чрез ремонтни дейности.*

Решение № Ж-713 от 17.10.2018 г. е изпратено до министъра на регионалното развитие и благоустройството и на председателя на АВиК-Враца с писмо изх. № В-11М-00-1 от 24.10.2018 г.

С писмо с вх. № В-11Й-00-1 от 12.11.2018 г. областният управител и председател на АВиК-Враца информира КЕВР, че не са налице основания за упражняване от страна на председателя на АВиК-Враца на правомощията му по чл. 198в, ал. 5, т. 6 от ЗВ.

От страна на министъра на регионалното развитие и благоустройството, в качеството му на принципал на „ВиК“ ООД, гр. Враца, не е постъпила информация за предприети действия.

Гореизложеното показва, че има необходимост от презициране на изискванията в нормативната уредба, правилника и/или договорите по отношение упражняване от асоциациите по ВиК на контролните им правомощия, както и разглеждането и произнасянето по постъпили от потребителите предложения и сигнали.

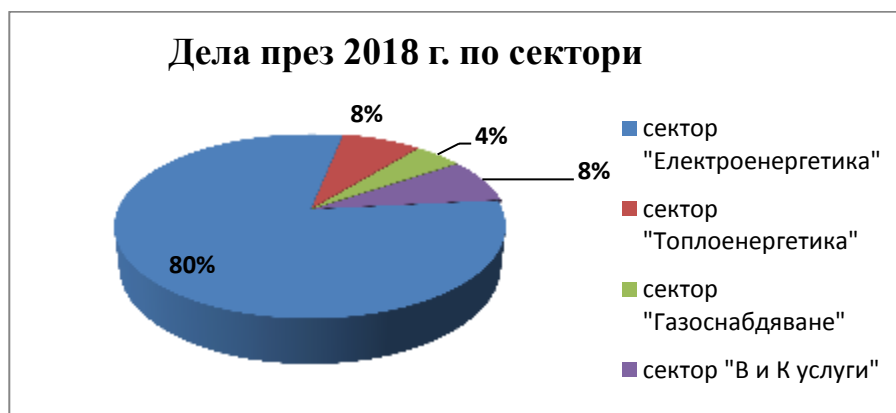
ГЛАВА СЕДМА

ПРОЦЕСУАЛНО ПРЕДСТАВИТЕЛСТВО

През 2018 г. по жалби срещу актове на Комисията и на нейния председател, експерти от дирекция „Правна“ осъществиха процесуално представителство в 638 съдебни заседания в съдилищата на територията на цялата страна.

В графиката по-долу са представени делата през 2018 г., разпределени по сектори.

Най-многобройни са делата в сектор „Електроенергетика“ - 80% от всички дела. Основен дял в този сектор са делата, образувани срещу решения на Комисията за утвърждаване или определяне на цени на електрическата енергия и/или срещу откази по заявления за утвърждаване на цени, като и срещу решения за определяне на нетно специфично производство на ВЕИ производители. Големият брой на делата с предмет цени на електрическата енергия произтича от важността на регулираните обществени отношения в този сектор, както и от различните и много на брой участници в електроенергийния пазар.

Конкретните данни за съдебните производства са представени по-долу по сектори:

1. ЕЛЕКТРОЕНЕРГЕТИКА

Общият брой дела в сектор „Електроенергетика” за 2018 г. е **566 бр.**, в т. ч.:

- спечелени - 103 бр.;
- прекратени - 69 бр.;
- загубени - 38 бр.;
- висящи производства - 356 бр.

Образуване, приключили и висящи през 2018 г. съдебни дела в сектора:

- дела, образувани по жалби срещу решения на Комисията за определяне на нетно специфично производство на ВЕИ производители – 191 бр., от които 4 бр. загубени, 40 бр. прекратени и 147 бр. висящи производства;
- дела, образувани по жалби срещу решения на Комисията, постановени по жалби, включително мълчалив отказ – 141 бр., от които 21 бр. спечелени, 22 бр. загубени, 12 бр. прекратени и 86 бр. висящи;
- дела, образувани по жалби срещу решения на Комисията за утвърждаване/определяне на цени на електрическа енергия, както и отказ по такива заявления – 99 бр., от които 70 бр. спечелени, 5 бр. загубени, 4 бр. прекратени и 20 бр. висящи производства;
- дела, образувани по жалби по Закона за достъп до обществената информация – 30 бр., от които 2 бр. спечелени, 2 бр. загубени, 1 бр. прекратено и 25 бр. висящи;
- дела, образувани по жалби срещу издадени от КЕВР принудителни административни мерки – 2 бр. спечелени;
- дела, образувани по жалби срещу наредби, методики, указания на Комисията, общи условия и правила – 10 бр., от които 2 бр. спечелени, 1 бр. загубено, 1 бр. прекратено и 6 бр. висящи;
- дела, образувани по Закона за отговорността на държавата и общините за вреди – 58 бр., от които 10 бр. прекратени и 48 бр. висящи производства;
- дела, образувани по иски молби, по които Комисията е в качеството на трето лице-помагач – 3 бр., от които 2 бр. спечелени и 1 бр. висящо;
- дела, образувани по жалби срещу издадени от председателя на КЕВР наказателни постановления – 16 бр., от които 4 бр. загубени и 16 бр. висящи;
- Преписки пред Комисия за защита от дискриминация, по които КЕВР е страна – 10 бр., от които 3 бр. спечелени и 7 бр. висящи.

2. ТОПЛОЕНЕРГЕТИКА

Общият брой дела в сектор „Топлоенергетика” за 2018 г. е **55 бр.**, в т.ч.:

- спечелени: 8 бр.;
- загубени: 7 бр.;
- прекратени: 5 бр.;
- висящи производства: 35 бр.

Образуване, приключили и висящи през 2018 г. съдебни дела в сектора:

- дела, образувани по жалби срещу решения на Комисията за утвърждаване/определяне на цени и мълчалив отказ по заявления за цени – 41 бр., от които 4 бр. спечелени, 7 бр. загубени, 2 бр. прекратени и 28 бр. висящи;
- дела, образувани по жалби срещу решения на Комисията за издаване на сертификати за произход на електрическа енергия и отказ за издаването им – 1 бр. висящо;
- дела, образувани по жалби срещу наредби, протоколни решения, лицензии, методики, указания на Комисията, общи условия и правила – 3 бр., от които 1 бр. спечелено и 2 бр. висящо;
- дела по жалби и други – 9 бр., от които 2 бр. спечелени, 3 бр. прекратени и 4 бр. висящи.

3. ГАЗОСНАБДЯВАНЕ

Общият брой дела в сектор „Газоснабдяване” за 2018 г. е **33 бр.**, в т.ч.:

- спечелени: 5 бр.;
- прекратени: 13 бр.;
- висящи производства: 15 бр.

Образуване, приключили и висящи през 2018 г. съдебни дела в сектора:

- дела, образувани по жалби срещу решения на Комисията за утвърждаване/определяне на цени и мълчалив отказ по заявления за цени – 13 бр., от които 2 бр. спечелени, 6 бр. прекратени и 5 бр. висящи;
- дела, образувани по жалби срещу решения на Комисията за енергийно и водно регулиране, включително мълчаливи откази – 11 бр., от които 2 бр. спечелени, 2 бр. прекратени и 7 бр. висящи;
- дела, образувани по жалби срещу наредби, протоколни решения, лицензии, методики, последващи проверки, временни мерки, указания на Комисията, общи условия и правила – 6 бр., от които 1 бр. спечелени, 4 бр. прекратени и 1 бр. висящо;
- дела, образувани по Закона за отговорността на държавата и общините за вреди – 1 бр. спечелено;
- дела, образувани по искиви молби, по които Комисията е в качеството на трето лице-помагач – 1 бр. висящо.

4. ВОДОСНАБДИТЕЛНИ И КАНАЛИЗАЦИОННИ УСЛУГИ

Общият брой дела в сектор „ВиК услуги” за 2017 г. е **55 бр.**, в това число:

- спечелени: 12 бр.;
- загубени: 6 бр.;
- прекратени: 6 бр.;
- висящи производства: 31 бр.

Образуване, приключили и висящи през 2018 г. съдебни дела в сектора:

- дела, образувани по жалби срещу решения на Комисията за утвърждаване/определяне на цени и мълчалив отказ по заявления за цени – 25 бр., от които 3 бр. спечелени, 2 бр. загубени, 3 бр. прекратени и 17 бр. висящи;
- дела, образувани по жалби срещу решения на Комисията по жалби, вкл. срещу мълчаливи откази - 21 бр., от които 6 бр. спечелени, 3 бр. загубени, 3 бр. прекратени и 10 бр. висящи;
- дела, образувани по жалби срещу наредби, протоколни решения, методики, указания на Комисията, общи условия и правила - общо 2 бр., от които 1 бр. спечелено и 1 бр. висящо;
- административно-наказателни дела срещу наказателни постановления, издадени за нарушение на Закона за регулиране на водоснабдителните и канализационни услуги: -3 бр., от които 2 бр. спечелени и 1 бр. висящо производство.

5. ДРУГИ ДЕЛА

Общият брой дела с друг предмет за 2018 г. е **18 бр.**, в т. ч.:

- спечелени: 4 бр.;
- загубени: 6 бр.;
- висящи производства: 6 бр.

ГЛАВА ОСМА

ДОСТЪП ДО ОБЩЕСТВЕНА ИНФОРМАЦИЯ

През 2018 г. в Комисията за енергийно и водно регулиране са постъпили 24 заявления по Закона за достъп до обществена информация.

1. Постъпили през 2018 г. заявления за достъп до обществена информация (ДОИ) по субекти:

Субекти на правото на ДОИ	Брой постъпили заявления	Брой заявления, оставени без разглеждане
Граждани на Република България	10	
Журналисти	1	
Юридически лица	8	
Неправителствени организации	5	
Общ брой	24	0

2. Постъпили през 2018 г. заявления за ДОИ по начин на поискване:

Начин на поискване на ДОИ	Брой
Писмени заявления	12
Електронни заявления	12
Общ брой	24

3. Постъпили заявления за ДОИ през 2018 г. по теми на исканата информация:

Теми, по които е искана обществена информация	Брой
Упражняване на права или законни интереси	6
Отчетност на институцията	3
Процес на вземане на решения	2
Контролна дейност на администрацията	5
Други (в т.ч. относно цени на електрическа енергия, на топлинна енергия, на ВиК услуги и др.)	8
Общ брой	24

4. Разглеждане на заявления и предоставяне на достъп до обществена информация:

Решения за:	Брой
Предоставяне на свободен ДОИ	10
Предоставяне на частичен ДОИ	0
Уведомление на заявителя за липса на исканата обществена	2

информация	
Препращане на заявлението, когато органът не разполага с исканата информация, но знае за нейното местонахождение	1
Отказ за предоставяне на ДОО	11
Общ брой	24

5. Основания за отказ за предоставяне на достъп до обществена информация през 2018 г.:

Основания да отказ за предоставяне на ДОО	Брой
Достъпът засяга интересите на трето лице и няма негово изрично писмено съгласие за предоставяне на исканата обществена информация	1
Други основания	10
Общ брой	11

6. Жалби през 2018 г. срещу решения и откази за предоставяне на ДОО:

Жалби	Брой
Срещу решения за предоставяне на ДОО	0
Срещу решения за отказ на ДОО	5
Общ брой	5

ГЛАВА ДЕВЕТА

МЕЖДУНАРОДНА ДЕЙНОСТ

Двустранни партньорства по силата на Споразумения за сътрудничество и учредяване на постоянно действащ консултативен форум на страните от Балканския полуостров

През изминалия период Комисията за енергийно и водно регулиране разшири инициатива за установяване на сътрудничество с енергийните и водни регулатори в Европа, главно от района на Балканския полуостров. След подписаните Споразумения за двустранно сътрудничество с регулаторните органи за енергия на Румъния, Албания, Косово, Гърция, Македония, Черна гора и Грузия, през 2018 г. бяха подписани такива споразумения и с националните регулаторни органи на Турция и Сърбия. В контекста на разширяване на регионалното сътрудничество, през м.март в гр. Велико Търново, беше организирана среща на енергийните регулатори от балканските страни. На тази среща беше представена инициатива, предложена от КЕВР за учредяване на регионален форум, като постоянно действаща платформа за обмен на регулаторни практики и хармонизиране на регулаторната рамка за страните от Балканския полуостров.

На 29.09.2018 г. в гр. Солун между националните регулаторни органи на България, Гърция, Сърбия, Македония и Черна гора беше подписано Споразумение за учредяването на постоянно действащ консултативен форум на страните от Балканския полуостров. Инициативата беше предложена и организирана изцяло от КЕВР, със съдействието на регулаторния орган за енергетика на Гърция (RAE). Всички национални регулаторни органи (НРО), учредители на форума и участници в срещата, изразиха своята висока ангажираност и готовност за участие и съвместната дейност, която те отчитат че ще бъде от голяма полза за страните участници и за енергийните пазари в региона.

На тази първа учредителна среща КЕВР беше избрана за председателстващ форума национален регулаторен орган, а RAE за заместник-председателстващ орган. Двата НРО в рамките на годината проведеха още две работни срещи, на които бяха обсъдени темите за разглеждане в рамките на форума през следващите две години. Бяха разработени и процедурни правила за работата и организацията на форума.

В рамките на форума бяха създадени две работни групи: работна група за либерализация на регионалния пазар на природен газ и мониторинг на регионалните електроенергийни пазари на едро. Бяха приети работни програми за двете групи, като в работната група за либерализация на регионалния пазар на природен газ до края на отчетната година експертите от отделните национални регулаторни органи изготвиха анализи на националните пазари на природен газ, както и на приложимите национални нормативни документи, нивото на имплементиране на европейските мрежови кодекси и идентифициране на проблеми в сектор природен газ.

В началото на 2019 г. се очаква работната група за либерализация на регионалния пазар на природен газ да докладва своята съвместна работа и Консултативният форум да приеме позиция по този въпрос.

На 22.01.2018 г. Комисията за енергийно и водно регулиране и Комисията за водната индустрия в Шотландия /WICS/ сключиха Споразумение за сътрудничество. Документът беше подписан от председателя на българския регулатор доц. Иван Иванов и от главния изпълнителен директор и член на шотландския регулатор Алън Съдърланд. Споразумението между КЕВР и WICS създава правната рамка за задълбочаване на двустранните контакти. То предвижда двата регулатора да обменят

информация за регулаторните политики на двете държави във ВиК сектора, при спазване на националните законови рамки и изисквания. КЕВР и WICS ще споделят опит по различни регулаторни въпроси и ще развиват административния си капацитет чрез участие в специфични обучителни дейности - конференции, семинари и работни срещи.

1. ЕНЕРГЕТИКА

Членство в международни организации

В сектор „Енергетика“ КЕВР членува и взаимодейства с пет европейски и международни организации:

- Агенцията за сътрудничество на енергийните регулатори (АСЕР);
- Съвет на европейските енергийни регулатори (СЕЕР);
- Регионалната асоциация на енергийните регулаторни органи (ERRA);
- Енергийната Общност на Югоизточна Европа (ECRB);
- Мрежа на енергийните регулатори – франкофони (RegulaE.Fr).

АСЕР е агенция на Европейския съюз, създадена по силата на законодателството на Третия енергиен пакет и КЕВР участва в нейната дейност като съответна институция от държава-членка на ЕС. Основната дейност на АСЕР се осъществява в шест основни работни групи:

- електроенергия;
- природен газ;
- интегритет и прозрачност на пазара;
- прилагане, мониторинг и докладване;
- регионалната инициатива за електроенергия (ERI) и
- регионалната инициатива за природен газ (GRI).

Тези основни работни групи са подразделени на множество подгрупи и групи за действие, като цялостната дейност се координира от Съвет на регулаторите. Участието на КЕВР в дейността на тези групи основно се осъществява в следните работни групи и подгрупи чрез подаване на данни, попълване на въпросници и участие в изготвянето на методики за пазара.

Някои от групите организират срещи ежесечно, други по веднъж на няколко месеца. КЕВР се старае да участва активно в дейността на работните групи, доколкото е възможно, но поради недостиг на служители, това, в повечето случаи, е трудно. При невъзможност за физическо присъствие КЕВР участва в някои от срещите на работните групи чрез аудио или видео конферентна връзка.

През м.януари 2018 г. КЕВР беше домакин на заседанията на Съвета на регулаторите на АСЕР и на Общото събрание на СЕЕР в гр.София, „София хотел Балкан“.

Дейностите, свързани със съвместната работа със **Съвета на европейските енергийни регулатори (СЕЕР)** и Агенцията за сътрудничество на енергийните регулатори в областта на електроенергийния и газовия пазар, включват:

- събиране, анализ и предоставяне на данни за Мониторинговия доклад на АСЕР и СЕЕР за развитието на пазарите;
- предоставяне на допълнителна информация за проектите от общ интерес за България от представителите в групите по Европейския инфраструктурен пакет;
- попълване в базата данни на АСЕР на стойностите и характеристиките на обмените на електроенергия, осъществени от преносния оператор, за годишния доклад на Агенцията по Електроенергийната регионална инициатива (ERI);
- актуализиране на информацията за редовните шестмесечен и годишен доклади на АСЕР за напредъка по Електроенергийната регионална инициатива;
- изготвяне на годишен доклад до Европейската комисия и АСЕР за състоянието на пазарите на електроенергия и газ, включително попълване на базата данни от показатели към годишния доклад;
- участие на КЕВР в процедурите за електронно гласуване от Съвета на регулаторите на АСЕР на препоръки и становища на Агенцията относно изпълнението на мрежовите кодекси;
- планирани дейности съгласно Регламент (ЕС) № 1227/2011 (REMIT).

През 2017 г. КЕВР за първи път предостави анализ за развитието на конкуренцията на пазара на едро, като използва индексите за концентрация – Хиршман Херфиндалов Индекс и Индекс за концентрация – С3. За пазара на дребно Комисията предостави анализ за развитието на Индекса за смяна на доставчик през последните три години.

Прилагане на Европейското законодателство в сектор „Енергетика“

В сектор „Енергетика“ през изминалата година бяха извършени множество дейности, свързани с въвеждането на мрежовите кодекси, определящи правилата на единния европейски енергиен пазар. Мрежовите кодекси и свързаните с тях насоки са разработени, за да се реализират трите цели на европейската енергийна политика – да се гарантира сигурността на доставките, да се създаде конкурентен вътрешен пазар на електрическа енергия и природен газ и намаляване на въглеродните емисии в електроенергийния сектор. За да се случи това, мрежовите кодекси и свързаните с тях насоки трябва да се прилагат и изпълняват в цяла Европа.

Представители и експерти от КЕВР са регистрирани в работните групи на АСЕР и СЕЕР и за изминалата 2018 г. са взети участия в 14 срещи, проведени в Брюксел и Любляна, както и участия чрез видео и аудио конферентни връзки.

Енергийната Общност е съюз между осем страни от Югоизточна Европа и Черноморския регион и Европейския съюз. ЕС е представен от ЕК, действа чрез вицепрезидент и се подпомага от АСЕР. Дейността на Съвет на Регулаторите от Енергийната Общност (ECRB) също е организирана в работни групи за електроенергия, природен газ и защита на потребителите.

През 2018 г. представители на КЕВР са участвали в срещи на работната група за природен газ във връзка с въвеждането на мрежовите кодекси в 11^{-я} Форум за природен газ в курс-обучение за юристи и в Дискусионен форум за разглеждане и обсъждане на възникнали съдебни и арбитражни спорове в областта на енергетиката.

Регионална асоциация на енергийните регулатори (ERRA)

Представители на КЕВР взеха участие в заседанията на Общото събрание и на Председателите на ERRA, както и в годишната Регулаторна и инвестиционна конференция на ERRA, проведена през м. октомври 2018 г.

КЕВР взема активно участие и в обученията, предоставяни от организацията по теми, които са актуални за регулаторната дейност на Комисията. През отчетната година представители на КЕВР участваха в ежегодния семинар за обучение на новоизбрани служители на високо ниво, членове на комисии и председатели. Семинарът разглежда теми, свързани с ролята и функциите на националните регулаторни органи, преструктурирането на електроенергийните индустрии, ценовото регулиране, регулаторните инструменти за подпомагане на възобновяемата енергия, сигурността на енергийните доставки и др. Експерти от КЕВР участваха и в Шестото издание на курса за обучение за сектор „Природен газ“. Обучението продължи пет дни, като във всеки един от дните се разглеждаше различна тема: развитие на газовите пазари в световен мащаб (търсене и предлагане); пазари на природен газ на едро; пренос, достъп до инфраструктура и тарифи; сигурност на доставките на природен газ и гъвкавост и пазарите на дребно. Участниците се запознават с темите чрез групови стратегически ролеви схеми и дискусии на кръгла маса. След положен тест и получаване на сертификат, експертите на КЕВР получиха специални поздравления за отлично представяне.

Мрежа на енергийните регулатори – франкофони

През месец юли 2018 г. експерт от КЕВР взе участие в Семинар на Франкофонската мрежа на енергийните регулатори (RegulaE.Fr) на тема „Цифровизация на енергийния сектор“.

Представители на КЕВР са участвали и в други прояви и конференции, организирани от ЕК и институциите на ЕС, свързани с пазарите на енергия, проектите от общ интерес и междусистемните връзки.

Международни проекти

Проект „Регулаторна програма за развитие на енергийния сектор - Повишаване капацитета на енергийния регулатор в България - Фаза 1“

Проектът „Регулаторна програма за развитие на енергийния сектор - Повишаване капацитета на енергийния регулатор в България - Фаза 1“, по който КЕВР е приела проекта на Техническо задание с решение по Протокол № 115 от 06.06.2016 г., т. 1, беше финансиран от Европейската банка за възстановяване и развитие (ЕБВР). Банката успешно организира изпълнението на проекта, като работният план включваше три задачи:

- функции по мониторинг, прозрачност и интегритет на пазара;
- подкрепа по време на преходния период към пълна либерализация на пазара;
- въпроси, свързани с конкуренцията.

Повишаването на капацитета на регулатора за изпълнение на задълженията му по мониторинг и за продължаване на процеса на либерализация на пазара бяха едни от основните цели на проекта.

Работна група 14 „Енергетика“

В рамките на работната група се съгласуват становища, материали и документи от компетенциите на КЕВР за целите на Работна група 14 „Енергетика“ към Съвета по европейски въпроси. Предоставя се необходимата информация относно различни аспекти от дейността на КЕВР, включително по изпълнението на Плана за действие за съответната година с мерките, произтичащи от членството на България в Европейския съюз.

2. ВОДОСНАБДИТЕЛНИ И КАНАЛИЗАЦИОННИ УСЛУГИ

Международната дейност на регулатора с ресор ВиК сектор обхваща следните направления:

Мрежа на водните регулатори в Европа (WAREG)

По инициатива на Италианския и Португалския регулатори от 2013 г. и съгласно протоколни решения на КЕВР № 26/17.02.2014 и 54/8.04.2014 г. през април 2014 г. бе създадена Мрежата на водните регулатори. Това е платформа за сътрудничество между регулаторите на водния сектор в Европа, възникнала по подобие на аналогична успешна практика в енергийния сектор за създаването на Съвета на европейските енергийни регулатори (CEER) и Асоциацията на средиземноморските регулатори в областта на електроенергията и природния газ (MEDREG). Към декември 2017 г. тази Мрежа включва 25 регулатори-членове и 4 регулатори-наблюдатели. През декември 2017 г. бе сменен и статутът на Мрежата – WAREG бе учредена като неперсонифицирана асоциация съгласно италианското законодателство.

През 2018 г. Мрежата проведе 3 срещи, както следва:

- **14^{та} среща на Общото събрание, проведена на 29.01 – 01.02.2018 г. в гр. Гент, Белгия, домакинствана от Агенция за околната среда във Фландрия**, в която взеха участие представители на 19 от членовете на мрежата.

На срещата бяха разгледани промени в устава и вътрешните правила и регламентиране на функции и отговорности на нов орган – борд на председателството на WAREG, беше представен проект на 3-годишен бизнес план на мрежата и различни сценарии за определяне на членски внос, взаимоотношения на мрежата с международни организации и други;

- **15^{та} среща на Общото събрание, проведена на 8-9 май 2018 г. в гр. София, домакинствана от КЕВР**, в която взеха участие представители на 22 членове на мрежата. Срещата беше открита с представяне на заместник-министъра на регионалното развитие и благоустройството и председателя на КЕВР.

На срещата бяха приети промени в устава и вътрешните правила на мрежата. Беше приет нов член на мрежата – Комисия за регулиране на публичните услуги в Армения и беше подписан меморандум за сътрудничество с Асоциацията на Регулаторни Агенции в Бразилия (ABAR).

По предложение на КЕВР беше стартирана работна група за изготвяне на позиция на мрежата по проекта за нова директива за питейни води, предложен от Европейската комисия;

- **16^{та} среща на Общото събрание, проведена на 25-26 септември в гр. Будва, Черна гора, домакинствана от Агенцията за енергийно регулиране**, в която взеха участие представители на 21 от членовете на мрежата.

На срещата беше представена рамката за регулиране на ВиК сектора от страна на CRU в Ирландия, както и бяха представени анализи и презентации от частни консултанти и от представител на DG Environment на Европейската комисия. Беше обсъден 3-годишният план на WAREG за периода 2020-2022 г., като бяха представени финансовите нужди, които да обезпечат изпълнение на планираните дейности. Предложени са 3 варианта за определяне на вноските от членовете на WAREG в зависимост от различни критерии.

На срещата бе обсъдена и одобрена позицията на WAREG по проекта за нова директива за питейни води, в чието изготвяне взе дейно участие представител на КЕВР, както и бяха обсъдени възможностите за участие на WAREG в подготовката на промени на други директиви, касаещи отрасъл ВиК.

В рамките на 16-та среща бе одобрена и номинацията на новия председател на WAREG – г-н Андреа Гуерини, представител на ARERA, поради изтичане на мандата на действащия председател г-н Алберто Бианкарди.

Програма „Водата на река Дунав”

Програмата се изпълнява съвместно от Световната банка и Международната асоциация на водоснабдителните дружества, работещи на територията на водосборния басейн на река Дунав със седалище в Австрия. Цели на програмата са така наречените “smart policies, strong utilities, and sustainable services” във ВиК сектора в басейна на река Дунав. Адресати на програмата са ВиК оператори, техни асоциации, министерства и регулатори за насърчаване на информиран стратегически диалог за основните предизвикателства пред сектора. Друга цел на програмата е укрепване на техническия и управленски капацитет на комуналните услуги в сектора и държавните институции. Тя обхваща 11 държави - Албания, Босна и Херцеговина, България, Косово, Македония, Молдова, Румъния, Сърбия, Украйна, Хърватска и Черна гора.

През май 2018 г. се проведе ежегодна конференция на програмата. В конференцията взеха участие повече от 120 представители от различни институции (органи на местно самоуправление, министерства, водни регулатори, национални асоциации на общините и на ВиК операторите и ВиК оператори) от държавите във водосбора на река Дунав. От българска страна взеха участие представители на КЕВР и МРРБ.

В рамките на конференцията (2-3 май) бяха разгледани теми относно предизвикателствата пред постигане на устойчиви ВиК услуги в страните във водосбора на река Дунав, международни и национални действия по осигуряването на устойчиви ВиК услуги, политики за управление на сектора и за качествени услуги, повишаване на капацитета на ВиК операторите за осигуряване на устойчиви услуги и иновации, инициативи за развиване на регионален капацитет и други.

На 04.05.2018 г. представител на КЕВР взе участие в работна среща за развитие на Danubis (системата за споделяне на данни, бенчмаркинг и доклади), отворена сесия на борда на IAWD (Асоциацията на ВиК операторите в Дунавския регион), на която бяха изразени притеснения относно публикувания от ЕК проект на нова директива за питейни води, както и на среща на регулаторите, на която КЕВР представи българския модел и отговори на въпроси (на срещата взеха участие представители на водните регулатори от Албания, Черна гора, Румъния, Чехия и България).

Участие на представители на КЕВР в международни събития

През изтеклата година представители на КЕВР от „ВиК“ сектора/дирекция взеха участие в множество събития и мероприятия с международно участие, в това число семинар на тема „Информацията в сектор „ВиК“ – от потребителски очаквания до ангажименти на заинтересованите лица“, в гр. Брюксел, Белгия; 10-та международна конференция на тема „Питейни и отпадъчни води – реалност и предизвикателства“, гр. Охрид, Северна Македония; III Международен воден конгрес на Envicon в гр. Бидгошч, Полша; Семинар на Мрежата на водните регулатори в Европа – WAREG за ангажираност на потребителите на ВиК услуги, проведен в гр. Единбург, Шотландия; V

Международен форум на водните регулатори, проведен в рамките на Световния воден конгрес, организиран от Международната водна асоциация в гр. Токио, Япония и др.

Участие на КЕВР в международни събития, семинари и двустранни срещи в България

Редица събития с международно участие, засягащи теми, свързани с развитието на енергийния и ВиК сектори бяха организирани през годината от различни институции и в страната. Председателят на КЕВР, членове на Комисията и експерти участваха в много от тях, представяйки регулаторната практика и гледна точка в развитието на секторите.

В сектор „Енергетика“ КЕВР участва в официалното представяне на платформата за борсова търговия „в рамките на деня“, организирано от БНЕБ; в дискусията „Ролята на неправителствените организации при формирането на енергийната политика“, която е част от програмата на българското Председателство на Съвета на ЕС; в Срещата на председателите на Комисиите по енергетика на парламентите в Европейския съюз; в конференцията „Индустрия и енергетика 2018“; конференцията „Пазарната интеграция на ВЕИ и преходът към чиста енергия“, организирана от Българската фотоволтаична асоциация, и др.

В сектор „ВиК“ представители на КЕВР участваха в Национален семинар „Качество и контрол на питейните води“, организиран от Българска асоциация по водите; във Втора национална конференция „Оползотворяване на утайките от ПСОВ“, организирана от Българска асоциация по водите; в работна среща, проведена в Министерство на околната среда и водите във връзка с посещение на представители на главна дирекция „Околна среда“ на Европейската комисия (ЕК) и Организацията за икономическо сътрудничество и развитие (ОИСР), за оценката на нуждите от инвестиции и финансиращ капацитет за водоснабдяване, пречистване и защита от наводнения и в Девета национална конференция „Намаляване загубите на вода във водоснабдителните системи – иновативни технологии и апаратура“, организирана от Българска асоциация по водите. На всички тези събития и срещи от представители на КЕВР са изнесени презентации и е представено становището на Комисията във връзка с разглежданите теми и нормативната рамка, касаеща правомощията на КЕВР при регулирането на качеството и цените на ВиК услугите.

ГЛАВА ДЕСЕТА

АДМИНИСТРАТИВНО ОБСЛУЖВАНЕ

1. ОСИГУРЯВАНЕ НА РАБОТАТА НА КОМИСИЯТА ЗА ЕНЕРГИЙНО И ВОДНО РЕГУЛИРАНЕ

През 2018 г. КЕВР е провела 260 заседания, от които 197 закрити и 63 открити заседания, и 32 обществени обсъждания.

През 2018 г. КЕВР на свои заседания е приела: Наредба за изменение и допълнение на Наредба № 1 от 14.03.2017 г. за регулиране на цените на електрическата енергия, Наредба за изменение и допълнение на Наредба № 2 от 19.03.2013 г. за регулиране на цените на природния газ, Наредба № 3 от 21 март 2013 г. за лицензиране на дейностите в енергетиката, Наредба за изменение и допълнение на Наредба № 5 от 23.01.2014 г. за регулиране на цените на топлинната енергия, Наредба № 7 от 19 юли 2017 г. за издаване, прехвърляне и отмяна на сертификати за произход на електрическа енергия, произведена от високоефективно комбинирано производство на електрическа и топлинна енергия, Правила за изменение и допълнение на Правила за търговия с електрическа енергия, Указания за образуване на цените на топлинната енергия и на електрическата енергия от комбинирано производство при регулиране чрез метода „норма на възвръщаемост на капитала“, 12 решения за бизнес планове и цени (БП-Ц), 20 решения за цени, 3 решения за бизнес планове, 3 решения за общи условия, 1010 решения по жалби, 17 решения за сертификати, 1 решение за ПАМ, 52 решения за установяване на публично държавно вземане, 3 решения за прекратяване на преписки, 1 решение относно инвестиционно искане, 1 решение за одобряване на актуализиран списък с важни точки от газопреносната система на „Булгартрансгаз“ ЕАД, 8 решения за определяне на независим лицензиран оценител, 2 решения за одобряване на Десетгодишен план за развитие на мрежи, 12 решения за разрешения, 26 решения за издаване на лицензии, 5 решения за прекратяване на лицензи, 15 решения за изменение на лицензии, 1 решение за прекратяване на открита процедура за отнемане на издадената на „ЧЕЗ Електро България“ АД Лицензия № Л-135-11.

Оригиналите на тези актове и документите към тях са изготвени съгласно Правилника за дейността на КЕВР и на нейната администрация.

На основание чл. 61, ал. 3 от Административнопроцесуалния кодекс са изготвени 129 съобщения и констативни протоколи във връзка с издадени административни актове на КЕВР, за които заинтересованите лица са уведомени, но не са намерени на посочения от тях адрес. Съобщенията са поставени на таблото за обявления в сградата на КЕВР и публикувани на интернет страницата на Комисията.

За приетите от Комисията решения за издаване, изменение и допълнение на лицензии са изготвени приемо-предавателни протоколи, като самите решения и изготвените лицензии са връчени на съответните дружества.

Съгласно чл.25, ал. 1, т.1 и т.5 от Закона за енергетиката на интернет страницата на Комисията се водят и актуализират регистърът на издадените лицензии и регистърът на издадените разрешения.

През 2018 г. продължи работата върху функционалностите на Единния портал за предоставяне на информация и услуги от Комисията за енергийно и водно регулиране с развитието му в съответствие на поставените нови изисквания за облекчаване на

административната тежест за бизнеса и гражданите и прилагане на принципите на електронното управление. Чрез въведените през 2018 г. функционалности на Единния портал за предоставяне на информация и услуги се създаде допълнителен канал за връзка с гражданите и бизнеса, като се облекчи комуникацията с тях и събирането на информация във връзка с възложените на КЕВР функции.

През 2018 г. в деловодството на КЕВР са обработени следните документи:

Входящи писма – 2 186 бр.;

Изходящи писма – 1 424 бр.;

Вътрешни преписки – 841 бр.;

Сканирани и размножени документи – 4 436 бр.;

Изпратени писма – 1 794 бр.;

Подвързани лицензии и документи – 31 бр.;

2. ЧОВЕШКИ РЕСУРСИ

Организационната структурата и числеността на администрацията са регламентирани в Правилника за дейността на Комисията за енергийно и водно регулиране и на нейната администрация, (последно изм. и доп., ДВ бр. 19 от 11.03.2016 г., в сила от 11.03.2016 г.). Правилникът е съобразен със Закона за администрацията, Закона за държавния служител и Класификатора на длъжностите в администрацията, които определят единни изисквания по отношение на устройството на администрациите, за които се прилагат тези нормативни актове.

Числеността на персонала е 166 щатни бройки, в която се включват: председател, осем членове на Комисията и 157 служители, разпределени в обща и специализирана администрация.

Реално заетите щатни бройки към 31.12.2018 г. са 125 бр. От тях по служебно правоотношение са 109 щ. бр. и по трудово правоотношение и приравнени към него правоотношения – 16 щ. бр.

През отчетния период бяха прекратени служебните правоотношения с 9 служители, от тях:

- по взаимно съгласие на страните - 2 служители;
- поради преминаване на държавна служба в друга администрация с писмено споразумение между държавния служител и органите по назначаване на двете администрации - 2 служители;
- едностранно от държавния служител - 2 служители;
- при придобито право на пенсия – 1 служител;
- прекратяване на служебното правоотношение срещу обезщетение в размер на не повече от 6-кратния размер на последната получена месечна основна заплата – 1 служител;
- освобождаване без предизвестие в срока на изпитване – 1 служител.

Назначени са 3 служители по служебно правоотношение при спазване на изискванията на Закона за държавния служител.

Реално заетите към 31.12.2018 година бройки по длъжности и възрастов признак са, както следва:

Длъжности/Възраст	До 29 г	От 30 г до 59 г	над 60 г
Ръководни длъжности	0	18	6
Експертни длъжности с аналитични и контролни функции	9	69	16
Експертни длъжности със спомагателни функции	0	4	3
Общо:	9	91	25

Структура на заетите към 31.12.2018 г. служители по основно щатно разписание по най-висока образователна степен са, както следва:

Правоотношение	Висше			Средно
	Доктор	Магистър	Бакалавър	
по СПО	2	103	4	0
по ТПО	0	2	0	5
Приравнени на ТПО по чл. 19а от ЗА	1	8	0	0
Общо:	3	113	4	5

Обучение на кадрите и участие в семинари

През отчетния период служители от администрацията на КЕВР взеха участие в обучения на различни теми в сферата на стратегическото планиране, публичните политики, управлението на изпълнението, нормотворчеството, правоприлагането, комуникацията, работата в екип, управлението на човешките ресурси, финансовото и стопанско управление и информационните системи по проект „Работим за хората – укрепване капацитета на институциите за посрещане на предизвикателствата на съвременните публични политики” на Института по публична администрация.

Главният вътрешен одитор е присъствал на национална конференция на тема „Мястото на вътрешния одит в бързо променящия се свят” и на професионална среща на вътрешните одитори на тема „Вътрешният одит, притиснат между етика и регулации”, организирани от Института на вътрешните одитори в България.

През месец ноември 66 служители на КЕВР взеха участие в семинар на теми, свързани с промените в правната уредба за защита на личните данни, общо понятие за търговска тайна и ноу-хау, и мястото му в системата на интелектуалната собственост. На семинара бяха представени видовете защитена със закон информация, както и

произтичащите права и задължения на КЕВР за закрила на търговска тайна и чувствителна търговска информация.

3. ИНФОРМАЦИОННО ОСИГУРЯВАНЕ

През 2018 г. са извършени следните основни дейности:

1. Редовно извършване на актуализация на информацията на официалната интернет страница на КЕВР, включително осигуряване на излъчването в реално време на заседания и срещи на Комисията, обновяване и поддръжка на правно-информационните системи;

2. Периодична настройка и софтуерен „ъпгрейд“ на сървъри и персонални компютри – операционни системи и приложения, както и архивиране на критични данни;

3. Поддръжка на активно мрежово оборудване – конфигуриране, наблюдение, контрол;

4. Поддръжка на непрекъсваеми електрозахранващи устройства и охлаждащи климатични инсталации в комуникационните помещения;

5. Поддържане на мрежовата инфраструктура, рутиране, DNS услуги, защитна стена на КЕВР;

6. Поддръжка и актуализация на системен и приложен софтуер; диагностика, анализ и разрешаване на хардуерни, софтуерни и мрежови проблеми, осигуряване и поддържане на персонални мрежови акаунти и електронна поща на всеки служител;

7. Техническа поддръжка на мобилните комуникации;

8. Поддръжка на софтуерната платформа за документооборот, защита срещу зловреден софтуер, поддръжка и актуализация на системата за контрол на достъпа на КЕВР, поддръжка на информационен монитор във фоайето на партера;

9. Оказване на постоянно съдействие на разработчика при изработка и внедряване на Единния портал за предоставяне на информация и услуги от Комисията за енергийно и водно регулиране – осигуряване на достъп, настройване и поддържане на хардуер и базов софтуер на платформата;

10. Приемане, монтаж и инсталация на ново оборудване в сървърно помещение на КЕВР и настройване на техниката за изграждане на виртуална сървърна среда, състояща се от два броя сървъри и два броя дискови масиви; извършване на първоначална софтуерна инсталация и конфигурация на сървърната среда;

11. Извършване на миграция на продукционните виртуални машини към изградената нова виртуална инфраструктура, без прекъсване на нормалната работа на организацията; провеждане на изпитания и валидиране на функционалността, след извършената миграция;

12. Извършване на всички необходими мрежови настройки при преминаването към новия доставчик на услугата, без прекъсване на нормалната работа на организацията след избор на нов доставчик на услугата за осигуряване на достъп до интернет;

13. Изготвяне на технически спецификации за възлагане на обществени поръчки с предмет: „Поддръжка и обновяване на защитни софтуерни продукти, ползвани от КЕВР“ и „Доставка на компютърна техника за нуждите на КЕВР“;

14. Поддръжка на пакет продукти, услуги и функционалности на софтуер на Check Point и Symantec, ползвани от КЕВР; извършване на софтуерен „ъпгрейд“ на софтуерен пакет продукти, услуги и функционалности на Check Point и на Symantec, без прекъсване на нормалната работа на организацията.

15. Въвеждане на информация в следните информационни портали на държавната администрация:

- Портал за отворени данни;
- Портал за обществени консултации;
- Портал за Инвентаризация на информационно-комуникационната инфраструктура за нуждите на електронното управление.

16. Участие в разработване на Процедури за сигурност на автоматизирана информационна система (АИС) "КЕВР", включително разработване на Специфични изисквания за сигурност на АИС "КЕВР" и всички свързани с това документи, необходими за акредитиране на АИС "КЕВР" в съответствие с изискванията на Наредбата за задължителните общи условия за сигурност на автоматизираните информационни системи или мрежи, в които се създава, обработва, съхранява и пренася класифицирана информация и на органа по акредитиране.

През годината звеното по информационно осигуряване извърши и следните дейности:

1. Редовно е оказвана методическа и техническа помощ на служителите при работата с компютърна техника и програмни продукти, ползвани в КЕВР;
2. Участие в извършването на годишни инвентаризации;
3. Участие в комисии за разглеждане на постъпили оферти за изпълнение на обществени поръчки за нуждите на Комисията.

ГЛАВА ЕДИНАДЕСЕТА

ФИНАНСОВО-СТОПАНСКА ДЕЙНОСТ

Със Закона за държавния бюджет на Република България за 2018 г. е утвърден бюджетът на Комисия за енергийно и водно регулиране, както следва:

- Приходи 14 747,0 хил.лв.;
- Разходи 5 816,2 хил.лв.;
- Бюджетно салдо (излишък) (-8 930,8) хил.лв.

За периода 01.01.2018-31.12.2018 г. по бюджета на КЕВР са извършени вътрешно-компенсирани промени по показател персонал, издръжка и капиталови разходи.

Бюджетът на КЕВР и отчетът към 31.12.2018 г. в обобщен вид е, както следва:

Показатели	План (хил. лв.)	Отчет (хил. лв.)
Приходи: в т.ч.:	14 747,0	10 608,7
- държавни такси	11 891,0	10 765,3
- глоби, санкции и наказателни лихви	2 847,0	208,9
- приходи от наеми	9,0	8,9
- други приходи		-374,4
Разходи: в т.ч.:	5 816,2	5 501,8
- персонал	4 544,4	4 402,9
- текуща издръжка	986,8	881,7
- капиталови разходи	285,0	217,2

ПРИХОДИ

В изпълнение на регулаторните си правомощия по Закона за енергетиката (ЗЕ) и по Закона за регулиране на водоснабдителните и канализационните услуги (ЗРВКУ) Комисията събира такси за разглеждане на заявления, издаване на сертификати, лицензионни такси, такси за регистрация на експерти и други.

Размерът на таксите, редът и сроковете за заплащането им са определени с Тарифи, приети с ПМС № 266 от 2004 г. и ПМС № 49 от 2006 г.

По приходен параграф 25-00 „Държавни такси“ за 2018 г. при план 11 891 хил.лв., събраните приходи от държавни такси възлизат на 10 765,3 хил.лв. За сравнение събраните държавни такси през 2017 г. са 10 704,7 хил.лв., а през 2016 г. – 11 702,3 хил.лв.

Размерът на приходите от държавни такси се влияе от:

- финансовото състояние на енергийните дружества през предходната

година (таксата се изчислява като процент от годишните приходи на съответното дружество за осъществяваната лицензионна дейност съгласно годишния му финансов отчет към 31.12.2017 г.);

- за ВиК операторите – влияние върху ръста на събираемостта оказват:
 - от една страна - общите им приходи за предходната година, съгласно годишните им финансови отчети;
 - от друга страна - обемът на фактурираното количество питейна вода през предходната година;
- Влияние оказват размерът на подаваните и заплатени такси за заявления, такси за сертификати, както и новоиздадените през годината лицензии, изменените с продължен срок и прекратени лицензии в течение на годината.

По приходен параграф 28-00 „Глоби, санкции и наказателни лихви“ са отчетени средства в размер на 208,9 хил.лв., от които:

- Събрани лихви за просрочие, начислени върху незаплатени в срок държавни такси, съгласно двете Тарифи за таксите по ЗЕ и ЗРВКУ;
- Събрани суми по наложени от председателя на КЕВР административни наказания „имуществена санкция“ по издадени и влезли в сила Наказателни постановления.

Съгласно наложени от КЕВР административни наказания „имуществена санкция“ по издадени Наказателни постановления от председателя на Комисията, събраните суми към 31.12.2018 г. възлизат на общо **115 000,00 лева**. Събраните суми са от енергийни дружества, а именно:

1. „ЧЕЗ Разпределение България“ АД – 20 000,00 лв.;
2. „ЕЛЕКТРОРАЗПРЕДЕЛЕНИЕ ЮГ“ ЕАД (ЕВН БГ ЕР АД) – 75 000,00 лв.;
3. „ЕЛЕКТРОРАЗПРЕДЕЛЕНИЕ СЕВЕР“ АД (ЕНЕРГО-ПРО МРЕЖИ АД) – 20 000,00 лв.

На „Водоснабдяване и Канализация – Варна“ ООД е начислена имуществена санкция в размер на 30 хил.лева, наложена с Наказателно постановление № НП-2 от 28.04.2017 г. Съгласно доклад с вх. № В-Дк-90 от 04.08.2017 г., Наказателно постановление № НП-2 от 28.04.2017 г. е влязло в законна сила на 13.07.2017 г. С писмо от Софийски районен съд, НО, КЕВР е уведомена за внесена жалба от „Водоснабдяване и Канализация – Варна“ ООД против Наказателно постановление № НП-2 от 28.04.2017 г. на КЕВР. В тази връзка начислената имуществена санкция, отразена по счетоводна сметка 4301 не е в просрочие, тъй като ще бъде изискуема след окончателното решение на съда.

По отношение на приходите от Наказателни постановления, издадени от председателя на КЕВР през периода 2013-2015 г., по-голямата част са събирани през периода 2015 г. - 2016 г. след потвърждаването им с влезли в сила решения на съда и една малка част през 2017 г. Разпределени по години са, както следва: 2015 г. – 5 033,0 хил.лв.; 2016 г. – 6 548,4 хил.лв.; 2017 г. – 258,5 хил.лв.; 2018 г. – 115 хил.лв.

Към 31.12.2018 г. просрочените вземания на КЕВР са в размер на общо **2 611 хил. лева** и намират счетоводно отражение по сметка 4301 „Вземания от данъци, осигурителни вноски, такси и административни глоби и санкции“ и сметка 4303 „Разчети за лихви върху вземания от данъци, вноски, такси и административни глоби и санкции“.

Разпределени по сектори просрочените вземания са, както следва:

- от топлофикационни дружества - 359,5 хил.лева;
- от газови дружества - 180,9 хил.лева;
- от електро дружества - 1 569,9 хил.лева;
- от ВиК оператори - 476,6 хил.лева;
- наказателно постановление
предадено за принудително
събиране от ТД на НАП - 24,1 хил.лева.

Просрочените вземания основно се дължат на следните обстоятелства:

- незаплатени такси и лихви за просрочие от предходния период;
- начислени и незаплатени Наказателни постановления, издадени от председателя на КЕВР спрямо “ВиК - БЕЛОВО” ЕООД и спрямо неговия управител;
- на 25 ноември и на 30 ноември 2018 г. настъпи падежът за плащане на третата променлива част от такса „ВиК регулиране“ за 2018 г., съгласно Тарифата по ЗРВКУ, и на втората вноска от годишната лицензионна такса за 2018 г., съгласно Тарифата по ЗЕ. Голяма част от дружествата не заплатиха в срок дължимите суми.

Енергийните дружества и ВиК операторите своевременно са уведомявани по факс, електронна поща и/или с писма за дължимите от тях суми и са поканени доброволно да ги заплатят. Някои от тях са в процес на издължаване, а за неплатилите се прилага утвърдената процедура в КЕВР по установяване на публично държавно вземане и принудителното им събиране чрез Териториалните дирекции на Националната агенция по приходите (ТД на НАП).

От общата сума на просрочените вземания, вземанията с предприети действия за установяване на публично държавно вземане към 31.12.2018 г. възлизат на **2 311,7 хил. лева**, от които вече предадени производства за принудително събиране от ТД на НАП са вземания в размер на **1 913,2 хил.лева**.

От друга страна, събраните и разпределени суми от ТД на НАП, в полза на КЕВР, са в размер на **423,4 хил.лева**.

РАЗХОДИ

Към 31.12.2018 г. при утвърден план на разходите от **5 816,2** хил.лв. са разходвани средства в размер на **5 501 ,8** хил.лв. или - 94,6 % от бюджета.

По показател „*Персонал*“, при годишен план **4 544,4** хил.лв., са разходвани средства в размер на **4 402,9** хил.лв., което представлява 96,89 % от бюджета по този показател.

По показател „*Издръжка*“, в т. ч. данъци такси и административни санкции и разходи за членски внос“, при годишен план **986,8** хил.лв., са изразходени средства в размер на **881,7** хил.лв., което представлява 89,35 % от бюджета по този показател.

По показател „*Капиталови разходи*“, при годишен план **285,0** хил.лв., са изразходени средства в размер на **217,2** хил.лв., което представлява 76,21 % от бюджета по този показател.

ИЗВЪРШЕНИ ОДИТИ

През 2018 г. бе извършен финансов одит от Сметна палата за заверка на Годишния финансов отчет на КЕВР за 2017 г., заверен без резерви. Същият е публикуван на интернет страницата на КЕВР.

Докладът е приет от КЕВР на основание чл. 8 от Правилника за дейността на Комисията за енергийно и водно регулиране и на нейната администрация с решение по Протокол № 54 от 28.03.2019 г., т. 3.

ДОЦ. Д-Р ИВАН ИВАНОВ

Председател на Комисията
за енергийно и водно регулиране